

وزارت جهاد و کوشش

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کوشش و توسعه روستایی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۱۵)

(بهمن ماه ۱۳۹۷)

پیش گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند :

و من جَعَلْنَا مِنْ مَّاءٍ كُلِّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر که پانزدهمین جلد از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات می باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب ارایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف‌نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
زمستان ۱۳۹۷	۱
بهمن ۱۳۹۷	۲
• آخرین وضعیت بارش‌های ایران/رشد ۱۰ تا ۱۰۰ درصدی بارش‌ها+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲.....	۳
• بحران‌های زیست محیطی زیر سایه نبود آمایش سرزمینی، هرروز بیشتر خود را نشان می‌دهند؛ جولان غول خشکسالی - روزنامه قانون مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲.....	۴
• نشست ۲۳ سانتی متری دشت ساوجبلاغ - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۸
• نیمی از ایران تا سال ۱۴۰۰، در معرض تنش آب شرب - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۹
• افزایش ۲۴ درصدی بارش‌ها در کشور - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۱۳
• کاهش ۸۳ میلیون مترمکعبی دبی آب قنات اراک - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۱۵
• در گفت‌وگو با ایلنا مطرح شد؛ واکنش سازمان محیط‌زیست به خشکی احتمالی دریای خزر/ انتقال آب به سمنان توجیهی ندارد - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۱۷
• خطر نشست زمین با جمع آوری کامل آب های فاضلاب - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۲۰
• با ورود کمیسیون امنیت ملی به موضوع بحران آب «سند آب» تدوین می‌شود آب؛ تشنه مدیریت؛ روزنامه ابتکار مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳.....	۲۳
• مشاور فائو: صرفه جویی دایمی منابع آب نهاده شده - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶.....	۲۷
• ایران میزبان اجلاس جهانی آب در ۱۴۰۳ - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶.....	۲۹
• در میزگرد ایرنا بررسی شد: نقش آبخیزداری در جلوگیری از هدررفت آب - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶.....	۳۰
• وزیر نیرو: ساختار بخش آب وزارت نیرو تا پایان امسال اصلاح می‌شود - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶.....	۴۱
• تزریق مایع حیات در کالبد زمین- خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷.....	۴۴
• باران‌ها کفاف نمی‌دهند - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷.....	۴۸

- ذخایر سدهای تهران کمتر از پارسال +جدول - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۵۰
- رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست: مهار منابع آبی موجب افزایش ریزگردها شد -
خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۵۲
- فائو: مصرف آب جهان تا ۱۱ سال دیگر ۵۰ درصد بیشتر می‌شود/راهکار جلوگیری از بحران آب - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۵۶
- پورحسین در سوال از وزیر نیرو: ادامه روند مدیریت غلط آبی بحران آب را به وضعیت وخیمی دچار می‌کند - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۶۱
- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران: بارندگی‌های اخیر صرف جبران تراز منفی ذخایر سدها شده است - روزنامه عصر اقتصاد ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۶۴
- تغذیه دوباره منابع آب زیرزمینی با اجرای طرح‌های آبخیزداری امکانپذیر است؛ حیات دوباره منابع آب زیرزمینی با آبخیزداری - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۶۷
- مشاور وزیر نیرو: مشکل کم‌آبی صرفاً با هشدار رفع نمی‌شود/ همه در حوزه مدیریت منابع آبی مسؤولیم - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۷۴
- وزیر نیرو در صحن علنی مجلس اعلام کرد: ورود جدی وزارت نیرو به حقابه‌ها با تشکیل کارگروه ویژه - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸ ۷۶
- فارس گزارش می‌دهد؛ بارندگی‌ها صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون متر مکعب آب سدهای تهران شد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸ ۸۱
- نجات دومین تالاب بزرگ کشور با فرصت‌سوزی‌ها به تأخیر افتاده است؛ تیره‌بختی بختگان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸ ۸۵
- اصلاح الگوی کشت نسخه نجات آب و کشاورزی - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸ ۹۰
- مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران در پاسخ به فارس: ۵ منطقه تهران دچار فرونشست زمین شد/
تهران بدهی ۵۰ میلیارد تومانی بابت خرید آب دارد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸ ۹۵
- تغذیه مصنوعی و تزریق آب به آبخوان‌ها راهکاری موثر برای جلوگیری از کاهش سطح آب‌های زیرزمینی است؛ تغذیه مصنوعی، یاریگر آبخوان‌ها - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۹ ۱۰۰
- میزان بارش‌ها در سال آبی اخیر پنج برابر شده است - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰ ۱۰۴
- برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، موجب فرونشست زمین می‌شود؛ ۳۶ سانتی‌متر فرونشست سالانه در تهران - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰ ۱۰۷
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران/بارش ۷ میلیارد مترمکعبی در ۲۴ ساعت+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰ ۱۱۳
- آخرین گزارش از وضعیت خشکسالی در ایران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰ ۱۱۵

- انتقال رانتهی آب - خبرگزاری اقتصاد آنلاین مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷ ۱۱۷
- کدام شهر ایران امسال یک متر بارش داشت؟ - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۲ ۱۲۳
- ایران به آب نیاز دارد افغانستان به گاز، برق و ترانزیت - خبرگزاری اقتصاد آنلاین - مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۲ ۱۲۴
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران/ شدت بارش‌ها بیشتر از پاییز شد+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۳۰
- موافقان و مخالفان بهره‌برداری از آب‌های ژرف، استدلال‌های خود را می‌آورند؛ تشنه بر لب آب‌های ژرف - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۳۲
- آب خزر نصیب تهرانی‌ها می‌شود؟ خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۳۹
- روزی برای تالاب‌های تشنه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴ ۱۴۱
- حل بحران آب در کشور نیازمند استفاده از روشهای نوین است؛ مدیریت رؤیای آبی رنگ - روزنامه وطن امروز مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۴۶
- تراز آب دریاچه سد کرخه ۶ متر کمتر از نرمال است - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۴۹
- موافقان و مخالفان بهره‌برداری از آب‌های ژرف، استدلال‌های خود را می‌آورند؛ تشنه بر لب آب‌های ژرف - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۵۱
- نجات تالاب بین المللی گاوخونی ضرورتی اجتناب ناپذیر خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳ ۱۵۸
- هامون و جازموریان همچنان خشک و بی رمق - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴ ۱۶۴
- وزیر نیرو: فرهنگ‌سازی در مصرف آب باید تبدیل به یک مطالبه اجتماعی شود؛ آدرس غلط برای بهبود اقتصاد کشاورزی - روزنامه ایران مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴ ۱۶۸
- مسئولان می‌گویند هر ساله ۱۵ هزار هکتار از مراتع استان کرمان به بیابان تبدیل می‌شود؛ ۷۰ درصد بارش‌های سالانه تبخیر می‌شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۵ ۱۷۲
- چشم‌های خشک سیستان تر شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۰ ۱۷۹
- تعداد چاه‌های غیرمجاز به ۳۰۰ هزار حلقه رسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۰ ۱۸۱
- آخرین وضعیت بارش‌های ایران/سهم پاییز و زمستان از بارش‌ها+جدول - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱ ۱۸۲
- آب زودتر از وعده افغانستان در هیرمند جاری شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱ ۱۸۴
- ۳ میلیون مترمکعب سیلاب وارد منطقه سیستان شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱ ۱۸۸
- هزینه تولید آب از طریق «بارورسازی ابرها» چقدر است؟ - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱ ۱۸۹
- ذخیره آب چند سد بزرگ به ۴۰ درصد رسید - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۳ ۱۹۷

- پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران/کدام نقاط رکورددار بارش‌ها شدند؟+جدول -
 ۱۹۹ ۱۳۹۷/۱۱/۲۳ خبرگزاری تسنیم مورخ
- توزیع نامناسب بارش‌ها در کشور - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ ۲۰۱
- فروچاله‌ها این روزها قدم به قدم به شهر تهران نزدیک‌تر می‌شوند و صدای پای آن از دشت‌های خشکیده ورامین به گوش می‌رسد؛ ۵ نشست عمده زمین در ۲ سال گذشته -
 ۲۰۳ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴ روزنامه سبزینه مورخ
- سدهای هرمزگان ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب گیری کردند - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۵ ۲۰۹
- بارش‌ها سه برابر شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۷ ۲۱۲
- بهبود وضعیت منابع آبی در تهران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ ۲۱۴
- بهبود نسبی وضعیت سدهای هرمزگان و سیستان و بلوچستان - روزنامه عصر اقتصاد مورخ
 ۲۱۶ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸
- برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی و خشکسالی کار دست اراک داد؛ ترک‌خوردن پوست تن دشت اراک - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ ۲۱۸
- از سوی معاون دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو صورت گرفت؛ هشدار افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی به دلیل مزیت صادراتی محصولات کشاورزی - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹ ۲۲۱
- سیلاب به هورالعظیم جان دوباره بخشید - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹ ۲۲۳
- رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: رتبه ۱۳۱ ایران در بین ۱۳۲ کشور جهان در مدیریت اکوسیستم‌های آبی - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹ ۲۲۶
- ارزیابی روزانه چالش‌های تأمین آب در استان خراسان رضوی - روزنامه سبزینه مورخ
 ۲۳۰ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹
- زنگ خطر برای ایران زمین! خشکسالی در «جاسک» - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰ ۲۳۲
- آغاز همایش بین‌المللی "سامانه‌های سطوح آبگیر باران" از فردا - خبرگزاری ایسنا مورخ
 ۲۳۳ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰
- جای خالی سند اصلاح الگوی مصرف در بخش آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰ ۲۳۵

زمستان

۱۳۹۷

بہمن

۱۳۹۷

آخرین وضعیت بارش های ایران/رشد ۱۰ تا ۱۰۰۰ درصدی بارش ها+جدول - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲

با ثبت ۱۲۷.۳ میلی متر بارش در ۱۲۰ روز نخست سال آبی جاری رشدی ۲۲۲.۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل و رشدی ۲۹.۹ درصدی نسبت به مدت مشابه به طور متوسط در درازمدت در میزان بارش های کشور ثبت شده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش های جوی از اول مهر تا ۳۰ دی سال آبی ۹۸-۹۷ (۱۲۰ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۱۲۷.۳ میلی متر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره های مشابه درازمدت (۹۸ میلی متر) ۲۹.۹ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۳۹.۵ میلی متر) ۲۲۲.۳ درصد افزایش نشان می دهد. همچنین حجم بارش های کشور از اول مهر تا ۳۰ دی به ۲۰۹ میلیارد و ۷۹۴ میلیون مترمکعب رسید.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با		بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۳۰ دی (میلیمتر)				حوضه های اصلی (درجه 1)
متوسط ۵۰ ساله	سال آبی گذشته	متوسط ۵۰ ساله	اختلاف با سال آبی گذشته	سال آبی ۹۶-۹۷	سال آبی ۹۷-۹۸	
۲۹.۷	۵۱	۱۶۸.۵	۷۳.۸	۱۴۴.۸	۲۱۸.۶	دریای خزر
۴۵.۴	۳۴۹	۱۶۲.۷	۱۸۳.۹	۵۲.۷	۲۳۶.۶	خلیج فارس و دریای عمان
۵۲.۱	۹۹.۸	۱۲۴.۵	۹۴.۶	۹۴.۸	۱۸۹.۴	دریاچه ارومیه
۱۰.۴	۴۰۵.۵	۵۸.۶	۵۱.۹	۱۲.۸	۶۴.۷	فلات مرکزی
-۵۲.۵	۱۰۷.۷	۳۰.۳	۱۳.۱	۱.۳	۱۴.۴	مرزی شرق
۲۱.۵	۳۶۵	۶۲.۴	۵۹.۵	۱۶.۳	۷۵.۸	قره‌قروم
۲۹.۹	۲۲۲.۳	۹۸	۸۷.۸	۳۹.۵	۱۲۷.۳	کل کشور

از مجموع ۱۲۷.۳ میلی متر بارش ثبت شده در ۱۲۰ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۳۵.۲ میلی متر بارش در ۳۰ روز ابتدایی زمستان به ثبت رسیده است.

بحران‌های زیست محیطی زیر سایه نبود آمایش سرزمینی، هرروز بیشتر خود را نشان می‌دهند؛

جولان غول خشکسالی - روزنامه قانون مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲

رفاه و آسایش برای تمامی اقشار جامعه یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های حاکمیت است. رفاه و آسایش تنها در سایه پیشرفت، عمران و آبادانی به‌دست می‌آید که مستلزم برنامه‌ریزی‌های کوتاه مدت و بلندمدت است. امروزه بر هیچ‌کس پوشیده نیست که بسیاری از برنامه‌ریزی‌ها در سطح کشور کوتاه‌مدت و حتی سلیقه‌ای بوده و باوجود چشم‌اندازهای توسعه که کارشناسان و متخصصان در سطح کشور ارائه داده‌اند، هر مسئولی براساس تجربه و سلیقه خود عمل می‌کند. مدیریتی که با جابه‌جایی مسئولان یا دولت‌ها، تمامی اولویت‌ها و برنامه‌ریزی‌ها در سطح کشور تغییر می‌کند. کم نیستند استان‌هایی در کشور که یک روز برای آن‌ها در بخش توسعه کشاورزی برنامه‌ریزی می‌شود و یک روز دیگر در بخش صنعت و ده‌ها بخش دیگر که بسیاری از آن‌ها تنها در سطح پیشنهاد و کلنگ‌زنی باقی می‌مانند و به ثمر نمی‌نشینند. افزایش آلودگی هوا، بحران بی‌آبی، خشک شدن پی در پی تالاب‌ها، دریاچه‌ها و رودخانه‌ها، نابودی جنگل‌ها، کوه‌ها، دشت‌ها و اراضی کشاورزی، هزاران پروژه‌های نیمه‌کاره رها شده که عمر برخی از آن‌ها حتی به ۲۰ سال نیز می‌رسد و بسیاری از موازی‌کاری‌ها و اتلاف و هدر رفت بیت‌المال گواه روشنی بر این برنامه‌ریزی و مدیریت سلیقه‌ای است. به‌جرات می‌توان گفت دلیل اصلی این مدیریت سلیقه‌ای، نبود آمایش سرزمینی در استان‌هاست. طرحی که در چند سال اخیر تمامی استان‌های کشور موظف به اجرای آن بوده‌اند، ولی تاکنون تعداد اندکی توانسته‌اند آن را به سرانجام برسانند. آمایش سرزمینی، جمع‌آوری تمامی اطلاعات، آمار، پتانسیل‌ها، توانایی‌ها و دارایی‌ها در سطح یک استان است. آمایش سرزمینی یک تجربه موفق در کشورهای توسعه یافته است. هنگامی که آماری وجود داشته باشد می‌توان بر اساس آن برنامه‌ریزی کرد که حتما موفقیت‌آمیز خواهد بود. اما اگر آمار مشخصی وجود نداشته باشد، اتفاقاتی می‌افتد که

دود آن تنها در چشم مردم می‌رود. در آمایش سرزمینی مهم است تمام داشته‌ها و پتانسیل‌ها شناسایی شوند تا براساس آن‌ها برنامه‌ریزی انجام شود. اگر این اطلاعات کامل نباشد، مشکلات جبران‌ناپذیری پیش می‌آید. به‌عنوان نمونه مکانی برای جمع‌آوری و دپوی زباله در نظر گرفته می‌شود، اما در مقابل آن نیز پروانه احداث صد هزار واحد مسکن مهر نیز صادر می‌شود، در کمال شگفتی خانه‌ها ساخته می‌شوند، مردم می‌مانند و بوی تعفن مرکز دپوی زباله؛ نکته قابل توجه اینجاست که برای مسئولان آن استان امکان جابه‌جایی مرکز دپوی زباله وجود ندارد و آن سوی ماجرا نیز نمی‌توان انتظار داشت که صد هزار واحد مسکونی تخریب شده و در جای دیگر دوباره احداث شود. این تنها نمونه کوچکی از خسارت‌های جبران‌ناپذیر نبود آمایش سرزمین و مدیریت سلیقه‌ای در کشور است. این روزها مردم ایران و به‌ویژه مردم فلات مرکزی بیش از گذشته نبود آمایش سرزمین را با گوشت و خون خود احساس می‌کنند. نبرد آبی که در کشور آغاز شده و مردمی که با آن دست و پنجه نرم می‌کنند و گرفتار غول خشکسالی شده‌اند، همه قربانیان مدیریت سلیقه‌ای و نبود آمایش سرزمین هستند. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان حوزه محیط زیست، نبود آمایش سرزمین عامل اصلی مشکلات زیست محیطی کنونی کشور است. اگر آمایش سرزمین را در کشور اجرا می‌کردیم و آب را در اصفهان و چهارمحال و بختیاری و خوزستان مدیریت می‌کردیم، امروز با این وضعیت مواجه نبودیم. خوزستانی که در گرد و غبار گمشده به دلیل حال و روز ناخوش کارون است. خوزستانی که مردم برای حیاتی‌ترین و البته ابتدایی‌ترین نیاز خود یعنی آب شرب، باید ساعت‌ها در صف منتظر بمانند. اصفهانی که زاینده رود و گاوخونی آن در عطش بی‌آبی می‌سوزند و به خاطره‌ها پیوسته‌اند؛ کشاورزان اصفهانی که از بی‌آبی و فقر و مشکلات معیشتی به‌ستوه آمده و دست به شسکتن خطوط لوله انتقال آب می‌زنند و سرانجام آن تراژدی غم‌انگیزی می‌شود که مسئولان نیز شرمسار از بیان آن می‌شوند. چهارمحال و بختیاری که یکی از پرآب‌ترین استان‌های کشور است نیز این روزها گرفتار بحران آبی شده است. بحران مدیریت سلیقه‌ای در منابع آبی به‌جایی رسیده است که گیلان که به

سرزمین باران و آب مشهور است نیز طعم تلخ خشکسالی و بحران آب را چشیده است. درحال حاضر شمال، جنوب، شرق یا غرب کشور دیگر تفاوتی ندارد، همه با بحران کم آبی و خشکسالی دست به گریبان هستند. اما این بحران در نتیجه نبود آمایش سرزمین رخ داده است. استان‌هایی که بدون توجه به ظرفیت‌ها و منابع آبی خود، کشاورزی و صنایع به‌ویژه صنایع آب‌بر را توسعه داده‌اند و در نتیجه توهم آبی را در شهر خود به‌وجود آوردند، همان زمان نیز سیل مهاجرت‌ها آغاز شد؛ مردمی که با رویای رفاه و آسایش مهاجرت کردند اما هم‌اکنون با کابوس خشکسالی روزگارشان می‌گذرد. اما این تنها یک روی سکه است؛ روی دیگر سکه شهرهایی هستند که مبدا انتقال آب بوده‌اند؛ رودخانه‌ها و تالاب‌ها و دریاچه‌هایی که یکی پس از دیگری خشک شده و در عطش قطره‌ای آب می‌سوزند. بازی دو سرباختی برای این سرزمین که هیچ برنده‌ای نداشت. آمایش سرزمین، ارزیابی نظام‌مند عوامل طبیعی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... به منظور یافتن راهی برای تشویق و کمک به جامعه بهره‌برداران در انتخاب گزینه‌هایی مناسب برای توسعه پایدار متناسب با توان سرزمینی در جهت برآورد نیازهای جامعه است.

به بیانی دیگر توزیع متوازن و هماهنگ جغرافیای کلیه فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی در پهنه سرزمین نسبت به قابلیت‌ها و منابع طبیعی و انسانی را آمایش سرزمین می‌گویند. از مهم‌ترین خصوصیات برنامه آمایش سرزمین جامع‌نگری، کیفیت و سازماندهی فضایی آن است. پایدارترین آرایشی که به سه مولفه مهم جمعیت، سرمایه، منابع طبیعی و محیطی یک منطقه یا سرزمین ختم می‌شود برنامه آمایش سرزمین نامیده می‌شود تنظیم رابطه بین انسان فضا و فعالیت‌های انسان در فضا به منظور بهره‌برداری منطقی از همه امکانات در جهت بهبود وضعیت مادی و معنوی اجتماع بر اساس ارزش‌های اعتقادی سوابق فرهنگی یا ابزار علم و تجربه در طول زمان است که جزئی از جغرافیا محسوب می‌شود. یکی از پیش نیازهای طرح آمایش سرزمین تهیه اسناد است که باید در اولویت قرار بگیرد، مجلس دو سال فرصت دارد تا این اسناد را تهیه کند اما اکنون هیچ برنامه‌ای برای تهیه اسناد وجود ندارد. به علاوه از

آن جا که در این زمینه هیچ تجربه‌ای نداریم باید از تجربه کشورهای که طرح آمایش سرزمین دارند استفاده کنیم. پیروز حناچی، شهردار تهران درباره طرح آمایش سرزمین گفته است: «در طرح آمایش سرزمین یک مشکل اساسی در کشور وجود دارد که در نحوه حاکمیت و سیستم‌سازی ما نهفته است. برای مثال زمانی که سدسازی در کشور رونق گرفت همان زمان عنوان شد که برای ۶۰ درصد از ۱۰۰ سدی که ساخته می‌شود آبی وجود ندارد اما این سدها ساخته شدند. از تعداد ۵۶ فرودگاه کشور تعداد انگشت شماری بهره اقتصادی دارند و بیشتر آن‌ها مانند فرودگاه اردبیل اقتصادی نیستند و حاصل تصمیم‌های سیاسی‌اند. در واقع تصمیم‌سازی در زمینه عمرانی کشور تحت شرایطی است که هیچ ارتباطی با آمایش سرزمین ندارد. در کشورهای دیگر مجلس سنا وجود دارد که قوانین و چنین طرح‌هایی را به لحاظ آمایش سرزمین بررسی می‌کنند اما در کشور ما چنین مرجعی وجود ندارد و تا زمانی که سیاست اجرایی آمایش سرزمین حل نشود به نتیجه نخواهیم رسید. به جز سدسازی در مورد جانمایی صنایع توسعه‌ای نیز دچار مشکل هستیم. برای مثال اصفهان با وجود آنکه پتانسیل گردشگری دارد، صنایع فولاد در این استان مستقر شده است. مسیبان این اتفاق را باید به چالش بکشیم تا حداقل دیگر این اتفاقات نیفتد». آمایش سرزمین یک طرح پرهزینه و البته سنگین است. برای انجام این طرح یک گروه کارشناس در تمامی زمینه‌ها مورد نیاز است. اما هرچه دیرتر آمایش سرزمین انجام می‌شود، با تصمیمات، اقدامات و جانمایی‌های اشتباه در اجرای پروژه‌ها، صدها برابر ضررهای غیرقابل جبران می‌کنیم که امکان جبران خطا دیگر وجود نخواهد داشت.

نشست ۲۳ سانتی متری دشت ساوجبلاغ - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

مدیرکل منابع طبیعی البرز با اشاره به نشست ۲۳ سانتی متری دشت ساوجبلاغ، گفت: عمق چاه‌های آب در استان به ۲۶۰ متر رسیده است.

به گزارش مهر، حامد فرضی در دومین جلسه ستاد هفته درختکاری که عصر سه‌شنبه برگزار شد، اظهار کرد: در حوزه درختکاری فقط کاشت درخت مدنظر نیست بلکه شاید ۵ درصد به کاشت و ۹۵ درصد به بحث نگهداری از درخت مربوط می‌شود.

وی افزود: امید که اقداماتی که در هفته منابع طبیعی انجام می‌شود فقط منحصر به این هفته نباشد و در طول سال ادامه یابد.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان البرز ادامه داد: کرج زمانی مهد طبیعت بوده ولی اکنون ظرفیت باغ شهری خود را نیز ازدست‌داده است و جمعیتی چندمیلیونی در این محیط بدون وجود فضای سبز کافی زندگی می‌کنند.

فرضی با اشاره به اینکه در عرض ۳۰ سال جنگل‌ها نابود، بیابان‌ها افزایش و منابع آب زیرزمینی کم شده است، گفت: در نهالستان کرج عمق رسیدن به آب به ۲۶۰ متر رسیده درحالی‌که این میزان در گذشته ۶۰ متر بوده است، دشت ساوجبلاغ ۲۳ سانتی متر نشست کرده و این باعث می‌شود زمین غیرقابل نفوذ شود و مشکلات زیادی در پی دارد، دیری نمی‌پاید که این مشکل کل استان البرز را دربرمی‌گیرد.

وی با انتقاد از اینکه در کشورمان شرایط به گونه‌ای شکل گرفته که در مواردی توسعه عمرانی در تقابل با حفظ منابع طبیعی است، افزود: قطع بی‌رویه درختان در پروژه‌های عمرانی در استانمان ازجمله کنارگذر چرمشهر-آبیک یا بزرگراه تهران - شمال هم اتفاق می‌افتد که در تضاد با توسعه پایدار است.

نیمی از ایران تا سال ۱۴۰۰، در معرض تنش آب شرب - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

در تابستان سال ۹۷ به دلیل کاهش بارشها در سال آبی ۹۶-۹۷ مناطق زیادی از کشور تحت تنش آب شرب قرار گرفت. در این تابستان جمعیت شهری و روستایی بالغ بر ۳۶.۸ میلیون نفر (معادل ۴۶ درصد جمعیت کشور) تحت تنش آب شرب قرار گرفت.

به گزارش «تابناک» به نقل از خبرآنلاین، مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی نسبت به یک قسمت جدید و ترسناک بحران آب در ایران هشدار داده؛ کم‌آبی وارد قلب زندگی روزانه مردم شده و این منجر به شروع ناآرامی‌های اجتماعی شده.

پیش از این بیشتر گزارش‌ها در رابطه با وضعیت ورشکستگی آب در کشور مربوط به مصرف زیاد آب در حوزه کشاورزی و پیامدهای آن برای همین حوزه و محیط‌زیست بود. کشاورزی ۹۰ درصد منابع آبی کشور را مصرف می‌کند و کاهش مصرف منابع آبی که اتفاقاً یکی از عوامل اصلی آن خود کشاورزی است، تاثیر فراوانی روی زندگی کشاورزان می‌گذارد.

در همین رابطه چندی پیش عیسی کلانتری رییس سازمان محیط‌زیست گفته بود: «ما به نابودی کشاورزی نزدیک می‌شویم تا نابودی سرزمین، ما می‌توانیم با آب‌های گران‌قیمت مثل شیرین کردن آب از دریا آب صنعت و شرب شهرهایمان را تأمین کنیم ولی بدون آب کشاورزی نخواهیم داشت.» اما حالا در گزارش اخیر مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی هشدار داده که دیگر بخش زیادی از جمعیت شهرها و روستاها تنش آبی را در منابع آب شرب احساس می‌کنند و این وضعیت تا ۳ سال دیگر بسیار شدیدتر می‌شود.

وضعیت تنش آب شرب در ایران

اطلاعات این گزارش نشان می‌دهد که جمعیت زیادی از ایران درگیر تنش آب شرب در ایران هستند. این وضعیت در فصل تابستان بدترین وضعیت خود را دارد.

در این رابطه در گزارش «بررسی آخرین وضعیت آب شرب در کشور» مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی آمده است: «در تابستان سال ۹۷ به دلیل کاهش بارشها در سال آبی ۹۶-۹۷ مناطق زیادی از کشور تحت تنش آب شرب قرار گرفت. در این تابستان جمعیت شهری و روستایی بالغ بر ۳۶.۸ میلیون نفر (معادل ۴۶ درصد جمعیت کشور) تحت تنش آب شرب قرار گرفت.»

نتایج دقیق‌تر این تحقیق وضعیت تنش آب شرب در کل کشور را تابستان ۹۷ را به این شکل توصیف می‌کند:

سطح تنش	تعداد شهرها	جمعیت تحت تاثیر (میلیون نفر)
زرد (کمبود ۱۰ درصدی در اوج مصرف)	۱۰۵	۱۰.۵
نارنجی (کمبود ۱۰ تا ۲۰ درصدی در اوج مصرف)	۶۲	۶.۸
قرمز (کمبود بیش از ۲۰ درصدی در اوج مصرف)	۱۰۷	۱۷.۲
مجموع	۳۳۴	۳۴.۵

در این رابطه نوشته شده است: «از کل جمعیت شهری ۶۱.۶ میلیون نفری کشور حدود ۳۴.۵ میلیون نفر آن تحت تنش آب شرب قرار داشته‌اند. از این میزان جمعیت تحت تنش متمرکز در حوضه آبریز فالت مرکزی بسیار چشمگیر است. در این حوضه آبریز جمعیت شهری ۱۶.۷ میلیون نفری تحت تنش آب شرب قرار داشته است که شامل استانهای متعددی از کشور می‌شود.»

وضعیت تنش آبی در حوزه‌های آبریز ایران از این قرار است:

حوزه آبریز	کل جمعیت (میلیون نفر)	جمعیت تحت تنش (میلیون نفر)
خلیج فارس و دریای عمان	۱۲.۲	۷
دریاچه ارومیه	۴.۲	۳.۱
دریای خزر	۸.۱	۳.۶
فلات مرکزی	۳۲.۴	۱۶.۷
سرخس	۳.۶	۳.۳
مرزی شرق	۱.۱	۰.۸
مجموع	۶۱.۶	۳۴.۵

وضعیت بحرانی در سال ۱۴۰۰؛ ۵۰ میلیون نفر تحت تنش آبی

گزارش منتشر شده توسط مرکز پژوهش‌ها اما وضعیت خطرناک‌تری هم برای آینده کشور پیشبینی می‌کند، وضعیتی که تنها با افزایش نرمال جمعیت در آینده به وجود می‌آید. در این پیشبینی حتی مسائلی مثل کاهش بارندگی‌ها، افزایش استفاده از آب در حوزه کشاورزی و ... در نظر گرفته نشده. این مطالعه نشان می‌دهد که تا ۳ سال دیگر جمعیتی که تحت تنش آبی هستند ۱۵ میلیون نفر افزایش پیدا می‌کند.

آن‌ها در این رابطه می‌نویسند: «با فرض ضریب رشد جمعیت شهری کشور برابر با ۱.۳۲ درصد، جمعیت شهری تحت پوشش شبکه آب شرب به حدود ۶۳/۲ میلیون نفر در سال ۱۴۰۰ می‌رسد. بر این اساس و با فرض ادامه روند فعلی (سناریوی ادامه وضع موجود) جمعیت شهری چشمگیری از کشور تحت تنش آب شرب قرار می‌گیرد.»

مورد	وضعیت در سال ۱۴۰۰
جمعیت تحت پوشش آب شرب (میلیون نفر)	۶۳.۲
تعداد شهرهای در معرض تنش آب شرب	۴۳۳
جمعیت در معرض تنش آب شرب (میلیون نفر)	۵۰.۳
میزان کمبود در اوج مصرف (مترمکعب در ثانیه)	۳۳.۲
میزان کمبود مخزن (میلیون مترمکعب)	۲.۶

اما این پایان ماجرا نیست، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارش خود توضیح داده که وضعیت به وجود آمده در کنار تمام پیامدهایی که برای محیط‌زیست و زندگی مردم دارد، پیامدی اجتماعی دارد که ممکن است به یک موضوعی امنیتی تبدیل شود.

در این رابطه توضیح داده شده است: «در نتیجه کمبود و تنشهای آب شرب یاد شده، نارضایتی‌هایی در برخی از شهرهای کشور مانند آبادان، خرمشهر، برازجان، کازرون، بوشهر، اکثر شهرهای استان اصفهان و غیره رخ داد و این موضوع چالش‌هایی را برای مسئولان ایجاد کرد. این امر حاکی از آن است که تنشهای ناشی از کمبود آب شرب به سرعت به صورت نارضایتی‌های اجتماعی نمود پیدا کند و به چالشی امنیتی تبدیل شود. علاوه بر آن تسری نارضایتی‌های مذکور و گسترش ابعاد آن نیز بسیار محتمل است.»

افزایش ۲۴ درصدی بارش‌ها در کشور - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

به دنبال وقوع بارش‌های قابل توجه در نقاط مختلف کشور طی ماه‌های گذشته، رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی گفت: از ابتدای مهر تا پایان دی‌ماه ۹۷ شاهد افزایش ۲۴ درصدی بارش‌های ایران نسبت به میانگین بلندمدت بودیم.

به گزارش ایسنا، صادق ضیائی‌ان با بیان اینکه کل کشور از ابتدای سال زراعی (اول مهر ۹۷) تا پایان دی‌ماه ۹۷، ۱۱۸.۴ میل‌متر بارش دریافت کرده است، اظهارکرد: بارش بلندمدت کشور در همین بازه زمانی، ۹۵.۳ میلی‌متر است بنابراین طی چهار ماه گذشته شاهد افزایش ۲۴ درصدی بارش نسبت به بلندمدت بودیم.

وی ادامه داد: از ابتدای مهرماه تا پایان دی‌ماه ۹۷، در استان‌های سیستان و بلوچستان ۸۸ درصد، یزد ۶۲ درصد، کرمان ۴۸ درصد، هرمزگان ۴۶ درصد، خراسان جنوبی ۴۰ درصد، فارس ۲۴ درصد، اردبیل ۱۰ درصد کمبود بارش نسبت به بلندمدت ثبت شده است.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی تاکید کرد: طی چهار ماه گذشته، در استان ایلام ۱۲۸ درصد و در استان خوزستان ۹۷ درصد، افزایش بارش نسبت به بلندمدت گزارش شده است. در ماه گذشته (دی ۹۷)، در کل کشور ۳۰.۴ میلی‌متر بارش دریافت شد.

ضیائی‌ان ضمن مقایسه شرایط بارشی کشور طی ماه گذشته با میانگین بارش بلندمدت و سال گذشته اظهارکرد: میانگین بارش کل کشور در دی‌ماه سال قبل تنها ۱۰ میلیمتر بود و متوسط بلندمدت کشور در دوره بلندمدت ۳۴.۲ میلیمتر است بنابراین بارش ماه گذشته نسبت به بلندمدت ۱۱.۱ درصد کاهش داشته اما نسبت به سال قبل ۲۰.۴ میلیمتر افزایش داشت.

به گفته ضیائی‌ان، در ماه گذشته استان‌های سیستان و بلوچستان، هرمزگان، کرمان، یزد، خراسان جنوبی، بوشهر و فارس بسیار کمتر از حد نرمال بارش دریافت کردند.

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی در ادامه گفت: در دی ماه ۹۷، استان تهران ۵۰.۴ میلیمتر بارش دریافت کرد، در حالی که بارش تهران در دی ماه سال گذشته ۷.۶ میلیمتر بود و در بازه درازمدت ۲۷.۲ میلیمتر است بنابراین نسبت به سال قبل بارش تهران پنج برابر و نسبت به درازمدت ۸۵ درصد بیشتر شده است.

ضیائی‌ان در بخش پایانی گفت‌وگو در مورد شرایط دمایی کشور طی ماه گذشته با بیان اینکه در دی ماه ۹۷، دمای کشور ۱.۸ درجه سلسیوس نسبت به بلندمدت بیشتر بود، اظهار کرد: در ماه قبل به غیر از استان ایلام، شاهد افزایش دما در همه استان‌ها نسبت به میانگین بلندمدت بودیم و این افزایش دما در استان‌های سیستان بلوچستان، کرمان و یزد تا ۲.۸ درجه سلسیوس و به حد قابل توجهی بود.

کاهش ۸۳ میلیون مترمکعبی دبی آب قنات اراک - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

رئیس هیات امنای قنات سنجان و کرهرود گفت: میزان آبدهی و دبی قنات شهرستان اراک ۸۳ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

احسان آخانی در گفت‌وگو با ایسنا، بیان کرد: در شهرستان اراک ۳۰۲ رشته قنات وجود دارد که از این تعداد ۱۷۰ رشته فعال است، در گذشته دبی قنات ۱۳۶ میلیون مترمکعب بوده که امروز ۵۳ میلیون مترمکعب دبی دارد و در واقع شاهد کاهش ۸۳ میلیون مترمکعبی دبی آب قنات شهرستان اراک هستیم.

وی دلایل این کاهش دبی را خشکسالی، کاهش بارندگی‌ها، برداشت‌های بی‌رویه، تصرف حریم‌های قنات دانست و گفت: کاهش دبی آب قنات نسبت به بلند مدت ۱۷ درصد است که شاید کاهش بالایی نباشد، اما ارزش نگاهداشت این قنات در حدی است که کمترین میزان کاهش نیز اثرات خاص خود را به همراه دارد.

وی با تاکید بر مرمت قنات فعال اراک که ۵۳ میلیون مترمکعب دبی دارند، افزود: برای احیا و مرمت این تعداد قنات فعال و حفظ حجم دبی آب ۱۷ میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

آخانی تصریح کرد: اعتبار در نظر گرفته شده از منابع استانی در سال جاری برای احیا و لایروبی قنات شهرستان اراک ۴۲۲ میلیون تومان بوده که تاکنون ۲۴۵ میلیون تومان آن تخصیص یافته است و این عملکرد نشان می‌دهد برای حفظ ۵۳ میلیون مترمکعب دبی آب قنات فعال اراک به عنوان یک منبع پایدار توجهی جدی وجود ندارد، در حالی که لازم است مجموعه استان به قنات به عنوان یک منبع و سازه پایدار آب نگاه ویژه‌ای داشته باشند که حفظ و مرمت آن هزینه بالایی به همراه ندارد.

وی با اشاره به عواقب از بین رفتن این ۳۰۲ رشته قنات در شهرستان اراک بیان کرد: اگر این قنات از بین برود وزارت نیرو موظف است طبق قانون توزیع عادلانه آب مجوز حفر چاه بدهد و این امر

قطعا معضلاتی همچون اضافه برداشت، جابجایی، تبعات اجتماعی و ... را به دنبال دارد در حالی که امروز می توان این عواقب را تحت کنترل درآورد.

این فعال حوزه آب گفت: در شهرستان اراک با هماهنگی امور آب، منابع طبیعی، محیط زیست و جهاد کشاورزی در منطقه قره کهریز قنوات را تا شعاع ۲۰ کیلومتری از اراک بازدید و لوله گذاری برخی از بندهای خاکی اصلاح شد که تاثیر بسیار در حفظ منابع آب و احیای این سازه های پایدار آبی دارد و باید این روند با توجه به شرایط کنونی با جدیت دنبال شود.

در گفت‌وگو با ایلنا مطرح شد؛ واکنش سازمان محیط‌زیست به خشکی احتمالی دریای خزر/

انتقال آب به سمنان توجیهی ندارد - خبرگزاری ایلنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

واکنش سازمان محیط‌زیست به خشکی احتمالی دریای خزر/ انتقال آب به سمنان توجیهی ندارد
معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست درباره خشکی احتمالی دریای خزر توضیحاتی ارائه کرد.

پروین فرشچی (معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست) در گفت‌وگو با خبرنگار ایلنا درباره اظهارات کارشناسان و فعالان محیط‌زیست در خصوص خشک شدن احتمالی دریای خزر گفت: هیچ اتفاق جدیدی در دریای خزر نیفتاده است و در حال حاضر نیز با همان مشکلات سال‌های قبل در این حوضه روبرو هستیم.

وی با اشاره به اینکه مسئله کاهش سطح آب دریای خزر در دهه اخیر به مشکلات زیست‌محیطی این دریا اضافه شده است، گفت: البته از سال گذشته به همان میزان افزایش سطح آب دریای خزر را شاهد هستیم. بالا و پایین آمدن سطح دریا نیز یک پدیده طبیعی است، البته دلایل زیادی مانند گرم شدن زمین، تغییرات اقلیم، مسئله ورودی رودخانه‌ها، حرکات تکتونیک لایه‌های زمین و حرکت ماه باعث کاهش سطح آب می‌شود، اما وقتی به تاریخچه نوسانات دریای خزر نگاه می‌کنیم می‌بینیم بالا و پایین آمدن آب دریای خزر یک پدیده طبیعی است و صدها سال در این منطقه رخ داده است.

معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست خاطرنشان کرد: تناوب‌های دوره‌ای در این دریا باعث می‌شود، یک مدت سطح آب بالا آمده و مدتی بعد سطح آب دوباره پایین بیاید، الان در دوره بالا آمدن آب هستیم، یعنی جبران ده سال گذشته که پایین رفته بود، اما این نگرانی را داریم که به دلیل گرم شدن، سطح آب دریا بیشتر تبخیر می‌شود.

فرشچی خاطرنشان کرد: اینکه گفته می‌شود، دریای خزر خشک می‌شود به نظر من در میلیون‌ها سال

این اتفاق می افتد و اینطور نیست که دریای خزر همین الان یا در سال های آتی خشک شود.

وی همچنین در مورد انتقال آب دریای خزر به سمنان گفت: انتقال آب قطعا آخرین گزینه است و گزینه های دیگری مانند بهره وری آب، مصرف بهینه آب، تغییر نوع کشت و ... پیش از آن قابل بحث است. همچنین موضوعات آب مجازی و تجارت آب مجازی مطرح است و همه این ها راهکارهای متعددی پیش روی بخش مدیریت است و البته این اقدامات باید همزمان صورت بگیرد.

وی ادامه داد: مسئله انتقال آب دریای خزر به سمنان یک مسئله بسیار مهم و حساسی است و اکوسیستم بسیار شکننده و حساسی دارد، مسیر انتقال نیز مسیر بسیار حساسی است، بنابراین به عنوان آخرین راه در نظر گرفته خواهد شد.

معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اظهارات رییس سازمان محیط زیست در خصوص انتقال آب، خاطرنشان کرد: انتقال آب از دریای خزر شروط بسیار زیادی دارد و اگر قرار باشد این اقدام براساس شروط محیط زیست انجام شود، قطعا به این نتیجه خواهند رسید که از نظر اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی این طرح توجیه پذیر نیست. رییس سازمان موافق این طرح است، اما همانطور که گفتم شروطی نیز برای آن در نظر گرفته اند.

فرشچی خاطرنشان کرد: طبیعتا هر بهره برداری هنگفتی به این صورت اثرات زیست محیطی خواهد داشت و نمی توان این اثرات را کتمان کرد، اما باز هم تاکید می کنم اگر قرار باشد انتقال آب بر اساس شروطی که برای آن در نظر گرفته شده انجام شود قطعا مجری طرح به این نتیجه خواهد رسید که این طرح به ویژه از نظر اقتصادی قابل توجیه و مقرون به صرفه نیست. ما باید راهکارهای دیگر مدیریتی را نیز در این باره انجام دهیم.

وی همچنین در بخش دیگری از صحبت هایش درخصوص آلودگی زیست محیطی در عسلویه گفت: ما وظایف خودمان را در سطح کشور انجام می دهیم به طور مثال بازدیدها، بازرسی ها، تذکرها و مواردی که برعهده ما است همه طبق روال انجام می شود، اما باید در نظر بگیریم که در مناطقی مانند

عسلویه نیازمند همکاری دیگر دستگاه‌ها و صنایع پتروشیمی نیز هستیم. برای از بین بردن مشکلات محیط‌زیستی در عسلویه به هماهنگی‌های بین‌بخشی نیاز داریم و این هماهنگی بین‌بخشی اگر نباشد نظارت ما به تنهایی کفایت نمی‌کند. صنایع پتروشیمی و پالایشگاه و وزارت نفت نیز باید همکاری لازم را با ما داشته باشند.

خطر نشست زمین با جمع آوری کامل آب های فاضلاب - روزنامه عصر اقتصاد مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۰۳

مرضیه امیری

عصراقتصاد: برداشت بی رویه آب از سفره های زیرزمینی بر اساس استانداردهای موجود ۴۰ درصد مخزن است در صورتی که امروز میزان برداشت آب از منابع قابل استحصال تا ۱۲۰ درصد رسیده است که نتیجه این امر بروز پدیده فرونشست بسیاری از اراضی کشور است، حفر چاه های غیر مجاز و جمع آوری فاضلاب به طور کامل خطر نشست زمین، ریزش ساختمان ها و ایجاد شکاف عمیق را بیش از گذشته کرده است.

پرفسور پرویز کردوانی، پدر کویرشناسی ایران، درباره افزایش میزان استفاده از آب فاضلاب در کشور گفت: امروزه به دلیل مصرف آب زیاد به ویژه در شهرهای بزرگ مانند تهران مقدار فاضلاب بسیار شده است چون آب کم بوده اولین کاری که انجام می دهند استفاده از آب های غیر متعارف مانند فاضلاب است، اروپایی ها تصفیه فاضلاب و استفاده دوباره از آن برای کشاورزی را از ۷۰ سال پیش آغاز کردند.

وی افزود: جمعیت شهرهای بزرگ روز به روز بیشتر می شود در نتیجه مصرف آب زیاد و فاضلاب نیز بیشتر می شود، شهرهایی که هم اکنون فاضلاب را به طور کامل جمع آوری می کنند با خطر نشست زمین، ریزش ساختمان ها، شکستن لوله های آب و گاز روبرو هستند به ویژه شهر تهران روبرو هستند.

پدر کویرشناسی ایران تصریح کرد: در شهرهای مختلف چاه آب غیر مجاز زیادی توسط کشاورزان و مردم حفر شده است و باعث شده در بسیاری از مکان ها شکاف ایجاد شود؛ به دلیل حفر چاه زیاد در شهر ورامین، هم اکنون اطراف خط راه آهنی که از تهران به طرف مشهد می رود، شکاف ۱۰۰

متری به وجود آمده است، شاید در چهار سال آینده به سطح جاده برسد، این هشدار خطرناک است به ویژه برای قطار سریع تهران مشهد که باید جدی گرفته بشود.

پرفسور کردوانی اظهار کرد: از یک طرف یه سمت جنوب و از طرف دیگر به سمت شمال شکاف ایجاد شده است، هر چند دولت در چند سال اخیر در چاه های غیر مجازی که در شهر ورامین حفر شده، بسته است به این دلیل مردم این شهر به سمت محصولات گلخانه ای رفته اند.

فرونشست زمین خطر جدی در دشت اراک

فرونشست زمین در بسیاری از دشت های ایران آغاز شده است یکی از این دشت ها اراک بوده که با برداشت های غیراصولی از منابع آب زیرزمینی و چاه های غیرمجاز باعث شده تا سطح ذخایر آبی آن افت چشم گیری کند که حاصل آن فرونشست زمین است.

سید علی آقازاده، استاندار مرکزی در این باره گفت: برداشت های غیراصولی از منابع آب زیرزمینی و چاه های غیرمجاز باعث شده تا سطح ذخایر آبی دشت اراک افت چشمگیری کند که حاصل آن فرونشست زمین است.

وی افزود: تغییرهای آب و هوایی و خشکسالی، افزایش دمای کره زمین در کنار استفاده نامعقول و برداشت بی رویه آب در بروز این مشکل نقش داشته است.

استاندار مرکزی تصریح کرد: بحران آب در استان جدی است و دستگاه های متولی باید برنامه های ویژه و فوق العاده در حراست از منابع آبی و پیشگیری از گسترش معضلات زیست محیطی و پیامدهای طبیعی و انسانی داشته باشند و هوشمندانه از خسارت های احتمالی بکاهند.

آقازاده افزود: منابع آبی ذخایر راهبردی استان محسوب می شود و نباید اجازه داد که حتی قطره ای از آن هدر رود و برای این منظور اعمال سیاست های کارشناسی در مدیریت صحیح مصرف با مشارکت مردم و بهره برداران کشاورزی و صنعتی ضروری است.

وی اظهار کرد: ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب حاصل از بارش های امسال در استان مرکزی است که

رقمی قابل قبول است اما، تراز بارش ها در ساوه منفی است و در بسیاری از مناطق نبود توازن در برداشت ها و حجم بارش جبران کسری مخازن زیرزمینی را دشوار کرده است.

استاندار مرکزی گفت: مصرف صحیح از منابع آب باید به گفتمان غالب تبدیل شود و تمامی دستگاه های اجرایی و لایه های مردمی و تولید سهم تکالیف خود را با وسواس انجام دهند و در این راستا نیاز است که فرمانداران به عنوان نماینده عالی دولت در هر شهرستان مصوبات شورای آب را جدی گرفته و راهبردهای پیشگیرانه و اجرایی هدفمندی را در نشست های منطقه خود دنبال کنند.

آقازاده افزود: مدیریت چاه های آب کشاورزی و جلوگیری از حفر چاه های جدید از مباحث مهمی است که باید مورد توجه مسئولان استان باشد.

وی ادامه داد: آگاه سازی آحاد جامعه از پیامدهای مخرب آسیب به منابع آبی همراهی آنان به ویژه در حوزه کشاورزی و مهار چاه های غیرمجاز به همراه دارد. ۹۲ درصد از حجم آب مصرفی استان مرکزی در بخش کشاورزی، ۳.۵ درصد در صنعت و بقیه در بخش آشامیدنی مصرف می شود.

اگر برای رفع این مشکل و جلوگیری از افزایش میزان برداشت چاه اندیشیده نشود، در آینده ای نه چندان دور از اثرات منفی فرونشست زمین تمامی شهرهای ایران متأثر می شود.

با ورود کمیسیون امنیت ملی به موضوع بحران آب «سند آب» تدوین می‌شود آب؛ تشنه

مدیریت؛ روزنامه ابتکار مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۳

زهره داستانی

هیچ‌کس باور نمی‌کند که «آب»، اولین واژه‌ای که نوشتنش را در مدرسه می‌آموختیم، روزگاری اینچنین امنیتی شود. واژه‌ای که حالا گرچه «بابا» بیشتر از قبل ادایش می‌کند اما کمتر سیراب می‌شود. پدران کشاورز ایرانی حالا نزدیک به چند دهه است که دست‌شان خالی‌تر از همیشه و زمین‌های‌شان بایرتر از گذشته است. سیاست‌های آبی در ایران که در حوزه کشاورزی و انرژی دنبال می‌شد نتوانسته وضعیت آبی کشور را مدیریت کند و بحران آب که حالا گریبان‌گیر ایران شده به مراجع بالاتر برای حل و فصل رسیده است. از رهبری تا ریاست جمهوری، از نمایندگان مجلس تا کمیسیون‌ها، از استانداری تا فرمانداری همه در پی حل معضل آب در ایران هستند. از بیش از یک سال پیش که بحران آبی به تنش‌ها در فلات مرکزی دامن زده، کمیته‌ای تحت عنوان امنیت آبی در ایران تشکیل شده که نتیجه چندین جلسه آن به تهیه و تدوین سند آمایش آب ایران تا ۳ ماه آینده منتهی شده است. سندی که گرچه هنوز تدوین نشده اما می‌توان پیش‌بینی کرد که سرنوشتش چه خواهد شد. این اولین سندی در ایران نخواهد بود که برای حل بحرانی یا چشم‌اندازی در آینده نوشته و به فراموشی سپرده می‌شود. با این حال اما مهم‌تر از فراموش شدنش محتوای این سند است. آیا سندی که تهیه می‌شود مطابق با منافع محیط‌زیست و گروه‌های درگیر با بحران آب خواهد بود؟

«تهیه و تدوین سند آمایش آبی» آخرین خبر آبی ایران در بیست و چهار ساعت گذشته است. خبری که شاید برای کشاورزان اصفهان، خوزستان و چهارمحال و بختیاری و حتی مردم یزد صنعتی مهم باشد. این سند خروجی تشکیل چندین جلسه درباره بحران آب به ویژه در فلات مرکزی در کمیسیون امنیت ملی مجلس شورای اسلامی است. کمیسیونی که به گفته علیرضا رحیمی نماینده

مجلس به دلیل عدم توانایی ارائه راهکاری عملیاتی توسط سایر کمیسیون‌ها از جمله کشاورزی و حتی جلسات مشترک دولت با نمایندگان و وزاری مربوط به موضوع آب ورود کرده است تا با تدابیر خود به راهکاری عملیاتی دست یابد. بنا به گفته او، سند آمایش آب قرار است ظرف مدت ۳ ماه آینده توسط وزارت نیرو تهیه شود. وزارتخانه‌ای که به گفته این نماینده مجلس این سند را باید با در نظر گرفتن توجهات به مسئله آب توأم با احیای حوزه‌های طبیعی آب، صرف نظر از تقسیمات کشوری تهیه و تدوین کند. چرا «صرف نظر از تقسیمات کشوری»؟ چون به گفته رحیمی نگاه منطقه‌ای به آب باعث مشکلاتی در استان‌ها شده است و چرا توأم با «احیای حوزه‌های طبیعی»؟ زیرا باید شامل موضوعاتی همچون محیط‌زیست، صنعت و کشاورزی باشد. نمونه بارز آن زاینده‌رود و ارس است که چند استان درگیر این حوزه طبیعی هستند.

گرچه به گفته رحیمی، وزیر نیرو اعلام کرده که چندی است این سند را تهیه کرده، با این وجود وزارت نیرو در طول تهیه این سند گزارشاتی را به اطلاع نمایندگان درباره جزئیات آن ارائه خواهد داد و از سوی دیگر کارگروه مشترکی متشکل از دستگاه‌های مربوطه و نمایندگان استان‌های دارای تنش آبی تشکیل خواهد شد که مسائل استانی را بررسی کنند و در جریان روند تهیه سند جامع آمایش آب باشند. اما سوال اصلی این است که آیا سندی که توسط وزارت نیرو با نظارت مجلس و بدون وجود نمایندگانی از گروه‌های درگیر و فعالان محیط‌زیست نوشته می‌شود، متفاوت از سیاست‌های پیشین تصمیم‌گیران آبی در ایران خواهد بود؟ آیا بررسی موضوع بحران آب توسط کمیسیون امنیت می‌تواند راهگشا باشد؟

یوسف فرهادی بابادی، عضو کمپین زاگرس مهربان در گفت‌وگو با «ابتکار» به این سوالات پاسخ داده است. او می‌گوید: «متأسفانه ما در کشور با مشکلی مواجه هستیم که می‌شود از آن به عنوان وارونه‌نمایی واقعیت و راه حل یافتن برای واقعیت وارونه‌شده یاد کرد. از نظر ما تلاش‌هایی که از طرف دولت برای حل مشکل زاینده‌رود ارائه می‌شود، راه‌حل‌هایی هستند که برای واقعیت وارونه

زاینده رود ارائه می‌شود. به عنوان مثال درگیری‌ای که بین استان‌های چهارمحال و بختیاری، اصفهان و خوزستان به وجود آمده بر سر پروژه‌های انتقال آبی است که برای مصارف صنعت و کشاورزی احداث شده است. اما آنچه که به نمایش گذاشته می‌شود انتقال آب برای تامین مصارف شرب است. و اینجا است که در عالم واقعیت به بن‌بست می‌خوریم.» این فعال محیط‌زیست می‌گوید: «نقدی که به کمیسیون امنیت ملی وارد است، این است که اعضای کمیسیون امنیت ملی ادعا می‌کنند که به خاطر اعتراض کشاورزان درگیر با بحران آب در فلات مرکزی وارد این موضوع شدند. اما همین کمیسیون امنیت ملی نمی‌پرسد که کشاورزانی که وارد صحنه اعتراضات می‌شوند توسط چه کسانی به صحنه آمدند؟ آیا دستگاه‌های امنیتی استان‌ها از این موضوع اطلاع دارند؟ آیا سایر کشاورزان استان‌های دیگر ایران می‌توانند از این جنس اعتراضات داشته باشند؟ این سوال‌هایی است که اول باید کمیسیون امنیت ملی به آن پاسخ دهد.» او ادامه می‌دهد: «ما کمیسیون امنیت ملی مجلس را صالح به میانجی‌گری در موضوع آب نمی‌دانیم، به این علت که این کمیسیون نظر خود را مبنی بر ضرورت پروژه‌های انتقال آب و درخواست بودجه از مقام معظم رهبری اعلام کرده است. در واقع آنچه اتفاق می‌افتد نه جلوگیری از پروژه‌های انتقال آب و نه حتی تعدیل پروژه‌های انتقال آب مطابق شرایط اقلیمی امروز است بلکه بسترسازی امنیتی برای اجرای این پروژه‌ها در واقعیت است.» فرهادی بابادی معتقد است: «آنچه پیدا است سند آمایش سرزمینی کشور پیش از این با پیش‌فرض اجرایی شدن پروژه‌های انتقال آب تدوین شده است و موکول کردن این موضوع به تدوین کردن سند آمایش بیشتر برای آرام کردن افکار عمومی به نظر می‌رسد. ما از انتشار و عمومی شدن سند آمایش سرزمینی دفاع می‌کنیم و در همین راستا سوال ما این است که در حال حاضر از یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون مترمکعب آبی که از کوهرنگ، واقع در سرچشمه‌های زاینده‌رود به سمت اصفهان جاری می‌شود سهم صنعت کوهرنگ چقدر است؟ در حالی سهم کنونی آن نیم میلیون متر مکعب است، ما خواهان روشن شدن سهم توسعه آن در سال‌های آینده هستیم.»

او با طرح این سوال که چرا کمیسیون امنیت ملی مجلس طرح انتقال صنایع آب بر از فلات مرکزی را به حاشیه دریا از طریق مرکز پژوهش‌های مجلس بررسی و تصویب نمی‌کند، می‌افزاید: «تا این قانون بررسی و پروسه زمانی برای انتقال صنایع مشخص نشود، صنایع که عمدتاً خصوصی هستند به انتقال سازه‌های خود اقدام نمی‌کنند.»

عضو کمپین زاگرس مهربان درباره انتظارات گروه‌های درگیر با بحران آب از سند آمایش آب می‌گوید: «هر روز ضرورت نیاز فلات مرکزی به آب بیشتر می‌شود و عطش سیری‌ناپذیر فلات مرکزی برای انتقال آب کماکان ادامه دارد. نمی‌شود هم دغدغه احیای زاینده‌رود را داشت و هم چشم خود را بر ۱۶ هزار چاه غیر مجاز در حاشیه رودخانه زاینده‌رود بست. راهکار برای این مشکل چیست؟ آیا بستن این چاه‌ها توام با مشکلات و بحران‌های اجتماعی نیست؟ آیا تنش‌های اجتماعی باعث نمی‌شود که از بستن آنها خودداری شود.» او ادامه می‌دهد: «از یک سو ما با مقاومت اجتماعی برای بستن چاه‌های غیرمجاز مواجه هستیم و از سوی دیگر اراده‌ای در مجلس برای مقابله قانونی با چاه‌های غیر مجاز وجود ندارد. به عنوان نمونه مجلس می‌تواند بدون متوسل شدن به مکانیسم‌های قهری با دارندگان چاه‌های غیرمجاز طی تصویب قانونی برخورد کند و از شمول تسهیلات دولتی و قانونی محروم کند، به این معنی که در صورتی که کشاورز دارای چاه غیرمجاز باشد سیستم بانکی کشور از پرداخت هرگونه تسهیلات و وام به او خودداری کند.»

او علاوه بر سامان دادن به چاه‌های غیرمجاز، درباره انتظارات از سندی که درباره بحران آب تهیه می‌شود، می‌گوید: «به خاطر فروکش کردن اعتراضات اجتماعی در خوزستان، چهارمحال و بختیاری و اصفهان این انتظار وجود دارد که نمایندگان این سه استان درخواست تحقیق و تفحص از پروژه‌های انتقال آب کارون و همچنین و تحقیق و تفحص از ابتدا تا انتهای حوزه زاینده‌رود یعنی تالاب گاوخونی را به مجلس ارائه کنند.»

مشاور فائو: صرفه جویی دایمی منابع آب نهادینه شود - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶

تبریز- ایرنا- مشاور سیاست گذاری سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد، «فائو»، و عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف گفت: اقدامات موضعی و مقطعی ساختار مدیریت بحرانی در مصرف آب باید تبدیل به ساختار دایمی و عادی مدیریت منابع و آب کشاورزی شود.

مشاور فائو: صرفه جویی دایمی منابع آب نهادینه شود

به گزارش ایرنا، علی ملکی روز شنبه در نشست بررسی نتایج اقدامات مصرف آب کشاورزی بر اساس مصوبات ستاد احیای دریاچه ارومیه اظهار داشت: باید سیستم و قوانین مربوط به منابع آب طوری تنظیم شود که مدیریت منابع به صورت پایدار انجام شود. وی افزود: سیاست های اشتباه ۳۰ تا ۴۰ سال گذشته مدیریت منابع آب، موجب کاهش آب های زیرزمینی و سطحی شده است بر این اساس اکنون با اقدامات موضعی نمی توان مدیریت منابع آب را انجام داد.

ملکی ادامه داد: ساختار اقدامات اجرایی باید متشکل شود و الگوی تخصیص آب ارایه شود باید ساختارهای انگیزشی برای صرفه جویی در مصرف آب ایجاد شود.

وی همچنین گفت: به دنبال اصلاح مصرف آب و مدیریت منابع آب دریاچه ارومیه هستیم، ضمن اینکه توانمندسازی بخش کشاورزی برای کاهش آب مصرفی از دیگر اهداف نشست های احیا دریاچه ارومیه است.

مشاور سیاست گذاری سازمان خواربار کشاورزی ملل متحد، همچنین از بررسی انتقال سهم آب کشاورزی به بخش صنعت برای افزایش ارزش افزوده و ایجاد فضای کسب و کار خبر داد.

مدیر عامل آب منطقه ای آذربایجان شرقی نیز در این نشست گفت: مدیریت بهم پیوسته و سازگاری

با کم آبی از موضوع هایی است که به عنوان متولی اصلی منابع آب جزو نقشه راه آب منطقه ای استان است.

یوسف غفارزاده همچنین خواستار بازنگری در قوانین مدیریت منابع آب که در ۳۰ تا ۴۰ سال گذشته نگارش یافته است، شد.

وی با بیان اینکه برای برنامه ریزی مناسب جهت مصرف آب در استان اراده لازم وجود دارد، اظهار داشت: بر این اساس میزان آب قابل استحصال در هر حوضه باید مشخص شود و بر اساس میزان آب های سطحی و زیرزمینی و با مشارکت تمام ذینفعان و مشارکت همگانی برنامه های سازگاری با کم آبی در استان تدوین شود.

وی ادامه داد: مصرف بهینه با مشارکت ادارات اجرایی برای کسب اطلاعات پایه نخستین قدم در برنامه ریزی سازگاری با کم آبی بوده و سپس تنظیم برنامه جامع در آذربایجان شرقی است.

غفارزاده همچنین در خصوص دستاوردهای آب منطقه ای در راستای مصوبات ستاد احیای دریاچه ارومیه گفت: امسال ۳۳ سانتی متر بهبود تراز دریاچه ارومیه را شاهد هستیم و تا کنون ۳۲ درصد نیز مصرف آب کشاورزی کاهش یافته است.

معاون حفاظت و بهره برداری آب منطقه ای آذربایجان شرقی نیز در این نشست گفت: بارش بیش از ۲۳ درصد از متوسط بارندگی های دارزمدت افزایش یافته اما روان آب ها همچنان ۵۰ درصد در استان کاهش دارد.

مجتبی جلیل زاده همچنین اظهار داشت: سیاست های ستاد احیا دریاچه ارومیه باید تبدیل به قوانین شوند تا تمام مراجع این قانون ها را اجرا کنند.

ایران میزبان اجلاس جهانی آب در ۱۴۰۳ - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶

دنیای اقتصاد: وزیر نیرو از میزبانی ایران برای «اجلاس جهانی آب» در سال ۱۴۰۳ خبر داد و گفت: کشور ما در این سال میزبان جمع بزرگی از متخصصان و فعالان عرصه آب از سراسر جهان خواهد بود. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت نیرو (پاون)، جلسه کمیته ملی آب شناسی با حضور رضا اردکانیان و نمایندگان دستگاه های عضو این کمیته در شرکت مدیریت منابع آب ایران برگزار شد.

وزیر نیرو در این نشست با اشاره به اینکه «اجلاس جهانی آب» سال ۱۴۰۳ در ایران برگزار می شود، گفت: سالیان متمادی در پی دریافت میزبانی برگزاری این اجلاس مهم در کشور بوده ایم که بنا به دلایل مختلف این امر تاکنون محقق نشده بود، ولی خوشبختانه در این دوره مقدمات برپایی این رویداد بین المللی مهیا شده است و کشور ما در سال ۱۴۰۳ میزبان جمع بسیار زیادی از متخصصان و فعالان عرصه آب از سراسر جهان خواهد بود. اردکانیان بر لزوم توجه به ماهیت چند انضباطه بودن آب تاکید کرد و افزود: آب مقوله ای میان بخشی است و تا این مهم را به رسمیت نشناسیم، مساله آب در کشور ما حل نمی شود. رئیس کمیته ملی آب شناسی تاکید کرد: توجه به این مساله در شرایط فعلی اهمیت بیشتری پیدا کرده است، چرا که در این دوره تقاضا بر عرضه پیشی گرفته است. در این نشست همچنین عباس سروش، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا به عنوان نایب رئیس کمیته ملی آب شناسی منصوب شد.

در میزگرد ایرنا بررسی شد: نقش آبخیزداری در جلوگیری از هدررفت آب - خبرگزاری ایرنا

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶

بیرجند - ایرنا - اجرای طرح های آبخیزداری و آبخوان داری با تغذیه سفره های آب زیرزمینی و جلوگیری از هدررفت منابع آبی راهگشای حیات دوباره زمین است.

نقش آبخیزداری در جلوگیری از هدررفت آب

به گزارش ایرنا مجموعه عوامل از جمله گرم شدن کره زمین، برداشت بی رویه آب از منابع زیرزمینی، کمبود بارندگی، حفر چاه های غیر مجاز و برداشت های بی رویه، تغییر اقلیم و ادامه دار بودن روش های کشاورزی سنتی سبب شده تا امروز با کمبود شدید منابع آبی مواجه شویم. تغذیه دوباره منابع آب زیرزمینی که دشوارتر از هر زمان دیگری به نظر می رسد با اجرای طرح های آبخیزداری امکان پذیر است.

مجموعه گسترده ای از دانش و تجربه در کنار هم سبب طراحی سازه هایی با عنوان آبخیزداری و آبخوان داری برای مدیریت منابع طبیعی از جمله آب، خاک و پوشش گیاهی شده است. با احداث این سازه های آبخیزداری می توان پوشش گیاهی را تقویت، از زیان های سیلاب های ویرانگر جلوگیری و سفره های آب زیرزمینی را تغذیه کرد.

با توجه به اهمیت اجرای طرح های آبخیزداری و آبخوان داری میزگردی با حضور مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی، عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه بیرجند و مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان در خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) خراسان جنوبی برگزار شد.

**** واقعیت خشکسالی را بپذیریم**

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه بیرجند در این نشست گفت: خراسان جنوبی روی کمر بند خشک و نیمه خشک اقلیمی قرار دارد و این ذات طبیعی استان است که باید با واقعیت خشکی زندگی کرد.

دکتر سید محمد تاج بخش افزود: نمی توان از تغییرات اقلیمی به راحت گذشت و آنچه در این راستا مهم است سازگاری با خشکی است.

وی با اشاره به اصل آبخیزداری سازگار با شرایط طبیعی هر منطقه بیان کرد: متوسط بارندگی استان در سال کمتر از ۱۵۰ میلیمتر در سال است چه بسا در دوره های خشکی به کمتر از ۱۰۰ میلیمتر هر برسیم. استاد دانشگاه، وقوع خشکسالی ها را طبیعی دانست و گفت: در گذر زمان در چند هزار سال اخیر دوره های نوسان خشکسالی و ترسالی داشته و داریم بنابراین بایستی واقعیت خشکسالی را بپذیرفت. تاج بخش، نخستین عامل خالی شدن روستاها از سکنه را آب و شغل در این مناطق دانست و ادامه داد: چه چیزی می تواند به عنوان جایگزین و رهاورد برای ماندن مردم در مناطق روستایی ملاک باشد. وی با بیان اینکه پایه روستاها بر کشاورزی و دامداری است یادآور شد: از این بخش در سال های اخیر تا حدودی محروم بوده ایم چون نگرش جامع نگر به مسایل حوزه های آبخیز نه تنها در استان که در کشور وجود نداشته است.

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست گفت: اصل مدیریت جامع حوزه آبخیز نخستین فاکتور بررسی مسایل مختلف محیطی در کنار هم است لذا ابتدا باید بپذیریم در حوزه آبخیز یک مدیریت جامع اعمال شود و براساس آن ببینیم چه باید کرد.

وی افزود: طرح های آمایش سرزمین، مدیریت منابع و سایر طرح ها زمانی می تواند عملی شود که مدیریت جامع برای حوزه های آبخیز برنامه ریزی شده باشد.

تاج بخش به محدود بودن منابع آبی اشاره کرد و گفت: منابع آبی هیچ وقت اضافه نخواهند شد لذا

باید برای منابع آبی راهکار و مسیر استفاده را تعیین کنیم.

وی اظهار داشت: از سال ۸۸ به بعد بحث مدیریت جامع حوزه های آبخیز به صورت جدی در سطح وزارت جهاد کشاورزی، دانشگاه و شورای عالی آب کشور مطرح و سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری به طور مشخص متولی آن شد.

استاد دانشگاه بیرجند اضافه کرد: پژوهشکده حفاظت آب و خاک به عنوان ناظر و دانشگاه گرگان به عنوان متولی علمی این موضوع را پیگیری می کنند اما به دلیل مسایل مالی و بودجه ای مرتب طرح با نامهربانی هایی مواجه می شود و مرحله پایلوت هنوز صورت نگرفته است.

وی گفت: تا این شرایط به پایلوت یا نتیجه نرسد نمی توان طرح مدیریت جامع حوزه های آبخیز را در سطح کشور تعمیم داد.

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست افزود: از طرفی توسعه پایدار در راس برنامه ها و اهداف کلان هر کشور قرار دارد و برای رسیدن به توسعه پایدار مسیر همین است.

وی با بیان اینکه مبنای این مدیریت مبنای شروع اشتغال نیز است اظهار داشت: وقتی می توانیم مدیریت جامع را اعمال کنیم قطع به یقین فضای اشتغال را نیز باز خواهیم کرد.

تاج بخش گفت: بسیاری از آبیاری فضای سبز پارک قهستان در شهرستان قاینات از طریق چاه های اطراف آبیاری می شود اما اگر فقط ۱۰ درصد از روان آب سطوح سنگی دامنه های مشرف به پارک را استفاده کنیم از خرداد تا شهریور کمبود آب آن برطرف می شود.

وی افزود: همچنین در تمام مناطق استان که سطوح سنگی زیاد داشته و روان آب زیادی تولید می کند و با هر بارش روان آب ایجاد می شود، این روان آب در بالادست همان حوزه های آبریز قابل بهره وری است.

تاج بخش تصریح کرد: متأسفانه این موضوعات مهم از ذهن برنامه ریزان ما دور شده است و به

سمت این رفته ایم که انتقال بین حوزه ای را مطرح کرده ایم.

وی گفت: تجربه جهانی نشان می دهد از انتقال بین حوزه ای هیچ نتیجه ای گرفته نشده چنانچه عملاً انتقال آب بین اصفهان به یزد جز درگیری چیزی عاید شرایط نکرده و آیا آینده این روند می تواند نیاز استان یزد را تامین کند.

وی افزود: واقعیت را بپذیریم برای مطالعات انتقال آب در سطح کلان حتی برای عمان به شرق کشور یا خزر به سمنان مطالعات جامع نداریم بنابراین شرط اولیه برنامه ریزی برای حوزه های آبخیز مطالعه و برنامه ریزی در این حوزه است.

**** جزیی نگری مهمترین مشکل حوزه آب**

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی هم گفت: در حال حاضر سه مشکل اساسی در حوزه منابع طبیعی در سطح جهان، کشور و استان وجود دارد که مهمترین آن به لحاظ کمی و کیفی آب است.

علیرضا نصرآبادی با بیان اینکه تخریب سرزمین و فرسایش خاک نیز از اهمیت زیادی برخوردار است افزود: تغییرات اقلیم سبب کمبود آب، فرسایش خاک و سایر مشکلات شده است.

وی بیان کرد: در خراسان جنوبی علیرغم خشکسالی سیلاب نیز داریم و سالانه ۷۰۰ میلیون مترمکعب روان آب سیلاب در استان هدر می رود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی اظهار داشت: تخریب و کاهش پوشش گیاهی از دیگر عواقب خشکسالی حاکم بر استان است که همه عوامل دست به دست هم داده و سبب وقوع سیلاب در کنار خشکسالی شده است.

وی گفت: اکنون در موضوع مدیریت آب به شکل شاخص در کشور با تکرر کارگروه ها و جلسات مواجه ایم که نه تنها مشکلی از کمبود آب را کم نمی کند که مشکل ساز نیز شده اند.

نصرآبادی با بیان اینکه در پرداختن به موضوعات مربوط به آب جزیی نگرى شده است افزود: این در حالىست که باید چرخه هیدرولوژیکی آب در نظر گرفته شود.

وی توضیح داد: باید از لحظه ای که قطرات باران نازل می شود تا نفوذ آن به زمین، بهره برداری از چاه و قنات، نحوه استفاده در عرصه کشاورزی، صنعت و شرب، بازیافت پساب و فاضلاب و کاهش تبخیر به عنوان یک چرخه مستدام و زنجیروار برنامه ریزی لازم انجام شود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: اینکه وزارت نیرو فقط در حفاظت آب به هوشمندسازی کتورهای چاه کشاورزی پردازد به نتیجه نمی رسد.

وی افزود: همچنین اگر به صورت جزیی روی بازیافت پساب و فاضلاب ها متمرکز شویم به نتیجه درستی نمی رسیم بلکه باید رویکرد مدیریتی در قالب واحد کارگروه مدیریت جامع آب داشته باشیم. نصرآبادی تاکید کرد: تمام دستگاه های اجرایی و متولیان مربوط به حوزه آب همچنین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان بایستی دور هم جمع شده و نقش خود را در هر قسمتی ایفا کنند.

وی بیان کرد: الزامات قانونی فراسوی ماست که به عنوان اسناد بالادستی به راحتی موضوع را روشن کرده است و از مهمترین آنها می توان به سیاست های کلی نظام در بخش آب اشاره کرد که مدیریت جامع آب به طور کامل توضیح داده شده است.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: سیاست های ابلاغی مقام معظم رهبری از دهه ۷۰ مورد کم توجهی قرار گرفته است در حالیکه اگر این سیاست ها به طور کامل اعمال می شد شاهد تكثر جلسات جزیی و بی نتیجه بودیم.

وی عنوان کرد: در چرخه آب با نگاه جامع نگرى موضوع آبخیزداری و آبخوان داری مطرح است که نه تنها صرفا ساخت یک سازه نیست که با نگاه مدیریت جامع از کشت گیاه، مدیریت استفاده از عرصه، اصلاح کاربری مفید عرصه، پوشش گیاهی و ترکیب آن با سازه همه در کنار همه به عنوان کارهای مدیریتی و بیولوژیکی باید در نظر گرفته شود.

نصرآبادی اظهار داشت: یک نقش و جایگاه مهم آبخیزداری این است که در مقایسه با سایر سازه ها و برنامه های بخش آب کشور ویژگی های دارد که ثابت شده است.

**** برنامه های آبخیزداری جامع و متمایز است**

وی جامع بودن برنامه های آبخیزداری را نسبت به سایر برنامه ها متمایز دانست و گفت: فراگیر بودن جمعیت و عرصه زیر پوشش نیز از دیگر مزایای اجرای طرح آبخیزداری است.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی یادآور شد: مدیریت جامع در حوزه آب به معنای همسنگری، فراسازمانی فکر و عمل کردن و با هم در راستای یک هدف مشترک حرکت کردن است.

وی با بیان اینکه در اجرای طرح های آبخیزداری دانش و تجربه کنار هم قرار گرفته است گفت: بازگشت سریع سرمایه در عملکرد یکی از مشخصات ویژه این طرح هاست.

نصرآبادی به احداث بزرگترین سازه آبخیزداری شرق کشور در شهرستان خوسف اشاره کرد و افزود: در حالی که یک سوم این سازه احداث شده اما با بارندگی اندک بلافاصله آب دهی قنات ۱۰ برابر افزایش یافت.

وی با بیان اینکه نسبت هزینه به فایده در سازه آبخیزداری بسیار مناسب تر از سایر سازه هاست اظهار داشت: سازگار بودن با محیط زیست از دیگر شاخص های این سازه است و موضوع کار برای که و برای چه نیز مدنظر قرار می گیرد.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: احداث سازه های آبخیزداری در راستای کمک به محیط زیست بوده و هیچ مشکلی برای محیط زیست ایجاد نمی کند.

وی با تاکید بر اینکه نگاه ها به موضوع آب در سطح کشور جامع نگر نیست افزود: همه در گفتمان نقش آبخیزداری را می بینند و بیان می کنند اما در عمل و بودجه ریزی کلان کشور کماکان دچار مشکل هستیم.

نصرآبادی گفت: هرچند اواخر سال گذشته طرح آبخیزداری در خراسان جنوبی تهیه شد و به دفتر مقام معظم رهبری رسید که در نتیجه آن ۲۰۰ میلیون دلار از محل صندوق توسعه ملی به طرح های آبخیزداری اختصاص یافت که در نوع خود استثنا و بی نظیر بوده است.

وی بیان کرد: یکی از موضوعات مهم خالی شدن روستاها از سکنه است در حالی که همه دستگاه های دولتی و غیردولتی هزینه های زیادی کردند چون رویکردی که در روستا به نام محرومیت زدایی وجود داشت، نگاه جامع نبوده است.

وی اضافه کرد: نگاه ما به مشارکت مردم نگاه صرفا کارگری و ۳۰ درصد پول نقد بوده در حالیکه مشکلات به صورت جامع مدیریت و رفع نشده و هر دستگاهی برای خود کار کرده است.

نصرآبادی در خصوص طرح انتقال آب از دریا به استان خراسان جنوبی گفت: کلیات موضوع انتقال آب را نمی توانیم نفی کنیم اما بحث تقدم و تاخیر مهم است و باید مطالعات کامل، جامع و درست انجام شود.

وی ادامه داد: مبحث مهم ما در کوتاه مدت و میان مدت اجرای طرح های آبخیزداری و آبخوان داری است به موازات این طرح ها باید برای انتقال آب از دریا به استان نیز چاره اندیشی شود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: اینکه اکنون ذهن سیاست گذاران و بودجه ریزان بر این مسائل متمرکز شود به ما لطمه می زند و نگاه اول مسئولان باید بر مدیریت منابع موجود باشد.

وی جامع و کامل بودن را از شاخص های اجرای طرح های آبخیزداری دانست و عنوان کرد: کنترل سیلاب و روان آب، نفوذ آب به سفره زیرزمینی، کاهش فرسایش خاک، جمع شدن کود و خاک خوب در بستر آبخیز از جمله مزیت های این سازه هاست.

نصرآبادی تاکید کرد: با اجرای سازه های آبخیزداری در دست اجرای استان ۱۲۰ رشته قنات و منبع آبی تحت تاثیر قرار می گیرد.

وی گفت: اجرای طرح های آبخیزداری در روستاهایی که اکنون با تانکر آبرسانی می شود مشکل را رفع خواهد کرد همچنان که در روستاهای قیاس الدین مود، سه قوری قاین، فخرآباد بشرویه، چهکند روشناوند و سایر قنات ها احیا شده و هیچ مشکلی از نظر تامین آب ندارد.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی یادآور شد: یکی از اصولی که در سیاست های کاری مدنظر است اصل مشارکت مردم در اجرای پروژه های آبخیزداری است و اکنون نخستین انتظار مردم اجرای روش های آبخیزداری است و مردم تاکنون در اجرای پروژه های صندوق توسعه ملی ۸۵۰ میلیون تومان کمک کرده اند.

**** امکانات جمع آوری روان آب ایجاد شود**

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه بیرجند در ادامه این میزگرد گفت: برخی ادعا دارند هدررفت رقم ۷۰۰ میلیون متر مکعب روان آب در استان صحیح نیست لذا براساس درصدی از این میزان حتی ۱۰ درصد اگر برنامه ریزی درست شود می توان میزان آب قابل استحصال را بالا برد اما آیا امکانات و شرایطی ایجاد شده که درصدی از این روان آب جمع آوری شود.

تاج بخش افزود: اگر به پیشینیان منطقه خراسان جنوبی رجوع کنیم بندسارها حتی در منطقه شرق کشور و جنوب شرق یکی از هوشمندانه ترین شیوه های جمع آوری آب در کشاورزی بومی منطقه بود و الان نیز هنوز این روش اعمال می شود.

وی بیان کرد: چرا روش های پیشینیان فراموش شده و مگر در گذشته خشکی نبود، شاید بتوان گفت در سطح جهانی شیوه های سستی بهره روی از روان آب های ایران که در نقاط مختلف کشور است به سبک خود هنوز نیاز فراوانی داریم که راجع به آن بنویسند و کار کنند.

استاد دانشگاه بیرجند اظهار داشت: در گذشته تمام شیوه زراعت سیلابی از این طریق اعمال می شده

و فردی را می شناسیم که در گذشته ۶۵ آبادی را از این طریق نگهداری می کرده است.

وی با بیان اینکه امروز نسبت به استحصال آب و روش های آن بیگانه شده ایم گفت: آیا در استان با ۱۵۵ میلیمتر بارندگی و کمتر برنامه ریزی کرده ایم.

وی افزود: هرچند در کشور و مناطق خشک تر نیاز آبی وجود دارد اما برای آنچه داشته ایم چه کرده ایم آیا هدررفت آب نداریم آیا سیستم های انتقال آب به بهره وری کامل رسیده است یا خیلی جاها هنوز شیرآلات سستی وجود دارد.

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست اظهار داشت: راندمان آبیاری در استان ۳۰ درصد اعلام می شود اما چرا این راندمان به ۷۰ رسانده نمی شود.

وی گفت: هنوز برنامه جامع مدیریت آب برای خراسان جنوبی وجود ندارد پس صنایع آب بر بزرگترین معضل برای استان است.

تاج بخش ادامه داد: چرا در چنین شرایطی باید در استان صنعت فولاد داشته باشیم چرا در کشاورزی اصرار بر گونه های آب بر داریم در حالیکه محصولات کم آب بر و استراتژیک زیادی قابل کشت است.

وی نبود جامع نگری را بالای جان کلان کشور و در استان مضاعف دانست و تاکید کرد: تا یک برنامه جامع هماهنگ نداشته باشیم و جزیی عمل کنیم همچنان دنبال تامین آب بوده و مصرف کنندگان به دنبال بردن آب هستند و این گره ای از مشکلات حل نخواهد کرد.

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست گفت: امسال با توجه به بودجه ای که از صندوق توسعه ملی به موضوع آبخیزداری اختصاص یافت سال طلایی آبخیزداری بوده است اما آیا این سال طلایی ادامه خواهد داشت.

وی افزود: مهرماه گذشته طی یک نامه به رئیس سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری مکاتبه ای با ۲۴۰ امضا از سراسر کشور ارسال و عنوان کردیم به عنوان سربازان شما در بخش آبخیزداری آماده ایم.

وی افزود: امیدواریم در استان شخص استاندار و معاونان وی برای اخذ بودجه و مشکلاتی که این

بخش با آن مواجه خواهد بود، فکری بر دارند چون با خشک شدن چشمه ها و قنات ها روستاها در حال تخلیه شدن است و باید منبع جایگزینی حتی در منزل معرفی شود.

عضو هیات علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست گفت: باید از پتانسیل های موجود از جمله پساب منازل استفاده شود در حالیکه نسبت به این پتانسیل ها بی توجه هستیم.

وی ادامه داد: خواهش داریم مسئولان استانی در این مباحث ورود پیدا کنند در استان بارندگی داریم اما کم است ولی از همین میزان نیز استفاده نمی کنیم و باید حداقل برای نیازهای روزمره فضای سبز و شهری از آن بهره مند شد.

**** طرح های آبخیزداری با توجه به اقلیم لازم است**

مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی هم گفت: این استان خشک و نیمه خشک بوده و اجرای طرح های آبخیزداری با توجه به وضعیت اقلیم بسیار مهم است.

محمدحسن غلامی افزود: در مدیریت منابع آب اکنون با کسری مخزن مواجه ایم که با توجه به افزایش جمعیت، کاهش بارندگی و گرم شدن مناطق نیاز آبی بیشتر شده و باید این کسری را جبران کنیم.

وی بیان کرد: آبخیزداری در بالادست منابع آبی به ویژه در مناطق آبخیز می تواند آب پایداری برای قنوات باشد.

مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی قنوات را مانند نوزادی دانست که از شیر مادر شیر می خورد اما چاه های کشاورزی خون زمین را می مکند.

وی گفت: زمانی ۶۵۰ میلیون متر مکعب آب از قنوات استحصال می شد در حالیکه به ۲۵۰ میلیون متر مکعب و اکنون به ۱۹۴ میلیون متر مکعب رسیده است.

غلامی با بیان اینکه ۳۰ درصد قنوات استان خشکیده و مابقی دچار کم آبی شده اند یادآور شد: در حال حاضر هفت هزار و ۳۰۰ رشته قنات در استان وجود دارد که ۶ هزار و ۲۵۲ رشته قنات ثبت و

بعد از انقلاب تاکنون ۲ هزار و ۶۱۵ رشته بازسازی و مرمت شده است.

وی اجرای طرح های آبخیزداری را نوعی تولید آب دانست و گفت: اگر این هماهنگی وجود داشته باشد آبخیزداری در بالادست قنوت اجرا شود تاثیر بسزایی در آبدهی قنوت خواهد داشت.

مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی افزود: سیلاب ها وقتی مدیریت نشوند به قنوت نیز آسیب وارد می کنند.

وی با بیان اینکه تمامی قنوت در مسیر سیلاب ها قرار دارند چون باید آبیگری شوند اظهار داشت: سال ۹۶ مبلغ پنج میلیارد تومان اعتبار بحران برای قنوت ابلاغ شد که ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان آن اختصاص یافت و ۳۳ رشته قنات بازسازی شد.

غلامی گفت: امسال نیز ۲ میلیارد تومان اعتبار مصوب شد که تاکنون هنوز تخصیص داده نشده است و با اختصاص آن ۵۴ رشته قنات مرمت و بازسازی خواهد شد.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی در پایان این میزگرد گفت: آبخیزداری دارای کمترین نرم هزینه ها، سریع ترین برگشت و بهترین پوشش عملیاتی است.

نصرآبادی افزود: برای مشکل آب استان طرح مدیریت جامع را ارایه کرده ام و منتظر ارایه این طرح جامع در کارگروه های استانداری هستم.

وی گفت: تاکنون کمیته تخصصی ذیل آن انجام شده اما به کارگروه نیامده است در حالی که همه آن را خیلی خوب می دانند.

وی افزود: آمادگی دارم در سطوح مختلف از این طرح دفاع کنم چون راهی جز طرح های جامع برای کاهش و رفع مشکل آب در استان و کشور وجود ندارد.

وزیر نیرو: ساختار بخش آب وزارت نیرو تا پایان امسال اصلاح می‌شود - روزنامه عصر اقتصاد

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۶

ساختار بخش آب وزارت نیرو تا پایان امسال اصلاح می‌شود

عصر اقتصاد: وزیر نیرو یکی از مشکلات فعلی وزارت نیرو را ساختار این وزارتخانه دانست و افزود: براین اساس ساختار بخش آب این وزارتخانه تا پایان سال اصلاح خواهد شد که جزییات این مهم به‌زودی اعلام می‌شود.

رضا اردکانیان در گردهمایی مدیران ارشد آب کشور به شیوه جدید وزارت نیرو برای انتخاب مدیران خود اشاره کرد و گفت: تمامی جوانان تحصیل کرده و شایسته کشور ما نباید به هیچ عنوان از فراهم شدن فرصت شغلی برابر برای خود ناامید شوند. تاکید وزارت نیرو برای انتخاب مدیران خود بر اساس اعلام فراخوان تلاش برای انتخاب پست های مدیریتی براساس یک فرصت برابر است.

وزیر نیرو تاکید کرد: این وزارتخانه یک دستگاه خدمات رسان است و باید در مسیر کارشناسی مستقیم خود حرکت کند؛ همانگونه که در تلاش برای ارائه خدمات آب و برق پایدار به مردم کشور و تامین آرامش آنها هستیم؛ بنابراین این اطمینان نیز بایستی برای همگان فراهم شود که مدیران این مجموعه از روی کفایت و شایستگی انتخاب شده اند و هیچگونه ملاحظه ای برای حضور افراد خاص در پست های مدیریتی وزارت نیرو وجود ندارد.

اردکانیان یکی از مشکلات فعلی وزارت نیرو را ساختار این وزارتخانه دانست و افزود: برای حل این مسئله درصدد اصلاح ساختار وزارت نیرو با اولویت بخش آب هستیم که براین اساس ساختار بخش آب این وزارتخانه تا پایان سال اصلاح خواهد شد که جزییات این مهم به‌زودی اعلام خواهد شد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود به تشریح عملکرد ۴۰ ساله بخش آب و فاضلاب کشور پرداخت و افزود: در بخش تامین آب ۱۹ سد ملی بهره‌برداری شده کشور در ابتدای انقلاب هم‌اکنون

با رشد ۹ برابری به ۱۷۲ سد رسیده است و حجم ۱۳ میلیارد و ۳۰۴ مترمکعب مخازن سدهای ملی بهره‌برداری شده در سال ۵۷ نیز با رشد ۳.۹ برابری هم اکنون به ۵۱ میلیارد و ۷۶۵ میلیون مترمکعب رسیده است.

وی با اشاره به اینکه ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق‌آبی کشور نسبت به ابتدای انقلاب رشدی ۶.۷ برابری داشته است، ادامه داد: هزار و ۸۰۴ مگاوات ظرفیت نصب شده نیروگاه‌های برق‌آبی در ابتدای انقلاب هم اکنون به بیش از ۱۲ هزار مگاوات رسیده است و ۵۵۲ هکتار شبکه اصلی آبیاری و زهکشی کشور (احداث شده) در سال ۵۷ هم اکنون با رشد ۴.۳ برابری دو هزار و ۳۵۲ هزار هکتار رسیده است.

وزیر نیرو به تشریح دستاوردهای کشور در بخش آب و فاضلاب پرداخت و افزود: در حال حاضر تعداد تصفیه‌خانه‌های آب شهری کشور با رشد ۵.۱ برابری به ۱۳۹ واحد افزایش پیدا کرده و جمعیت تحت پوشش آب شهری کشور از ۷۴.۶ درصد ابتدای انقلاب هم اکنون به ۹۹.۴۸ درصد رسیده است.

اردکانیان ادامه داد: تعداد تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری با رشد ۵۴ برابری به ۲۱۶ واحد رسیده و جمعیت تحت پوشش سامانه فاضلاب شهری نیز در حال حاضر با افزایش ۵.۸ برابری به ۴۹.۳ میلیون نفر رسیده است.

وی اضافه کرد: دو میلیون نفر جمعیت روستایی تحت پوشش آب بهداشتی در ابتدای انقلاب نیز هم اکنون با رشد ۸.۴ برابری به ۱۶.۸ میلیون نفر رسیده است.

وزیر نیرو همچنین به تشریح عملکرد ۴۰ ساله توسعه مهندسين مشاور و سازندگان تجهیزات صنعت آب و آبفا (بخش غیردولتی) پرداخت و گفت: براساس برآورد صورت گرفته ۲۰۰ کارخانه تولید کننده تجهیزات آب و فاضلاب با رشد ۶ برابری به هزار و ۲۰۰ کارخانه رسیده و شرکت‌های مهندسين مشاور آب و فاضلاب نیز با رشد ۳۰ برابری نسبت به ابتدای انقلاب به حدود ۳۰۰ شرکت رسیده است.

اردکانیان با اشاره به اینکه شرکت های پیمانکاری آب و فاضلاب با رشد ۱۰ برابری به حدود ۵۰۰ شرکت رسیده است، ادامه داد: در حال حاضر شرکت های پیمانکار طرح های ملی سدسازی با رشد ۲۵.۶ درصدی به ۷۷ شرکت رسیده و تعداد شرکت های مهندسين مشاور طرح های ملی سدسازی هم با رشد ۳۲.۵ برابری به حدود ۶۵ شرکت رسیده است.

تزریق مایع حیات در کالبد زمین - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

سندج - ایرنا - برداشت بی رویه آب از سفره های زیرزمینی در سال های اخیر، وضعیت این منابع ارزشمند را در مناطق زیادی از کشور از جمله استان کردستان با بحران مواجه کرده که اجرای طرح های تغذیه مصنوعی تا حدودی می تواند یاریگر آبخوان ها باشد.

تزریق مایع حیات در کالبد زمین

به گزارش ایرنا، در سال های اخیر بدلیل کاهش میزان بارندگی و وقوع خشکسالی های متعدد در کشور، برداشت آب از سفره های زیرزمینی از طریق حفر چاه های عمیق بویژه در بخش کشاورزی روند رو به رشد و بی رویه ایی به خود گرفته است.

طبق گفته مسئولان وزارت نیرو، حدود ۷۸ درصد منابع آبی زیرزمینی در کشور رو به نابودی است و این آمار نشان از آن دارد که خطر کاهش منابع آبی و فرو نشست زمین بسیار جدی است و نباید به آسانی از کنار این موضوع حیاتی گذشت.

وزارت نیرو در راستای چاره اندیشی برای کنترل افت و کسری مخزن در آبخوان ها، با تعریف طرح تعادل بخشی، تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب، برنامه های خود در زمینه بهبود وضعیت منابع آب زیرزمینی را سال ۸۴ آغاز کرد ولی با توجه به عدم حمایت دستگاه های دیگر و همچنین نبود عزم جدی و تامین اعتبار کافی، نتایج مطلوبی از اجرای طرح حاصل نشد.

بار دیگر با فعال شدن شورای عالی آب در دولت یازدهم، وزارت نیرو در سال ۹۳ برنامه ای را تحت عنوان طرح احیا و تعادل بخشی منابع آب زیرزمینی کشور مشتمل بر ۱۵ پروژه به تصویب رساند و در کنار این طرح تکالیفی نیز برای برای وزارت خانه های نیرو، جهاد کشاورزی، صنعت، معدن، تجارت و کشور مشخص شد.

شرکت آب منطقه ای کردستان نیز در راستای طرح احیا و تعادل بخشی منابع زیرزمینی و کارگروه

ملی سازگاری با کم آبی، طرح هایی همچون تغذیه مصنوعی از طریق پخش سیلاب، تقویت و استقرار گروه های گشت و بازرسی، ساماندهی شرکت های حفاری، اطلاع رسانی و آگاه سازی عمومی در سطح مدارس را آغاز کرد.

**** ۷۳۵۵ حلقه چاه آب غیرمجاز در کردستان وجود دارد**

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای کردستان اظهار داشت: در حال حاضر از مجموع هفت هزار و ۳۵۵ حلقه چاه غیرمجاز شناسایی شده در استان، ۶۸ میلیون مترمکعب آب برداشت می شود.

عرفان مومن پور با اشاره به اینکه اغلب چاه های حفر شده در دشت های شرقی استان (قروه، دهگلان و چاردولی) است، اضافه کرد: از سال ۸۵ و ابتدای شکل گیری فعالیت گروه های گشت و بازرسی این شرکت، یک هزار و ۲۰۰ حلقه چاه غیرمجاز در کردستان مسدود شده است.

وی با بیان اینکه با بهره برداران غیرمجاز آب برخورد جدی می شود، افزود: امسال نیز با حکم دستگاه قضایی بیش از ۲۰۰ حلقه چاه آب غیرمجاز در استان مسدود شد.

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای کردستان از وجود ۱۳ هزار و ۴۰۰ حلقه چاه آب مجاز در استان خبر داد و یادآور شد: از این تعداد، ۹ هزار و ۲۱۲ حلقه چاه غیر برقی و چهار هزار و ۱۸۸ حلقه نیز برقی است.

مومن پور با بیان اینکه از چاه های مجاز نیز سالانه ۱۶۰ میلیون مترمکعب آب اضافه برداشت می شود، تاکید کرد: تلاش دستگاه قضایی در رابطه با انسداد چاه های غیر مجاز قابل تقدیر است اما انتظار داریم نیروی انتظامی به عنوان ضابط، در بحث مسدود کردن چاه ها جدی تر عمل کرده و همکاری بهتری با شرکت آب منطقه ای داشته باشد.

**** ۷۰۰ میلیون مترمکعب کسری مخزن آبخوان ها در دشت های قروه و دهگلان**

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای کردستان مهمترین برنامه را برای احیای سفره

های آبی زیرزمینی، تغذیه مصنوعی آبخوان ها اعلام کرد و گفت: تغذیه مصنوعی در واقع تزریق آب به آبخوان برای جلوگیری از کاهش سطح آب های زیر زمینی است که جزو طرح های آبخوان داری وزارت نیرو است.

عرفان مومن پور به اجرای پایلوت پروژه های تغذیه مصنوعی آبخوان ها در دشت های قروه و دهگلان اشاره کرد و افزود: در این دشت ها بیش از ۷۰۰ میلیون مترمکعب کسری مخزن آب زیرزمینی اتفاق افتاده است.

وی از اجرای چهار پروژه تغذیه مصنوعی در دشت های قروه و دهگلان از سال ۸۰ خبر داد و یادآور شد: این طرح ها شامل گلالی بر روی رودخانه گلالی، پروژه اوریه بر روی رودخانه جنیان، طرح ویهج بر روی رودخانه قلعه و ظلّه جوب بر روی رودخانه ظلّه جوب است.

برای اجرای طرح تغذیه مصنوعی آبخوان ها، از محل بستر رودخانه، حوضچه رسوب گیر مستطیل یا دوزنقه ای شکل با دیواره ای به ارتفاع سه تا چهار متر احداث شده و در ابتدای رودخانه از طریق تیغه ای فشار شکن رسوب گیری اولیه انجام می شود.

در امتداد حوضچه اولیه، حوضچه بعدی به نام تغذیه ایجاد شده و چاه هایی تزریقی (۱۰ تا ۱۵ حلقه) در قطرها و اعماق مختلف حفر می شود تا آب جاری به آبخوان تزریق و انتقال یابد، ضمن اینکه در چاه ها لوله هایی تعبیه و به صورت مشبک در می یابد.

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای کردستان تغذیه مصنوعی آبخوان ها را بسیار سودمند دانست و اضافه کرد: چاه های تغذیه ای اطراف رودخانه ایجاد ماندآب کرده و باعث تاخیر در خروج آب از سطح حوزه می کند، ضمن اینکه با اجرای این طرح بشدت سطح ایستایی آب های زیرزمینی افزایش یافته و غنی می شود.

**** کاهش افت آب آبخوان ها بعد از اجرای طرح تغذیه مصنوعی**

مومن پور گفت: بررسی آبنمود (هیدروگراف) دشت های قروه و دهگلان نشان از آن دارد که سیر نزولی شدیدی که در منابع آبی این دشت ها در سال های گذشته شاهد بودیم، متوقف و تا حدود

زیادی کاهش یافته است.

وی به آبیگری ۳۰۰ هزار مترمکعبی در طرح تغذیه مصنوعی ویهج اشاره کرد و افزود: با این کار حجم رواناب سطحی دشت های قروه و دهگلان کنترل و کمک قابل توجهی در دراز مدت به بهره برداران و کشاورزان این مناطق بعد از خشکسالی های اخیر شده است.

معاون حفاظت و بهره برداری شرکت آب منطقه ای کردستان اظهار داشت: بهره برداری از این طرح ها سالانه نیازمند تخلیه رسوب، لایه روبی، تسطیح سازه، بندکشی و انحراف در ورودی آب بوده و عمر مفید این پروژه ها ۳۰ سال است.

مومن پور تاکید کرد: به دلیل سودمند بودن طرح تغذیه مصنوعی آبخوان ها، مابقی بهره برداران در دشت های قروه و دهگلان نیز تمایل بسیار زیادی به اجرای این طرح ها دارند که بخاطر کمبود اعتبارات، در حال حاضر توان اجرای این طرح را در حوزه های دیگر نداریم.

به گزارش ایرنا، کردستان استانی کوهستانی بوده و اقلیم آن متأثر از توده های هوای گرم و مرطوب مدیترانه ای است که موجب بارندگی هایی در بهار و ریزش برف در زمستان ها می شود.

از حوضه های آبریز اصلی استان کردستان می توان به خلیج فارس و دریای عمان، دریای خزر و دریاچه ارومیه و حوضه های آبریز فرعی نیز به سفیدرود شامل رودخانه های تلوار و قزل اوزن، مرزی غرب شامل رودخانه های سیروان و زاب کوچک، کرخه شامل رودخانه رازآور و دریاچه ارومیه شامل رودخانه های زرینه و سیمینه اشاره کرد.

تعداد دشت های استان ۹ مورد بوده که پنج دشت آن در نیمه شرقی، ۲ دشت در غرب و ۲ دشت دیگر در جنوب استان واقع شده است، دشت های قروه - دهگلان و چهاردولی در شرق استان جزو دشت های ممنوعه محسوب می شود.

از مجموع ۳۳ سد استان، ۱۱ سد در حال بهره برداری، ۱۰ سد در دست اجرا و ۱۲ مورد نیز مطالعاتی است.

بارندگی

باوجودی که براساس آمار شرکت مدیریت منابع آب بارش‌ها، شاهد افزایش ۲۱۰ درصدی بارندگی‌ها در ایران هستیم اما وقوع خشکسالی در سال آبی ۹۶-۹۷ باعث شده که منابع آب برخی سدهای بزرگ که در شرایط بحرانی هستند، تغییرات چندانی پیدا نکند و حتی حجم برخی از سدهای مهم که وظیفه تامین آب شرب شهرها را دارند، نسبت به سال گذشته نیز کاهش داشته باشند.

به گزارش ایسنا، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از اول مهر تا پنج بهمن‌ماه سال آبی ۹۷-۹۸، بالغ بر ۱۲۷.۳ میلیمتر است که این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت که عددی معادل ۱۰۵.۴ میلیمتر بوده، حدود ۲۰.۸ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته که معادل ۴۱ میلیمتر بوده، حدود ۲۱۰.۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

علاوه بر این، حجم بارش‌ها نیز در این برهه زمانی معادل ۲۰۹.۷۹۴ میلیارد مترمکعب تخمین زده شده و باید گفت که در تمام حوضه‌های آبریز کشور نیز میزان بارش‌ها نسبت به سال گذشته، افزایش داشته است؛ به گونه‌ای که در حوضه آبریز دریای خزر، ۷.۸ درصد، حوضه خلیج فارس و دریای عمان، ۱۸۳.۶ درصد، حوضه دریاچه ارومیه، ۸۸.۸ درصد، حوضه فلات مرکزی ۵۰.۲ درصد، حوضه مرزی شرقی، ۱۲.۲ درصد و حوضه قره‌قوم، ۵۹.۵ درصد شاهد افزایش بارش‌ها هستیم.

این درحالی است که خشک بودن اراضی و بستر رودخانه‌ها در اثر خشکسالی‌های پیاپی، موجب شده که ۲۰۹ میلی‌متر بارش از ابتدای سال آبی تاکنون، کمتر تبدیل به روان‌آب شود و بر این اساس، ورودی آب به سدهای ایران، به‌ویژه سدهای تأمین‌کننده آب شرب، تغییر چندانی نداشته باشد.

در همین باره، حمیدرضا جانباز - مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور - به ایسنا گفت: با توجه به این‌که میزان بارش‌های فعلی تنها ۲۵ درصد کل بارش‌های کل سال آبی است، نمی‌توان پیش‌بینی

در مورد وضعیت منابع آبی تابستان نداشت، اما باید گفت که سناریوی تعریف شده برای بهبود شرایط هم‌چون سال گذشته تعریف شده است.

وضعیت باران‌ها تاکنون نسبتاً مطلوب بود

به گفته وی، اگر شرایط مانند سال گذشته باشد، می‌توانیم بر اساس همان سناریو، پیش برویم، اما اگر در هر استان، شاهد تغییر شرایط باشیم، قطعاً سناریو نیز در آن استان تغییر خواهد کرد. به‌طور کلی، باید گفت که وضعیت باران‌ها تاکنون نسبتاً مطلوب بوده اما این موضوع به‌معنای بهبود شرایط کلی منابع آبی ایران نیست.

هم‌چنین محمد حاج‌رسولی‌ها - مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران - نیز درباره این موضوع به ایسنا گفت: برنامه‌ای را برای حل تنش آبی از سوی وزارت نیرو تبیین کرده‌ایم که در این برنامه، پارامترها و معیارهای متعددی در نظر گرفته شده است که اگر بتوان این برنامه را به درستی اجرا کرد، قطعاً بخشی از چالش‌های حوزه آب حل خواهد شد.

وی، با بیان این‌که سال گذشته با کاهش ۵۰ درصدی روان‌آب‌های سطح کشور مواجه بوده‌ایم که اثرات مخربی بر منابع آبی کشور می‌گذارد، اظهار کرد: در شرایط فعلی، مهم‌ترین نکته توجه به مدیریت عرضه و تقاضاست و تنها با سروسامان دادن این موضوع می‌توان شرایط را کنترل کرد.

نگاهی به آخرین وضعیت شهرهای در معرض تنش آبی هم حاکی است که تا ابتدای دی‌ماه، هم‌چنان ۳۳۴ شهر ایران، در معرض تنش آبی قرار داشته‌اند که این مساله اهمیت مدیریت آب و اهمیت صرفه‌جویی در این کالای گران‌بها را نشان می‌دهد.

ذخایر سدهای تهران کمتر از پارسال + جدول - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

سد کرج

میزان بارش در استان تهران نسبت به سال گذشته با رشد ۵۸۹.۳ درصدی روبرو بود و نسبت به دراز مدت افزایش ۶۲.۴ درصدی داشته است، اما ذخایر سدهای استان به ۵۵۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

به گزارش مشرق، آخرین آمارمنتشره از سوی وزارت نیرو حجم بارش‌های فصل پاییز کشور از ابتدای سال آبی ۹۷-۹۸ تاکنون به ۱۲۷.۳ میلی‌متر بوده این درحالی است که طی مدت مشابه سال آبی ۹۶-۹۷ در حوضه‌های آبریز درجه یک کشور ۴۱ میلی‌متر بارندگی به ثبت رسیده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان بارش، از سال آبی گذشته ۸۶.۳ میلی‌متر بیشتر شده و نسبت به میانگین بلندمدت ۵۰ ساله از ۱۰۵.۴ میلی‌متر رشد برخوردار بوده است.

آخرین وضعیت ذخیره آب در سد کرج

از یکم تا پنجم بهمن‌ماه سال آبی ۹۷-۹۸ در حوضه‌های اصلی درجه یک کشور هیچگونه بارندگی گزارش نشده، در حالی که در مدت مشابه سال آبی گذشته (۹۶-۹۷) در این حوضه‌ها ۱.۵ میلی‌متر بارش داشته‌ایم.

بررسی میزان بارش در استان تهران حاکی از آن است که از ابتدای سال آبی جاری تا ۵ بهمن‌ماه سال جاری ۱۸۰.۶ میلی‌متر بارش به ثبت رسیده و این درحالی است که در مدت مشابه سال گذشته ارتفاع بارش‌ها تنها ۲۶.۲ میلی‌متر بوده است.

براساس این گزارش متوسط دراز مدت بارش در استان تهران ۱۱۱.۲ میلی‌متر بوده است.

لازم به ذکر است که میزان بارش در استان تهران نسبت به سال گذشته با رشد ۵۸۹.۳ درصدی روبرو

بود و نسبت به دراز مدت افزایش ۶۲.۴ درصدی داشته است.

گفتنی است استان تهران سال آبی گذشته از لحاظ بارش‌ها و میزان ذخیره برف شرایط بسیار سختی را تجربه کرده بود که این امر باعث شد با وجود بارندگی‌های مناسبی که طی چهار ماه اخیر رخ داد، ولی همچنان ذخایر سدهای پنجگانه استان تهران حدود ۲۵ میلیون مترمکعب کمتر از مدت مشابه سال گذشته باشد.

سال گذشته در همین بازه زمانی ذخایر سدهای استان به حدود ۵۷۵ میلیون مترمکعب رسیده بود که این رقم هم اکنون به ۵۵۰ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

گفتنی است ذخایرهای سدهای پنجگانه تهران نسبت به متوسط درازمدت نیز حدود ۸۰ میلیون مترمکعب کمتر است و همچنان از حجم ۶۳۰ میلیون مترمکعبی درازمدت خود فاصله دارد.

جدول شماره (۴): میزان بارندگی کجی استانی از ابتدای سال آبی حداکثر تا ساعت ۱۸:۳۰ روز ۵ بهمن سال آبی ۹۸-۹۷
آمپلمتر

استان	سال آبی جاری	سال آبی گذشته	متوسط دراز مدت	درصد اختلاف نسبت به	
				سال آبی گذشته	متوسط دراز مدت
آذربایجان شرقی	۱۲۷.۳	۸۸.۴	۱۰۳	۴۴	۲۳.۶
آذربایجان غربی	۲۱۴.۵	۱۱۱.۴	۱۳۷.۲	۹۲.۵	۵۶.۳
اردبیل	۱۰۰	۱۰۹.۱	۱۲۱.۵	-۸.۳	-۱۷.۷
اصفهان	۸۱.۸	۹.۵	۶۳.۲	۷۶۱.۱	۲۹.۴
البرز	۳۷۰	۶۲.۴	۱۵۹.۸	۳۳۲.۷	۶۹
ایلام	۳۶۹.۸	۸۴.۷	۲۰۲.۲	۴۵۴.۷	۱۳۲.۳
بوشهر	۱۵۹.۱	۶۹.۱	۱۵۷.۳	۱۳۰.۲	۱.۱
تهران	۱۸۰.۶	۲۶.۲	۱۱۱.۲	۵۸۹.۳	۶۲.۳
چهارمحال و بختیاری	۴۷۳	۹۲	۳۰۸	۴۱۴.۱	۵۳.۶
خراسان جنوبی	۲۶.۹۲	۲.۲۶	۴۰.۴۳	۱۰۹۱.۲	-۳۳.۴
خراسان رضوی	۷۴.۲	۱۱.۲	۶۰	۵۶۲.۵	۲۳.۷
خراسان شمالی	۱۲۹.۴	۳۸.۸	۸۳.۷	۲۲۳.۵	۵۴.۶
قزوین	۳۶۱	۵۹	۲۰۲	۵۱۱.۹	۷۸.۷
زنجان	۱۷۱.۵	۶۱.۸	۱۱۶.۹	۱۷۷.۵	۴۶.۷
سمنان	۷۰.۵	۸	۳۸.۸	۷۸۱.۳	۸۱.۷
سیستان و بلوچستان	۳.۲	۲.۲	۵۵.۸	۴۵.۵	-۹۴.۳

رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست: مهار منابع آبی موجب افزایش ریزگردها شد - خبرگزاری

فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست با تأکید بر اینکه پربارش‌ترین استان‌ها مثل گیلان هم با مشکل کم‌آبی مواجه هستند، گفت: وزارت نیرو طبق قانون باید تخصیص آب کل کشور را بدهد.

مهار منابع آبی موجب افزایش ریزگردها شد

به گزارش خبرگزاری فارس از شهرکرد، عیسی کلانتری ظهر امروز در شورای اداری چهارمحال و بختیاری گفت: امسال چهل‌مین سالگرد پیروزی انقلاب است و قاعدتاً باید عملکرد ۴۰ ساله آن را بیان کنیم.

رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست با اشاره به اینکه هیچ کشوری در جهان نتوانسته عمر متوسط مردم را طی ۴۰ سال به میزان ۲۵ سال افزایش دهد، افزود: ایران در بدترین نقطه جهان به لحاظ امنیتی قرار دارد اما می‌بینیم جز چند مورد معدود حمله تروریستی مورد دیگری به لحاظ امنیتی وجود ندارد.

وضع مردم ایران از وضع مردم آفریقا بهتر است

وی با بیان اینکه در کنار همه دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی در ۴۰ سال گذشته نارسایی‌هایی نیز وجود دارد که بخشی از آن به دلیل دخالت‌های عوامل خارجی و بخشی دیگر به سبب قصور خودمان در داخل کشور رخ داده است، ادامه داد: در زمان ریاست جمهوری دوره قبل برای گذران زندگی به برخی از کشورهای آفریقایی برای تدریس سفر کردم، وضع مردم ایران از وضع مردم بسیاری از این کشورها بهتر است.

کلانتری با تأکید بر اینکه خودمان هستیم که هم به جامعه و به هم خارج از کشور تلقین می‌کنیم که گرفتار نفاق هستیم، عنوان کرد: چقدر در این دو یا سه سال اخیر صحبت از فساد مدیران می‌شود، در هر قشری فساد وجود دارد که باید با آن برخورد شود، نباید فریب منافقان و استعمارگران را بخوریم و این‌گونه وانمود کنیم که یک سری فاسد و دزد در این کشور بر سر کار هستند.

توسعه پایدار درگرو به‌کارگیری عقل حاصل می‌شود

رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست در ادامه خاطرنشان کرد: توسعه پایدار چیزی نیست مگر اینکه عقل را به کار گیریم، اولین اصل توسعه پایدار این است که آموزش، امنیت، بهداشت، کشاورزی، خدمات، صنعت و ... باید توجیه اقتصادی داشته باشند.

وی به دومین اصل توسعه پایدار که همان وجود نظم اجتماعی است اشاره و اضافه کرد: سومین اصل این است که توسعه نباید مخرب محیط‌زیست باشد و درنهایت حق نداریم حق و حقوق نسل‌های آینده این سرزمین را حراج کنیم.

کلانتری تصریح کرد: زمان ابتدای انقلاب کشور مدیر تحصیل‌کرده مجرب کم داشت ولی الآن وضعیت فرق کرده است، جامعه اوایل انقلاب گرفتار اختلافات نبودند و تحمل زیادی داشتند، این موارد دیگر وجود ندارد و باید درست تصمیم بگیریم.

باید بپذیریم که در منابع پایه در کشور مشکل داریم

رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست در بخش دیگری از سخنان خود گفت: باید بپذیریم که در منابع پایه در کشور مشکل داریم، اوایل انقلاب منابع آبی کشور ۱۳۲ میلیارد مترمکعب بود که اکنون به ۸۰ میلیارد مترمکعب رسیده است.

وی با اشاره به اینکه واقعیت این است که منابع کشور به‌ویژه در خصوص منابع آب محدود هستند و

سال گذشته آب تجدیدپذیر کشور در حدود ۸۰ میلیارد مترمکعب بود، افزود: فشار بر طبیعت واکنش آن را به دنبال دارد، در حال حاضر خسارت‌های پزشکی حاصل از تخریب محیط‌زیست در جنوب کشور از محصولات کشاورزی که تولید می‌شود بیشتر است.

کلانتری با بیان اینکه در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ خسارت‌ها را ندیدیم و اثرات آن را امروز در دهه ۹۰ شاهد هستیم، ادامه داد: در حال حاضر در همه کلان‌شهرها مشکل آلودگی هوا وجود دارد که به دلیل سیاست‌های توسعه ناپایدار رخ داده است.

تصمیمات غلط باعث هزینه برای مردم می‌شود

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست عنوان کرد: وقتی تصمیمات غلط گرفته می‌شود، وقتی به دلیل ملاحظات اقتصادی سوخت باکیفیت در کشور تولید نمی‌شود هزینه آن را مردم باید بپردازند.

وی با تأکید بر اینکه باید بپذیریم همه جای کشور مشکل آب وجود دارد و حتی پربارش‌ترین استان‌ها مثل گیلان هم با این مشکل مواجه هستند، خاطرنشان کرد: وزارت نیرو طبق قانون باید تخصیص آب کل کشور را بدهد.

اختیار آب دیگر از دست اشخاص خارج شده است

کلانتری اضافه کرد: در حال حاضر شرایط کشور به گونه‌ای نیست که هرچقدر آب موردنیاز است اختصاص داده شود، اختیار آب دیگر از دست اشخاص خارج شده است.

رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست بیان کرد: عمده مصرف‌کننده آب در کشور بخش کشاورزی است بیش از ۸۵ درصد آب کشور سهم این بخش است، با این وضعیت منابع آبی در آینده این میزان آب به کشاورزی اختصاص داده نمی‌شود و باید به فکر تکنولوژی‌های مدرن باشیم.

وی با بیان اینکه در سال‌های اخیر سدهایی در کشور ساخته شد، منابع آبی را مهار کردیم به همین

دلیل ریزگردها زیاد شدند، تأکید کرد: در وضعیتی که بارش ۲۰۰ میلی‌متر و تبخیر متوسط بالای ۲۰۰۰ میلی‌متر است نه تنها مردم چهارمحال و بختیاری بلکه همه کشور باید عادت کنیم با آب کمتر زندگی کنیم.

فائو: مصرف آب جهان تا ۱۱ سال دیگر ۵۰ درصد بیشتر می شود/راهکار جلوگیری از بحران آب

- خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

فائو تاکید کرد اگر تا ۱۱ سال دیگر رفتارهای مصرف آب تغییر نیابد، مصرف آب در جهان ۵۰ درصد بیشتر می شود از جمله برای تولید یک عدد سیب ۷۰ لیتر آب مصرف می شود و سالانه ۳۰ درصد محصولات کشاورزی از بین می رود.

مصرف آب جهان تا ۱۱ سال دیگر ۵۰ درصد بیشتر می شود/راهکار جلوگیری از بحران آب
به گزارش گروه اقتصاد بین الملل خبرگزاری فارس، سازمان خوار و بار جهانی در گزارشی اعلام کرد فساد و ضایعات مواد غذایی در جهان بسیار بالاست و این امنیت غذایی را به خطر می اندازد.
فائو تأکید کرده است که ۹۵ درصد مواد غذایی که در جهان استفاده می شود از بستر خاک به عمل می آید بنابراین بسیار مهم و حیاتی است که ما در گام نخست بستر تولید محصولات کشاورزی یعنی خاک را حفظ کنیم.

حفظ سلامت خاک می تواند جلوگیری از مسمومیت غذایی باشد، استفاده های بیش از اندازه از سموم و کودهای شیمیایی طی سال های گذشته به شدت خاک را مسموم کرده و می تواند سلامت

محصولات غذایی را به خطر بیاندازد.

از سوی دیگر فرسایش خاک در سال‌های گذشته باعث شده سطح خاک زراعی کمتر شود، معمولاً خاک زراعی در ۳۰ تا ۴۰ سانتیمتر سطح خاک است و برای تشکیل یک سانتیمتر مکعب خاک تا ۴ هزار سال زمان لازم است. در سال‌های گذشته فرسایش خاک در ایران ۹ تن در هکتار بود که این رقم به ۱۶ تن رسیده است.

فائو همچنین تأکید می‌کند که سلامت محصولات غذایی بسیار مهم است و هرچقدر خاک سالم، بهتر و حاصلخیز تری داشته باشیم می‌توانیم به تولید محصول سالم امیدوارتر بود. در بخش دیگری از گزارش فائو تأکید می‌شود که باید به هر نحوی جلوی فساد و خرابی محصولات کشاورزی و مواد غذایی گرفته شود. به عنوان مثال برای تولید یک عدد سیب ۷۰ لیتر آب لازم است و زمانی که اجازه می‌دهیم بدون هیچ دلیل محصولات کشاورزی از بین برود در حقیقت علاوه بر ایجاد مشکل در تأمین امنیت غذایی منابعی که برای تولید آن استفاده شده از جمله آب که بسیار ارزشمند است از بین می‌رود.

*اگر رفتارهای مصرف آب را تغییر ندهیم مصرف آب تا سال ۲۰۳۰ به میزان ۵۰ درصد افزایش می‌یابد

فائو در گزارش خود می‌نویسد آب یک مسئله حیاتی در بخش کشاورزی است و اگر ما تا رفتارهای مصرف آب خود را اکنون تغییر ندهیم تقاضای جهانی برای آب تا سال ۲۰۳۰ به میزان ۵۰ درصد افزایش خواهد یافت.

*افزایش دو برابری مصرف آب نسبت به جمعیت در قرن گذشته

فائو تأکید می‌کند که در قرن گذشته مصرف آب نسبت به جمعیت ۲ برابر رشد کرده است و اگر

همین روند ادامه پیدا کند بحران آب در کل جهان ایجاد خواهد شد مگر اینکه از الان به فکر تغییر رفتارهای مصرف آب باشیم.

***تغییرات آب و هوایی تهدید جدی برای تولید غذا در آینده**

در گزارش فائو تأکید شده است تغییرات آب و هوایی تهدید جدی برای تولید مواد غذایی در جهان محسوب می‌شود. تغییرات آب و هوایی می‌تواند حشرات گرده افشان مانند زنبورها را از بین ببرد در حالیکه این گرده افشان‌ها نقش بسیار حیاتی را در تولید مواد غذایی دارند. فائو به ۵ مورد از تأثیر حشرات گرده افشان در تولید مواد غذایی اشاره می‌کند. نخست اینکه در تولید محصولات کشاورزی، میوه و بذر ۷۵ درصد تأثیر دارد، تنوع زیست محیطی را بالا برده و تولید غذا را در جهان افزایش می‌دهد. از سویی باعث می‌شود محصولات کشاورزی که تولید می‌شوند ریزمغذی‌های کافی داشته و اکوسیستم پایداری را در جهان ایجاد می‌کنند. در گزارش فائو به نقش زنان در تولید مواد غذایی و محصولات کشاورزی هم اشاره شده که توانمندسازی زنان می‌تواند نقش بسیار مؤثری در افزایش تولید محصولات غذایی و توانمندسازی یک جامعه شود.

***باید محصول مقوی و مغذی تولید کنیم**

سازمان خوار و بار جهانی همچنین اشاره می‌کند که در آینده علاوه بر غذاهای تولیدی در دسترس باشد باید مواد غذایی مغذی نیز تولید کنیم و در این زمینه نیاز هست که ما انواع جدیدی از گیاهان و محصولات کشاورزی را کشف کنیم و آنها را کشت کنیم.

*** ۳۰ درصد غذای تولیدی جهان از بین می‌رود**

فائو در ادامه درباره اهمیت جلوگیری از ضایعات و فساد محصولات کشاورزی می‌نویسد که تقریباً ۳۰ درصد محصولات کشاورزی که زمین‌های زراعی را اشغال کرده‌اند هیچوقت به دست مصرف‌کننده نمی‌رسد و آنها در این مسیر تا رسیدن به دست مردم از بین می‌رود. بنابراین هرچقدر بتوانیم جلوی این ضایعات و فساد محصولات کشاورزی را بگیریم مواد غذایی بیشتری تولید خواهیم کرد و از هدر رفتن منابع جلوگیری خواهد شد.

در گزارش فائو آمده است که باید دانش آموزان را از همان زمان مهدکودکی برای احترام به مواد غذایی و میوه‌ها و سبزیجات تربیت کنیم و آنها بدانند که هیچوقت نباید در مورد آنها اسراف کرد. البته آموزش‌های دیگری هم می‌توان اضافه کرد مثلاً اینکه آنها از طریق طعم و مزه بتوانند محصولات سالم و مفید و مغذی را از بقیه تشخیص دهند دوم اینکه یاد بگیرند که چگونه سبزیجات و میوه‌ها را پرورش دهند و مهارت‌های کاری‌شان را به صورت کار تیمی پیش ببرند همچنین تغذیه خودشان را نیز ارتقا دهند و یاد بگیرند به کسانی که محصول و غذا برای آنها تولید می‌کنند، ارزش قائل شوند. در گزارش فائو تأکید شده است که باید روی کشاورزی خانوادگی سرمایه‌گذاری شود، آنها تولیدکنندگان اصلی هستند و امروزه خانواده‌های کشاورزی بیش از هر زمان دیگری برای تأمین غذا مهم هستند به طوریکه آنها ۸۰ درصد مواد غذایی جهان را تولید می‌کنند که ما حتی دسترسی هم به آنها نداریم.

در گزارش فائو تأکید شده است که تولید محصولات مغذی و با ارزش غذایی بالا به عنوان یک دیوار دفاعی محکم در برابر انواع بیماری‌ها محسوب می‌شود و یک منبع انرژی برای ادامه زندگی و سلامت و یک زندگی با شور و نشاط خواهد بود ضمن اینکه تولید محصولات با ارزش غذایی بالا مسیر توسعه را برای کودکان باز می‌کند و باید این مسیر از همان مدارس آغاز شود و به خود دانش‌آموزان آموزش دهیم که مواد غذایی مغذی استفاده کنند و حتی با چشیدن، آن را تشخیص دهند.

* سرمایه‌گذاری روی سلامت غذای جوانان، نوید آینده‌ای درخشان را می‌دهد

گراژینا داسیلوا مدیرکل فائو با بیان اینکه یک سوم مناطق شمال آفریقا و خاور نزدیک دچار چاقی هستند گفت: نیاز هست که مردم مواد غذایی سالم و تازه مصرف کنند و در این مسیر باید مصرف ماهی، افزایش یابد که می‌تواند به عنوان یک راهکاری برای رفع سوء تغذیه برای این مناطق باشد. فائو تأکید می‌کند که ما هرچقدر بتوانیم جوانان سالم تربیت کنیم آینده درخشانی خواهیم داشت چرا که آینده در دست جوانان خواهد بود و ما باید جهانی بدون گرسنگی را رقم بزنیم. هرچقدر امروز روی جوانان سرمایه‌گذاری کنیم به همان اندازه در آینده از آن بهره‌مند خواهیم شد.

* ۷ عادت غذایی که مردم جهان باید عمل کنند

فائو به ۷ عادت غذایی مهم اشاره می‌کند که مردم جهان باید آن را به کار بگیرند. به میزان زیادی میوه و سبزیجات بخورند، از خوردن محصولات پر چرب بپرهیزند و شکر را حذف کرده و نمک را کاهش دهند و در طول روز به مقدار فراوانی آب بنوشند و دیگر اینکه در این اقدام اصلاً درنگ نکنند.

پورحسین در سوال از وزیر نیرو : ادامه روند مدیریت غلط آبی بحران آب را به وضعیت وخیمی
دچار می کند - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

نماینده مردم پارس آباد در مجلس گفت: در صورت ادامه روند غلط مدیریت آبی بحران آب را با
وضعیت وخیمی مواجه خواهد ساخت.

ادامه روند مدیریت غلط آبی بحران آب را به وضعیت وخیمی دچار می کند
به گزارش خبرنگار پارلمانی خبرگزاری فارس، شکور پورحسین شقلان نماینده مردم پارس آباد در
مجلس شورای اسلامی در نشست علنی امروز یکشنبه (۷ بهمن ماه)، پارلمان در سوال خود از رضا
اردکانیان وزیر نیرو اظهار داشت: اقلیم و کمبود آب از هیچکسی پوشیده نیست اما حرف من و ایراد
موجود نحوه مدیریت آب است.

وی ادامه داد: از طرف دیگر طبق آمار معاونت نظارت مجلس وزارت نیرو سومین وزارتخانه ای است
که بیشترین تذکر را از مجلس گرفته است همچنین تعداد سوالات مطروحه از عملکرد این وزارت
خانه از ۱۴۵ فقره به ۲۰۰ سوال رسیده است.

پورحسین دغدغه اصلی نمایندگان را سوءمدیریت در حوزه منابع آبی عنوان و اظهار کرد: تغییر اقلیم
و کاهش منابع آبی بر هیچ کسی پوشیده نیست اما مدیریت نامطلوب باعث تشدید بحران آب در
کشور شده است به گونه ای که ادامه این روند باعث ایجاد چالش های بیشتری خواهد شد.

«وضعیت وخیم دریاچه ها و تالاب ها، بحران منابع آب های زیرزمینی و وقوع تنش های محلی بخشی
از آثار تشدید بحران آب در کشور است لذا برای مقابله با بحران آب به تغییر رویکردها در حوزه
مدیریت و همچنین در بخش های سیاستگذاری، قانونگذاری و اجرایی نیاز است.»

نماینده پارس آباد با انتقاد از اجرایی نشدن بخشی از برنامه های وزیر نیرو در حوزه مدیریت منابع

آبی، بر لزوم داشتن جامع‌نگری در مدیریت منابع آب تاکید کرد و افزود: طراحی ساختار مدیریت آب کشور متناسب با اصول و ظرفیت‌ها در حوزه عرضه و تقاضا و ارائه گزارش درباره مشکلات و آسیب‌شناسی وضعیت فعلی و چشم‌انداز آینده و راهکارهای تعدیل مشکلات ضروری است.

وی همچنین از تدوین و اجرایی نشدن سند جامع آب کشور انتقاد کرد و گفت: در این شرایط رعایت مسائلی همچون انتقال بین حوضه‌ای و حقوق ذی‌نفعان و تعیین چارچوب‌های نظام تخصیص بر اساس مصالح کل کشور ضروری است، باید به یک مفاهمه مشترک در خصوص مسائل آب به خصوص در نقاط تنش‌زا برسیم.

پورحسین انجام اقدامات اجرایی و عملیاتی با همکاری مجلس برای رسیدن به فصل مشترک در خصوص آب و مدیریت بهینه منابع آب کشور را لازم خواند و گفت: نبود برنامه‌های لازم برای حفظ امنیت و جلوگیری از انتشار آلاینده‌های زیست محیطی در کنار بازچرخانی و استفاده مجدد از پساب از دیگر دغدغه‌هایی است که باید به آن توجه کرد.

وی با بیان اینکه تضاد موجود در سیاست‌های تدوین شده وزارت نیرو در حوزه آب این استان با سیاست‌های کلان جهاد کشاورزی چالش و مسائل جدی را ایجاد کرده است، افزود: طبق قانون باید حدود ۱.۵ میلیارد دلار برای مهار آب‌های مرزی در استان‌های شمال غرب از منابع صندوق توسعه ملی اختصاص یابد. دشت مغان حدود ۶۲ هزار هکتار دارد که اگر وزارت نیرو حق‌آبه و حقوق قانونی‌اش را ندهد منجر به چالش‌های زیست محیطی خواهد شد.

این نماینده مجلس در ادامه عنوان کرد: البته متأسفانه در مصوبه مربوطه حق‌آبه دشت مغان از رودخانه ارس حدود ۵۰ درصد بدون در نظر گرفتن ملاحظات فنی و مسائل دیگر کاهش یافته است. از این رو ضروری است که وزارت نیرو بر اساس سیاست‌ها، قوانین و با نگاه کارشناسی این مصوبه را مورد بازنگری قرار دهد.

وی افزود: بارها توسط دستگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی موضوع سیاست غلط و مدیریت نامطلوب آب

مطرح شده است که در صورت ادامه این روند، بحران آب را با وضعیت وخیمی مواجه خواهد کرد. وی در ادامه سخنانش خاطرنشان کرد: برای مقابله با بحران آب و تهدید آن باید در قانون‌گذاری و نحوه مدیریت آبی کشور تجدیدنظر شود.

نماینده مردم پارس‌آباد در مجلس همچنین خطاب به وزیر نیرو گفت: آقای اردکانیان تحلیل، مطالعه جامع و اقدامات راهبردی جنابعالی در زمینه حفظ حقابه‌داران چیست.

وی در همین زمینه خاطرنشان کرد: وزارت نیرو به عنوان مرجعیت و تولیت امور آب مکلف به اجرای دقیق توزیع عادلانه آب به ویژه تبصره ذیل ماده ۱۸ در تسهیم آب ارس بوده است چرا این موضوع رعایت نشده است.

وی در خصوص نحوه هزینه‌کرد منابع تخصیص‌یافته از صندوق توسعه ملی و میزان دستیابی به اهداف مورد نظر در مهار آب‌های مرزی از عملکرد وزارت نیرو انتقاد کرد و خواستار توضیحات لازم از وزیر نیرو در این خصوص شد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران: بارندگی‌های اخیر صرف جبران تراز منفی ذخایر

سدها شده است - روزنامه عصر اقتصاد ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

بارندگی‌های اخیر صرف جبران تراز منفی ذخایر سدها شده است

عصر اقتصاد: مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با تاکید بر اینکه در طی دو ماه اخیر ذخایر برفی سدهای استان تهران از وضعیت خطرناک خارج شده است، گفت: بارندگی‌های مناسب چندماه اخیر صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون مترمکعبی سدهای تهران در سال آبی گذشته شده است.

محمدرضا بختیاری در یک برنامه تلویزیونی با اشاره به اینکه میزان بارندگی‌های استان تهران از ابتدای سال آبی جاری تاکنون به حدود ۱۸۰ میلیمتر رسیده است، گفت: این میزان بارش نسبت به میانگین ۴۰ سال گذشته استان بیش از ۶۰ درصد افزایش پیدا کرده است. متوسط میانگین نزولات جوی تهران حدود ۱۱۰ میلی‌متر است که تاکنون بیش از ۱۸۰ میلیمتر بارندگی در استان به ثبت رسیده است.

وی یادآور شد: استان تهران سال آبی قبل شرایط بسیار سختی را به لحاظ بارش‌ها و میزان ذخیره برف تجربه کرده بود که همین عامل باعث شده است با وجود بارندگی‌های مناسبی که در طی چهار ماه اخیر داشته‌ایم ولی همچنان ذخایر سدهای پنجگانه استان تهران حدود ۲۵ میلیون مترمکعب کمتر از مدت مشابه سال گذشته باشد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران ادامه داد: سال گذشته در همین بازه زمانی ذخایر سدهای استان به حدود ۵۷۵ میلیون مترمکعب رسیده بود که این رقم هم اکنون به ۵۵۰ میلیون مترمکعب رسیده است. ذخایرهای سدهای پنجگانه تهران نسبت به متوسط درازمدت نیز حدود ۸۰ میلیون مترمکعب کمتر است و همچنان از حجم ۶۳۰ میلیون مترمکعبی درازمدت خود فاصله دارد.

بختیاری با اشاره به کاهش ۹۰ درصدی ذخیره برف استان تهران در سال آبی گذشته، گفت: سدهای تهران رژیم برفی دارند و هر چه بارش و ذخیره برف مناسبی در تهران داشته باشیم طبیعتاً ذخایر سدهای نیز وضعیت مناسب‌تری خواهد داشت ولی با توجه به اینکه سال آبی گذشته ذخیره برفی تهران به صفر رسیده بود همین عامل باعث شده بود تا ما از ذخایر استراتژیک سدهای خود بیشتر از میزان نرمال استفاده کرده تا بتوانیم آب شرب مورد نیاز مردم تهران را تامین کنیم.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران تاکید کرد: در سال آبی ۹۵ ارتفاع برف در سد لار به حدود ۶ متر رسیده بود که این رقم در اسفندماه سال گذشته تنها ۶۵ سانتی متر بوده است.

وی با اشاره به کاهش ۲۵۰ میلیون مترمکعبی ذخایر سدهای تهران در شروع سال آبی جاری، گفت: خوشبختانه بارندگی‌های چهارماه اخیر باعث شده تا حدود ۲۳۰ میلیون مترمکعب از این میزان کسری جبران شود ولی فشار زیاد به ذخایر سدها در سال آبی گذشته موجب شده تا ذخیره ما همچنان نسبت به سال گذشته و مدت متوسط بلندمدت کمتر باشد.

بختیاری یادآور شد: سال آبی گذشته استان تهران یکی از کم بارش‌ترین سال‌های آبی چهار دهه اخیر خود را تجربه کرده بود که این امر به همراه افزایش بی‌سابقه گرمای هوا در تابستان امسال و مواجهه استان با قطعی برق باعث شده بود تا تهران تابستان بسیار سختی را سپری کند و میزان برداشت از سدها به شکل چشمگیری افزایش کند. به همین دلیل با وجود بارندگی‌های مناسب سال آبی جاری همچنان وضعیت مناسبی نداریم و ذخایر سدهای تهران در شرایط ایده‌آل به سر نمی‌برد.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با تاکید بر اینکه در طی دو ماه اخیر ذخایر برفی سدهای استان تهران از وضعیت خطرناک خارج شده است، گفت: در حال حاضر سدهای لار و امیرکبیر رژیم برفی مناسبی دارند که اگر شرایط به همین منوال ادامه پیدا کند امیدواریم ذخایر تمامی سدها به حالت نرمال و بالاتر از نرمال برسد و با همکاری مردم بتوانیم تابستان سال آینده را بدون

مشکل سپری کنیم. منتها بارندگی‌های مناسب چندماه اخیر صرف جبران تراز منفی ذخایر سدهای تهران در سال گذشته شده است.

تغذیه دوباره منابع آب زیرزمینی با اجرای طرح‌های آبخیزداری امکانپذیر است؛ حیات دوباره

منابع آب زیرزمینی با آبخیزداری - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری با تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی و جلوگیری از هدررفت منابع آبی راهگشای حیات دوباره زمین است. مجموعه عوامل از جمله گرم شدن کره زمین، برداشت بی‌رویه آب از منابع زیرزمینی، کمبود بارندگی، حفر چاه‌های غیرمجاز و برداشت‌های بی‌رویه، تغییر اقلیم و ادامه‌دار بودن روش‌های کشاورزی سنتی سبب شده تا امروز با کمبود شدید منابع آبی مواجه شویم. تغذیه دوباره منابع آب زیرزمینی که دشوارتر از هر زمان دیگری به نظر می‌رسد، با اجرای طرح‌های آبخیزداری امکان‌پذیر است. مجموعه گسترده‌ای از دانش و تجربه در کنار هم سبب طراحی سازه‌هایی با عنوان آبخیزداری و آبخوانداری برای مدیریت منابع طبیعی از جمله آب، خاک و پوشش گیاهی شده است. با احداث این سازه‌های آبخیزداری می‌توان پوشش گیاهی را تقویت، از زیان‌های سیلاب‌های ویرانگر جلوگیری و سفره‌های آب زیرزمینی را تغذیه کرد. با توجه به اهمیت اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری میزگردی با حضور مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی، عضو هیئت علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه بیرجند و مدیر آب و خاک سازمان جهاد کشاورزی استان خراسان جنوبی برگزار شد که ماحصل آن در ادامه می‌آید.

واقعیت خشک‌سالی را بپذیریم

عضو هیئت علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه بیرجند در این نشست گفت: خراسان جنوبی روی کمر بند خشک و نیمه خشک اقلیمی قرار دارد و این ذات طبیعی استان است که باید با واقعیت خشکی زندگی کرد. سید محمد تاج‌بخش افزود: نمی‌توان از

تغییرات اقلیمی به راحتی گذشت و آنچه در این راستا مهم است، سازگاری با خشکی است. وی با اشاره به اصل آبخیزداری سازگار با شرایط طبیعی هر منطقه بیان کرد: متوسط بارندگی استان در سال کمتر از ۱۵۰ میلی‌متر در سال است و چه بسا در دوره‌های خشکی به کم‌تر از ۱۰۰ میلی‌متر هر برسیم. این استاد دانشگاه، وقوع خشک‌سالی‌ها را طبیعی دانست و گفت: در گذر زمان در چند هزار سال اخیر دوره‌های نوسان خشک‌سالی و ترسالی داشته و داریم؛ بنابراین بایستی واقعیت خشک‌سالی را پذیرفت. تاج‌بخش، نخستین عامل خالی‌شدن روستاها از سکنه را آب و شغل در این مناطق دانست و ادامه داد: چه چیزی می‌تواند به عنوان جایگزین و رهاورد برای ماندن مردم در مناطق روستایی ملاک باشد؟ وی با بیان این‌که پایه روستاها بر کشاورزی و دامداری است، یادآور شد: از این بخش در سال‌های اخیر تا حدودی محروم بوده‌ایم، چون نگرش جامع‌نگر به مسائل حوضه‌های آبخیز نه تنها در استان که در کشور وجود نداشته است. عضو هیئت علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست گفت: اصل مدیریت جامع حوضه آبخیز نخستین فاکتور بررسی مسائل مختلف محیطی در کنار هم است؛ لذا ابتدا باید بپذیریم در حوضه آبخیز یک مدیریت جامع اعمال شود و براساس آن ببینیم چه باید کرد. وی افزود: طرح‌های آمایش سرزمین، مدیریت منابع و سایر طرح‌ها زمانی می‌تواند عملی شود که مدیریت جامع برای حوضه‌های آبخیز برنامه‌ریزی شده باشد. تاج‌بخش به محدود بودن منابع آبی اشاره کرد و گفت: منابع آبی هیچ‌وقت اضافه نخواهند شد؛ لذا باید برای منابع آبی راهکار و مسیر استفاده را تعیین کنیم. وی اظهار داشت: از سال ۸۸ به بعد بحث مدیریت جامع حوضه‌های آبخیز به صورت جدی در سطح وزارت جهاد کشاورزی، دانشگاه و شورای عالی آب کشور مطرح و سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری به‌طور مشخص متولی آن شد. این استاد دانشگاه بیرجند اضافه کرد: پژوهشکده حفاظت آب و خاک به عنوان ناظر و دانشگاه گرگان به عنوان متولی علمی این موضوع را پیگیری می‌کنند، اما به دلیل مسائل مالی و بودجه‌ای مرتب طرح با نامهربانی‌هایی مواجه می‌شود و مرحله پایلوت هنوز صورت نگرفته است. وی گفت: تا این شرایط

به پایلوت یا نتیجه نرسد، نمی‌توان طرح مدیریت جامع حوضه‌های آبخیز را در سطح کشور تعمیم داد. عضو هیئت علمی گروه مرتع و آبخیزداری دانشکده منابع طبیعی و محیط‌زیست افزود: از طرفی توسعه پایدار در رأس برنامه‌ها و اهداف کلان هر کشور قرار دارد و برای رسیدن به توسعه پایدار مسیر همین است. وی با بیان این‌که مبنای این مدیریت مبنای شروع اشتغال نیز است، اظهار داشت: وقتی می‌توانیم مدیریت جامع را اعمال کنیم، قطع به یقین فضای اشتغال را نیز باز خواهیم کرد.

تاج‌بخش گفت: آبیاری فضای سبز پارک قهستان در شهرستان قاینات از طریق چاه‌های اطراف آبیاری می‌شود، اما اگر فقط ۱۰ درصد از رواناب سطوح سنگی دامنه‌های مشرف به پارک را استفاده کنیم، کمبود آب آن برطرف می‌شود. وی افزود: همچنین در تمام مناطق استان که سطوح سنگی زیاد داشته و رواناب زیادی تولید می‌کند و با هر بارش رواناب ایجاد می‌شود، این رواناب در بالادست همان حوضه‌های آبریز قابل بهره‌داری است. تاج‌بخش تصریح کرد: متأسفانه این موضوعات مهم از ذهن برنامه‌ریزان ما دور شده است و به سمت این رفته‌ایم که انتقال بین حوضه‌ای را مطرح کنیم.

وی گفت: تجربه جهانی نشان می‌دهد از انتقال بین حوضه‌ای هیچ نتیجه‌ای گرفته نشده. عملاً انتقال آب بین اصفهان و یزد جز درگیری چیزی عاید کشور نکرده است. آیا آینده این روند می‌تواند نیاز استان یزد را تأمین کند؟ وی افزود: باید واقعیت را بپذیریم که برای انتقال آب در سطح کلان حتی برای عمان به شرق کشور یا خزر به سمنان مطالعات جامعی نداریم؛ بنابراین شرط اولیه برنامه‌ریزی برای حوضه‌های آبخیز مطالعه و برنامه‌ریزی در این حوزه است.

جزئی‌نگری، مهم‌ترین مشکل حوزه آب

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی هم گفت: در حال حاضر سه مشکل اساسی در حوزه منابع طبیعی در سطح جهان، کشور و استان وجود دارد که مهم‌ترین آن به لحاظ کمی و کیفی آب است. علیرضا نصرآبادی با بیان این‌که تخریب سرزمین و فرسایش خاک نیز از اهمیت زیادی

برخوردار است، افزود: تغییرات اقلیم سبب کمبود آب، فرسایش خاک و سایر مشکلات شده است. وی بیان کرد: در خراسان جنوبی با وجود خشکسالی سیلاب نیز داریم و سالانه ۷۰۰ میلیون مترمکعب رواناب سیلاب در استان هدر می‌رود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی اظهار داشت: تخریب و کاهش پوشش گیاهی از دیگر عواقب خشکسالی حاکم بر استان است که همه عوامل دست به دست هم داده و سبب وقوع سیلاب در کنار خشکسالی شده است. وی گفت: اکنون در موضوع مدیریت آب به شکل شاخص در کشور با تکرار کارگروه‌ها و جلسات مواجهیم که نه تنها مشکلی از کمبود آب را کم نمی‌کند، که مشکل‌ساز نیز شده‌اند. نصرآبادی با بیان این‌که در پرداختن به موضوعات مربوط به آب جزئی‌نگری شده است، افزود: این در حالی است که باید چرخه هیدرولوژیکی آب در نظر گرفته شود. وی توضیح داد: باید از لحظه‌ای که قطرات باران نازل می‌شود تا نفوذ آن به زمین، بهره‌برداری از چاه‌ها و قنات‌ها، نحوه استفاده در عرصه کشاورزی، صنعت و شرب، بازیافت پساب و فاضلاب و کاهش تبخیر به عنوان یک چرخه مستدام و زنجیروار برنامه‌ریزی لازم انجام شود. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: این‌که وزارت نیرو فقط در حفاظت آب به هوشمندسازی کتورهای چاه کشاورزی بپردازد، به نتیجه نمی‌رسد. وی افزود: همچنین اگر به صورت جزئی روی بازیافت پساب و فاضلاب‌ها متمرکز شویم، به نتیجه درستی نمی‌رسیم، بلکه باید رویکرد مدیریتی در قالب واحد کارگروه مدیریت جامع آب داشته باشیم. نصرآبادی تأکید کرد: تمام دستگاه‌های اجرایی و متولیان مربوط به حوزه آب همچنین تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان بایستی دور هم جمع شده و نقش خود را در هر قسمتی ایفا کنند.

وی بیان کرد: الزامات قانونی فراسوی ماست که به عنوان اسناد بالادستی به راحتی موضوع را روشن کرده است و از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به سیاست‌های کلی نظام در بخش آب اشاره کرد که مدیریت جامع آب به‌طور کامل توضیح داده شده است. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی

گفت: سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری از دهه ۷۰ مورد کم‌توجهی قرار گرفته است، در حالی که اگر این سیاست‌ها به‌طور کامل اعمال می‌شد، شاهد تکثر جلسات جزئی و بی‌نتیجه نبودیم. وی عنوان کرد: در چرخه آب با نگاه جامع‌نگری موضوع آبخیزداری و آبخوانداری مطرح است که نه تنها صرفاً ساخت یک سازه نیست که با نگاه مدیریت جامع از کشت گیاه، مدیریت استفاده از عرصه، اصلاح کاربری مفید عرصه، پوشش گیاهی و ترکیب آن با سازه همه در کنار همه به عنوان کارهای مدیریتی و بیولوژیکی باید در نظر گرفته شود. نصرآبادی اظهار داشت: یک نقش و جایگاه مهم آبخیزداری این است که در مقایسه با سایر سازه‌ها و برنامه‌های بخش آب کشور ویژگی‌هایی دارد که ثابت شده است.

برنامه‌های آبخیزداری جامع و متمایز است

وی جامع‌بودن برنامه‌های آبخیزداری را نسبت به سایر برنامه‌ها متمایز دانست و گفت: فراگیر بودن جمعیت و عرصه زیر پوشش نیز از دیگر مزایای اجرای طرح‌های آبخیزداری است. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی یادآور شد: مدیریت جامع در حوزه آب به معنای همسویی، فراسازمانی فکر و عمل کردن و با هم در راستای یک هدف مشترک حرکت کردن است. وی با بیان این‌که در اجرای طرح‌های آبخیزداری دانش و تجربه کنار هم قرار گرفته است، گفت: بازگشت سریع سرمایه در عملکرد یکی از مشخصات ویژه این طرح‌هاست. نصرآبادی به احداث بزرگ‌ترین سازه آبخیزداری شرق کشور در شهرستان خوسف اشاره کرد و افزود: در حالی که یک سوم این سازه احداث شده، اما با بارندگی اندک بلافاصله آبدهی قنات ۱۰ برابر افزایش یافت.

وی با بیان این‌که نسبت هزینه به فایده در سازه آبخیزداری بسیار مناسب‌تر از سایر سازه‌هاست، اظهار داشت: سازگار بودن با محیط‌زیست از دیگر شاخص‌های این سازه است و موضوع کار برای که و برای چه نیز مدنظر قرار می‌گیرد. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: احداث

سازه‌های آبخیزداری در راستای کمک به محیط زیست بوده و هیچ مشکلی برای محیط زیست ایجاد نمی‌کند. وی با تأکید بر این که نگاه‌ها به موضوع آب در سطح کشور جامع‌نگر نیست، افزود: همه در گفتمان نقش آبخیزداری را می‌بینند و بیان می‌کنند، اما در عمل و بودجه‌ریزی کلان کشور کماکان دچار مشکل هستیم. نصرآبادی گفت: هرچند اواخر سال گذشته طرح آبخیزداری در خراسان جنوبی تهیه شد و به دفتر مقام معظم رهبری رسید که در نتیجه آن ۲۰۰ میلیون دلار از محل صندوق توسعه ملی به طرح‌های آبخیزداری اختصاص یافت که در نوع خود استثناء و بی‌نظیر بوده است. وی بیان کرد: یکی از موضوعات مهم خالی‌شدن روستاها از سکنه است، در حالی همه دستگاه‌های دولتی و غیردولتی هزینه‌های زیادی کردند، چون رویکردی که در روستا به نام محرومیت‌زدایی وجود داشت، نگاه جامع نبوده است. وی اضافه کرد: نگاه ما به مشارکت مردم نگاه صرفاً کارگری و ۳۰ درصد پول نقد بوده، در حالی که مشکلات به صورت جامع مدیریت و رفع نشده و هر دستگاهی برای خود کار کرده است. نصرآبادی درباره طرح انتقال آب از دریا به استان خراسان جنوبی نیز گفت: کلیات موضوع انتقال آب را نمی‌توانیم نفی کنیم، اما بحث تقدم و تأخیر مهم است و باید مطالعات کامل، جامع و درست انجام شود. وی ادامه داد: مبحث مهم ما در کوتاه‌مدت و میان‌مدت اجرای طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری است و به موازات این طرح‌ها باید برای انتقال آب از دریا به استان نیز چاره‌اندیشی شود. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی گفت: این که اکنون ذهن سیاست‌گذاران و بودجه‌ریزان بر این مسائل متمرکز شود، به ما لطمه می‌زند و نگاه اول مسئولان باید بر مدیریت منابع موجود باشد. وی جامع و کامل بودن را از شاخص‌های اجرای طرح‌های آبخیزداری دانست و عنوان کرد: کنترل سیلاب و رواناب، نفوذ آب به سفره‌های زیرزمینی، کاهش فرسایش خاک، جمع‌شدن کود و خاک خوب در بستر آبخیز از جمله مزیت‌های این سازه‌هاست. نصرآبادی تأکید کرد: با اجرای سازه‌های آبخیزداری در دست اجرای استان ۱۲۰ رشته قنات و منبع آبی تحت تأثیر قرار می‌گیرد. وی گفت: اجرای طرح‌های آبخیزداری در روستاهایی که اکنون با تانکر آب‌رسانی

می‌شود، مشکل را رفع خواهد کرد؛ همچنان‌که در روستاهای غیاث‌الدین مود، سه قوری قاین، فخرآباد بشرویه، چهکنند روشناوند قنات‌ها احیاء شده‌اند و هیچ مشکلی از نظر تأمین آب ندارند. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان جنوبی یادآور شد: یکی از اصولی که در سیاست‌های کاری مدنظر است، اصل مشارکت مردم در اجرای پروژه‌های آبخیزداری است و اکنون نخستین انتظار مردم اجرای روش‌های آبخیزداری است و مردم تاکنون در اجرای پروژه‌های صندوق توسعه ملی ۸۵۰ میلیون تومان کمک کرده‌اند

مشاور وزیر نیرو: مشکل کم آبی صرفاً با هشدار رفع نمی‌شود/ همه در حوزه مدیریت منابع آبی

مسئولیم - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

مشاور وزیر نیرو گفت: فقط دادن هشدار نسبت به بحران آب نمی‌تواند چاره‌ساز حل بحران باشد و باید در مدیریت مصرف منابع آبی راهکارهای علمی ارائه داد.

مشکل کم آبی صرفاً با هشدار رفع نمی‌شود/ همه در حوزه مدیریت منابع آبی مسئولیم
به گزارش خبرگزاری فارس از مشهد، محمد فاضلی ظهر امروز در همایش اکران و تحلیل مستند تالان که با محوریت ریشه‌یابی مشکلات حوزه منابع آبی و محیط‌زیستی و در تالار شهر مشهد برگزار شد، گفت: متأسفانه در زمینه الگوی نادرست مصرف منابع آبی، به طور کلیشه‌ای فقط به کشاورزان و سایر اقشار فقیر و مظلوم توجه شده، این در حالی است که طبقات اجتماعی ثروتمند جامعه به نسبت امکانات مالی خویش، سهم بیشتری در مصرف نادرست منابع آبی داشته که غیرقابل انکار است.
مشاور وزیر نیرو افزود: وزارت نیرو تنها ارگان تأثیرگذار در حوزه سیاست‌های مدیریت منابع آبی و محیط‌زیستی نیست و سایر نهادهای حکومتی نیز در تغییر رویه و سیاست‌گذاری درست در حوزه منابع آبی مسئول هستند.

وی تصریح کرد: هشدارها نسبت به بحران آب نباید فقط در حد شکایت مانده و باید با یک منطق اقتصادی و سیاسی و هم‌چنین رویکرد علمی با درنظر گرفتن بنیان‌های حقوقی، به ارائه راه‌حل درباره چالش‌های منابع آبی و زیست‌محیطی پرداخت.

توهم توسعه در ساخت‌وسازهای آبی آسیب‌پذیر

در ادامه این مراسم، مشاور معاون وزیر نیرو نیز با بیان اینکه در مورد الگوی نادرست مصرف که به

بروز بحران منابع آبی منجر شده، نباید فقط مردم را مقصر دانست، گفت: چراکه در این حوزه کوتاهی یا عملکرد نادرست سیاست‌گذاران نیز در تشدید چالش‌های منابع آبی و زیست‌محیطی، تأثیرگذار بوده است.

حجت میان‌آبادی تأکید کرد: نباید به بهانه توسعه ظاهری، از تکنولوژی و علم استفاده نادرست کرده، با ساخت و سازهای آسیب‌پذیر، به منابع آبی و محیط زیستی، آسیب رساند.

وی در مورد شرایط بحرانی مشهد در مورد حفظ منابع آبی نیز گفت: با وجود بحران شدید این شهر در حوزه آب، متأسفانه شاهد توجه مدیران شهری به این مسأله نبوده و در ظاهر مشهد نیز علائمی از هشدار نسبت به بحران آب دیده نمی‌شود که این در نتیجه همان ارائه الگوی ظاهری از توسعه است.

ضرورت تولید فیلم‌های آموزشی

در ادامه هم‌چنین محمد درویشی، کارشناس و پژوهشگر محیط زیست نیز گفت: تولید فیلم‌هایی با رویکرد ریشه‌یابی مسائل اجتماعی مانند بحران آب، در افزایش آگاهی مردم و بویژه تلنگر زدن به مدیران دولتی تأثیرگذار بوده و مسئولان را متوجه این نکته می‌سازد که در حل چالش‌های بحران منابع آبی، باید مردم را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داده و به تجربه و تخصص آن‌ها اعتماد کنند.

وزیر نیرو در صحن علنی مجلس اعلام کرد: ورود جدی وزارت نیرو به حقابه ها با تشکیل کارگروه

ویژه - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸

ورود جدی وزارت نیرو به حقابه ها با تشکیل کارگروه ویژه

عصر اقتصاد: وزیر نیرو که برای پاسخ به دو سوال نمایندگان راهی بهارستان شده بود، از

تشکیل کارگروهی ویژه برای بررسی اطلاعات مستند و مسائل مربوط به حقابه ها خبر داد.

شکور پور حسین شقلان و محمود شکری از نمایندگان سوال کننده در مجلس بودند که شکری،

نماینده تالش و رضوانشهر با توجه به نامه وزیر نیرو در خصوص مشکلات اجرایی سد سفارود، از

سوال خود انصراف داد و پورحسین، نماینده پارس آباد و پيله سوار نیز پس از شنیدن توضیحات

وزیر، قانع شد.

در متن نامه وزیر نیرو آمده است: پیرو جلسه با جناب آقای نوبخت در سازمان برنامه و بودجه در

خصوص تسریع در حل مشکلات پروژه اجرایی سد سفارود، در روز جاری با موضوع تغییر دستگاه

اجرایی با همان شکل توافق شده، در دستورکار و تصویب هیات محترم وزیران خواهد بود. در

خصوص حل مشکلات پرداخت به کارگران و نیز تزریق منابع مالی به پروژه نیز در اسرع وقت به

ویژه کارگران اقدام موثر معقول می گردد.

رضا اردکانیان همچنین در جریان بررسی طرح سوال شکور پورحسین شقلان نماینده مردم پارس آباد

و پيله سوار درباره موضوع حقابه، گفت: موضوعی که در سوال به آن اشاره شده موضوع بسیار مهمی

است که به مسئله مدیریت آب کشور اشاره دارد.

وزیر نیرو با بیان اینکه پس از بازدید که از منطقه حوزه انتخابیه نماینده سوال کننده داشتیم جلسات

کارشناسی متعددی برای حل مشکل حقابه کشاورزان برگزار و مقرر شد ضمن اجرای قانون توزیع

عادلانه آب و رعایت حقوق بهره مندان قدیمی از آب رودخانه هیچگونه دخل و تصرفی در میزان

تخصیص آب به حکم قانون پذیرفتنی نباشد.

اردکانیان توضیح داد: براساس برنامه ریزی های ۴ ساله، احداث زیرساخت های لازم مشتمل بر ۱۴۰ کیلومتر تونل انتقال آب، طراحی و ساخت و نصب تجهیزات ۱۴۲ واحد ایستگاه پمپاژ اصلی، یک هزار کیلومتر سامانه انتقال آب برای تامین آب کشاورزی و طرح های متعددی در این راستا به بهره برداری رسیده که به مناسبت ایام بزرگداشت چهلمین سال پیروزی انقلاب اسلامی مطابق برنامه ها به بهره برداری خواهد رسید و زمینه اشتغال ۳۰۰ هزار نفر در دوره ساخت و بهره برداری از این پروژه ها فراهم شده است.

این عضو کابینه دولت دوازدهم یادآور شد: همچنین در زمینه توسعه بهره مندی شهرها و روستاهای مرزی سعی شده از حقابه های قانونی جمهوری اسلامی صیانت شود و در جهت تامین آن ها از آب شرب اقدام شود.

وزیر نیرو ادامه داد: در موضوعات مرتبط با آب با شرایط فعلی، ایران مانند بسیاری از نقاط دنیا با موضوع تغییر اقلیم و آثار و عوارض آن مواجه است و همچنین همانند برخی از نقاط دنیا که هنوز از بخشی نگری در موضوع اولویت بخشی و مدیریت منابع آب در رنج است، مورد اشاره قرار گرفته است.

وی بیان کرد: در آبان سال ۸۳ دولت وقت، راهبردهای بلندمدتی را برای توسعه منابع آب براساس رویکرد مدیریت توأمان عرضه و تقاضا تصویب کرد که در همان سال با استفاده از فرصت بررسی لایحه قانون برنامه چهارم توسعه، مصوبه دولت تاحدود بسیار زیادی بلکه عیناً عنوان ماده قانونی در برنامه چهارم درج شد.

در توسعه منابع آب از برنامه چهارم توسعه عقبیم

وزیر نیرو ادامه داد: درخصوص اجرای تکالیف قانونی برنامه چهارم توسعه در این زمینه عقب ماندگی وجود دارد و در سال های بعد از آن، آنگونه که باید عمل می شد، متأسفانه به این مسئله

پرداخته نشد اما تلاش بر این است که با اتکا و توجه ویژه نمایندگان مجلس به مسئله آب این عقب ماندگی جبران شود.

این عضو کابینه دولت دوازدهم افزود: از جمله لوازم تغییر رویکرد، همکاری میان بخشی موثر در داخل سازمان دولت است. بنابراین در سال گذشته کارگروه ملی سازگاری با کم آبی مرکب از وزرا و معاونان رئیس جمهور که با موضوع آب سازوکار دارند به سرپرستی وزیر نیرو شکل گرفت که به طور منظم جلسات این کارگروه با مسئولیت سازمان برنامه و بودجه در حال تشکیل شدن است و تصمیمات خوبی گرفته شده که از جمله برنامه ۳ ساله میان بخشی برای موضوع استقرار کشت مناسب از جمله در محصول برنج در استان هایی که درگیر این موضوع هستند و منابع محدود آب اجازه کشت برنج را به آنها نمی دهد، می توان با روش های جایگزین از منابع آب به شکل مناسب استفاده کرد.

ساختار تشکیلات داخلی وزارت نیرو باید اصلاح شود

اردکانیان با بیان اینکه باید اصلاح ساختار در داخل تشکیلات وزارت نیرو صورت گیرد که این کار از سال گذشته در دستور کار بنده قرار گرفت و فعالیت های خوبی انجام شده، گفت: تکالیف قانونی بر اساس یکی از احکام برنامه توسعه، رفع مشکل مدیریتی حوزه آبخیزداری است.

وی افزود: باید مرزهای طبیعی حوزه آبریز تعیین شود و دستگاه های اجرایی باید برای اجرای طرح ها با یکدیگر همکاری داشته باشند و باید گفت در مدیریت توأمان عرضه و تقاضا، همکاری و مفاهمه با مصرف کنندگان در بخش های مختلف به ویژه در بخش کشاورزی می تواند با همکاری نمایندگان به شکل مطلوبی صورت گیرد.

موافقت نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا، موضوع دیگر صحن علنی روز گذشته مجلس بود که وزیر نیرو در روند بررسی یک فوریت این لایحه به عنوان نماینده دولت از این لایحه دفاع کرد.

اردکانیان با اشاره به اینکه به عنوان مسئول ایرانی کمیته مشترک اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون روسیه از مهر ماه سال جاری مشغول به کار شده ام، گفت: پیمان اوراسیا ۸ خرداد سال ۹۳ بین ۵ کشور روسیه، قزاقستان، قرقیزستان، بلاروس و ارمنستان تصویب شد.

اهداف و فواید تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا از زبان وزیر نیرو و افزود: آزادسازی و تسهیل تجارت کالا بین کشورها از طریق کاهش یا حذف موانع تعرفه ای یا غیرتعرفه ای، ایجاد بستری برای منطقه آزاد تجاری با حذف عوارض و سایر مقررات محدودکننده بین طرفین و حمایت از همکاری اقتصادی و تجاری از جمله اهداف این پیمان است.

وزیر نیرو در بیان فواید این اقدام افزود: افزایش رقابت پذیری کالاهای ایرانی، ایجاد اشتغال قابل توجه برای نیروی کار کشور، جذب سرمایه قابل ملاحظه ای در مناطق شمالی و جنوبی کشور برای برخورداری از معافیت کامل برای تولید کالا و صدور به بازار اوراسیا و بهره مندی از تعرفه ترجیحی برای ایجاد بازارهای هدف، از جمله پیامدهای مثبت این اقدام خواهد بود.

اردکانیان ادامه داد: متقابلاً فوایدی هم برای کشورهای اوراسیا دارد، از جمله استفاده از مسیر ترانزیتی شمال- جنوب برای صدور غلات به کشورهای روسیه و قزاقستان که از این حیث آنها هم به بازارهای شبه قاره هند و سایر کشورها دسترسی راحت تری پیدا خواهند کرد.

اتحادیه اقتصادی اوراسیا مهم ترین و فعال ترین اتحادیه منطقه است

این عضو کابینه دولت دوازدهم ادامه داد: هم اکنون یک بازار ۱۹۰ میلیون نفری در منطقه وجود دارد که این اتحادیه اقتصادی را تشکیل داده اند. البته اتحادیه اروپا مدل بزرگتری از این اتحادیه است و با کشورهای بیشتر، ولی در منطقه ما این مهمترین و فعالترین اتحادیه اقتصادی است.

وزیر نیرو گفت: تولید ناخالص داخلی کشورهای عضو این اتحادیه بالغ بر ۴ هزار میلیارد دلار کالا و یک هزار میلیارد دلار در سال است.

اردکانیان تاکید کرد: روسیه به تنهایی واردکننده ۲۵۰ میلیارد دلار کالا، محصولات صنعتی، کشاورزی، غذایی و دارویی از دیگر کشورهای جهان است. در حال حاضر ۴۰ کشور دنیا درصدد پیوستن به این اتحادیه هستند. تنها کشوری که به این اتحادیه پیوسته است ویتنام بوده، دومین آن جمهوری اسلامی ایران است که ما سعی داریم تا قبل از تشکیل اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی ایران و روسیه در آینده نزدیک، ان شاءالله به این اتحادیه ملحق شویم.

وی ادامه داد: حداکثر پس از ۶۰ روز از نهایی شدن موافقت نامه که آن را لازم الاجرا می کند، سعی خواهیم کرد آن را عملیاتی کنیم بدین صورت که طرف ها نسبت به کاهش و حذف عوارض گمرکی و هرگونه مالیات و هزینه کالاها اقدام می کنند و ظرف ۳ سال این موافقت نامه موقت تبدیل به یک موافقت نامه دائمی برای تشکیل منطقه آزاد تجاری می شود.

در نهایت، نمایندگان با یک فوریت لایحه موافقت نامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین جمهوری اسلامی ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا و کشورهای عضو موافقت کردند.

فارس گزارش می‌دهد؛ بارندگی‌ها صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون متر مکعب آب سدهای

تهران شد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸

بارندگی‌های چندماه اخیر صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون مترمکعبی سدهای تهران در سال آبی گذشته شده و این وضعیت نشان دهنده این است که هر چه به روزهای پایانی سال نزدیک می‌شویم، مصرف آب اگر افزایشی باشد، برای ذخایر سدها خطرناک خواهد بود.

بارندگی‌ها صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون متر مکعب آب سدهای تهران شد
به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، اگر چه وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نسبت به سال آبی گذشته وضعیت مناسبی داشته و حتی از متوسط میانگین نزولات جوی تهران که حدود ۱۱۰ میلی‌متر است، حدود ۷۰ لیتر بالاتر بوده است، اما به دلیل اینکه استان تهران در سال آبی قبل شرایط بسیار سختی را به لحاظ بارش‌ها و میزان ذخیره برف تجربه کرده بود، باعث شد تا بارش‌های اخیر صرف کسری ذخیره سدهای پنج گانه تهران شود.

بنابراین گزارش، میزان بارندگی‌ها نشان می‌دهد که در استان تهران در چهار ماه اخیر حدود ۱۸۰ میلی‌متر بارندگی صورت گرفته است، اما همچنان ذخایر سدهای پنجگانه استان تهران حدود ۲۵ میلیون مترمکعب کمتر از مدت مشابه سال گذشته آب در پشت خود ذخیره دارد. حجم مخازن سدهای تهران در حال حاضر به ۵۵۰ میلیون متر مکعب رسیده است.

به دلیل اینکه رژیم سدهای تهران برفی است، اگر چنانچه میزان بارش برف مناسب نباشد، در روزهای گرم تابستان وضعیت خوبی از لحاظ ذخیره پشت سدها برای تهران نمی‌توان متصور بود.

حال با توجه به اینکه هر چه به روزهای پایانی سال و آغاز سال نو نزدیک می‌شویم، میزان مصرف آب افزایشی خواهد بود که این برای ذخیره سدهای تهران که حجم ذخیره برفی آنها پایین بوده

است، خطرناک خواهد بود.

*ذخایر برفی سدهای استان تهران هنوز مناسب نیست

محمدرضا بختیاری مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران با تاکید بر اینکه در طی دو ماه اخیر ذخایر برفی سدهای استان تهران از وضعیت خطرناک خارج شده است، گفت: بارندگی‌های مناسب چندماه اخیر صرف جبران کسری ۲۵۰ میلیون مترمکعبی سدهای تهران در سال آبی گذشته شده است.

وی با اشاره به اینکه میزان بارندگی‌های استان تهران از ابتدای سال آبی جاری تاکنون به حدود ۱۸۰ میلی‌متر رسیده است، گفت: سال گذشته در همین بازه زمانی ذخایر سدهای استان به حدود ۵۷۵ میلیون مترمکعب رسیده بود که این رقم هم اکنون به ۵۵۰ میلیون مترمکعب رسیده است. ذخایرهای سدهای پنجگانه تهران نسبت به متوسط درازمدت نیز حدود ۸۰ میلیون مترمکعب کمتر است و همچنان از حجم ۶۳۰ میلیون مترمکعبی درازمدت خود فاصله دارد.

بختیاری با اشاره به کاهش ۹۰ درصدی ذخیره برف استان تهران در سال آبی گذشته، گفت: سدهای تهران رژیم برفی دارند و هر چه بارش و ذخیره برف مناسبی در تهران داشته باشیم، طبیعتاً ذخایر سدها نیز وضعیت مناسب‌تری خواهد داشت، ولی با توجه به اینکه سال آبی گذشته ذخیره برفی تهران به صفر رسیده بود، همین عامل باعث شده بود تا ما از ذخایر استراتژیک سدهای خود بیشتر از میزان نرمال استفاده کرده تا بتوانیم آب شرب مورد نیاز مردم تهران را تامین کنیم.

پیش‌تر بختیاری در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس در پاسخ به این سوال که آیا مردم با بارش‌های اخیر تابستان از پر بودن مخازن سدهای تهران باید آسوده خیال باشند، گفت: بارش‌های پاییز نباید مردم را به خطا بیاندازد، چرا که بارش برف در زمستان برای ما مهم است.

وی با اشاره به اینکه باید ذخیره برفی مناسبی داشته باشیم تا مشکلات تامین آب کمتر شود، افزود:

رژیم سدهای پنج گانه تهران برفی است و اگرچه بارش‌های پاییز بارش‌های مناسبی بود، اما باید اذعان کرد که حجم مخازن سدهای پنج گانه تهران نسبت به مدت مشابه پارسال منفی است. بختیاری با اشاره به اینکه نباید با این تصور که بارش‌ها مناسب بوده است، پس خیال ما در تابستان راحت است و مدیریت مصرف آب را جدی بگیریم، گفت: ورودی آب تهران یک میلیارد و ۶۰ میلیون متر مکعب است. ۸۰۰ میلیون متر مکعب در تهران آب مصرف می‌شود که ۶۵۰ میلیون متر مکعب آن مربوط به مصارف خانگی است.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران در پاسخ به این سوال که آیا زمان آن فرا نرسیده که مجلس برای عقب ماندگی قیمت آب از واقعی شدن به این موضوع ورود و قیمت آب را برای کاهش مصرف آب واقعی کند، اظهار داشت: مجلس با افزایش قیمت به صورت یکسان مخالف است، اما بحثی را مطرح کرده که براساس آن تعرفه آب طبقات پرمصرف آب افزایش یابد.

*کشوری که از لحاظ بارش‌ها وضعیت نامناسبی دارد، مدیریت مصرف آب را جدی نمی‌گیرد
سرانه مصرف آب در ایران هم اکنون ۲۲۰ لیتر در شبانه روز به ازای هر نفر است که این رقم در برخی از کلانشهرهای کشور مانند تهران حتی به بیش از ۳۰۰ لیتر در شبانه روز می‌رسد و این آمار نشان می‌دهد که کشوری که از لحاظ بارش‌ها از وضعیت نامناسبی برخوردار است، مدیریت مصرف آب را جدی نمی‌گیرد.

هدایت فهمی معاون مدیر کل دفتر برنامه ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو در مورد وضعیت مصرف آب در ایران می‌گوید: در برخی کلانشهرهای کشور از جمله تهران، این میزان (مصرف سرانه آب در بخش خانگی) در فصل گرم سال به حدود ۲۵۰ لیتر در شبانه روز به ازای هر نفر می‌رسد، در حالی که متوسط سرانه مصرف آب در بخش خانگی در دنیا ۱۳۵ تا ۱۴۰ لیتر در روز به ازای هر نفر است. این رقم در کشورهای اروپایی که از میانگین بارشهای بالایی نیز برخوردارند، به طور متوسط

۱۳۰ لیتر در شبانه روز است.

حال سؤال این است، چرا مصرف آب در ایران تا این حد بالاست، موضوعی که سالهاست با واقعی نبودن قیمت آب حلقه مفقوده کاهش و مدیریت مصرف عنوان می شود. به اعتقاد اکثر کارشناسان پایین بودن قیمت آب در ایران باعث شده تا مردم چندان رغبتی برای مدیریت مصرف و استفاده از لوازم کاهنده آب از خود نشان ندهند.

از طرفی افزایش مصرف آب به غیر موارد ضروری، باعث تولید فاضلاب بیشتر و اثرات سوء زیست محیطی می شود، لذا مصرف بهینه آب و برق و امکانات طبیعی همواره مورد تاکید کارشناسان و حتی دین قرار گرفته است.

نجات دومین تالاب بزرگ کشور با فرصت‌سوزی‌ها به تأخیر افتاده است؛ تیره‌بختی بختگان -

روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸

تالاب بزرگ بختگان دیرزمانی است که به شوره‌زار تبدیل شده است و به گفته کارشناسان حتی در صورت احیاء به روزهای شکوه و طراوت گذشته باز نخواهد گشت. زنگ خطر نابودی این تالاب، مردادماه گذشته در سفر عیسی کلانتری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت از محیط زیست کشور، بیش از پیش به صدا در آمد، وقتی وی اعلام کرد: برنامه‌های اجرا شده درباره تالاب بختگان خرده برنامه‌ای بیش نبوده است و دانشگاه شیراز باید گام‌هایی بلند برای تدوین برنامه جامع احیای تالاب‌ها بردارد. پس از این رویداد، رویکردی علمی با محوریت دانشگاه شیراز برای نگارش برنامه جامع نجات تالاب شکل گرفت و این مسأله با عنوان یکی از اولویت‌های دانشگاه، سازمان حفاظت از محیط‌زیست و سازمان برنامه و بودجه استان فارس وارد مرحله جدیدی شد که پیگیری مداوم آن می‌تواند فرصت‌های از دست‌رفته را تا حدودی جبران کند. دریاچه و تالاب بختگان، از دریاچه‌های ایران در استان فارس است که تا قبل از بارندگی‌های اخیر خشک شده بود. این دریاچه در هنگام ترسالی، زیستگاه زمستانه پرنده‌گان مهاجر از روسیه، دشت‌های سیبری و برخی از مناطق دیگر کشور است. در سال‌های پُربارش انواع فلامینگو، درنا، کبوتر دریایی، آب‌چلیک، مرغابی و غاز در این منطقه فرود آمده و زمستان‌گذرانی می‌کنند. دریاچه بختگان، همچنین در زمان ترسالی، باعث افزایش رطوبت هوا می‌شود و به علت بلند بودن ارتفاع کوه‌های پیرامون شهرستان نی‌ریز، رطوبت حاصله در هوای همان منطقه باقی می‌ماند و موجب ثمردهی درختان انجیر، بادام و زیتون در کوه‌ها شده که می‌توان به‌نوعی آن را آبیاری مصنوعی کوه‌ها نامید. این دریاچه در فاصله حدود ۲۰۰ کیلومتری شرق شیراز در شهرستان نی‌ریز قرار دارد.

فرصت‌سوزی درباره بختگان

پدر علم آب زمین‌شناسی (هیدروژئولوژی) ایران گفت: بنابر درخواست رئیس سازمان حفاظت از محیط‌زیست کشور به اتفاق هشت تن از استادان دانشگاه شیراز، طرحی را برای نجات دریاچه بختگان تدوین کرده‌ایم که آن طرح در همراهی اسماعیل تبادار، استاندار پیشین فارس، به سازمان محیط‌زیست کشور ارائه شده است. عزت‌الله رئیسی اردکانی با بیان این که طرح نجات تالاب بختگان در سازمان محیط‌زیست تصویب شده است، اظهار داشت: بودجه‌ای نیز به این مطالعه تعلق گرفته؛ اما هنوز برای آغاز پروژه با دانشگاه شیراز تماسی برقرار نشده است. این استاد دانشگاه با اشاره به این که تاکنون نجات تالاب بختگان با فرصت‌سوزی به تأخیر افتاده است، خاطرنشان کرد: میزان برداشت آب از این دریاچه بیش از حد بوده است و فرصتی از دست رفته و نمی‌توان دیگر تالاب را به وضعیت پیشین آن بازگرداند. پژوهشگر دانشگاه شیراز افزود: بزرگ‌ترین لطمه تاکنون به دریاچه خورده است و از این به بعد بدتر از این نخواهد شد؛ اما هرچه برای احیای دریاچه زودتر اقدام شود، بر اکولوژی منطقه اثر بهتری خواهد گذاشت و مطلوب‌تر است. رئیسی با بیان این که می‌توان دریاچه را در حد توان اکولوژیکی آن احیاء کرد، اظهار داشت: تأمین آب با ظرفیت نهایی دریاچه و همچون گذشته امکان‌پذیر نیست؛ اما حدی وجود دارد که همگان آن را از نظر علمی پذیرفته‌اند و در این حد دریاچه قابل بازگشت و احیاء است. وی تأکید کرد: هم‌اکنون تأمین بودجه برعهده سازمان برنامه و بودجه استان فارس و سازمان محیط‌زیست است که هر دو در حال پیگیری‌اند. پدر علم آب زمین‌شناسی درباره تأمین حقابه تالاب اظهار داشت: بحث همین است که آب تالاب را از کجا تأمین کنیم. حقابه طبیعی تالاب بسیار زیاد است و از یک‌جا هم گرفته نشده؛ بنابراین وقتی از رهاسازی و تأمین حقابه صحبت می‌کنیم، باید در درجه اول تعیین کرد که این آب تالاب از کجا تأمین می‌شده است.

یک سال زمان برای مطالعات مفصل نیاز است

رئییسی ادامه داد: راه‌های اجرایی بازگرداندن حقابه و روش اجرای آن نیز به مطالعاتی مفصل نیازمند است که حدود یک سال زمان می‌برد. وی ابراز داشت: بخشی مهم و عمده از مطالعات درباره تعیین سهم هر یک از عوامل در خشکی دریاچه است. پژوهشگر دانشگاه شیراز با اشاره به این‌که تیم تحقیقاتی نجات دریاچه بختگان متشکل از دانشجویان، افراد باتجربه، کارشناسان جهاد کشاورزی، کارشناسان سازمان آب منطقه‌ای، کارشناسان سازمان محیط زیست و دیگر افراد خبره است، تفاوت این مطالعه را با دیگر پژوهش‌ها ارائه تدریجی طرح و بررسی آن طی هر ۱۵ روز عنوان کرد. وی اظهار داشت: روند مطالعه با اظهار نظر کارشناسان و محققان بررسی می‌شود تا مطالعات عملیاتی شود و منحصربه دیدگاه‌های تئوریک نباشد؛ همچنین همه مسئولان اجرایی از ابتدای پژوهش در جریان مطالعه قرار خواهند گرفت و نتیجه نهایی نیز در پایان به صورت یک‌جا ارائه خواهد شد. رئییسی درباره زمان آغاز مطالعات نیز اعلام کرد: بودجه طرح برای سال ۹۸ در نظر گرفته شده است و به محض تصویب بودجه و انعقاد قرارداد با دانشگاه شیراز عملیاتی خواهد شد. پدر علم آب زمین‌شناسی در ادامه با تأکید بر این‌که تیم تحقیقی دانشگاه شیراز دارای سابقه کار با صنعت، آشنا به مسائل اجرایی و باتجربه در ارائه مشاوره به سازمان‌های مختلف هستند، افزود: از تجربه ارزشمند این تیم که تلفیقی از نیروهای دانشگاهی و نیروهای سازمان‌های مرتبط است، با در نظر گرفتن مشکلات اجرایی و مشورت مدام بهره گرفته می‌شود.

هر قطره باران امید احیای بختگان را بیش‌تر می‌کند

بارش‌های پاییز و زمستان امسال تاکنون سبب شده است حدود ۲۰ درصد از دریاچه بختگان آبگیری شود و حدود چهارهزار پرنده مهاجر همچون گذشته برای گذران زمستان گرد این تالاب جمع شوند. این رویداد باتوجه به خشک‌سالی‌های چندساله اخیر، بسیار ناچیز توصیف شد؛ اما استاد دانشگاه

شیراز بارش هر قطره باران را برای تالاب خشک بختگان و دیگر تالاب‌های تشنه استان امیدبخش توصیف کرد و گفت: در بارش‌های اخیر نیز آب دریاچه مهارلو نیز به مقدار بسیاری تأمین شده است؛ بنابراین بارندگی‌ها ۱۰۰ درصد از هر نظر مفید هستند.

بودجه احیای بختگان در حد مطالعات است

نماینده مردم شیراز نیز در مجلس شورای اسلامی نیز درباره سهم خواهی از بودجه ۹۸ برای احیای تالاب بختگان گفت: این مسأله یکی از دغدغه‌های جدی است و تقریباً همه مدیران استانی و نمایندگان پیگیر آن هستند. علی اکبری افزود: هفته گذشته در دیدار با مسئولان دانشگاه شیراز و نیز اداره کل محیط زیست استان فارس، در این باره گفت‌وگوهای صورت گرفته است؛ همچنین مطالعات دانشگاه می‌تواند راهکار عملیاتی برون‌رفت از این وضعیت را به صورت کارشناسی ارائه دهد. عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان این‌که منابع پیش‌بینی شده فعلی برای دریاچه بختگان در حد انجام مطالعات است، خاطرنشان کرد: برای فعالیت‌های اجرایی هنوز ردیف بودجه‌ای تعیین نشده است و امیدواریم مطالعات هرچه زودتر به نتیجه برسد تا وارد فاز عملیاتی شویم. نماینده مردم شیراز در مجلس شورای اسلامی قرار دادن تالاب بختگان را در مطالبات ملی و هم‌تراز با دریاچه ارومیه دشوار خواند و گفت: این مسأله جای تأمل دارد؛ اما در مرحله نخست باید نتیجه مطالعات مشخص شود. اکبری اظهار داشت: نمایندگان فارس موارد لازم درباره احیای دریاچه بختگان را با سازمان برنامه بودجه و سازمان حفاظت از محیط زیست مطرح کرده‌اند و تا زمانی‌که راهکارهای احیای دریاچه نهایی نشده است، نمی‌توان اظهار نظر قطعی کرد. عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس با بیان این‌که وضعیت دریاچه ارومیه با جدیت و نیروی دوچندان پیگیری شد، افزود: ممکن است لازم باشد وضعیت دریاچه بختگان هم به همین صورت در مجلس پیگیری شود؛ به هر روی برای فعالیت‌های اجرایی به نتیجه پژوهش‌ها نیاز است و

نمایندگان نیز در تلاش هستند تا به منابع مالی بیش‌تری برای این طرح دست یابند. آخرین حلقه تلاش‌ها در سطح ملی برای نجات تالاب بختگان، پیگیری‌های استاندار فارس پایتخت بود.

عنایت‌الله رحیمی در دیدار هفته گذشته خود با معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، خواستار توجه ویژه دولت به احیای تالاب‌های استان فارس شد. در گزارش ارسال شده به رسانه‌ها از این نشست آمده که معاون رئیس‌جمهوری دستورهای لازم برای تأمین اعتبار جهت پروژه‌های استان صادر کرد. دوستداران محیط‌زیست امیدوار هستند که امضای محمدباقر نوبخت ذیل پرونده تالاب بختگان نشسته باشد، به‌ویژه آن‌که این مقام ارشد دولتی در سفرهای اخیر خود بازدیدی هوایی از وضعیت این تالاب خشکیده داشته و از جزئیات برنامه‌های مرتبط مطلع است.

اصلاح الگوی کشت نسخه نجات آب و کشاورزی - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸

شاهرود- ایرنا- سمنان نخستین استانی است که با تدوین سند الگوی کشت، کاهش مصرف آب و سطح زیر کشت، در افزایش بهره وری بیشتر بخش کشاورزی را در برنامه دارد که تحقق آن نیازمند آموزش صحیح به کشاورزان است.

اصلاح الگوی کشت نسخه نجات آب و کشاورزی

به گزارش ایرنا، کشاورزی یکی از پایه های اصلی اقتصاد استان سمنان به شمار می رود، این استان حدود ۲۰۰ هزار هکتار زمین زیر کشت محصولات زراعی و باغی دارد و اقتصاد ۴۵ هزار خانواده بهره بردار به این امر وابسته است.

با این حال، تغییرات اقلیمی و کمبود منابع آبی ۲ عاملی است که در طول دهه گذشته به میزان زیادی بر اقتصاد کشاورزی استان تاثیر گذاشته و این تاثیر روز به روز در حال افزایش است.

به عقیده کارشناسان، استفاده از سامانه های نوین آبیاری و تغییر نوع کشت از جمله راهکارهای کنارآمدن با این شرایط است تا بتوان با کمترین میزان استفاده از آب و کاشت گیاهانی متناسب با اقلیم مورد نظر، بیشترین بهره وری را به دست آورد.

در این راستا در چند سال گذشته، برنامه های گوناگونی به مرحله اجرا درآمده که از جمله آن ها می توان به توسعه سامانه های آبیاری نوین، توسعه کشت گلخانه ای، تبدیل زمین های کشاورزی به باغ، کشت گیاهان دارویی و محصولات کم آب بر اشاره کرد.

به این ترتیب سالانه حدود ۲ هزار هکتار از مزرعه های استان سمنان به باغ تبدیل می شود، همچنین بر اساس برنامه ششم توسعه سالانه هفت هکتار بر میزان کشت گلخانه ای استان افزوده می شود، علاوه بر این، آمارها بیانگر افزایش کشت محصولاتی چون زعفران، گل محمدی، گیاهان دارویی و

توسعه باغ هایی چون پسته است.

با این حال، تدوین سند الگوی کشت سمنان به دست پژوهشگران مرکز تحقیقات کشاورزی این استان، کاری است که به تمام این برنامه ریزی ها با دقت بیشتر و به صورت جزئی تر جهت می دهد؛ این سند به گونه ای تنظیم شده که در جای جای این استان و در دشت های گوناگون، به طور مشخص می توان دریافت کاشت چه محصولی با بستر خاک، منابع آبی و دیگر شرایط محیطی متناسب است.

**** محدودیت منابع آب یکی از دلایل تدوین الگوی کشت**

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان در گفت و گو با ایرنا، با اشاره به آغاز تدوین سند الگوی کشت از سال ۹۵، ابراز داشت: این سند سال گذشته با همکاری سازمان جهاد کشاورزی، مراکز تحقیقاتی و شرکت آب منطقه ای استان سمنان تدوین و در کمیسیون ماده ۱۱ استانداری تصویب شد و مبنای کار سازمان جهاد کشاورزی قرار گرفت.

احمد دزیانیان اضافه کرد: با توجه به وضعیت منابع آب باید به دنبال تغییر الگوی کشت بوده و گیاهان کم آب بری را جایگزین کنیم که هم مزیت اقتصادی بیشتر و هم عملکرد بیشتری در واحد سطح داشته باشند.

وی با تاکید بر اینکه میزان برداشت از سفره های زیرزمینی بیش از میزان ذخیره آب استان است، تصریح کرد: استان سمنان علاوه بر کاهش نزولات آسمانی با کاهش ذخیره آب های زیرزمینی نیز روبرو است به گونه ای که در ۹ دشت استان سطح آب سالانه از ۴۰ تا ۱۶۰ سانتیمتر افت می کند.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان با بیان اینکه بیشترین افت آب های زیرزمینی مربوط به شهر ایوانکی است، یادآور شد: در دشت های بسطام و میامی نیز که از مراکز مهم کشاورزی استان به شمار می روند، سطح آب به ترتیب ۹۶ و ۶۰ سانتیمتر در سال کاهش می یابد.

**** فقدان مدیریت مصرف آب در شهر و روستا**

فرماندار شاهرود نیز در گفت و گو با ایرنا، بر ضرورت اجرای طرح الگوی کشت تاکید کرد و افزود: نبود مدیریت صحیح در استفاده از منابع آبی در چند سال گذشته کشاورزی را با محدودیت مواجه کرده و مهاجرت روستاییان به شهرها یکی از تبعات آن است.

محمد کرم محمدی با بیان اینکه این نوع از مهاجرت مشکلات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مختلفی را برای هر ۲ جامعه شهری و روستایی به ارمغان می آورد، یادآور شد: اگر الگوی کشت با آموزش به کشاورزان و بهره برداران انجام شده و مورد توجه قرار گیرد می توان از بسیاری از این مسائل جلوگیری کرد.

وی به کمبود منابع آب در شهرستان شاهرود هم اشاره ای داشت و گفت: این شهرستان به هیچ منبع آب جاری متصل نیست و باید در ابتدا تأمین آب آشامیدنی مردم و سپس کشاورزی مورد توجه قرار گیرد، بنابراین باید به استفاده از روش هایی همچون تولید محصولات گلخانه ای و یا کم آب بر روی آورد.

**** ارتباط مستقیم الگوی کشت با معیشت روستاییان**

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان با تاکید بر لزوم پایش سالانه طرح الگوی کشت، تصریح کرد: این سند باید هر سال با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی، وضعیت کشت و نیاز کشور و نیز برنامه های کلان کشوری، بازنگری و به روز شود.

دزیانیان، مسائل اقتصادی و اجتماعی طرح الگوی کشت را بسیار مهم دانست و یادآور شد: بر اساس این الگو در برخی از دشت های استان سمنان باید محصولات زراعی تغییر کند و اگر هم زمان محصول جایگزین کشت نشود ممکن است معیشت مردم را به خطر بیندازد.

دزیانیان، برخی اقدامات دولت مانند توسعه گردشگری در روستاها را در کنار رعایت الگوی کشت برای اقتصاد اهالی آن مناطق مفید برشمرد و اظهار داشت: در مناطقی که با محدودیت منابع آبی

مواجه هستند می توان گردشگری را به جای کشاورزی وارد اقتصاد خانوار کرد و از سوی دیگر فرآوری محصولات نیز می تواند بسیار پرسود باشد.

**** آموزش، نخستین اصل در اجرای طرح الگوی کشت**

به گفته دبیر اجرایی خانه کشاورز استان سمنان مهمترین اصل در سند الگوی کشت، آموزش به بهره برداران است.

محمد حسین خنکال با بیان اینکه در اجرای این طرح کشاورز باید از میزان آب در دسترس و نیز میزان استفاده آب محصول مورد نظر اطلاع داشته باشد، افزود: اجرای آن باید با طرح نصب کتورهای هوشمند همخوانی داشته باشد چرا که یکی از مشکلات کشاورزان به ویژه در شرق استان سمنان خاموش کردن کتورها و یا کم کردن میزان حجم آب در دسترس کشاورز از سوی متولی امور آب منطقه است.

**** گونه های جایگزین به کشاورزان معرفی می شود**

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان گفت: آموزش به روستاییان در خصوص رعایت الگوی کشت و نیز دیگر مشاغل روستایی از طریق این مرکز انجام می شود. دزیانیان گفت: برای نمونه اگر در جایی اعلام می کنیم که نباید گندم کاشته شود، به جای آن به کشاورزان گیاهان دارویی را معرفی می کنیم که کم آب بر بوده و مزیت اقتصادی زیادی دارند. وی اضافه کرد: سمنان نخستین استان کشور بود که الگوی کشت را تدوین و ارائه کرد و به همین دلیل از سوی وزارت جهاد کشاورزی مورد تشویق قرار گرفت.

دزیانیان بر ضرورت آموزش به کشاورزان و بهره برداران و اطلاع رسانی درخصوص رعایت طرح الگوی کشت تأکید کرد و گفت: در گام نخست اجرای این طرح، اعطای تسهیلات به کشاورزانی که الگوی داده شده را رعایت کنند تعلق می گیرد.

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان ادامه داد: در گام بعدی قرار است با کمک استانداری و سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان، راه حل ها و ضمانت های اجرایی این برنامه مورد بررسی قرار گیرد.

**** کاهش سطح زیر کشت، نتیجه اجرای الگوی کشت**

رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان سمنان با بیان اینکه با رعایت الگوی کشت در یک بازه زمانی ۱۰ ساله ۳۰ درصد از مصرف آب در بخش کشاورزی کاسته می شود، افزود: این در حالی است که سطح زیر کشت نیز با کاهش رو به رو می شود اما از سوی دیگر عملکرد افزایش می یابد.

دزیانیان ادامه داد: سطح زیر کشت کنونی استان سمنان ۱۴۶ هکتار و میزان پیشنهادی ما ۱۲۹ هکتار است یعنی کاهش ۱۲ درصدی در برنامه پیش بینی شده است.

وی با بیان اینکه این استان سالانه یک میلیون و ۱۸۴ هزار تن محصول تولید می کند، اضافه کرد: با رعایت الگوی کشت این میزان با رشد ۲۷ درصدی به یک میلیون و ۵۲۰ هزار تن می رسد.

دزیانیان یادآور شد: در نهایت مصرف آب در بخش کشاورزی استان سمنان از ۹۳۱ میلیون متر مکعب در سال با ۳۱ درصد کاهش به ۶۵۴ میلیون متر مکعب می رسد.

به گزارش ایرنا، با گذشت یک سال از ارائه الگوی کشت دشت های استان سمنان و از آن جایی که در گام نخست این طرح از هیچ گونه ضمانت اجرایی برخوردار نیست باید منتظر ماند و دید آیا در کوتاه مدت توانسته به موفقیت دست یابد و یا هنوز با معیارهای پیش بینی شده فاصله دارد.

در این میان مهمترین موضوع آموزش، اطلاع رسانی و فرهنگ سازی در بین کشاورزان است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران در پاسخ به فارس: ۵ منطقه تهران دچار فرونشست زمین شد/

تهران بدهی ۵۰ میلیارد تومانی بابت خرید آب دارد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۸

مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران با بیان اینکه برخی نقاط استان تهران روزانه یک میلیمتر فرونشست دارد، گفت: به علت برداشت بی‌رویه آب، در برخی مناطق تهران مثل مناطق ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ فرونشست زمین رخ داده است.

۵ منطقه تهران دچار فرونشست زمین شد/ تهران بدهی ۵۰ میلیارد تومانی بابت خرید آب دارد
به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، سیدحسن رضوی در اولین نشست خبری خود در جمع خبرنگاران با اشاره به اینکه استان تهران ۲۰ درصد جمعیت کشور را پذیراست، گفت: متأسفانه دلایل زیادی باعث فرونشست زمین در استان تهران شده، اما اصلی‌ترین دلیل فرونشست در دشت‌های تهران و حتی برخی از مناطق شهری شهر تهران به علت برداشت مازاد آب از منابع زیرزمینی به وجود آمده است.

* مناطق مختلف تهران چقدر فرونشست کرده‌اند؟

رضوی گفت: برای حل مشکل بحث فرونشست‌ها در تهران، بحث تعادل‌بخشی ساهاست که اجرا می‌شود، اما متأسفانه فرونشست زمین که یک پدیده قابل مشاهده در تمام دنیا است، در تهران نیز به وجود آمده است، به طوری که در استان تهران در دشت ورامین سالانه ۱۳ سانتیمتر، در شهر ری سالانه ۲۵ سانتیمتر و در دشت تهران ۱۷ سانتیمتر سالانه فرونشست رخ می‌دهد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران با بیان اینکه در شهریار سالانه ۳۶ سانتیمتر فرونشست رخ می‌دهد و حتی در برخی از مناطق ورامین فرونشست به ۲۵ سانتیمتر نیز رسیده است، گفت: فرونشست زمین دلایل زیادی دارد، اما اصلی‌ترین دلیل آن، برداشت مازاد آب از منابع زیرزمینی است، به طوری که

وقتی آمارهای این فرونشست را در مقیاس جهانی می‌سنجیم، می‌بینیم که این اعداد و ارقام فراتر از این مقیاس جهانی است.

وی افزود: برخی از نقاط در استان تهران روزانه یک میلیمتر فرونشست دارند و متأسفانه باید اعلام شود که در مناطق ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ شهرداری تهران و حتی برخی از اتوبان‌های مهم تهران مثل کمربندی آزادگان و اتوبان جاده ساوه تحت تأثیر فرونشست‌ها قرار گرفتند. به گفته وی، شهرهای اطراف تهران مثل اسلام‌شهر، چهاردانگه و نسیم‌شهر نیز تحت تأثیر فرونشست‌های دشت‌های تهران قرار گرفته است.

* باید مطالعات دقیق درباره پدیده فرونشست انجام شود

رضوی با تأکید بر اینکه حق خودمان می‌دانیم که فرونشست زمین را اطلاع‌رسانی کنیم، گفت: برای این موضوع راهکارهای فنی نیاز است، همان اقداماتی که در تمام مناطق دنیا صورت گرفته است، اما متأسفانه مصرف زیاد آب در استان تهران باعث شده به منابع زیرزمین اتکا زیادی شود و این فرونشست‌ها رخ دهد.

وی در پاسخ به سؤال خبرنگار فارس که پرسید آیا در اطراف سدهای تهران فرونشست زمین داریم یا خیر، گفت: فرونشست در سطح کرج و لریان در حد متعادل وجود دارد، اما باید اذعان شود فرونشست زمین پدیده غیرمعارفی نیست، اما در تهران در حال زیاد شدن است، چون برداشت آب افزایش دارد.

وی با بیان اینکه برای مقابله با این پدیده نیازمند مطالعات جدی‌تر و فنی‌تر است، گفت: برای این موضوع باید یک ردیف بودجه خاص ایجاد شود تا هر ارگان به صورت جزیره‌ای این موضوع را بررسی نکند.

به گفته وی، شاید وزارت راه و شهرسازی نگاه دیگری به پدیده فرونشست زمین داشته باشد،

بنابراین درخواست ما این است که باید مطالعات جدی در این خصوص صورت گیرد.

* کاهش قابل توجه سرانه آب تجدیدپذیر در ۵۰ سال گذشته

رضوی با بیان اینکه سرانه مصرف آب و آب تجدیدپذیر در استان تهران نسبت به چهل سال گذشته تغییرات زیادی کرده است، گفت: قبل از سال ۵۰ سرانه آب تجدیدپذیر در کشور ۷ هزار و ۵۰۰ مترمکعب به ازای هر نفر بود و اکنون این سرانه آب تجدیدپذیر به ۱۴۰۰ مترمکعب کاهش یافته است و در استان تهران این عدد به ۳۵۰ مترمکعب رسیده است.

وی با بیان اینکه با بحران تأمین آب در استان تهران مواجه هستیم، گفت: باید یک راهبرد مناسب برای مقابله با این وضعیت بیندیشیم، چرا که در ۵ دهه گذشته رویکردهای ما در آب عرضه‌محور بوده، یعنی هر چه آب تأمین کنیم و در اختیار مصرف‌کننده‌ها بگذاریم، توانسته‌ایم آن را مدیریت کنیم، اما زمان نشان داد که این رویکرد، رویکرد درستی نبود و عرضه‌محوری رویکرد خوبی به حساب نیامده است.

* آب به عنوان یک کالای استراتژیک

وی با بیان اینکه جزئی‌نگری و جزیره‌ای نگاه کردن به مسائل آب باعث تشدید قانون آب‌های استانی شده است، گفت: به هم زدن مدیریت حوزه‌ای آب باعث شد در ۵ دهه گذشته اوج نامدیریتی در بخش آب را رقم بزنیم، پس معتقدیم هر جا که جلوی این ضرر گرفته شود، به نفع کشور است، چرا که راه را غلط رفته‌ایم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران با بیان اینکه هر زمان گفته شد آب باید به سمت قیمت تمام شده برود اجازه داده نشد، گفت: تعرفه‌های مناسبی برای آب در بخش شرب، صنعت و کشاورزی وجود ندارد، بنابراین روز به روز قیمت تمام شده با تعرفه‌ها فاصله زیادی گرفت، بنابراین حل شدن این

موضوع برای سیاسیون و مردم سخت شده است.

وی با تأکید بر اینکه باید به این نتیجه برسیم که آب کالای استراتژیک است، گفت: باید سیاسیون به تفکرات و تحلیل‌های کارشناسان آب نظر مثبتی داشته باشند تا در برنامه‌ریزی‌های سالهای آینده موفق شوند.

* باید از هر واحد آب هفت بار استفاده کنیم

وی با تأکید بر اینکه باید مثل کشورهای پرآب از آب هفت بار استفاده شود، گفت: در برخی از شهرهای کشور آن هم به طور محدود، تنها دو بار از آب استفاده می‌شود، پس باید بازچرخانی آب همانند کشورهای پیشرفته تعاریف بالادستی داشته باشد.

رضوی با تأکید بر اینکه سالهاست که کشور با کمبود آب مواجه است اما نحوه مصرف و درست مصرف کردن به شدت تغییر کرده است، گفت: باید مردم و مسئولان به این باور برسند که وضعیت آب وضعیت مناسبی نیست و باید نحوه مصرف خود را تغییر دهند.

* رشد ۳ درصدی مصرف آب تهران

به گفته وی، در حال حاضر برای تهران ۳۴ مترمکعب از سدها آب تأمین می‌شود که ۸ مترمکعب بر ثانیه آن پساب است، پس با استفاده از ظرفیت‌ها و تجارب می‌توانیم بر چالش‌ها فائق آئیم.

مدیرعامل شرکت آب منطقه تهران افزود: در حال حاضر ورودی آب به سدهای استان تهران از مهرماه تا روز گذشته ۲۶۸ میلیون مترمکعب بوده است در حالی که سال گذشته این عدد ۱۸۳ میلیون مترمکعب بوده است و در این مدت برای بخش شرب ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب تأمین کرده‌ایم.

به گفته وی، مصرف آب شرب تهران در روز گذشته ۲ میلیون و ۷۱۹ هزار و ۱۱۱ مترمکعب بوده است، در حالی که سال گذشته ۲ میلیون و ۶۲۹ هزار و ۲۰۸ مترمکعب بوده است و این نشان می‌دهد

که مصرف آب برای شهر تهران ۳.۴ درصد افزایش داشته است.

* از تعرفه فروش آب خام راضی هستیم

رضوی در پاسخ به سؤال خبرنگار فارس که پرسید فروش آب خام به شرکت‌های آب و فاضلاب در سال جاری افزایش داشته است یا خیر، گفت: در سال جاری میزان فروش آب خام ۱۰ درصد افزایش داشته است، اما به هر حال متوسط فروش آب خام از سد به سد متفاوت است به طوری که برای هر مترمکعب از سد کرج و سد لتیان ۴۰۸ ریال، سد لار ۵۶۷ ریال، سد ماملو ۹۴۲ ریال و سد طالقان ۶۰۵ ریال از شرکت آب و فاضلاب استان تهران دریافت می‌شود.

وی با بیان اینکه از این تعرفه‌ها راضی هستیم و ما تابع وزارت نیرو هستیم، امیدوار هستیم شرکت آب و فاضلاب استان تهران نسبت به خرید آب و این تعرفه‌ها بر تعهدات خود پایبند باشد.

وی در پاسخ به این سؤال که میزان بدهی شرکت آب و فاضلاب استان تهران از بابت خرید آب و شرکت آب منطقه‌ای چه میزان است، گفت: ۵۰ میلیارد تومان شرکت آب و فاضلاب استان تهران بدهی از بابت خرید آب دارند، اما امیدواریم که این شرکت چک‌های خود را به موقع پاس کند.

رضوی در پاسخ به این سؤال فارس که وضعیت تأمین آب شهر تهران در ۱۰ سال آینده چگونه خواهد بود گفت: نگاه ما به حوضه تهران است، چرا که هر طرحی را که تعریف کنیم، قزوین، کرج، مازندران و تهران را با هم خواهیم دید.

وی افزود: طرح انتقال آب طالقان به تهران بیشترین انتفاع را برای کرج داشته است، پس آنچه که اردکانیان وزیر نیرو در حکم جدید بنده از من خواسته است، مدیریت حوضه‌ای بیشتر بوده و تأکید کرده است که فقط تهران را نبیند.

وی افزود: باید ناکارآمدی‌های قبلی را اصلاح کنیم، پس در هر طرحی برای آب‌رسانی به تهران چهار استان دیده شده است.

تغذیه مصنوعی و تزریق آب به آبخوان‌ها راهکاری موثر برای جلوگیری از کاهش سطح آب‌های زیرزمینی است؛ تغذیه مصنوعی، یاریگر آبخوان‌ها - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۹

برداشت بی‌رویه آب از سفره‌های زیرزمینی در سال‌های اخیر، وضعیت این منابع ارزشمند را در مناطق زیادی از کشور از جمله استان کردستان با بحران مواجه کرده که اجرای طرح‌های تغذیه مصنوعی تا حدودی می‌تواند یاریگر آبخوان‌ها باشد. در سال‌های اخیر به دلیل کاهش میزان بارندگی و وقوع خشک‌سالی‌های متعدد در کشور، برداشت آب از سفره‌های زیرزمینی از طریق حفر چاه‌های عمیق به‌ویژه در بخش کشاورزی روند رو به رشد و بی‌رویه‌ای به خود گرفته است. طبق گفته مسئولان وزارت نیرو، حدود ۷۸ درصد منابع آب زیرزمینی در کشور رو به نابودی است و این آمار نشان از آن دارد که خطر کاهش منابع آبی و فرونشست زمین بسیار جدی است و نباید به آسانی از کنار این موضوع حیاتی گذشت. وزارت نیرو در راستای چاره‌اندیشی برای کنترل افت و کسری مخزن در آبخوان‌ها، با تعریف طرح تعادل‌بخشی، تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب، برنامه‌های خود در زمینه بهبود وضعیت منابع آب زیرزمینی را از سال ۸۴ آغاز کرد، ولی با توجه به عدم حمایت دستگاه‌های دیگر و همچنین نبود عزم جدی و تأمین اعتبار کافی، نتایج مطلوبی از اجرای طرح حاصل نشد. بار دیگر با فعال‌شدن شورای عالی آب در دولت یازدهم، وزارت نیرو در سال ۹۳ برنامه‌ای را تحت عنوان طرح احیاء و تعادل‌بخشی منابع آب زیرزمینی کشور مشتمل بر ۱۵ پروژه به تصویب رساند و در کنار این طرح تکالیفی نیز برای وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی، صنعت، معدن، تجارت و کشور مشخص شد. شرکت آب منطقه‌ای کردستان نیز در راستای طرح احیاء و تعادل‌بخشی منابع زیرزمینی و کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی، طرح‌هایی همچون تغذیه مصنوعی از طریق پخش سیلاب، تقویت و استقرار گروه‌های گشت و بازرسی، ساماندهی شرکت‌های حفاری، اطلاع‌رسانی و آگاه‌سازی عمومی در سطح مدارس را آغاز کرد.

۷ هزار و ۳۵۵ حلقه چاه آب غیرمجاز در کردستان وجود دارد

معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای کردستان اظهار داشت: در حال حاضر از مجموع هفت هزار و ۳۵۵ حلقه چاه غیرمجاز شناسایی شده در استان، ۶۸ میلیون مترمکعب آب برداشت می‌شود. عرفان مومن‌پور با اشاره به این‌که اغلب چاه‌های حفر شده در دشت‌های شرقی استان (قروه، دهگلان و چاردولی) است، اضافه کرد: از سال ۸۵ و از ابتدای شکل‌گیری فعالیت گروه‌های گشت و بازرسی این شرکت، یک هزار و ۲۰۰ حلقه چاه غیرمجاز در کردستان مسدود شده است. وی با بیان این‌که با بهره‌برداران غیرمجاز آب برخورد جدی می‌شود، افزود: امسال نیز با حکم دستگاه قضایی بیش از ۲۰۰ حلقه چاه آب غیرمجاز در استان مسدود شد. معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای کردستان از وجود ۱۳ هزار و ۴۰۰ حلقه چاه آب مجاز در استان خبر داد و یادآور شد: از این تعداد، ۹ هزار و ۲۱۲ حلقه چاه غیر برقی و چهار هزار و ۱۸۸ حلقه نیز برقی است. مومن‌پور با بیان این‌که از چاه‌های مجاز نیز سالانه ۱۶۰ میلیون مترمکعب آب اضافه برداشت می‌شود، تأکید کرد: تلاش دستگاه قضایی در رابطه با انسداد چاه‌های غیرمجاز قابل تقدیر است، اما انتظار داریم نیروی انتظامی به عنوان ضابط، در بحث مسدود کردن چاه‌ها جدی‌تر عمل کرده و همکاری بهتری با شرکت آب منطقه‌ای داشته باشد.

۷۰۰ میلیون مترمکعب کسری مخزن آبخوان‌ها در دشت‌های قروه و دهگلان

معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای کردستان مهم‌ترین برنامه را برای احیای سفره‌های آبی زیرزمینی، تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها اعلام کرد و گفت: تغذیه مصنوعی در واقع تزریق آب به آبخوان برای جلوگیری از کاهش سطح آب‌های زیرزمینی است که جزو طرح‌های آبخوان‌داری وزارت نیرو است. مومن‌پور به اجرای پایلوت پروژه‌های تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها در دشت‌های

قروه و دهگلان اشاره کرد و افزود: در این دشت‌ها بیش از ۷۰۰ میلیون مترمکعب کسری مخزن آب زیرزمینی اتفاق افتاده است. وی از اجرای چهار پروژه تغذیه مصنوعی در دشت‌های قروه و دهگلان از سال ۸۰ خبر داد و یادآور شد: این طرح‌ها شامل گلالی بر روی رودخانه گلالی، پروژه اوریه بر روی رودخانه جنیان، طرح ویهج بر روی رودخانه قلعه و ظله جوب بر روی رودخانه ظله جوب است. برای اجرای طرح تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها، از محل بستر رودخانه، حوضچه رسوب‌گیر مستطیل یا دوزنقه‌ای شکل با دیواره‌ای به ارتفاع سه تا چهار متر احداث شده و در ابتدای رودخانه از طریق تیغه‌ای فشارشکن رسوب‌گیری اولیه انجام می‌شود. در امتداد حوضچه اولیه، حوضچه بعدی به نام تغذیه ایجاد شده و چاه‌هایی تزریقی (۱۰ تا ۱۵ حلقه) در قطرها و اعماق مختلف حفر می‌شود تا آب جاری به آبخوان تزریق شود و انتقال یابد، ضمن این‌که در چاه‌ها لوله‌هایی تعبیه و به صورت مشبک در می‌یابد. معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای کردستان تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها را بسیار سودمند دانست و اضافه کرد: چاه‌های تغذیه‌ای اطراف رودخانه ایجاد ماندآب کرده و باعث تأخیر در خروج آب از سطح حوزه می‌کند، ضمن این‌که با اجرای این طرح به‌شدت سطح ایستایی آب‌های زیرزمینی افزایش یافته و غنی می‌شود.

کاهش افت آب آبخوان‌ها بعد از اجرای طرح تغذیه مصنوعی

مومن‌پور گفت: بررسی آبنمود (هیدروگراف) دشت‌های قروه و دهگلان نشان از آن دارد که سیر نزولی شدیدی که در منابع آبی این دشت‌ها در سال‌های گذشته شاهد بودیم، متوقف شده و تا حدود زیادی کاهش یافته است. وی به آگیری ۳۰۰ هزار مترمکعبی در طرح تغذیه مصنوعی ویهج اشاره کرد و افزود: با این کار حجم رواناب سطحی دشت‌های قروه و دهگلان کنترل و کمک قابل توجهی در دراز مدت به بهره‌برداران و کشاورزان این مناطق بعد از خشک‌سالی‌های اخیر شده است. معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای کردستان اظهار داشت: بهره‌برداری از این طرح‌ها سالانه

نیازمند تخلیه رسوب، لایه‌روبی، تسطیح سازه، بندکشی و انحراف در ورودی آب بوده و عمر مفید این پروژه‌ها ۳۰ سال است. مومن‌پور تأکید کرد: به دلیل سودمند بودن طرح تغذیه مصنوعی آبخوان‌ها، مابقی بهره‌برداران در دشت‌های قروه و دهگلان نیز تمایل بسیار زیادی به اجرای این طرح‌ها دارند که به خاطر کمبود اعتبارات، در حال حاضر توان اجرای این طرح را در حوزه‌های دیگر نداریم.

به گزارش «سبزینه»، کردستان استانی کوهستانی بوده و اقلیم آن متأثر از توده‌های هوای گرم و مرطوب مدیترانه‌ای است که موجب بارندگی‌هایی در بهار و ریزش برف در زمستان‌ها می‌شود. از حوضه‌های آبریز اصلی استان کردستان می‌توان به خلیج فارس و دریای عمان، دریای خزر و دریاچه ارومیه و حوضه‌های آبریز فرعی نیز به سفیدرود شامل رودخانه‌های تلوار و قزل اوزن، مرزی غرب شامل رودخانه‌های سیروان و زاب کوچک، کرخه شامل رودخانه رازآور و دریاچه ارومیه شامل رودخانه‌های زرینه و سیمینه اشاره کرد. تعداد دشت‌های استان ۹ مورد بوده که پنج دشت آن در نیمه شرقی، دو دشت در غرب و دو دشت دیگر در جنوب استان واقع شده است. دشت‌های قروه - دهگلان و چهاردولی در شرق استان جزو دشت‌های ممنوعه محسوب می‌شود. از مجموع ۳۳ سد استان، ۱۱ سد در حال بهره‌برداری، ۱۰ سد در دست اجرا و ۱۲ مورد نیز مطالعاتی است.

میزان بارش‌ها در سال آبی اخیر پنج برابر شده است - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰

میزان بارش‌ها در سال آبی اخیر پنج برابر شده است

وزیر نیرو تاکید کرد: نزولات آسمانی طی سال اخیر آبی، پنج برابر آنچه تا به حال بارش داشته‌ایم، بوده است.

رضا اردکانیان در پایان نشست هیات دولت در جمع خبرنگاران، در تشریح وضعیت سال آبی ۹۷ و ۹۸ گفت: وضعیت بسیار خوب بوده است و عمده‌ترین بارش‌ها را هم در استان خوزستان داشتیم.

میزان بارش‌ها در سال آبی اخیر پنج برابر شده است

وی با بیان اینکه نزولات آسمانی طی سال اخیر آبی، پنج برابر آنچه تا به حال بارش داشته‌ایم، بوده است، اظهار داشت: خوشبختانه طی برنامه‌ریزی‌های انجام شده، این میزان نزولات آسمانی وارد سدهای بزرگ ما می‌شود.

این عضو دولت تدبیر و امید ادامه داد: ما ورودی شش هزار و ۸۰۰ متر مکعب در ثانیه را در مخزن سد کرخه داشتیم. همچنین ورودی آب در مخزن سد دز، پنج هزار و ۳۰۰ متر مکعب در ثانیه بوده است.

کیفیت آب آشامیدنی خط قرمز ما است

اردکانیان با بیان اینکه اگر برنامه‌ریزی‌ها از قبل انجام نمی‌شد و پیش‌بینی‌ها انجام نمی‌گرفت، روندیابی سیل و تسکین دادن آن به این خوبی انجام نمی‌شد، تصریح کرد: در حالی که این ورودی‌های خوب را داشتیم، باید خروجی سدهای ما کمتر از ۴۰۰ متر مکعب بر ثانیه باشد.

وی درباره مشکلات پیش آمده برای آب آشامیدنی مردم خوزستان خاطرنشان کرد: ممکن است وقتی

رودخانه‌ها سیلاب می‌شود، کدورت آب پیش آید اما کیفیت آب آشامیدنی خط قرمز ما است. هرجا لازم باشد قطعی موقت آب خواهیم داشت تا تعمیرات لازم را انجام دهیم. در این مدت آب آشامیدنی با کیفیت را از طریق دیگر به مردم می‌رسانیم اما در حال حاضر در این وضعیت قرار نداریم.

مردم صرفه‌جویی‌ها را بیشتر کنند تا در تابستان قطعی برق نداشته باشیم
وزیر نیرو درباره تأثیر این بارش‌ها بر افزایش روان‌آب‌ها ابراز داشت: وقتی منطقه‌ای برای سالیان متمادی دچار خشکسالی می‌شود، رطوبت خاک کاهش می‌یابد. اگر نزولات زیاد شود، ابتدا صرف جبران رطوبت از دست رفته خاک شده و وقتی خاک اشباع شد، روان‌آب شکل می‌گیرد. در حال حاضر به همین دلیل تناسب میان افزایش نزولات و افزایش روان‌آب‌ها وجود ندارد و روان‌آب‌ها بیشتر نشده است، اما در وضعیت بهتری نسبت به سال گذشته قرار داریم.
اردکانیان افزود: بنا بر تأکید رئیس‌جمهور، وزارت نیرو موظف است که سال آینده را در مورد آب و برق براساس میزان بارش‌های سال قبل پیش‌بینی کند و برنامه‌ریزی‌ها بر این اساس انجام شود. مردم هم باید صرفه‌جویی‌ها را بیشتر کنند تا در تابستان مشکلی بابت قطعی برق نداشته باشیم.

برخی از مناطق کشت‌ها از الگوی مناسبی پیروی نمی‌کنند
وی درباره انتقال آب از خوزستان به اصفهان و اختلافات پیش آمده میان این دو استان بیان کرد:
تخصیص آب براساس قانون توزیع عادلانه آب مصوب ۱۳۶۱ انجام می‌شود. در این قانون مشخص کرده است که مسئولیت تخصیص آب برعهده وزارت نیرو است و تمامی طرح‌های انتقال آب با مجوز تخصیص انجام می‌شود ولی مشکل ما این است که در دوره خشکسالی قرار داریم.
این عضو دولت تدبیر و امید با بیان اینکه در برخی از مناطق کشت‌ها از الگوی مناسبی پیروی

نمی‌کنند، یادآور شد: هنوز هم یک طرح آمایش سرزمینی مصوب و جامع در اختیار نداریم و هر شکل و ارگانی برای خود طرح آمایش سرزمینی دارد. البته وعده سازمان برنامه و بودجه این است که این مشکل تا حداکثر تابستان پیشرو حل شود.

اردکانیان اضافه کرد: در مورد مناطقی که پرسیدید دولت شورای عالی آب را موظف به تشکیل کارگروهی برای احیای زاینده‌رود و توسعه کمی و کیفی کارون کرده است. با مشارکت دستگاه‌های مرتبط و برنامه‌ریزی‌های انجام شده تردید ندارم که در این زمینه مشکل جدی نخواهیم داشت. با مدیریت مصرف، زمینه بروز مشکل حتی در خشکسالی نداریم یا مشکل به حداقل می‌رسد.

منبع: ایلنا

برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، موجب فرونشست زمین می‌شود؛ ۳۶ سانتی‌متر فرونشست

سالانه در تهران - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران گفت: مناطق ۱۶، ۱۷، ۱۸، و ۱۹ شهرداری تهران و شهرستان‌های اسلام‌شهر، چهاردانگه، صبا شهر، نسیم‌شهر، شهریار و کهریزک بیش‌تر از سایر بخش‌های استان تهران در معرض فرونشست زمین هستند. سیدحسن رضوی با اشاره به اهمیت موضوع تعادل‌بخشی آب‌های زیرزمینی، اظهار کرد: در حال حاضر در دشت ورامین ۱۳ سانتی‌متر، در دشت ری ۲۵ سانتی‌متر، در دشت تهران هفت سانتی‌متر، در شهریار ۳۶ سانتی‌متر و در برخی قسمت‌های دشت ورامین منطقه معین آباد با ۲۵ سانتی‌متر فرونشست مواجه هستیم. به گفته وی، هر ساله ۳۶ سانتی‌متر فرونشست در استان تهران رخ می‌دهد که این عدد در قیاس با آمار دنیا یک رکوردشکنی است.

وی با تأکید بر این مسأله که ازدیاد برداشت از آب‌های زیرزمینی، موجب ایجاد فرونشست می‌شود، اظهار کرد: متأسفانه در تهران میزان فرونشست‌ها افزایش یافته که باید برای حل این مسأله، اقدامات ویژه‌ای صورت بگیرد، چراکه اگر نگاه درستی به این مسأله نداشته باشیم، دچار مشکلات جدی خواهیم شد. او تصریح کرد: پدیده فرونشست در تمام دنیا اتفاق می‌افتد، اما در کشور ما و به ویژه در تهران، این مسأله دیگر به عنوان یک موضوع غیر متعارف مطرح شده و به همین دلیل پیشنهاد ما این است که یک ردیف بودجه خاص برای انجام مطالعه و پایش این موضوع در نظر گرفته شود. علاوه بر این باید به صرفه‌جویی در بخش کشاورزی نیز توجه ویژه‌ای شود. به گفته وی، یکی دیگر از اقداماتی که باید در این راستا صورت گیرد، بررسی پرونده‌های چاه‌های مجاز است. به دلیل این‌که برداشت از چاه‌های مجاز در برخی مناطق افزایش زیادی یافته و لازم است که پروانه چاه‌های مجاز تعدیل شود. در این راستا نیز لازم است وزارت جهاد کشاورزی در کاشت محصولات دخالت

حاکمیتی داشته باشد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران افزود: مدیریت صرفاً این نیست که بگوییم این کار به چه نحوی انجام شود، بلکه باید مدیریت به گونه‌ای باشد که در برخی بخش‌ها، ممانعت جدی صورت گیرد و این همان مسأله‌ای است که در کاشت محصولات کشاورزی به‌طور جدی نیاز است. وی با اشاره به وضعیت منابع آب در استان تهران که ۲۰ درصد جمعیت کل کشور را در بردارد، گفت: در حال حاضر نسبت‌ها و سرانه‌هایی که در ۴۰ سال پیش داشته‌ایم، بسیار کاهش یافته و شرایط به نحوی است که ناچار به برنامه‌ریزی‌های جدید برای مدیریت منابع آبی هستیم. سرانه مصرف آب در گذشته به ازای هر نفر، هفت هزار و ۵۰۰ متر مکعب بوده که اکنون این عدد به یک هزار و ۴۰۰ متر مکعب به ازای هر نفر کاهش یافته است و این مسأله، نشان‌دهنده بحران تأمین آب در ایران است. او با تأکید بر این مسأله که در حال حاضر با شرایط بحرانی در تأمین منابع آب روبه‌رو هستیم، ابراز کرد: در سال‌های گذشته ناکارآمدی‌هایی برای تأمین منابع آب صورت گرفته که می‌توان به توجه و اهمیت به تأمین آب اشاره کرد. به گونه‌ای که در گذشته، تفکر این بود که اگر تأمین آب صورت گیرد و عرضه به حد کافی باشد، کار بزرگی صورت گرفته است، اما گذر زمان نشان داد که این رویکرد در کنار توجه به تکنولوژی نتوانسته نیازهای امروز را تأمین کند. وی افزود: تاکنون جزءنگری به موضوع آب صورت می‌گرفت که همین مسأله نیز مدیریت حوزه‌ای آب را به مخاطره انداخت؛ لذا در شرایط کنونی لازم است که این مسأله مورد توجه قرار گیرد، چراکه هرچه راه را غلط ادامه دهیم، میزان مشکلات نیز افزایش می‌یابد و اگر اعتقاد داریم که قرن آینده قرن تصمیم‌گیری برای آب است، باید اقدامات خود را نیز در همین زمینه منسجم کنیم. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران اظهار کرد: متأسفانه پس از گذشت سال‌ها، هنوز وزارت جهاد کشاورزی، وزارت نیرو و سازمان محیط زیست نتوانسته‌اند به یک رویکرد مشترک دست یابند. این در شرایطی است که اگر دنبال حل مشکلات و گذر از استراتژی ناکارآمدی در حوزه آب هستیم، باید یک همبستگی میان این سه سازمان صورت و این مسأله در شورای عالی آب به عنوان یکی از مسائل مهم مورد بررسی

قرار گیرد. وی همچنین درباره اقتصاد آب نیز گفت: اقدامات صورت گرفته در سال‌های اخیر موجب شده اقتصاد آب چالش‌هایی را تجربه کند و اکنون به دلیل وجود مسائلی نتوانیم به ارزش اقتصادی آب دست یابیم که این مسأله نیز یکی دیگر از ناکارآمدی‌های چند سال اخیر است و این در شرایطی است که اکنون به این نتیجه رسیده‌ایم که آب یک کالای استراتژیک است و باید برای هر اقدامی که مربوط به موضوع آب است، برنامه‌ریزی منسجمی صورت گیرد.

افزایش ۳۰۰ درصدی بارش‌ها در تهران

وی از افزایش ۳۰۰ درصدی بارش‌ها در استان تهران نسبت به سال قبل خبر داد و افزود: بر اساس آمار بارندگی‌ها، از ابتدای سال آبی تا روز گذشته، ۱۸۵ میلی‌متر بارندگی در تهران رخ داد که این عدد در سال گذشته ۴۶ میلی‌متر و در متوسط درازمدت ۱۳۰ میلی‌متر ثبت شده است. او با بیان این‌که در شرایط فعلی، نسبت برف و باران در فصل پاییز و زمستان نرمال بوده است، گفت: امیدواریم در بهمن و اسفندماه، این شرایط ادامه یابد تا در تابستان، برای تأمین منابع آب با مشکلی مواجه نشویم. البته این در شرایطی است که در بهمن‌ماه نسبت به گذشته، میزان بارش‌ها با کاهش روبه‌رو بوده، اما امیدواریم که بر اساس پیش‌بینی سازمان هواشناسی، در روزهای آتی میزان بارندگی‌ها نرمال باشد. مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران، درباره ورودی به سدهای تهران نیز توضیح داد: میزان ورودی به سدهای تهران در این مدت، حدود ۲۶۸ میلیون متر مکعب بوده که در قیاس با سال گذشته که عددی معادل ۸۳ میلیون متر مکعب بود، ۴۳ درصد افزایش داشته است. به گفته وی، شرایط فعلی امسال نسبت به سال آبی گذشته، بسیار بهتر بوده و تاکنون توانسته‌ایم ۲۵۰ میلیون مترمکعب آب را تأمین و ۱۲ درصد را مدیریت مصرف و در سدهای تهران ذخیره کنیم. او با بیان این‌که در بخش کشاورزی نیز حدود ۸۸ میلیون مترمکعب آب تأمین کرده‌ایم که این عدد نسبت به گذشته ۴۰ درصد کاهش داشته است، گفت: نگاه به آینده در استان تهران و در بخش آب، به خوبی صورت گرفته و

امیدواریم که این نگاه ادامه داشته باشد و بتوانیم سال آبی جدید را با شرایط بهتری پشت سر بگذاریم، چراکه مصرف آب شرب در تهران، نسبت به سال‌های قبل افزایش اندکی داشته است.

افزایش ۲/۸ درصدی مصرف آب در تهران

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران درباره میزان مصرف آب شرب در تهران گفت: بر اساس آمار، دو روز پیش، دو میلیون و ۷۱۹ هزار و ۱۱۱ مترمکعب آب در استان تهران مصرف شد که این عدد در مقایسه با مشابه سال گذشته که معادل دو میلیون و ۶۲۹ هزار و ۲۰۸ متر مکعب بوده، ۳/۴ درصد افزایش داشته است. وی افزود: از ابتدای سال یعنی از اول فروردین‌ماه تاکنون ۹۰۹ میلیون و ۸۰۶ هزار و ۶۷۸ مترمکعب مصرف آب در تهران صورت گرفته است که نسبت به سال گذشته ۲/۸ درصد افزایش داشته است که این عدد در مقایسه با سال‌های گذشته بسیار قابل قبول است. او با اشاره به میانگین فروش آب به شرکت آب و فاضلاب تهران گفت: در سد کرج، هر متر مکعب آب ۴۰۲ ریال، سد ماملو، ۹۴۲ ریال، سد طالقان ۶۰۵ ریال و در سد لتیان، هر مترمکعب آب ۴۰۸ ریال به فروش می‌رسد و در حال حاضر بدهی شرکت آبفا ۵۰ میلیارد تومان است که این عدد در پروسه پرداخت قرار دارد. وی در پاسخ به این سوال که آیا ساخت و سازهایی که اکنون در پردیس صورت می‌گیرد، می‌تواند تأمین‌کننده نیازهای اولیه همچون آب باشد، گفت: برای پردیس ۵۰ میلیون متر مکعب آب در نظر گرفته شده که ۳۰ میلیون مترمکعب از سد لار و ۲۰ میلیون مترمکعب از سد لتیان تأمین می‌شود و متأسفانه ساخت‌وسازهایی که اکنون در پردیس صورت می‌گیرد، دو برابر بیش‌تر از این ظرفیت است و هر ساخت‌وسازی که بدون هماهنگی با مجموعه آب و برق صورت گیرد، نمی‌توانیم نیاز آن‌ها را تأمین کنیم.

او ادامه داد: بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته در افق ۱۴۱۰، یک میلیارد و ۲۲ میلیون مترمکعب تخصیص آب سطحی صورت خواهد گرفت و این در شرایطی است که اکنون ۳۴۸ لیتر در شبانه‌روز

برای هر فرد آب تأمین می‌شود که این عدد باید به ۳۰۸ لیتر در شبانه‌روز کاهش یابد، اما به‌طور کلی باید تصریح کرد که اگر جمعیت به همین روال پیش برود، در تأمین منابع آب در صورتی که مدیریت مصرف صورت نگیرد، با مشکل مواجه خواهیم شد.

وجود ۴۴ هزار حلقه چاه در تهران

در ادامه، محمدرضا خانیکی، معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای تهران، با اشاره به خطرات بروز فرونشست زمین در تهران گفت: در حال حاضر ظرفیت آبخوان‌ها را به خاطر متراکم شدن بافت خاک از دست می‌دهیم. وی اظهار کرد: در استان تهران، ۴۴ هزار حلقه چاه وجود دارد که از این تعداد ۱۲ هزار حلقه چاه دارای پروانه و ۳۲ هزار حلقه چاه بدون پروانه هستند، اما باید گفت که حجم برداشت از چاه‌های دارای پروانه، دو میلیارد و ۵۰ میلیون متر مکعب و چاه‌های بدون پروانه ۲۰۰ میلیون متر مکعب است. وی با تأکید بر این مسأله که حجم برداشت چاه‌های غیرمجاز بسیار کم‌تر است، گفت: منابع آب زیرزمینی در استان تهران، کشش بهره‌برداری بیش از این را ندارد و اگر بخواهیم مدیریت درستی انجام بدهیم، باید به سراغ چاه‌های پروانه‌دار برویم و پروانه آن‌ها را تعدیل کنیم. او یکی از راهکارهای حل این مسأله را استفاده از پساب دانست و افزود: در حال حاضر بخشی از پساب تصفیه شده تهران را به دشت ورامین منتقل می‌کنیم و خط دوم انتقال پساب را نیز در حال اجرا داریم تا از این طریق بتوانیم میزان برداشت از آب‌های زیرزمینی را تا حد زیادی کاهش دهیم. وی همچنین درباره آزادسازی حریم رودخانه‌ها ابراز کرد: ۲۷۰ مورد آزادسازی بستر رودخانه را در حال اجرا داریم و توانسته‌ایم ۴۵ هکتار از اراضی بستر رودخانه را آزادسازی کنیم. علاوه بر این، حدود یک‌هزار مورد تصرف در بستر رودخانه جاجرود داشته‌ایم که از سال گذشته تاکنون موفق شده‌ایم ۳۰۰ تا ۳۵۰ مورد را آزادسازی کنیم.

رضا مومنی، معاون طرح و توسعه شرکت آب منطقه‌ای تهران، نیز با اشاره به ظرفیت پساب در استان

تهران گفت: ۵۷ تصفیه‌خانه فاضلاب شهری در استان تهران وجود دارد که در سال ۱۴۱۰ یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون متر مکعب پساب برای استان تأمین خواهد شد و با توجه به این که مشکلات اضافه برداشت از منابع زیرزمینی بسیار زیاد است، رویکرد ما تنها جایگزینی پساب به جای آب‌های زیرزمینی است. وی، تأمین بودجه را یکی از مشکلات اساسی توسعه تولید پساب دانست و افزود: در واقع مشکل اصلی ضعیف بودن بازار آب است که اگر این مسأله مرتفع شود، قطعاً استقبال بخش خصوصی برای حضور در این بازار توسعه می‌یابد، چراکه در حال حاضر، در بخش کشاورزی نیز قیمت پساب از ۲۵ به ۷۰ تومان متغیر است، اما با این وجود باز هم این عدد ضعیف است و باید برای آن چاره‌اندیشی شود.

آخرین وضعیت بارش‌های ایران/بارش ۷ میلیارد مترمکعبی در ۲۴ ساعت+جدول - خبرگزاری

تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰

حجم بارش‌های کشور تا ۷ بهمن‌ماه ۲۱۱ میلیارد و ۴۴۲ میلیون مترمکعب بود و فقط در ۲۴ ساعت، ۷ میلیارد و ۴۱۶ میلیون مترمکعب بارش در ایران ثبت شده که منجر به سیلابی شدن نقاط مختلف کشور شد. به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از اول مهر تا ۸ بهمن سال آبی ۹۷-۹۸ (۱۲۸ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۱۳۲.۸ میلیمتر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۱۰۹.۳ میلیمتر) ۲۱.۵ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۴۵.۲ میلیمتر) ۱۹۳.۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۸ بهمن (میلیمتر)		درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با متوسط ۵۰ ساله		حوضه‌های اصلی (درجه 1)	
سال آبی ۹۷-۹۸	سال آبی ۹۶-۹۷	اختلاف با سال آبی گذشته	متوسط ۵۰ ساله	سال آبی گذشته	متوسط ۵۰ ساله
۲۲۹.۸	۱۶۴.۵	۶۵.۳	۱۷۹.۱	۳۹.۷	۲۸.۳
۲۴۷.۵	۵۵.۳	۱۹۲.۲	۱۸۳.۴	۳۴۷.۶	۳۵
۲۲۳.۴	۱۱۶	۱۰۷.۴	۱۳۳.۵	۹۲.۶	۶۷.۳
۶۵.۵	۱۷.۱	۴۸.۴	۶۶.۱	۲۸۳	-۰.۹
۱۴.۴	۲.۲	۱۲.۲	۳۶	۵۵۴.۵	-۶۰
۷۵.۸	۱۷.۱	۵۸.۷	۷۱.۷	۳۴۳.۳	۵.۷
۱۳۲.۸	۴۵.۲	۸۷.۶	۱۰۹.۳	۱۹۳.۸	۲۱.۵

همچنین حجم بارش‌های کشور از اول مهر تا ۸ بهمن به ۲۱۸ میلیارد و ۸۵۸ میلیون مترمکعب رسید. حجم

بارش‌های کشور تا ۷ بهمن‌ماه ۲۱۱ میلیارد و ۴۴۲ میلیون مترمکعب بود و فقط در ۲۴ ساعت، ۷ میلیارد و ۴۱۶ میلیون مترمکعب بارش در ایران ثبت شده که منجر به سیلابی شدن نقاط مختلف کشور شد. از مجموع ۱۳۲.۸ میلیمتر بارش ثبت شده در ۱۲۸ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۴۰.۷ میلیمتر بارش در زمستان رخ داده است.

آخرین گزارش از وضعیت خشکسالی در ایران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۰

رئیس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی اعلام کرد: ۹۷ درصد مساحت ایران تحت تاثیر خشکسالی است و ۲۷ درصد جمعیت ایران تحت تاثیر خشکسالی بلندمدت قرار دارد. به گزارش «تابناک»، مساحت وسیع و جمعیت قابل توجهی از ایران از تبعات خشکسالی رنج می‌برند، صادق ضیائی‌ان - رئیس مرکز ملی خشکسالی - در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه نتیجه بررسی‌ها نشان می‌دهد که در دوره یک ساله گذشته تا پایان دی‌ماه ۹۷، ۷۲.۲ درصد جمعیت ایران تحت تاثیر خشکسالی بوده است، اظهار کرد: ۲۲.۷ درصد جمعیت کشور با خشکسالی خفیف، ۱۷.۷ درصد جمعیت با خشکسالی متوسط، ۱۳ درصد جمعیت با خشکسالی شدید و ۲۸.۷ درصد جمعیت با خشکسالی بسیار شدید درگیر بوده است.

البته جمعیت تحت تاثیر خشکسالی در بازه بلندمدت نیز بررسی می‌شود که ضیائی‌ان در این باره گفت: ۱۴.۲ درصد جمعیت ایران با خشکسالی بسیار شدید بلندمدت است همچنین ۴۷ درصد جمعیت کشور با خشکسالی شدید، ۷.۳۰ درصد جمعیت با خشکسالی متوسط و ۵.۱ درصد جمعیت با خشکسالی خفیف دست و پنجه نرم می‌کنند.

رئیس مرکز ملی خشکسالی در ادامه اظهار کرد: بررسی داده‌های ۱۰ ساله خشکسالی بیانگر آن است که ۹۷ درصد مساحت ایران تحت تاثیر خشکسالی بلندمدت است. از این مقدار ۵۳.۶ درصد مساحت کشور با خشکسالی شدید، ۱۲.۷ درصد با خشکسالی بسیار شدید، ۲۴.۸ درصد مساحت با خشکسالی متوسط و ۵.۹ درصد مساحت با خشکسالی خفیف مواجه هستند.

ضیائی‌ان در مورد وضعیت خشکسالی کشور در بازه کوتاه‌مدت یکساله گفت: در دوره یکساله منتهی به پایان دی‌ماه سال جاری، ۱۹ درصد مساحت ایران از خشکسالی بسیار شدید، ۱۰.۵ درصد مساحت کشور از خشکسالی شدید، ۲۳.۳ درصد مساحت از خشکسالی متوسط و ۲۰.۹ درصد مساحت از

خشکسالی خفیف تأثیر پذیرفته است.

به گزارش ایسنا، روز گذشته ایمان بابائیان - سرپرست پژوهشکده اقلیم‌شناسی - ضمن پیش‌بینی وضعیت نرمال بارش برای ماه‌های پیش رو تأکید کرده بود: با توجه به گرمایش جهانی، روند بلندمدت بارش در کشور کاهش‌ی است و برای چنین شرایطی تدوین و اجرای برنامه ملی جهت تأمین پایدار آب و اتخاذ روش‌های سازگاری با کم‌آبی به ویژه در جنوب شرق کشور ضروری است.

انتقال رانتي آب - خبرگزاری اقتصاد آنلاين مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

بحران در مدیریت منابع آبی مرزهای هشدار و فاجعه را در نوردیده و وارد مرحله جدیدی شده است. شاید جالب باشد بدانید بحران آب در دولتی که با شعار محیط زیست روی کار آمد، به اوج خود رسیده است.

به گزارش اقتصادآنلاين به نقل از قانون، دولتی که نه تنها محیط زیستی نبود بلکه با فریب، پروژه‌های منسوخ همانند سد و انتقال آب را به جدیت پیگیری و اجرا می‌کند. کوه‌رنگ؛ همچون جواهری بر بام این سرزمین با چشمه‌ها، رودخانه‌ها در مخمل سبز ایران، زاگرس؛ می‌درخشید. کوه‌رنگی که کم‌فروغ شده و بیابان‌هایی با ترک‌های عمیق همانند کویر، آن‌چنان جای چشمه‌ها و رودخانه‌های خروشان را گرفته‌اند که گویی هیچ‌گاه کوه‌رنگ به سرزمین چشمه مشهور نبوده است. بیش از نیم قرن است که تن کوه‌رنگ زخمی پروژه‌های انتقال آب و سدسازی شده است. شصت سال پیش، نخستین کلنگ انتقال آب در کوه‌رنگ به زمین زده شد، آن زمان تصور آنکه چند دهه بعد کوه‌رنگ با خشکسالی دست و پنجه نرم کند؛ بسیار سخت و شاید غیرممکن بود. اما عطش کوه‌رنگ پایان تراژدی آب در ماجرا نیست، کارون آن روی دیگر سکه سدسازی و انتقال آب در این منطقه است؛ کارونی که از کوه‌رنگ سرچشمه می‌گیرد و این دزدی آشکار حقابه بزرگترین رودخانه ایران زمین است. براساس آمار مرکز پژوهش‌های مجلس، مطالعاتی را با روش شبیه‌سازی استفاده از مدل ریاضی تخصصی انجام داده است، براساس نتیجه به‌دست آمده، در افق ۱۴۰۰ کل نیاز آبی خوزستان معادل ۹۵ درصد آبدهی حوضه کارون بزرگ خواهد بود؛ به بیان دیگر می‌توان گفت که حتی در صورت برداشت به میزان دو برابر استانداردهای جهانی از حوضه آبریز کارون بزرگ، فقط امکان تامین ۷۰ درصد از نیازهای آبی خوزستان وجود خواهد داشت.

پروژه‌های ضد محیط زیستی دولت

هومان خاکپور، عضو شبکه تشکل‌های محیط‌زیستی و منابع طبیعی استان‌های چهارمحال و بختیاری و خوزستان گفت: «تناقضات مشهود در گفتار و عملکرد دولت در موضوع پایبندی به الزامات و رعایت ملاحظات محیط‌زیستی، سبب کاهش اعتماد عمومی جامعه و آسیب‌پذیری سرمایه‌های اجتماعی در این حوزه شده است. باوجود شعارهای محیط زیستی دولت تدبیر و امید که انتظار می‌رفت چیدمان توسعه در مناطق مختلف کشور بر بنیاد اصول آمایش سرزمین و فارغ از تمایلات و منافع گروهی و منطقه‌ای طراحی و اجرا شود، متأسفانه شاهد تشدید همان فضای تصمیم‌گیری‌های رانتی منطقه‌ای و گروهی در حوزه آب هستیم تا جایی که این روزها شاهد از سرگیری تدارک طرح‌های مسکوت مانده انتقال آب از سرشاخه‌های کارون در دیار بختیاری به استان‌های فلات مرکزی هستیم».

بی توجهی دولت به کنشگران محیط زیست

خاکپور در ادامه با تأکید بر اینکه پس از آن‌همه تلاش‌ها و مقاومت‌های تحسین‌برانگیز مردم استان‌های چهارمحال و بختیاری و خوزستان در مخالفت با طرح‌های ضد محیط‌زیستی انتقال آب، ناباورانه خبر از حضور تدارکاتچی‌های طرح‌های انتقال آب بهشت‌آباد و سولگان رفسنجان و کوهرنگ ۳ و سبزکوه در گوشه‌گوشه استان چهارمحال و بختیاری می‌رسد؛ گفت: «تمامی این اخبار حکایت از سرگیری و آغاز به کار دوباره این طرح‌های تعطیل شده دارد. حقیقت تلخ ماجرا این است که تمامی این اتفاقات در دولتی رخ می‌دهد که عالی‌ترین مقام اجرایی آن یعنی رئیس جمهور محترم، در ابتدا از دولتش به عنوان دولت محیط‌زیستی نام می‌برد و باعث جلب نظر این بخش از جامعه مدنی شده بود. باور ما بر این است که تناقضات نگران‌کننده‌ای بین آن شعارها و چنین عملکردی از دولت وجود دارد که به شدت بر این بخش از سرمایه‌های اجتماعی خسارت وارد می‌کند. بنابر همین

تناقضات شعاری و رفتاری دولت، پیشنهاد ما نشان دادن اعتراض مان از طریق خودداری و عدم حضور تشکل‌ها و فعالان اجتماعی دو استان در «گردهمایی بزرگ فعالان مشارکت اجتماعی کشور» که در تاریخ ۱۰ بهمن ۹۷ و با حضور رییس‌جمهور برگزار می‌شود، خواهد بود. امیدواریم قبل از آنکه همه فرصت‌ها از دست برود، مقامات دولت تدبیر و امید قدر این سرمایه‌های اجتماعی را سزاوارانه درک کرده و شاهد بازگشت اعتماد مردم و مشارکت داوطلبانه و مسئولانه آنان در آبادی این سرزمین باشیم».

تراژدی نابودی کوه‌رنگ

انتقال آب و سدسازی روی سرشاخه‌های کارون در چهار محال و بختیاری، قصه امروز نیست بلکه سال‌هاست این پروژه‌ها در سکوت و همکاری خاموش مسئولان اجرا می‌شوند و تیشه به ریشه محیط زیست کشور زده‌اند. هومان خاکپور، درباره تاریخچه پروژه‌های انتقال آب و سدسازی در استان چهارمحال بختیاری گفت: «زردکوه یکی از مهم‌ترین رشته‌کوه‌های منطقه زاگرس است که اهمیت آن در تولید حجم بالای آب است. در شرایط نرمال، بارندگی کوه‌رنگ ۱۴۰۰ میلی‌متر در سال بوده است. این منطقه دارای یخچال‌های برفی طبیعی بوده و آب در تمام فصل‌های سال در آن جریان دارد. اما آب کوه‌رنگ به‌صورت طبیعی به دو حوزه آبریز کارون و زاینده رود وارد می‌شود البته بخش بزرگی از آن به کارون اختصاص داشته است. سهم زاینده‌رود حدود ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب در سال بود. و سهم کارون نیز ۵ میلیارد متر مکعب بود. اما در حدود ۶۰ سال گذشته انتقال آب از زردکوه به زاینده رود آغاز شد. نخستین پروژه انتقال آب با هدف تامین آب شرب و بخش کشاورزی به نام کوه‌رنگ یک اجرا شد. به دنبال آن در دهه شصت کوه‌رنگ دو با هدف تامین آب صنایع آب‌بری همانند فولاد و توسعه کشاورزی اجرا شد. تونل سوم کوه‌رنگ در سال ۷۵ آغاز شد و در حال حاضر تونل آن تکمیل شده است و در مرحله ساخت سد قرار دارد. باید سد ساخته شود تا

آب را به داخل تونل هدایت و انتقال دهند. اما سد کوه‌رنگ سه نیز تاکنون به دلیل کمبود اعتبار و اعتراض‌های مدنی ساخته نشده است. اما هم‌اکنون جلوی رودخانه را بسته‌اند و از طریق پمپاژ؛ آب را به داخل تونل انتقال می‌دهند».

جهنمی به نام بهشت آباد

یکی از این پروژه‌ها انتقال آب، بهشت‌آباد از چهارمحال و بختیاری به اصفهان است. پروژه‌ای که در مقطعی سازمان محیط زیست خبر توقف آن را داده بود اما بهشت‌آباد همچنان در حال اجر است. خاکپور در این باره گفت: «رودخانه بهشت‌آباد یکی از سرشاخه‌های اصلی زردکوه است که وارد دریاچه سد کارون چهار می‌شود. پروژه بهشت‌آباد براساس آمار بارندگی در ترسالی؛ برنامه‌ریزی شده بود. در آن زمان قرار بود ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب را از بهشت‌آباد به اصفهان، یزد و کرمان انتقال دهند. اما اجرای این پروژه با خشکسالی در کشور همزمان شد. وزارت نیرو متوجه شد که این ظرفیت‌ها برای دوره ترسالی بوده و در حال حاضر چنین آبی در بهشت‌آباد وجود ندارد. به همین دلیل این ظرفیت‌ها بازنگری شد و براساس آمار جدید باید ۵۸۰ میلیون متر مکعب آب از این رودخانه انتقال یابد، در این تقسیم‌بندی در حدود ۱۸۰ میلیون متر مکعب برای کرمان و ۱۵۰ میلیون متر مکعب یزد و باقی مانده برای اصفهان در نظر گرفته شده بود. نکته قابل توجه اینجاست که اداره آب منطقه‌ای چهارمحال و بختیاری برآوردی انجام داده و اعلام کرده است که ظرفیت بهشت‌آباد کمتر از ۲۴۰ میلیون متر مکعب است. به همین دلیل اختصاص چنین آبی غیر ممکن است».

عطش فلات؛ آفت کوه‌رنگ و کارون

فلات مرکزی ایران تشنه است و عطشی تمام‌نشدنی برای بلعیدن آب سرشاخه‌های کارون دارد. هرچه خواسته در این سال‌ها به او آب داده‌اند؛ یک روز کوه‌رنگ دو و روز دیگر کوه‌رنگ سه و

چندین پروژه دیگر. براساس آمار در گذشته حجم آب در رودخانه کارون ۲۰ میلیارد مترمکعب بوده اما در سال‌های اخیر به ۱۴ میلیارد مترمکعب کاهش پیدا کرده است. در این سال‌ها پروژه‌های انتقال آب بسیاری برای اصفهان اجرا شده است. یکی از این پروژه‌ها تونل انتقال آب گلاب بود. پروژه‌ای که مسئولان اصفهان در آن زمان مدعی تامین نیاز آبی جمعیت اصفهان بزرگ برای پنج میلیون نفر تا افق ۱۴۲۰ بودند. هنگامی که بحث آب شرب مطرح می‌شود، این توجیه منطقی است ولی وقتی پروژه بهشت‌آباد را به بهانه آب شرب اجرا می‌کنند و آنگاه پروژه‌های دیگری در قالب انتقال یک میلیارد متر مکعب آب به اصفهان را در فریدن اصفهان از سرشاخه‌های دز اجرا می‌کنند، صورت مساله فرق می‌کند. رودخانه دز از لرستان سرچشمه می‌گیرد و پس از عبور از منطقه‌ای که در مرز اصفهان و چهارمحال و بختیاری قرار دارد، وارد کارون بزرگ در خوزستان می‌شود. یعنی بخش‌هایی از حوضه آبریز این رودخانه در لرستان، اصفهان و چهارمحال قرار دارد. تمامی این پروژه‌ها به بهانه انتقال آب شرب رخ می‌دهد؛ اغلب هنگامی که پروژه‌های انتقال آب را تعریف می‌کنند، یک درصد ناچیزی به عنوان مثال پنج درصد را برای آب شرب اختصاص می‌دهند؛ چراکه آن‌ها نمی‌خواهند مخالف سیاست دولت یعنی اجرای تنها پروژه‌های انتقال آب شرب، حرکت کنند. مساله‌ای که باید به آن توجه کرد، توسعه صنایع آب‌بری مانند فولادی و کشاورزی در فلات مرکزی ایران است. توسعه‌ای که تنها توهّم آب در این استان به وجود آورده است. استان اصفهان به دلیل توسعه صنایعی مانند فولاد، رتبه بالایی در تولید ناخالص ملی در کشور قرار دارد که همین مساله موجب افزایش نرخ مهاجرت به این استان شده است. فرونشست زمین در مناطقی که صنایع مستقر شده‌اند و توسعه بخش کشاورزی، یکی از پیامدهای منفی این توسعه صنعت است. حال سوال اینجاست که چرا تاکنون دولت فریبکاری کرده و به بهانه شرب این همه پروژه برای توسعه صنایع تعریف کرده است. تامین آب شرب را می‌توان تنها با یکی از این پروژه‌ها برای همیشه حل کرد. خاکپور در ادامه با تاکید بر اینکه در حدود ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب به اصفهان انتقال داده می‌شود، گفت: «هم‌اکنون ظرفیت زاینده

رود دو برابر شده است اما در عمل می‌بینیم که زاینده‌رود حتی آب ندارد و گاوخونی به مرحله بحران رسیده و هر روز مساحت بیشتری از آن خشک می‌شود. این مساله ناشی از ایجاد توهّم آبی در فلات مرکزی است. هنگامی که با گسترش کشاورزی مواجه شدند کوهرنگ یک اجرا شد. اما همزمان با کوهرنگ یک طرح‌های کشاورزی و صنایع کلید خورد، یعنی پیش از آنکه کوهرنگ یک به اتمام برسد؛ این طرح‌های شروع شدند. با اجرای این پروژه‌ها نه تنها مشکل شرب و کشاورزی حل نشد بلکه به دلیل بارگذاری جدید مشکلات بیشتر شد. با احداث تونل کوهرنگ دو؛ صنایع در اصفهان مستقر شدند. هم‌اکنون که کوهرنگ سه در حال اجراست، به اندازه‌ای بارگذاری جدید در بخش صنایع و کشاورزی انجام شده که این پروژه نیز به اعتقاد من پاسخگوی این توسعه نخواهد بود. هنوز مسولان دچار بحران مدیریت در منابع آبی هستند و از مشکلات به وجود آمده درس عبرت نگرفته‌اند و همچنان شاهد افتتاح یا کلنگ‌زنی طرح‌های توسعه صنایع آب‌بری همانند فولاد در اصفهان هستیم. انتقال آب نه تنها به حوزه مبدا خسارت وارد می‌کند بلکه در حوزه مقصد نیز خسارت‌های جبران‌ناپذیری وارد می‌کند. توسعه ناپایداری را شکل می‌دهد که ممکن است در کوتاه مدت مشکلی را حل کند اما در دراز مدت مشکلات بیشتر می‌شود».

خوزستان این روزها مترادف با ریزگرد، بحران آبی و خشکسالی است. سرزمینی که روزگاری با نخلستان، باغ‌های سرسبز، مزارع خرم، رودهای خروشان و تالاب‌ها، هوش از سر هر گردشگری می‌ربود هم‌اکنون به جهنمی برای خوزستانی‌ها تبدیل شده است که کوچ اجباری از سرزمین مادری را به ماندن در جلگه ترجیح می‌دهند. سال‌هاست که دیگر شاهد جوش و خروش کارون نیستیم، به جرات می‌توان گفت یکی از دلایل اصلی حال و روز ناخوش خوزستان و کارون، سدها و انتقال آب از سرشاخه‌های کارون است؛ شوربختانه این پروژه‌ها همچنان در حال اجرا هستند.

کدام شهر ایران امسال یک متر بارش داشت؟ - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۲

فاصله بارش‌ها در پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران بیش از یک متر است. حتی نقاطی در کشور داریم که در ۱۳۰ روز ابتدایی سال آبی جاری حتی یک قطره باران نیز در این نقاط ثبت نشده است. به گزارش «تابناک» به نقل از تسنیم، در ۱۳۰ روز ابتدایی سال آبی جاری (از ابتدای مهرماه تا دهم بهمن‌ماه) در مجموع در کشور ۱۴۰.۱ میلیمتر بارش به ثبت رسید. در این مدت، برخی نقاط کشور بسیار کم‌بارش و برخی نقاط کشور بسیار پربارش بودند. پربارش‌ترین نقطه ایران "چلگرد" در استان چهارمحال و بختیاری است که در ۱۳۰ روز ابتدایی سال آبی جاری ۱۰۶۰.۳ میلیمتر بارش، یعنی بیش از یک متر بارش داشته است. همچنین کم‌بارش‌ترین نقطه ایران، مناطقی همچون "محوطه امورآب چابهار" سیستان و بلوچستان، "رحمت‌آباد - ریگان" در کرمان و "تصفیه‌خانه زاهدان" در سیستان و بلوچستان است که در ۱۳۰ روز ابتدایی سال آبی جاری، حتی یک قطره باران نیز در این نقاط نباریده است. در جدول زیر، پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط کشور به تفکیک ۶ حوضه آبریز اصلی ایران آورده شده است.

حوضه آبریز درجه 1	بیشترین			کمترین		
	نام استان	نام ایستگاه	میزان بارندگی	نام استان	نام ایستگاه	میزان بارندگی
دریای خزر	مازندران	رامسر-سفارود	۹۶۴.۳	اردبیل	اردبیل	۹۵.۳
خلیج فارس و دریای عمان	خوزستان	تله زنگ	۹۷۲.۶	سیستان و بلوچستان	محوطه امورآب چابهار	*
دریاچه ارومیه	کردستان	اداره سقز	۳۳۰.۵	آذربایجان شرقی	تبریز	۱۱۹
فلات مرکزی	چهارمحال و بختیاری	چلگرد	۱۰۶۰.۳	کرمان	رحمت‌آباد-ریگان	*
مرزی شرق	خراسان جنوبی	اسدآباد بیرجند	۲۶.۹	سیستان و بلوچستان	تصفیه‌خانه زاهدان	*
فره‌نوم	خراسان رضوی	اداره مرکزی مشهد	۹۰.۵	خراسان رضوی	باغستان تربت جام	۴۵
کل کشور	چهارمحال و بختیاری	چلگرد	۱۰۶۰.۳	سیستان و بلوچستان	محوطه امورآب چابهار	*

آمار بارش‌های ۱۳۰ روز ابتدایی سال آبی جاری در پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط کشور

ایران به آب نیاز دارد افغانستان به گاز، برق و ترانزیت- خبرگزاری اقتصاد آنلاین - مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۱۲

عضو مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان اکتشاف آب ژرف، جلوگیری از تبخیر آب و انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان را به عنوان سه راهکار اساسی برای حل بحران بی آبی و به ویژه برای شرق کشور عنوان کرد.

به گزارش اقتصادآنلاین به نقل از خانه ملت، حبیب‌الله دهمرده راهکارهای خود را برای حل بحران آب کشور به‌ویژه شرق ایران و استان سیستان و بلوچستان ارائه کرد و گفت: راهکارها به سه بخش کوتاه، میان و بلند مدت تقسیم می‌شوند این در حالی است که مردم شرق ایران از گذشته‌های دور، آب مورد نیاز خود را از طریق رودخانه هیرمند -که منشاء آن در کشور افغانستان است- تامین می‌کردند اما افغانستان به مرور بر این رودخانه تسلط بیشتری پیدا کرده و بر آن سد بسته به همین دلیل سیستان که زمانی انبار غله آسیا بود امروز عملاً محصولی برای خوردن ندارند چراکه زندگی‌شان بر پایه کشاورزی و دامپروری استوار بود.

در دو دهه اخیر فقط ۲۰ تا ۳۰ درصد رودخانه هیرمند آب داشته و تقریباً ۸۰ درصد ایام سال خشک بوده ضمن آنکه خشکسالی استان سیستان و بلوچستان در دو دهه تاریخی اتفاق افتاده است

مهاجرت حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد مردم استان سیستان و بلوچستان در دهه ۵۰ به دلیل خشکسالی نماینده مردم زابل، زهک و هیرمند در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه در دو دهه اخیر فقط ۲۰ تا ۳۰ درصد رودخانه هیرمند آب داشته و تقریباً ۸۰ درصد ایام سال خشک بوده ضمن آنکه خشکسالی استان سیستان و بلوچستان در دو دهه تاریخی اتفاق افتاده است، افزود: ابتدا سال ۵۰ خشکسالی وسیعی رخ داد که موجب مهاجرت حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد مردم منطقه شد.

به دنبال انعقاد قراردادی ضعیف تنها ۱۰ درصد آب هیرمند به ایران می رسد

دهمرد به ادامه داد: همچنین قرارداد بسیار ضعیفی مبنی بر اینکه ۸۲۰ میلیون مترمکعب آب از رودخانه هیرمند به ایران برسد با افغانستان منعقد شد، در واقع طبق این قرارداد مقرر شد؛ از رودخانه ای که سالانه ۱۰ میلیارد مترمکعب آب آورده دارد تنها ۸۲۰ میلیون مترمکعب آن به ایران برسد که حدود ۱۰ درصد می شود و باید این مسئله را دلیل دیگر خشکسالی استان سیستان و بلوچستان و شرق کشور دانست. وی با بیان اینکه دولت ها برای مطالبه حقابه یا پیدا کردن آب جایگزین، فکر و کاری نکرده اند و اقدامات آن ها فقط در حد حرف و تذکر بوده است، ادامه داد: سال گذشته تنها ۲ درصد از حقابه ایران از رودخانه هیرمند وارد ایران شد، درواقع افغان ها از اعطای ۹۸ درصد این حق سرباز زده اند که به معنای بستن آب هیرمند به روی مردم ایران است.

به غیر از گزینه حقابه هیرمند گزینه های دیگری برای حل مشکل کم آبی وجود دارد، یکی از این مسیرها "اکتشاف آب ژرف" در استان است که علیرغم هزاران سنگ اندازی های وزارت نیرو دارای ردیف بودجه شده و چاه به عمق ۲۲۰۰ متر رسیده است

دهمرد به ابزار تاسف از اینکه آب بیش از نیمی از جمعیت استان سیستان و بلوچستان به رودخانه هیرمند که منشأ آن در افغانستان است وابسته شده اما این کشور به اکثر تعهدات خود پایبند نیست، اضافه کرد: اکنون به شخصه برای تامین آب شرب و کشاورزی مردم منطقه چند راهکار کوتاه، میان مدت و بلند مدت را دنبال می کنم.

"اکتشاف آب ژرف" یکی از مسیرهای دستیابی به آب در شرق کشور

وی با تاکید بر اینکه به غیر از گزینه حقابه هیرمند گزینه های دیگری برای حل مشکل کم آبی وجود دارد درواقع باید به موازات دریافت حق خودمان از رودخانه هیرمند مسیرهای دیگر را نیز پیگیری کرد، اضافه کرد: یکی از این مسیرها "اکتشاف آب ژرف" در استان است که علیرغم هزاران

سنگ‌اندازی‌های وزارت نیرو دارای ردیف بودجه شده و چاه به عمق ۲۲۰۰ متر رسیده است.

عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس ادامه داد: این چاه آزمایشی و تحقیقاتی توسط تیم تحقیقاتی معاونت ریاست جمهوری اکتشاف و امروز خوشبختانه به ثمر نهشته است چراکه ثابت شد چنین آب وسیعی در سیستان وجود دارد لذا اکنون دولت باید سرمایه‌گذاری کند.

آب ژرف؛ راه نجات بشریت در بحران‌های آبی آینده

وی توضیح داد: آب‌های ژرف به دلیل تجدیدپذیری مجدد بسیار ارزشمند بوده و از آن‌ها به‌عنوان منابع آبی استراتژیک نیز یاد می‌شود به گونه‌ای که برخی دانشمندان این منابع آبی را راه نجات بشریت در بحران‌های آبی آینده می‌دانند.

دهمرده ادامه داد: چاه حفر شده در سیستان به آب رسیده و اکنون به دلیل آرتزین بودن موجب شده تا این مقدار آب بدون هیچ دستگاه پمپاژ از چاه ژرف سیستان خارج شود که این خود نویدبخش موفقیت این طرح است.

نماینده مردم زابل در مجلس شورای اسلامی با اعلام اینکه اکتشاف آب ژرف برای نخستین بار در ایران و بنا به گفته برخی کارشناسان در خاورمیانه اجرا شده، گفت: این آب از عمقی بیش از ۲۰۰۰ متر بیرون می‌آید و برای اطمینان از سلامت آن نمونه‌گیری و آزمایشاتی در حال انجام است تا تأیید شود که برای شرب و کشاورزی هیچگونه ضرری ندارد.

جلوگیری از تبخیر آب گزینه دیگری برای افزایش منابع آبی/سالانه در سیستان به اندازه ۱۰ تا ۱۵ سال آب مورد نیاز زاهدان تبخیر می‌شود

وی "جلوگیری از تبخیر آب" را گزینه دیگری به موازات دریافت حقابه و راه‌اندازی چاه آب ژرف برای کمک به افزایش منابع آبی در استان سیستان و بلوچستان دانست و توضیح داد: سالانه در چاه نیمه‌های سیستان به اندازه نصف حقابه هیرمند تبخیر آب صورت می‌گیرد، درواقع به اندازه ۱۰ تا

۱۵ سال آب مورد نیاز زاهدان تبخیر می‌شود البته برای جلوگیری از تبخیر ردیف بودجه تخصیص داده شده و شرکت‌های خارجی پایه کار آمده‌اند و حتی کلنگ آن نیز زده شده است.

انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان گزینه دیگری برای مقابله با کم‌آبی عضو مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان گزینه دیگر را "انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان" عنوان کرد و گفت: می‌توان آب دریا عمان را شیرین و به زاهدان و سیستان انتقال داد.

وی با بیان اینکه سه راهکار مذکور را می‌تواند در کوتاه، میان مدت و بلند مدت محقق کرد، اضافه کرد: "اطراف زاهدان نیز مقداری آب" وجود دارد که می‌تواند با کشف این آب‌ها تا حدودی نیازها را رفع کرد. باید برای گرفتن حقابه ایران از افغانستان و خرید آب معامله‌ای برد برد انجام داد.

دهمرده با بیان اینکه باید برای گرفتن حقابه ایران از افغانستان و خرید آب معامله‌ای برد برد انجام داد، گفت: در این راستا باید ابتدا لوله‌های گازرسانی تا افغانستان را ایجاد و به آن‌ها گاز فروخت، دوم آنکه افغان‌ها به مسیر راه‌آهن ترانزیت و تجارت چابهار- زاهدان -میلک سرخس به شدت نیازمند هستند لذا باید این مسیر را کامل کرد و سوم آنکه باید با ایجاد نیروگاهی در داخل خاک ایران، با انرژی‌های طبیعی همچون باد، انرژی برق تولید کرد و به آن‌ها برق فروخت.

باید برای گرفتن حقابه ایران از افغانستان و خرید آب معامله‌ای برد برد انجام داد، در این راستا باید ابتدا لوله‌های گازرسانی تا افغانستان را ایجاد و به آن‌ها گاز فروخت، دوم آنکه افغان‌ها به مسیر راه‌آهن ترانزیت نیازمند هستند لذا باید این مسیر را کامل کرد و سوم آنکه باید با ایجاد نیروگاهی در داخل خاک ایران به آن‌ها فروخت

می‌توان به‌ازای فروش گاز، برق و استفاده از راه‌آهن، علاوه بر حقابه ایران از افغانستان، چند میلیون

مترمکعب آب از افغان‌ها خریداری کرد

عضو مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان ادامه داد: از آنجا که "نیروگاه بادی میل نادر" - که کلنگ آن زده شده است - بالای هزارمگاوات برق تولید خواهد کرد می‌توان به‌ازای فروش گاز و برق و استفاده از راه‌آهن، علاوه بر دریافت ۸۲۰ میلیون مترمکعب حقابه ایران از رودخانه هیرمند، چند میلیون مترمکعب آب نیز از افغان‌ها خریداری کرد.

دهم‌رده با بیان اینکه تقریباً زیرساخت‌های ارسال گاز به افغانستان آماده است چراکه نزدیک ۱۴۰۰ کیلومتر لوله‌کشی گاز شده و تنها ۱۰۰ کیلومتر از لوله‌کشی برای ارسال گاز به افغانستان مانده است، توضیح داد: برای کشیدن راه‌آهن مذکور ۲ سال و برای کشیدن لوله گاز حداکثر ۶ ماه زمان کافی است اما اگر تاکنون این کار انجام و به اتمام نرسیده به دلیل کم‌کاری دولت‌ها و وزارت نیرو است. این نماینده مجلس دهم همچنین خبر داد: چاه ژرف نیز به‌عنوان نخستین چاه ژرف در ایران به عمق ۲ هزارمتر است که پس از حفر چند لایه به آب نامحدود و جاری برخورد کردیم که در زمانی حدود ۳۰ روز می‌توان به بهره‌برداری و سرانجام برسد.

چرا مراحل دستیابی به آب ژرف با توجه به زمان محدود بهره‌برداری آن به انجام نمی‌رسد؟
دهم‌رده در پاسخ به اینکه چرا مراحل دستیابی به آب ژرف با توجه به زمان محدود بهره‌برداری آن جهت کاهش معضل بی‌آبی به انجام نمی‌رسد، گفت: اگرچه مته‌ای مورد استفاده برای شکافتن این چاه، در هر یک ساعت ۲۰ متر به عمق فرو رود اما به دلیل آنکه آب هر چاهی باید مورد آزمایش و تحقیق قرار گیرد پس از زدن هرچند متر باید نمونه‌ای از لایه چاه را مانند چاه نفت و گاز به آزمایشگاه‌های داخل و خارج از کشور فرستاد تا مورد آزمایش قرار گیرد که مثلاً جنس رادیواکتیو و میزان نمک آن سنجیده شود، به همین دلیل حصول نتیجه کمی زمان‌بر شده است با این وجود اگر آزمایش‌ها تکمیل شوند بهره‌برداری آن کمتر از یک ماه زمان خواهد برد.

دیگر زمان گرفتن آب مجانی از افغانستان تمام شده باید در قبال دریافت آب، به آن‌ها گاز و برق فروخت

عضو مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان معتقد است دیگر زمان گرفتن آب مجانی از افغانستان تمام شده باید در قبال دریافت آب به آن‌ها گاز و برق و... فروخت، هرچند افغانستان بابت ندادن حقابه ایران مقصر است.

ایران به آب نیاز دارد افغانستان به گاز و برق و مسیر ترانزیت عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس آب را مسئله‌ای ملی و حتی فراملی برای ایران عنوان کرد و افزود: افغانستان باید طلب ما را از دریاچه هامون و حقابه هیرمند را داده و ما نیز چند میلیون متر مکعب آب از آن‌ها علاوه بر طلب و حقابه خودمان بخریم که این خرید می‌تواند با دادن گاز و برق و... انجام گیرد چراکه ما به آب نیاز داریم آن‌ها به گاز و برق و مسیر ترانزیت.

آخرین وضعیت بارش‌های ایران/ شدت بارش‌ها بیشتر از پاییز شد+جدول - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

بررسی آمار بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری تا یازدهم بهمن‌ماه نشان می‌دهد که سیر بارش‌های زمستانی از سیر بارش‌های پاییزی پیشی گرفته و در صورت ادامه این روند، زمستانی پربارش‌تر از پاییز را شاهد خواهیم بود.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با متوسط ۵۰ ساله		بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۱۱ بهمن (میلیمتر)				حوضه‌های اصلی (درجه 1)
		سال آبی گذشته	متوسط ۵۰ ساله	اختلاف با سال آبی گذشته	سال آبی ۹۶-۹۷	سال آبی ۹۷-۹۸
۳۳.۵	۴۶.۶	۱۸۲.۹	۷۷.۶	۱۶۶.۶	۲۴۴.۲	دریای خزر
۳۹.۲	۳۷۶	۱۸۹.۴	۲۰۸.۳	۵۵.۴	۲۶۳.۷	خلیج فارس و دریای عمان
۶۸.۸	۹۹.۷	۱۳۷.۳	۱۱۵.۷	۱۱۶	۲۳۱.۷	دریاچه ارومیه
۰.۹	۲۸۱.۲	۶۸.۴	۵۰.۹	۱۸.۱	۶۹	فلات مرکزی
-۵۹.۱	۴۳۴.۵	۳۷.۹	۱۲.۶	۲.۹	۱۵.۵	مرزی شرق
۲.۱	۳۴۵.۶	۷۴.۶	۵۹.۱	۱۷.۱	۷۶.۲	قره‌قروم
۲۴.۸	۲۰۶.۱	۱۱۲.۸	۹۴.۸	۴۶	۱۴۰.۸	کل کشور

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزش‌های جوی از اول مهر تا ۱۱ بهمن سال آبی ۹۷-۹۸ (۱۳۱ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۱۴۰.۸ میلیمتر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۱۱۲.۸ میلیمتر) ۲۴.۸ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۴۶ میلیمتر) ۲۰۶.۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

همچنین حجم بارش‌های کشور از اول مهر تا ۱۱ بهمن به ۲۳۲ میلیارد و ۴۲ میلیون مترمکعب رسید.

از مجموع ۱۴۰.۸ میلیمتر بارش ثبت شده در ۱۳۱ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۴۸.۷ میلیمتر بارش در ۴۱ روز ابتدایی زمستان به ثبت رسیده است.

* پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران

پربارش‌ترین نقطه ایران "چلگرد" در استان چهارمحال و بختیاری است که در ۱۳۱ روز ابتدایی سال آبی جاری ۱۰۶۰.۳ میلیمتر بارش داشته است.

همچنین کم‌بارش‌ترین نقطه ایران، نقاطی همچون "محوطه امورآب چابهار" سیستان و بلوچستان، "رحمت‌آباد — ریگان" در کرمان و "تصفیه‌خانه زاهدان" در سیستان و بلوچستان است که در ۱۳۱ روز ابتدایی سال آبی جاری، حتی یک قطره باران نیز در این نقاط نباریده است.

زمستان پربارشی در راه است؟

* مقایسه بارش‌ها در پاییز و زمستان

حاصل بارش‌های ۹۰ روزه پاییز امسال ۹۲.۱ میلیمتر بارش بود که این رقم نشان‌دهنده متوسط بارش‌های روزانه ۱.۰۲ میلیمتری در پاییز است.

حاصل بارش‌های ۴۱ روزه زمستان امسال نیز (از اول دی تا یازدهم بهمن) ۴۸.۷ میلیمتر بارش بود که این رقم نشان‌دهنده متوسط بارش‌های روزانه ۱.۱۹ میلیمتری در زمستان است.

در واقع بررسی آمار بارش‌ها از ابتدای سال آبی جاری تا یازدهم بهمن‌ماه نشان می‌دهد که سیر بارش‌های زمستانی از سیر بارش‌های پاییزی پیشی گرفته و در صورت ادامه این روند، زمستانی پربارش‌تر از پاییز را شاهد خواهیم بود.

موافقان و مخالفان بهره‌برداری از آب‌های ژرف، استدلال‌های خود را می‌آورند؛ تشنه بر لب

آب‌های ژرف - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

رسانه‌ها، مردم و مسئولان همه از بی‌آبی می‌گفتند تا روزی که خبر رسید منبع لایزال آب‌های ژرف تا ۱۷۳ سال آب ایران را تأمین خواهد کرد. آیا کلید حفر چاه‌های ژرف در قفل خشک‌سالی کشور خواهد چرخید؟ سقف‌های فرو ریخته، درهای شکسته، شیشه‌های خاک گرفته و باغ‌های خشکیده؛ این تصویر غالب ۳۰ هزار روستاست که خالی از سکنه شده است. قایق‌هایی که سال‌هاست به خاک نشسته‌اند و صدها پل که ابعادشان نشان می‌دهد زمانی آبی خروشان از زیرشان می‌گذشته و حالا جایی در میانه بیابان مانده‌اند؛ جنگل‌هایی که هر ساله جمع‌تر می‌شوند و روستاهایی که صف دبه‌های آبشان هر روز بی‌جان‌تر می‌شود. حالا مدتی هست که خبری تازه رسیده: سفره آب زیرزمینی که از کوه‌های هندوکش و از طریق منطقه سیستان وارد ایران می‌شود و پس از طی کردن منطقه کویری ایران، به خلیج فارس و دریای عمان می‌ریزد. عظمت این سفره آبی که به شکل رود در عمق یک‌هزار متری زمین در جریان است، حیرت‌انگیز است. اکنون کل مصرف آب شرب کشور طبق آمار سال ۹۶ حدود هفت میلیارد متر مکعب است، اما به لطف خدای مهربان این سفره زیر زمینی به تنهایی بیش‌تر از یک‌هزار میلیارد متر مکعب آب سالم و شیرین را در خود جای داده است؛ یعنی حدود ۱۷۳ سال مصرف آب شرب کل ایران. به محض انتشار این خبر واکنش‌های متفاوت آغاز شد. برخی آن را دروغی بزرگ خواندند و برخی دیگر آن را دست‌اندازی تازه مدیران به آخرین گزینه‌ای که مایه حیات ایرانیان خواهد بود، دانستند. عده‌ای کیفیت پایین و هزینه‌های بسیار بالای برداشت آب‌های ژرف را یادآور شدند و عده‌ای هم نسبت به خطرات احتمالی همچون فرونشست زمین هشدار دادند. آیا چنین آبخوانی به راستی وجود دارد؟ آیا امکان برداشت آب از آن را داریم؟ آیا برداشت آب‌های ژرف ایران را نجات می‌دهد؟

توسعه پایدار یعنی از همه منابع ممکن استفاده کنیم

یک کارشناس حوزه ژئوفیزیک زیست محیطی و اکتشاف منابع آب می گوید: این که ما سفره های آب ژرف داریم یا نداریم و این که حجمش چقدر است و چقدر نیست، بحثی است که اگر کسی بخواهد چالشی بحث کند، تا مطالعه دقیقی انجام نشود، نمی تواند قطعی این موضوع را رد بکند. حمید سرخیل تأکید می کند: دلایلی که برای امکان وجود آب های ژرف از نظر علمی هست، خیلی ساده است. ما در کشورمان تعداد بسیار زیادی یعنی بیش از ۱۵۰ میدان نفتی داریم که در حوزه جنوب زاگرس استخراج می شود و در عمق دو هزار متری و چهار و پنج هزار متری متری دائم با حضور آب همراه است؛ یعنی کلاً یکی از مسائل شرکت نفت در قسمت اکتشاف و بهره برداری نفت این است که ما با هجوم آب به مخازن نفت چه کنیم و چطور این آب را مدیریت کنیم. پس ما در ۱۵۰ میدان نفتی با معضل حضور آب ژرف مواجهیم. چطور این بحث پیش می آید که آب ژرف نداریم؟ وی ادامه می دهد: جدا از این گسل های زیرسطحی طولی داریم و مثلاً گسلی داریم که از خراسان جنوبی شروع می شود و شاخه ای از آن در کرمان و شاخه ای دیگر در سیستان است، به نام گسل نهبدان. این گسل به صورت شاخ و برگ است. گسل ها شکستگی های زیرسطحی هستند یا گاه رودخانه های زیرزمینی هستند که آب در مسیر آن ها فرار و حرکت می کند. عمقشان هم تا هفت کیلومتری می تواند باشد. با توجه به خاستگاه یا ساختار زمین شناختی ایران که ایران در فلات پارسی است و این صفحه پارسی توسط فلات عربستان و فلات روسیه از دو طرف تحت فشار است، کشور ما به شدت تکتونیزه و پر شکستگی و گسل است و تمام این گسل ها گسل هایی هستند که زیرسطحی هستند و به احتمال خیلی زیاد غالب این ها آب دارند و این ها دلایل خیلی واضحی است که ما آب ژرف داریم.

این عضو هیئت علمی دانشکده محیط زیست درباره خبری که در شبکه های اجتماعی درباره سفره آب

زیرزمینی از هندوکش تا سیستان منتشر شده، می‌گوید: از نظر علمی وجودش ممکن است و این چیزی نیست که به این راحتی بتوان آن را رد کرد، چرا که کوه‌های هندوکش کوه‌های مرتفعی هستند که برف‌گیرند و بارندگی خوبی به خاطر اقلیم خاص منطقه دارند. برف و آبی که در این کوه‌ها هست، به تدریج در زیرسطح نفوذ می‌کند و اگر شیب زمین یا شکستگی زمین در این منطقه در جهت مناسب باشد، این آب‌ها توسط این شیب یا شکستگی منتقل می‌شود. پس این که از نظر علمی این مسأله امکان‌پذیر است یا نه، بله ممکن است، اما این که این مورد خاص آیا شایعه است یا واقعیت دارد، من به صورت رسمی شنیدم که توسط چندین نهاد در کشور مطالعات انجام شده و با استفاده از ژئوفیزیک و بحث الکترومغناطیس از کشور روسیه کمک گرفته‌اند و بودجه‌اش را هم به چند نهاد از جمله ریاست‌جمهوری، استانداری سیستان و بلوچستان و چندین دستگاه دیگر نسبت داده‌اند.

سرخیل تأکید می‌کند: مطالعات الکترومغناطیسی را در اطراف زابل کار کردند و توانستند یک شکستگی آبدار عمیق یا یک سفره آب ژرف عمیق را شناسایی بکنند و می‌گویند که حفاری انجام شده و پس از حدود دو تا سه هزار متر توانستند به آب ژرف برسند. این‌ها صحبت‌هایی است که رسمی و غیررسمی شنیده می‌شود و از نظر علمی هم امکان‌پذیر است و می‌تواند بالای ۹۰ درصد درست باشد. وی درباره مسأله کیفیت آب استخراج شده هم می‌گوید: بعضاً می‌گویند آبی که از چاه درآمده املاح داشته و غیرقابل استفاده بوده و مواد رادیو اکتیو داشته است. خب، وقتی چاهی حفر می‌شود، باید مهار دیوار چاه انجام شود و به اصطلاح آستر بندی کنید و می‌توانند به هر زونی که می‌رسند، اگر آب آلوده دارد، آن آب را فیکس کنند و نگذارند وارد چاه بشود و بروند به لایه‌ای برسند که آب کم‌شورتر و بدون خطرتر داشته باشد. این کارها را می‌توان حین حفاری و بهره‌برداری مدیریت کرد و دلیلی بر این نمی‌شود که فردی یا مجموعه‌ای قضاوت کند که این چاه ژرف چاهی است که امکان دارد آب خوبی به ما ندهد و این صحبت‌ها دور از واقعیت است. این کارشناس

ژئوفیزیک زیست محیطی درباره شبهه های مرتبط با هزینه برداشت آب های ژرف هم می گوید: ارزش گذاری اقتصادی پروژه را معمولاً به صورت بومی بررسی می کنند. در منطقه ای که با خشک سالی مواجه است، مثلاً در سیستان و بلوچستان و بخش هایی از کرمان و جنوب خراسان یا جاهای دیگر ایران، باید ببینیم هزینه مهاجرت افراد به خاطر خشک سالی و هزینه این جابه جایی ها و مسائل فرهنگی که پیش می آید و هزینه پیدا نکردن شغل های جایگزین برای مردم و مانند این ها چقدر است. بعد ببینیم این هزینه چقدر برای یک سیستم، یک دولت یا کل کشور مسأله ساز است و آن را مقایسه کنیم با هزینه یک چاه دو هزار متری که شرکت نفت در واقع دائم دارد در مخازنش مشابه این چاه ها را حفر می کند. از میان آن ۱۵۰ میدان نفتی شاید در بیش از ۵۰ میدان چاه پنج هزار متری حفر شده باشد. پس ما اگر صرفاً بخواهیم بگوییم آب تمام شده از حفاری چاه آب ژرف چقدر برای ما هزینه دارد، باید ببینیم هزینه های اجتماعی و مسائلی را که از خشک سالی پیش می آید هم در نظر بگیریم. اگر همه این ها را با هم ببینیم، خواهیم دید که سراسر منفعت است. حفاری انجام می دهیم که کشورمان به صورت متداول می تواند انجامش بدهد و نیاز به هیچ کمک دیگری از جایی ندارد و آن هم وقتی که ما یک چاه حفاری آب ژرف عمیق متناسب روی مخزن آب ژرفی داریم که می تواند تاریخی باشد؛ یعنی آب مناطق بالادست را بیاورد و سالیان سال آبدهی برای منطقه داشته باشد. سرخیل در پاسخ به این پرسش که آیا بهتر نیست این هزینه صرف بازچرخانی آب و بهبود راندمان آبیاری کشاورزی و شبکه توزیع و دیگر موارد هدررفت آب در کشور شود و بعد به سراغ منابع تازه احتمالی برویم، می گوید: این که ما قطعاً باید کم تر مصرف کنیم و مصرف ما بهینه باشد و تکنولوژی های آبرسانی شهری یا کشاورزیمان را توسعه بدهیم، در این ها اصلاً شکی نیست، ولی ما از توسعه پایدار حرف می زنیم و توسعه پایدار هم اساسش بر انسان متمرکز است و می گوید ما باید از محیط زیست حفاظت بکنیم، برای این که انسان در آن زندگی می کند. اگر می خواهیم توسعه پایدار و همه جانبه داشته باشیم، چرا از همه ظرفیت هایمان استفاده نکنیم؟ چرا اول بیاییم به فکر این باشیم

کم مصرف کنیم و به جای آن که کشاورزی خود را رونق بدهیم، آب های ژرف را نادیده بگیریم؟ یک جاهایی مثل استان سیستان و بلوچستان، کرمان، جنوب خراسان، یزد و طبس مناطقی هست که اصلاً آبی وجود ندارد که بیایم درباره کم مصرف شدنش بخواهیم بحث بکنیم. وقتی آن زیر یک پتانسیل آب ژرف وجود دارد که دائم هم شارژ می شود، چرا استفاده نکنیم؟ وی تأکید می کند: این آبی نیست که مثلاً فرض کنیم یک کپسول آب زیرزمینی وجود دارد که اگر این را مصرف کنیم، دیگر تمام می شود. این کپسول از بالادست از مناطق مرتفع کوهستانی دوباره شارژ می شود. کما این که اگر از این ذخیره استفاده نکنید، توسط شکستگی های دیگر یا شیب زمین در سازندهای دیگر به مناطق دیگر می رود و هرز می رود؛ یعنی می رود و با آب های شور اختلاط پیدا می کند و شاید مثلاً به دریای عمان و خلیج فارس وارد شود. خب ما یک مخزنی به نام آب ژرف داریم که این تجدیدپذیر هم است و دوباره شارژ می شود؛ چرا این منبع را هم جزو منابع محلی نیاوریم که جلوگیری نکنیم از مهاجرت و مشکل مردم محلی را بتوانیم به صورت فوری یا میان مدت حل کنیم؟ ۱۰۰ درصد مسائل دیگر هم مهم است. بهبود تکنولوژی، کاهش مصرف آب، ساماندهی کشاورزی محصولاتی که داخل کشور باید تولید بکنیم و محصولاتی که باید خارج از کشور تولید بکنیم، همه این ها هست، اما در توسعه پایدار ما چرا یک عامل را نادیده بگیریم.

سرخیل در پایان می گوید: این عملیات هیچ مسأله محیط زیستی هم ندارد. بعضاً این اشتباه وجود دارد که مثلاً منجر به فرونشست و ... می شود. اصلاً فرونشست برای آب های زیرزمینی است و نه آب های ژرف. این آب اصلاً در سازندهای عمیق است و هیچ تأثیری بر لایه های سطحی ندارد؛ ضمن این که این ها قابل مطالعه و رصد است. سازند زمین شناسی بالایی آن منطقه را می شود مطالعه کرد تا ببینیم آیا رس است، سست است، یا نه. یعنی با کار علمی این بحث های بسیار ناچیزی که درباره فرونشست هست یا حتی مثلاً برای زلزله هست همه قابل کنترل و پیشگیری است و برداشت آب های ژرف هیچ مسأله محیط زیستی ندارد و اتفاقاً به محیط زیست کشور کمک می کند.

برداشت در تجدیدشوندگی مشکلی ندارد

با این حال همه کارشناسان با قاطعیت و قطعیت سرخیل صحبت نمی‌کنند. مخالفت با برداشت آب‌های ژرف و خطرات احتمالی‌اش برای محیط زیست به فعالان محیط زیست محدود نیست. معاون مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو درباره ادعای تجدیدپذیر بودن آب‌های ژرف و این‌که مرتباً از مناطق بالادست تجدید می‌شود، می‌گوید: چطور این موضوع را تحقیق کردند؟ به هر حال ما در یک کشوری هستیم که قرار است از منابع آب موجود خود بهینه استفاده کنیم و اگر آب‌های ژرف تجدیدپذیری باشد که در کشور بشود استفاده کرد، چرا از آن بهره‌نگیریم؟ هدایت فهمی تصریح می‌کند: حتی اگر از نظر اقتصادی به صرفه نباشد، اگر در دسترس باشد، در حد میزان تجدید شوندگی‌اش که لطمه‌ای به محیط زیست نزند و از نظر زمین‌شناسی هم باعث فرونشست یا پدیده دیگری نشود، حتماً برای شرب باید استفاده کنیم و در این شکی نیست. اما آن چیزی که در کشور خیلی خطرناک است، آدرس غلط دادن به مسئولان و مردم است. وی توضیح می‌دهد: یک چاه اکتشافی زده شده در یک منطقه بسیار وسیع. تا عمق دو هزار و ۲۰۰ متر پایین رفتند تا به آب برسند، اما شوری این آب در حد ۲۵ گرم در لیتر است و شوری آب دریا ۴۵ است. پس این آب بسیار شوری است؛ ضمن این‌که این آب‌هایی که در عمق بیش از یک‌هزار و ۵۰۰ اکتشاف می‌شود، اکثراً آلوده به مواد رادیو اکتیو یا فلزات سنگین هم هستند. وی تأکید می‌کند: متخصص بدون اسناد و مدارک و آزمایش نباید اظهار نظر کند. این‌که این آب در زمانی شش لیتر بوده و بعد چهار و بعد دو لیتر شده، خب طبیعی است، چون چاه اکتشافی است و بهره‌برداری نیست. اما این همه تبلیغات بکنند و این‌که با یک چاه اکتشافی بشود حجم آبی را که آن زیر هست حدس بزنیم، در قرن ۲۱ واقعاً بیش‌تر به یک شوخی بسیار عجیب و غریب می‌ماند و احتمالاً با رمل و اسطرباب این کار را کرده‌اند. معاون مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو تصریح می‌کند: مسائل

آب‌های در عمق پایین مطالعات ژئوفیزیک خیلی سنگین و لرزه‌نگاری می‌خواهد. ژئوالکتریک و ده‌ها آزمایش دیگر همچون ژئوشیمی می‌خواهد و تفکیک عکس‌های ماهواره‌ای و تصاویر دیگری که هست و... باید صحت‌سنجی کنید تا بتوانید به‌طور تقریبی ببینید این ابرحوضه کجاست. فهمی هشدار می‌دهد: اصلاً طرح این موضوع که این آب از مناطق دوردست کشورهای خارجی می‌آید، ادعا علیه کشور ما ایجاد می‌کند و منافع ملی ما را به خطر می‌اندازد. وقتی می‌رویم با طرف‌های دیگر برای مذاکره؛ می‌گویند شما که آب کشور ما را می‌برید. یا مثلاً ما حقابه در رودخانه‌های شرقی داریم که وابسته به این کشورهاست. کسی که این‌ها را مطرح می‌کند، به منافع ملی توجه ندارد. این‌که در روزنامه‌ها بگوییم چنین آبی از کجا می‌آید، اصلاً درست نیست. من اسم نمی‌برم، چون همین الان هم این‌ها علیه ما استفاده شده است. وقتی با افغان‌ها بر سر حقابه هیرمند و هامون صحبت می‌کنیم، می‌گویند شما آب ما را قرار است ببرید. چه کسی این طور به خودش گل می‌زند؟

آب خزر نصیب تهرانی‌ها می‌شود؟ خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

طرح انتقال آب از دریای خزر به استان تهران در سال ۱۳۹۱ کلید خورد، اما هنوز این طرح به سرانجام نرسیده و آنطور که مسوولان می‌گویند نوبت اجرای این طرح بعد از سال ۱۴۲۰ است.

به گزارش «تابناک» به نقل از ایسنا، نخستین بار در آبان ماه سال ۱۳۹۱ بود که خسرو ارتقایی - مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران - از انجام مطالعات برای طرحی خبر داد که با هدف تأمین نیاز روزافزون تأمین آب پایتخت و حومه، انتقال آب بین حوزه‌ای از شمال البرز به جنوب البرز را در دستور کار داشت. علی‌رغم اینکه این طرح قرار بود در همان سال به نتیجه برسد و در طول مدت سه سال اجرایی شود، اما هنوز وارد مرحله اجرا نشده و درگیر بحث‌های مطالعاتی است.

سید حسن رضوی - مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای تهران - در خصوص آخرین وضعیت اجرای این طرح به ایسنا گفت: از گذشته طرحی تحت عنوان انتقال آب دریای خزر به تهران مطرح شده که در حال حاضر این طرح در دست مطالعه قرار دارد و پس از بررسی همه‌جانبه می‌توان در مورد آن اظهار نظر کرد.

وی با تأکید بر این مساله که انتقال آب خزر به سمنان برای سه استان قزوین، کرج و تهران انجام خواهد گرفت، اظهار کرد: در حال حاضر این پروژه در دست مطالعه افراد ذیصلاح قرار دارد و به نظر می‌رسد که تا افق ۱۴۲۰ نمی‌توان برنامه دقیقی را برای آن در نظر گرفت.

این در شرایطی است که استان تهران بزرگترین پایگاه جمعیتی در کشور را دارد که در کنار آن هیچ رودخانه پرآبی بنا نشده و منابع آب آن محدود گزارش می‌شود؛ علاوه بر این با داشتن سهم سرانه آب تجدید پذیر غیرمتعارف ۳۵۰ مترمکعب در سال، از مرز بحران عبور کرده است؛ این در حالیست که این میزان در کل کشور ۱۶۶۶ و در دنیا ۶۶۶۰ مترمکعب در سال است. در حال حاضر در کلان شهر تهران با جمعیتی بالغ بر ۸.۵ میلیون نفر ساکن و در حدود ۱.۵ میلیون نفر جمعیت شناور، سالانه

۱۰۳۵ میلیون مترمکعب و متوسط در هر ثانیه ۳۵ هزار لیتر آب مصرف می‌شود.

افزایش جمعیت روز افزون در تهران زنگ هشدار بی‌آبی را به‌صدا درآورده موضوعی که مسئولان آبی نیز نسبت به آن تاکید دارند، لذا در این شرایط لازم است تا طرح‌های این چینی به‌طور جدی-تری مورد توجه قرار گیرد تا در آینده شاهد پایتختی بی‌آب در کشور نباشیم.

روزی برای تالاب های تشنه - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴

ساری- ایرنا- امروز ۱۳ بهمن مقارن با ۲ فوریه، چهل و هشتمین سالگرد امضای کنوانسیون رامسر به منظور حفاظت از تالاب های جهان است که به همین مناسبت به نام روز جهانی تالاب ها نامگذاری شد.

روزی برای تالاب های تشنه

به گزارش خبرنگار ایرنا، ۱۳ بهمن ۱۳۴۹ نمایندگان ۱۸ کشور در هتل رامسر به دعوت سازمان حفاظت محیط زیست ایران گرد هم آمدند و تفاهمنامه ای را امضا کردند که محتوا و هدف آن، حفاظت از تالاب های کشورهای عضو بود، تفاهمنامه ای که به خاطر میزبانی رامسر از آن نشست و پیشنهاد ایران برای تدوین آن، به کنوانسیون رامسر معروف شد.

کنوانسیون رامسر که به منظور حفاظت از تالاب های سراسر جهان تشکیل شده، در حال حاضر ۱۶۹ عضو دارد و افزون بر ۲ هزار و ۱۰۰ تالاب را زیر پوشش قرار داده است. این کنوانسیون از سال ۱۳۵۳ به عنوان تشکلی بین‌المللی و رسمی زیر پوشش یونسکو قرار گرفت.

کنوانسیون بین‌المللی رامسر یک مقدمه و ۱۲ ماده در مورد حفاظت از تالاب های جهان دارد و فهرستی از تالاب های مهم جهان نیز توسط این کنوانسیون تهیه شده است. از این کنوانسیون که در حال حاضر مقر اصلی آن در شهر 'گلند' سوئیس قرار دارد و نام رامسر نیز روی نشان و پرچم آن ثبت شده است، به عنوان پیشروترین کنوانسیون محیط زیستی جهان یاد می شود.

اهمیت این کنوانسیون به این دلیل است که از نظر کارشناسان، تالاب ها ۱۰ برابر جنگل ها و حدود دویست برابر شالیزارها ارزش اکولوژیک دارند. کشورهای عضو کنوانسیون رامسر نیز وظیفه دارند که تالاب های مهم خود را شناسایی و حفاظت کنند و با تنظیم و تهیه نقشه های اصلاحی، راه را برای

حراست از این زیستگاه های باارزش و بهره برداری درست از آن ها هموار کنند. برنامه ریزی برای افزایش تعداد پرندگان در تالاب های ثبت شده و حفاظت از آن ها نیز از دیگر وظایف کشورهای عضو کنوانسیون رامسر است.

****گسترده گی تالاب ها**

در ایران سازمان حفاظت محیط زیست، وزارت نیرو، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان بنادر و کشتیرانی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی با الزامات اجرای مفاد کنوانسیون رامسر ارتباط مستقیمی دارند. دلیل این گسترده گی هم، تعریفی است که از تالاب ها و منطقه تحت حفاظت در کنوانسیون رامسر ارائه شده است.

بنا به تعریف از تالاب در کنوانسیون بین المللی رامسر، آب بندان ها نیز در تعریف تالاب ها قرار می گیرند. در کنوانسیون رامسر تأکید شده که علاوه بر مرداب ها و باتلاق ها، منابع آبی طبیعی یا مصنوعی اعم از دائمی و موقت که آب در آن راکد یا جاری باشد و عمق آن بیشتر از ۶ متر نباشد نیز در دسته تالاب ها قرار می گیرند. با این تعریف، مازندران تالاب خیزترین استان کشور است، چرا که ۸۷۶ آب بندان با ظرفیت ذخیر ۳۵۰ میلیون متر مکعب در این استان وجود دارد که به گفته معاون فنی سازمان حفاظت محیط زیست مازندران، ۲۵ آب بندان در دسته آب بندان های زیستی قرار دارند. علی اکبر یداللهی به خبرنگار ایرنا گفت: سازمان حفاظت محیط زیست مازندران برای حفاظت از این ۲۵ آب بندان زیستی شیوه نامه لایروبی و بهسازی تدوین کرده تا در طرح بهسازی تالاب ها که اخیراً از سوی دولت مطرح شده این آب بندان ها به صورت مقطعی فقط لایروبی شوند و ساختارشان تغییر نکند.

بنا بر اظهارات این مسئول، در مازندران اقداماتی برای حفاظت از تالاب ها و مناطق مشابه تالاب برنامه ریزی هایی انجام شده است، اما خبرها و آمارها و مشاهدات نشان می دهند که مانند روندی

که طی سال های اخیر در کشور مشاهده شده است، تالاب ها در مازندران نیز وضعیت مساعدی ندارند.

**** حال نزار تالاب ها**

حال و روز تالاب انزلی به عنوان یکی از تالاب های مهم کشور در گیلان و تالاب بین المللی میانکاله به عنوان یکی از مهم ترین ذخیره گاه های زیست کره دنیا در مازندران، بیانگر وضعیت تالاب ها در شمال ایران است. تالاب ها با تهدیدهای زیادی در سراسر دنیا مواجه هستند، اما این تهدیدها و آسیب ها در کشوری که بنیانگذار پیشروترین کنوانسیون محیط زیستی دنیا بود و استانی که نام یکی از شهرهای آن بر این معاهده مهم بین المللی گذاشته شده، بیشتر خودنمایی می کند.

در کنوانسیون بین المللی رامسر فهرستی به نام لیست 'مونتره' Montreux وجود دارد که نام یکی از شهرهای سوئیس است. این شهر میزبان چهارمین نشست اعضای اصلی کنوانسیون رامسر بود که در آن نشست فهرستی از تالاب های در معرض نابودی یا تغییرات اکولوژیکی تهیه شد، فهرستی که هر سال به روز می شود و تا کنون تعدادی از تالاب های ایران نیز در این فهرست قرار گرفته اند. تالاب انزلی یکی از این تالاب هاست و تالاب میانکاله نیز با توجه به تغییرات وضعیت طی سال های اخیر، شرایط افزوده شدن به این فهرست را دارد. حتی وضعیت شکار پرندگان در تالاب فریدونکنار نیز این تالاب بین المللی ثبت شده در کنوانسیون رامسر را می تواند در فهرست مونتره قرار دهد.

تالاب میانکاله نخستین تالاب ثبت شده در کنوانسیون بین المللی رامسر است. تالاب فریدونکنار نیز دومین تالاب ثبت شده ایران در کنوانسیون رامسر است. هر دو تالاب در حال حاضر از نظر حفاظت از گونه های جانوری با مشکلات و تهدیدات زیادی مواجه هستند. شکار پرندگان به ویژه در تالاب ۶ هزار هکتاری فریدونکنار که از شالیزارهای منطقه تشکیل شده، سال هاست که بحث برانگیز شده است.

**** میانکاله در مسیر خشکی**

از سوی دیگر خشک شدن حدود ۱۰ درصد از تالاب میانکاله در سال های اخیر زنگ هشدار را برای مسئولان، مردم و محیط زیست مازندران و شمال ایران به صدا در آورده است. کاهش حقابه این تالاب به دلیل برداشت های بی رویه و بستن نهرهای منتهی به این تالاب و خشکسالی های اخیر سبب شده که میانکاله به سمت خشک شدن و تغییرات اکولوژیکی حرکت کند.

این تالاب ۶۸ هزار و ۸۰۰ هکتاری که بخشی از آن در استان مازندران و بخشی دیگر هم در استان گلستان قرار گرفته، زیر نظر استان مازندران مدیریت می شود. میانکاله بدون محاسبه خشکی ها حدود ۴۵ هزار هکتار مساحت دارد که به گفته مسئولان، حدود ۶ هزار هکتار از آن در چند سال اخیر به خاطر کم آبی و کاهش حقابه ها خشک شده است.

به گفته معاون فنی سازمان حفاظت محیط زیست مازندران، در حال حاضر بیشترین عمق آب تالاب میانکاله ۲ متر است که نشان می دهد این تالاب در وضعیت خوبی قرار ندارد.

اقدام به تصرف بخشی از زمین های خشک شده توسط بومیان نیز از دیگر تهدیدهای میانکاله است. علی اکبر یداللهی اظهار داشت: مدتی قبل حدود صد هکتار از بخش های خشکیده میانکاله در جنوب این تالاب، به دست تعدادی از افراد برای کشت و زرع تصرف شد که با ورود به موقع، از انجام این اقدام جلوگیری شد. کشت در این زمین ها ممکن است در سال اول به خاطر وجود ریزمغذی ها پرمحصول باشد. اما از سال دوم به بعد کیفیت زمین از بین می رود به خشکزار تبدیل می شود که می تواند این زمین ها را به کانون ریزگرد تبدیل کند.

**** تأمین حقابه**

این مسئول احیای حقابه میانکاله را مهم ترین اقدام برای حفاظت از این زیستگاه مهم دانست و افزود: کم شدن آورده رودخانه ولگا که مهم ترین منبع تغذیه دریای خزر است، تاثیر زیادی در

خشک شدن میانکاله داشت. در منطقه خودمان هم حفر چاه های پرتعداد و بسته شدن نهرها و ساختن سدها سبب شد که آب لازم برای حیات میانکاله وارد این تالاب نشود. ایجاد استخرهای پرورش ماهی در اطراف میانکاله نیز این وضعیت را تشدید کرد.

به گفته معاون فنی سازمان حفاظت محیط زیست مازندران، برای احیای میانکاله در حال حاضر به ورود ۶ متر مکعب آب در ثانیه به این تالاب نیاز است.

یداللهی اظهار داشت: مشاوره برای اجرای طرح انتقال آب به میانکاله انتخاب شده تا یک متر مکعب بر ثانیه آب از نکارود به سمت میانکاله هدایت شود. از کانال های پایین دست هم با لایروبی و بهسازی حدود یک متر مکعب بر ثانیه آب برای احیای میانکاله می توان تأمین کرد که لایروبی این کانال ها از سال ۱۳۹۵ تا کنون در حال انجام است. پارسال یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان و امسال ۳ میلیارد تومان برای لایروبی کانال هایی که به میانکاله می رسند اختصاص داده شد.

این مسئول از در حال تغییر بودن گونه های گیاهی مناطق خشک شده تالاب میانکاله خبر داد و تصریح کرد: با خشک شدن بخشی از تالاب، گیاهان کنارآبزی جای گیاهان آبزی را می گیرند. در صورت تشدید این وضعیت، گیاهان سازگار با مناطق خشک جای گیاهان کنارآبزی را خواهند گرفت. این تغییر پوشش گیاهی، گونه های جانوری را نیز تغییر خواهد داد.

وضعیت کلی تالاب های کشور نشان می دهد که مفاد کنوانسیون رامسر در ایران به شکل مناسبی مورد توجه قرار نگرفتند. اختصاص ندادن بودجه های مناسب به حفاظت از تالاب ها و بی توجهی به مسائل مهمی مانند حقابه آن ها و نکات زیست محیطی دیگر بیانگر حال ناخوش تالاب ها در ایران هستند. این وضعیت به نوعی بیان می کند که ایران به عنوان بنیانگذار کنوانسیون رامسر فقط به آن بند از این کنوانسیون که مربوط به ثبت تالاب ها بوده عمل کرده و اگر هم گامی برای حفاظت از تالاب ها برداشته، یا کافی نبوده، یا این که در مسیر درستی قرار نداشت.

حل بحران آب در کشور نیازمند استفاده از روش‌های نوین است؛ مدیریت رؤیای آبی

رنگ - روزنامه وطن امروز مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

لیلا شوقی

چند سالی می‌شود کارشناسان از کم‌آبی و بحران خشکسالی در کشور می‌گویند. بحران خشکسالی تا جایی نگران‌کننده بوده که حتی کار به بارورسازی ابرها هم کشیده است. موضوع اما زمانی نگران‌کننده تر می‌شود که بدانیم از ۴۳۰ میلیارد مترمکعب آب ورودی در کشور در سال ۹۶، تنها ۵ درصد آن به گیاهان رسیده و مابقی اتلاف شده است. مطالعات علمی نشان می‌دهد از کل ۴۳۰ میلیارد مترمکعب آب ورودی کشور، چیزی حدود ۷۰ میلیارد مترمکعب (۵۹/۶٪) درصد از آب تجدیدپذیر کشور) صرف کشاورزی می‌شود اما بخش عمده‌ای از آب قبل از اینکه به زمین زراعی برسد، هدر رفته و ۷۰ درصد نزولات آسمانی از طریق تبخیر اتلاف می‌شود. به باور تعدادی از کارشناسان حوزه محیط زیست ایران با مشکل کمبود آب مواجه نیست، بلکه مشکل اصلی کشور مدیریت نامناسب منابع آبی است. در حال حاضر با مصرف ۹۰ میلیارد مترمکعب آب در بخش کشاورزی حدود ۱۰۰ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی تولید می‌شود که با افزایش بهره‌وری آب، می‌توان با نیمی از حجم آب یاد شده، عملکرد را به بیش از ۲ برابر ارتقا داد و برای جمعیتی بالغ بر ۲۵۰ میلیون نفر در کشور غذا تولید کرد. به همین دلیل کارشناسان معتقدند برای حفاظت هم‌زمان از منابع آب و خاک و بهره‌برداری صیانتی از منابع طبیعی، بهتر است نگاه سازه‌ای در مدیریت منابع آب را به نگاهی مبتنی بر آبخیزداری تغییر داد. مفهوم آبخیزداری آبخیزداری به تمام اقدامات اجرایی

(مکانیکی و بیولوژیک) و مدیریتی گفته می شود که برای ذخیره سازی زیرزمینی آب باران در مبدأ بارش و جلوگیری هرچه بیشتر از روان شدن و تبخیر آب انجام می شود. با اجرای هر هکتار عملیات آبخیزداری می توان ۵۰۰ مترمکعب آب جدید تولید و از ۶/۵ تن فرسایش خاک و رسوب جلوگیری کرد. آبخیزداری در کشور ما سابقه ای ۸۰۰ ساله دارد اما آبخیزداری نوین و علمی در نیم قرن گذشته در کشور راه اندازی شده است. با افزایش راندمان آبیاری مزارع از طریق مکانیزاسیون و گسترش سیستم های آبیاری تحت فشار و احداث گلخانه ها می توان با آب کم هم تولید زیاد داشت. امروز با ۱۰ درصد آبی که در گذشته در بیرون از گلخانه ها برای تولید محصولاتی مانند خیار، گوجه و بادنجان استفاده می شد، می توان همان محصولات را در گلخان ها تولید کرد. راندمان آبیاری سنتی حدود ۶۰ درصد، آبیاری بارانی تا ۷۰ درصد و آبیاری قطره ای بالای ۹۰ درصد است اما متأسفانه روش های نادرست بسیاری از کشاورزان در آبیاری زمی نه ای کشاورزی باعث شده است حتی راندمان همان آبیاری سنتی به تا ۲۵ درصد تنزل پیدا کند و این نشان می دهد کشاورزان ما درباره نحوه آبیاری مناسب زمین های خود توجه نشده اند. نگاه سخت افزاری به آب نگاه مدیران به آب سخت افزاری است و با آن مانند یک ماده برخورد می شود، در حالی که آب تنها یک ماده نیست، بلکه با موضوعات فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و حتی امنیتی نیز ارتباط دارد، همین موضوع ارزش گذاری و توجه به آن را دوجندان می کند. با مدیریت صحیح آب می توان بسیاری از مشکلات احتمالی آبی کشور را از بین برد. تأمین منابع آب شیرین برای مردم شهرها و روستاها، تنظیم جریان منابع آبی، حفظ کیفیت آب، حفاظت از منابع طبیعی (آب، خاک و پوشش گیاهی) برای تأمین معیشت مردم محلی، تأمین انرژی (برای مثال انرژی حاصل از آب)، حفاظت از تنوع زیستی و احیای آن و جلوگیری از بیابان زدایی از تأثیرات مدیریت

آب به روش آبخیزداری است. با ایجاد سدهای مخزنی (ذخیره سیلاب در مخزن و کاهش پیک سیلاب)، سیل بندها (محدود کردن سیلاب)، مخازن تأخیری (کاهش پیک سیلاب و افزایش زمان تمرکز)، اصلاح و بهسازی مسیر (افزایش سرعت جریان و گذردهی رودخانه و حفاظت از کناره ها و بستر آن) و انحراف سیلاب (کاهش میزان سیلاب در یک بازه از رودخانه) می توان برکات الهی را مدیریت کرد.

تراز آب دریاچه سد کرخه ۶ متر کمتر از نرمال است - روزنامه عصر اقتصاد مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۱۳

تراز آب دریاچه سد کرخه ۶ متر کمتر از نرمال است

پیمان جهانگیری گفت: تراز آب دریاچه سد کرخه اکنون ۲۱۴ متر است که ۶ متر کمتر از تراز نرمال است.

فرماندار شهرستان اندیمشک ظرفیت کلی مخزن سد کرخه را هشت میلیارد مترمکعب اعلام کرد و گفت: حجم کنونی آب در مخزن سد به ۴.۴ میلیارد مترمکعب رسیده است.

پیمان جهانگیری افزود: تراز آب دریاچه سد کرخه اکنون ۲۱۴ متر است که ۶ متر کمتر از تراز نرمال است.

وی اظهار داشت: میزان آب ورودی به دریاچه ۸۷۱ مترمکعب بر ثانیه و خروجی آن ۲۰۰ مترمکعب بر ثانیه است.

حجم آب سد کرخه به ۴.۴ میلیارد مترمکعب رسید

فرماندار اندیمشک با بیان اینکه حجم فضای خالی مخزن ۸۳۴ میلیون مترمکعب است، افزود: آب ۱۶۰ هزار هکتار از زمین های پایین دست و ۴۰۰ روستای خوزستان توسط سد کرخه تامین می شود. جهانگیری با اشاره به نقش مهم سدهای کرخه، دز و بالارود در شرایط بارندگی اظهار داشت: این سدها در بارش های اخیر نقش بسیار مهمی در کنترل سیلاب ها و کاهش مشکلات ایفا کردند. سد کرخه یکی از بزرگ ترین سدهای خاکی دنیا و بزرگ ترین سد خاکی ایران و خاورمیانه است که بر روی رودخانه کرخه در ۲۲ کیلومتری شمال غربی اندیمشک در خوزستان ساخته شده است. عملیات اجرایی این سد در سال ۱۳۷۰ آغاز شد و در سال ۱۳۸۰ به پایان رسید.

منبع: ایرنا

موافقان و مخالفان بهره‌برداری از آب‌های ژرف، استدلال‌های خود را می‌آورند؛ تشنه بر لب

آب‌های ژرف - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

رسانه‌ها، مردم و مسئولان همه از بی‌آبی می‌گفتند تا روزی که خبر رسید منبع لایزال آب‌های ژرف تا ۱۷۳ سال آب ایران را تأمین خواهد کرد. آیا کلید حفر چاه‌های ژرف در قفل خشک‌سالی کشور خواهد چرخید؟ سقف‌های فرو ریخته، درهای شکسته، شیشه‌های خاک گرفته و باغ‌های خشکیده؛ این تصویر غالب ۳۰ هزار روستاست که خالی از سکنه شده است. قایق‌هایی که سال‌هاست به خاک نشسته‌اند و صدها پل که ابعادشان نشان می‌دهد زمانی آبی خروشان از زیرشان می‌گذشته و حالا جایی در میانه بیابان مانده‌اند؛ جنگل‌هایی که هر ساله جمع‌تر می‌شوند و روستاهایی که صف دبه‌های آبشان هر روز بی‌جان‌تر می‌شود. حالا مدتی هست که خبری تازه رسیده: سفره آب زیرزمینی که از کوه‌های هندوکش و از طریق منطقه سیستان وارد ایران می‌شود و پس از طی کردن منطقه کویری ایران، به خلیج فارس و دریای عمان می‌ریزد. عظمت این سفره آبی که به شکل رود در عمق یک‌هزار متری زمین در جریان است، حیرت‌انگیز است. اکنون کل مصرف آب شرب کشور طبق آمار سال ۹۶ حدود هفت میلیارد متر مکعب است، اما به لطف خدای مهربان این سفره زیر زمینی به تنهایی بیش‌تر از یک‌هزار میلیارد متر مکعب آب سالم و شیرین را در خود جای داده است؛ یعنی حدود ۱۷۳ سال مصرف آب شرب کل ایران. به محض انتشار این خبر واکنش‌های متفاوت آغاز شد. برخی آن را دروغی بزرگ خواندند و برخی دیگر آن را دست‌اندازی تازه مدیران به آخرین گزینه‌ای که مایه حیات ایرانیان خواهد بود، دانستند. عده‌ای کیفیت پایین و هزینه‌های بسیار بالای برداشت آب‌های ژرف را یادآور شدند و عده‌ای هم نسبت به خطرات احتمالی همچون فرونشست زمین هشدار دادند. آیا چنین آبخوانی به راستی وجود دارد؟ آیا امکان برداشت آب از آن را داریم؟ آیا برداشت آب‌های ژرف ایران را نجات می‌دهد؟

توسعه پایدار یعنی از همه منابع ممکن استفاده کنیم

یک کارشناس حوزه ژئوفیزیک زیست محیطی و اکتشاف منابع آب می گوید: این که ما سفره های آب ژرف داریم یا نداریم و این که حجمش چقدر است و چقدر نیست، بحثی است که اگر کسی بخواهد چالشی بحث کند، تا مطالعه دقیقی انجام نشود، نمی تواند قطعی این موضوع را رد بکند. حمید سرخیل تأکید می کند: دلایلی که برای امکان وجود آب های ژرف از نظر علمی هست، خیلی ساده است. ما در کشورمان تعداد بسیار زیادی یعنی بیش از ۱۵۰ میدان نفتی داریم که در حوزه جنوب زاگرس استخراج می شود و در عمق دو هزار متری و چهار و پنج هزار متری متری دائم با حضور آب همراه است؛ یعنی کلاً یکی از مسائل شرکت نفت در قسمت اکتشاف و بهره برداری نفت این است که ما با هجوم آب به مخازن نفت چه کنیم و چطور این آب را مدیریت کنیم. پس ما در ۱۵۰ میدان نفتی با معضل حضور آب ژرف مواجهیم. چطور این بحث پیش می آید که آب ژرف نداریم؟ وی ادامه می دهد: جدا از این گسل های زیرسطحی طولی داریم و مثلاً گسلی داریم که از خراسان جنوبی شروع می شود و شاخه ای از آن در کرمان و شاخه ای دیگر در سیستان است، به نام گسل نهبدان. این گسل به صورت شاخ و برگ است. گسل ها شکستگی های زیرسطحی هستند یا گاه رودخانه های زیرزمینی هستند که آب در مسیر آن ها فرار و حرکت می کند. عمقشان هم تا هفت کیلومتری می تواند باشد. با توجه به خاستگاه یا ساختار زمین شناختی ایران که ایران در فلات پارسی است و این صفحه پارسی توسط فلات عربستان و فلات روسیه از دو طرف تحت فشار است، کشور ما به شدت تکتونیزه و پر شکستگی و گسل است و تمام این گسل ها گسل هایی هستند که زیرسطحی هستند و به احتمال خیلی زیاد غالب این ها آب دارند و این ها دلایل خیلی واضحی است که ما آب ژرف داریم.

این عضو هیئت علمی دانشکده محیط زیست درباره خبری که در شبکه های اجتماعی درباره سفره آب

زیرزمینی از هندوکش تا سیستان منتشر شده، می‌گوید: از نظر علمی وجودش ممکن است و این چیزی نیست که به این راحتی بتوان آن را رد کرد، چرا که کوه‌های هندوکش کوه‌های مرتفعی هستند که برف‌گیرند و بارندگی خوبی به خاطر اقلیم خاص منطقه دارند. برف و آبی که در این کوه‌ها هست، به تدریج در زیرسطح نفوذ می‌کند و اگر شیب زمین یا شکستگی زمین در این منطقه در جهت مناسب باشد، این آب‌ها توسط این شیب یا شکستگی منتقل می‌شود. پس این که از نظر علمی این مسأله امکان‌پذیر است یا نه، بله ممکن است، اما این که این مورد خاص آیا شایعه است یا واقعیت دارد، من به صورت رسمی شنیدم که توسط چندین نهاد در کشور مطالعات انجام شده و با استفاده از ژئوفیزیک و بحث الکترومغناطیس از کشور روسیه کمک گرفته‌اند و بودجه‌اش را هم به چند نهاد از جمله ریاست‌جمهوری، استانداری سیستان و بلوچستان و چندین دستگاه دیگر نسبت داده‌اند.

سرخیل تأکید می‌کند: مطالعات الکترومغناطیسی را در اطراف زابل کار کردند و توانستند یک شکستگی آبدار عمیق یا یک سفره آب ژرف عمیق را شناسایی بکنند و می‌گویند که حفاری انجام شده و پس از حدود دو تا سه هزار متر توانستند به آب ژرف برسند. این‌ها صحبت‌هایی است که رسمی و غیررسمی شنیده می‌شود و از نظر علمی هم امکان‌پذیر است و می‌تواند بالای ۹۰ درصد درست باشد. وی درباره مسأله کیفیت آب استخراج شده هم می‌گوید: بعضاً می‌گویند آبی که از چاه درآمده املاح داشته و غیرقابل استفاده بوده و مواد رادیو اکتیو داشته است. خب، وقتی چاهی حفر می‌شود، باید مهار دیوار چاه انجام شود و به اصطلاح آستر بندی کنید و می‌توانند به هر زونی که می‌رسند، اگر آب آلوده دارد، آن آب را فیکس کنند و نگذارند وارد چاه بشود و بروند به لایه‌ای برسند که آب کم‌شورتر و بدون خطرتر داشته باشد. این کارها را می‌توان حین حفاری و بهره‌برداری مدیریت کرد و دلیلی بر این نمی‌شود که فردی یا مجموعه‌ای قضاوت کند که این چاه ژرف چاهی است که امکان دارد آب خوبی به ما ندهد و این صحبت‌ها دور از واقعیت است. این کارشناس

ژئوفیزیک زیست محیطی درباره شبهه‌های مرتبط با هزینه برداشت آب‌های ژرف هم می‌گوید: ارزش‌گذاری اقتصادی پروژه را معمولاً به صورت بومی بررسی می‌کنند. در منطقه‌ای که با خشک‌سالی مواجه است، مثلاً در سیستان و بلوچستان و بخش‌هایی از کرمان و جنوب خراسان یا جاهای دیگر ایران، باید ببینیم هزینه مهاجرت افراد به خاطر خشک‌سالی و هزینه این جابه‌جایی‌ها و مسائل فرهنگی که پیش می‌آید و هزینه پیدا نکردن شغل‌های جایگزین برای مردم و مانند این‌ها چقدر است. بعد ببینیم این هزینه چقدر برای یک سیستم، یک دولت یا کل کشور مسأله‌ساز است و آن را مقایسه کنیم با هزینه یک چاه دو هزار متری که شرکت نفت در واقع دائم دارد در مخازنش مشابه این چاه‌ها را حفر می‌کند. از میان آن ۱۵۰ میدان نفتی شاید در بیش از ۵۰ میدان چاه پنج هزار متری حفر شده باشد. پس ما اگر صرفاً بخواهیم بگوییم آب تمام شده از حفاری چاه آب ژرف چقدر برای ما هزینه دارد، باید ببینیم هزینه‌های اجتماعی و مسائلی را که از خشک‌سالی پیش می‌آید هم در نظر بگیریم. اگر همه این‌ها را با هم ببینیم، خواهیم دید که سراسر منفعت است. حفاری انجام می‌دهیم که کشورمان به صورت متداول می‌تواند انجامش بدهد و نیاز به هیچ کمک دیگری از جایی ندارد و آن هم وقتی که ما یک چاه حفاری آب ژرف عمیق متناسب روی مخزن آب ژرفی داریم که می‌تواند تاریخی باشد؛ یعنی آب مناطق بالادست را بیاورد و سالیان سال آبدهی برای منطقه داشته باشد. سرخیل در پاسخ به این پرسش که آیا بهتر نیست این هزینه صرف بازچرخانی آب و بهبود راندمان آبیاری کشاورزی و شبکه توزیع و دیگر موارد هدررفت آب در کشور شود و بعد به سراغ منابع تازه احتمالی برویم، می‌گوید: این که ما قطعاً باید کم‌تر مصرف کنیم و مصرف ما بهینه باشد و تکنولوژی‌های آبرسانی شهری یا کشاورزیمان را توسعه بدهیم، در این‌ها اصلاً شکی نیست، ولی ما از توسعه پایدار حرف می‌زنیم و توسعه پایدار هم اساسش بر انسان متمرکز است و می‌گوید ما باید از محیط‌زیست حفاظت بکنیم، برای این که انسان در آن زندگی می‌کند. اگر می‌خواهیم توسعه پایدار و همه‌جانبه داشته باشیم، چرا از همه ظرفیت‌هایمان استفاده نکنیم؟ چرا اول ببینیم به فکر این باشیم

کم مصرف کنیم و به جای آن که کشاورزی خود را رونق بدهیم، آب های ژرف را نادیده بگیریم؟ یک جاهایی مثل استان سیستان و بلوچستان، کرمان، جنوب خراسان، یزد و طبس مناطقی هست که اصلاً آبی وجود ندارد که بیایم درباره کم مصرف شدنش بخواهیم بحث بکنیم. وقتی آن زیر یک پتانسیل آب ژرف وجود دارد که دائم هم شارژ می شود، چرا استفاده نکنیم؟ وی تأکید می کند: این آبی نیست که مثلاً فرض کنیم یک کپسول آب زیرزمینی وجود دارد که اگر این را مصرف کنیم، دیگر تمام می شود. این کپسول از بالادست از مناطق مرتفع کوهستانی دوباره شارژ می شود. کما این که اگر از این ذخیره استفاده نکنید، توسط شکستگی های دیگر یا شیب زمین در سازندهای دیگر به مناطق دیگر می رود و هرز می رود؛ یعنی می رود و با آب های شور اختلاط پیدا می کند و شاید مثلاً به دریای عمان و خلیج فارس وارد شود. خب ما یک مخزنی به نام آب ژرف داریم که این تجدیدپذیر هم است و دوباره شارژ می شود؛ چرا این منبع را هم جزو منابع محلی نیاوریم که جلوگیری نکنیم از مهاجرت و مشکل مردم محلی را بتوانیم به صورت فوری یا میان مدت حل کنیم؟ ۱۰۰ درصد مسائل دیگر هم مهم است. بهبود تکنولوژی، کاهش مصرف آب، ساماندهی کشاورزی محصولاتی که داخل کشور باید تولید بکنیم و محصولاتی که باید خارج از کشور تولید بکنیم، همه این ها هست، اما در توسعه پایدار ما چرا یک عامل را نادیده بگیریم.

سرخیل در پایان می گوید: این عملیات هیچ مسأله محیط زیستی هم ندارد. بعضاً این اشتباه وجود دارد که مثلاً منجر به فرونشست و ... می شود. اصلاً فرونشست برای آب های زیرزمینی است و نه آب های ژرف. این آب اصلاً در سازندهای عمیق است و هیچ تأثیری بر لایه های سطحی ندارد؛ ضمن این که این ها قابل مطالعه و رصد است. سازند زمین شناسی بالایی آن منطقه را می شود مطالعه کرد تا ببینیم آیا رس است، سست است، یا نه. یعنی با کار علمی این بحث های بسیار ناچیزی که درباره فرونشست هست یا حتی مثلاً برای زلزله هست همه قابل کنترل و پیشگیری است و برداشت آب های ژرف هیچ مسأله محیط زیستی ندارد و اتفاقاً به محیط زیست کشور کمک می کند.

برداشت در تجدیدشوندگی مشکلی ندارد

با این حال همه کارشناسان با قاطعیت و قطعیت سرخیل صحبت نمی‌کنند. مخالفت با برداشت آب‌های ژرف و خطرات احتمالی‌اش برای محیط زیست به فعالان محیط زیست محدود نیست. معاون مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو درباره ادعای تجدیدپذیر بودن آب‌های ژرف و این‌که مرتباً از مناطق بالادست تجدید می‌شود، می‌گوید: چطور این موضوع را تحقیق کردند؟ به هر حال ما در یک کشوری هستیم که قرار است از منابع آب موجود خود بهینه استفاده کنیم و اگر آب‌های ژرف تجدیدپذیری باشد که در کشور بشود استفاده کرد، چرا از آن بهره‌نگیریم؟ هدایت فهمی تصریح می‌کند: حتی اگر از نظر اقتصادی به صرفه نباشد، اگر در دسترس باشد، در حد میزان تجدید شوندگی‌اش که لطمه‌ای به محیط زیست نزند و از نظر زمین‌شناسی هم باعث فرونشست یا پدیده دیگری نشود، حتماً برای شرب باید استفاده کنیم و در این شکی نیست. اما آن چیزی که در کشور خیلی خطرناک است، آدرس غلط دادن به مسئولان و مردم است. وی توضیح می‌دهد: یک چاه اکتشافی زده شده در یک منطقه بسیار وسیع. تا عمق دو هزار و ۲۰۰ متر پایین رفتند تا به آب برسند، اما شوری این آب در حد ۲۵ گرم در لیتر است و شوری آب دریا ۴۵ است. پس این آب بسیار شوری است؛ ضمن این‌که این آب‌هایی که در عمق بیش از یک‌هزار و ۵۰۰ اکتشاف می‌شود، اکثراً آلوده به مواد رادیو اکتیو یا فلزات سنگین هم هستند. وی تأکید می‌کند: متخصص بدون اسناد و مدارک و آزمایش نباید اظهار نظر کند. این‌که این آب در زمانی شش لیتر بوده و بعد چهار و بعد دو لیتر شده، خب طبیعی است، چون چاه اکتشافی است و بهره‌برداری نیست. اما این همه تبلیغات بکنند و این‌که با یک چاه اکتشافی بشود حجم آبی را که آن زیر هست حدس بزنیم، در قرن ۲۱ واقعاً بیش‌تر به یک شوخی بسیار عجیب و غریب می‌ماند و احتمالاً با رمل و اسطرباب این کار را کرده‌اند. معاون مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو تصریح می‌کند: مسائل

آب‌های در عمق پایین مطالعات ژئوفیزیک خیلی سنگین و لرزه‌نگاری می‌خواهد. ژئوالکتریک و ده‌ها آزمایش دیگر همچون ژئوشیمی می‌خواهد و تفکیک عکس‌های ماهواره‌ای و تصاویر دیگری که هست و... باید صحت‌سنجی کنید تا بتوانید به‌طور تقریبی ببینید این ابرحوضه کجاست. فهمی هشدار می‌دهد: اصلاً طرح این موضوع که این آب از مناطق دوردست کشورهای خارجی می‌آید، ادعا علیه کشور ما ایجاد می‌کند و منافع ملی ما را به خطر می‌اندازد. وقتی می‌رویم با طرف‌های دیگر برای مذاکره؛ می‌گویند شما که آب کشور ما را می‌برید. یا مثلاً ما حقابه در رودخانه‌های شرقی داریم که وابسته به این کشورهاست. کسی که این‌ها را مطرح می‌کند، به منافع ملی توجه ندارد. این‌که در روزنامه‌ها بگوییم چنین آبی از کجا می‌آید، اصلاً درست نیست. من اسم نمی‌برم، چون همین الان هم این‌ها علیه ما استفاده شده است. وقتی با افغان‌ها بر سر حقابه هیرمند و هامون صحبت می‌کنیم، می‌گویند شما آب ما را قرار است ببرید. چه کسی این طور به خودش گل می‌زند؟

نجات تالاب بین المللی گاوخونی ضرورتی اجتناب ناپذیر خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۳

اصفهان- ایرنا- شماری از کارشناسان شرکت کننده در همایش تالاب بین المللی گاوخونی گفتند: این تالاب به دلایلی از جمله ندادن حقابۀ آن طی سالها در آستانه بحران زیست محیطی است که باید برای رفع این چالش اساسی منطقه، تدابیر ویژه ای اتخاذ کرد.

نجات تالاب بین المللی گاوخونی ضرورتی اجتناب ناپذیر

به گزارش ایرنا، این کارشناسان معتقدند تالاب ها اصلی ترین و مهمترین زیست بوم های محیط زیست به شمار می روند که چند سالی است با بحران خشکسالی دست و پنجه نرم می کنند، تامین غذا و آب، پاکسازی و تلطیف هوا، جذب آلاینده ها، کنترل سیلاب و خشکسالی، ذخیره کربن، تعدیل خرده اقلیم ها، مصارف شیلات، رونق گردشگری، حفظ فرهنگ های بومی و حفظ گونه های زیستی گیاهی و جانوری گوشه ای از کارکردهای این زیست بوم های مهم به شمار می رود.

تالاب ها همچنین در ثبات سطح آب های زیرزمینی، تامین منابع آبی تالاب های پایین دست، جلوگیری از نفوذ آب های شور، کنترل بادهای سخت و نمکی و رسوب زدایی از آب ها نقش پررنگی دارند که به طور حتم اخلال در چرخه زیستی تالاب ها هر یک از این کارکردها را به مخاطره انداخته و محیط زیست اطراف را دچار بحران می سازد.

دبیر انجمن دوستداران میراث طبیعی ورزنه بر ضرورت حفاظت همه جانبه و ارایه حقابۀ تالاب بین المللی گاوخونی از سوی مسوولان امر تاکید کرد.

رضا خلیلی در همایش تالاب بین المللی گاوخونی (تهدیدها و امیدها) به مناسبت روز جهانی تالاب ها و بررسی بحران و ارائه راهکارهای مناسب زیست محیطی در تالار شهید فتوحی دانشگاه صنعتی افزود: قرار بود ۱.۵ متر پساب در شرق تولید شود که تاکنون با بازگشایی سد زاینده رود حتی پساب

هم به گاوخونی نرسیده است.

وی بیان کرد: بحثی که محیط زیست را تحت تاثیر قرار می دهد فرصت اکوتوریسم و ژئوتوریسم

است که این موضوع سبب ایجاد اشتغال می شود.

وی با بیان اینکه آفرود سواری در کویر معضل این مناطق شد، تصریح کرد: آفرود سواری باعث از

بین رفتن جانداران میکروسکوپی شده از این رو باید مرزی برای آفرودسواری تعیین شود.

دبیر انجمن دوستداران میراث طبیعی ورزش با اشاره به شوری خاک گاوخونی افزود: این شوری به

سرعت به سمت اصفهان پیش می رود.

**** تالاب گاوخونی وضعیت نامناسبی دارد**

مدیر دفتر برنامه ریزی شرکت آب منطقه ای اصفهان با اشاره به وضعیت نامناسب تالاب بین المللی

گاوخونی ، افزود: از آن جایی که حقایق زیست محیطی این تالاب طی سالهای گذشته پرداخت نشده

است، تالاب گاوخونی به وضعیت کنونی دچار شده است.

بابک ابراهیمی با بیان اینکه در برخوار ۶۰ متر و نجف آباد ۸۰ متر سطح آب های زیرزمینی افت کرده

است، گفت: اینگونه مسائل پیامد بیماری بوده که حوضه آبریز زاینده رود با آن مواجه شده است و

طی ۳۰ سال اخیر به چالش عدم تعادل منابع، مصرف و توان اکولوژیک بدل شده است.

وی با اشاره به اینکه بسیاری از عواملی که انسان در آن دخیل بود باعث به وجود آمدن شرایط کنونی

شد، ادامه داد: بسیاری از عواملی که انسان در آن دخیل بوده باعث به وجود آمدن شرایط کنونی شده

است، سدی که ساخته می شود اجازه می دهیم در بالادست اراضی کشاورزی افزایش پیدا کند به

همین دلیل سد از کارکرد افتاده است.

مدیر دفتر برنامه ریزی شرکت آب منطقه ای اصفهان تصریح کرد: نگاه ما نگاه بخشی و مدیریت

بخشی بوده است، همچنین از لحاظ جغرافیایی و بخش مدیریت فنی نگاه بخشی به مسائل داریم.

وی سال گذشته را در ۵۰ سال پیش بدترین وضعیت آبی و خشکسالی دانست و اظهارداشت: مخازن اصفهان زیر ۱۵ درصد ظرفیت دارد و در حالی که در خوزستان ۸۰ درصد مخازن به صورت کامل تکمیل شده است.

**** تالاب گاوخونی بدون سهم حقایق قادر به احیا شدن نیست**

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان اظهار داشت: نامگذاری روزها تحت عنوانی نشانه اهمیت آن موضوع است.

منصور شیشه فروش گفت: در زمینه خشکسالی و کم آبی وزارت جهاد کشاورزی و نیرو مسوولیت دارند به همین دلیل وزرات نیرو کارگروه سازگاری با کم آبی را تدوین تا این سازگاری در تمامی بخش ها نمود پیدا کند.

وی ادامه داد: در هر استان با همکاری تمام بخش ها و سازمان های مردم نهاد کارگروهی تشکیل و برنامه سازگاری با کم آبی تهیه شود که قرار است این برنامه در شرکت آب منطقه ای طی سه ماه آینده تدوین و برنامه ریزی شود.

مدیرکل مدیریت بحران استانداری اصفهان اضافه کرد: تالاب گاوخونی احیا نمی شود مگر اینکه حق و سهم آب آن تخصیص داده شود، برای پایداری تامین آب پیشنهادهایی در کارگروه سازگاری با کم آبی تدوین می شود.

وی خاطرنشان کرد: شرایط خشکسالی و کم آبی و مخاطرات مستقیم و غیر مستقیم را در استان شاهد هستیم که نیازمند کمک سازمان های مردم نهاد و اهالی ورزنه و دانشجویان و استادان دانشگاه است.

شیشه فروش پیشنهاد داد: برنامه ها در اتاق فکر شرکت آب منطقه ای اصفهان تحت کارگروه سازگاری با کم آبی ارائه دهید.

**** تالاب گاوخونی ظرفیت بالایی برای تولید گردو غبار دارد**

عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی اصفهان با بیان اینکه وضعیت تالاب های کشور بخش عمده آن با مشکل رو به رو است و به طور تقریبی مشکلات آنها شبیه هم است، گفت: در گذشته تالاب بین المللی گاوخونی یک پیکره مهم منحصر به فرد آبی بود ولی در زمان حاضر به شکلی در آمده که می تواند پتانسیل بالایی برای تولید گردو غبار باشد.

احمد جلالیان ادامه داد: براساس تحقیقات انجام شده در صورت خشک شدن تالاب گاوخونی، خطر ریزگردها و سونامی نمک اراضی این منطقه را تهدید می کند.

وی اظهارداشت: اگر این تالاب منشا گردو غبار شود آنها سمی آلوده به فلزات سنگینی مثل سرب، روی و کادمیوم و سونامی کلرید و سدیم بوده و شهر اصفهان و استانهای اطراف را تهدید می کند.

این استاد دانشگاه صنعتی اصفهان خاطرنشان کرد: در حقیقت تالاب بین المللی گاوخونی برای استان اصفهان با اهمیت است و تمدن ایران مرکزی را در بر دارد.

وی ادامه داد: این پیکره آبی در سال ۱۹۷۵ در کنوانسیون رامسر ثبت شد و از بین بیش از ۲ هزار و ۲۰۰ تالاب ثبت شده در این کنوانسیون رتبه ۵۳ را دارد.

جلالیان افزود: گاوخونی در کنترل فرسایش بادی، جلوگیری از سیل، از نظر شرایط تنوع زیست محیطی، گردشگری اجتماعی و اقتصادی یک مجموعه منحصر به فرد بوده است.

**** تاکنون پنج برنامه توزیع آب سالانه تصویب شد**

عضو نظام صنفی کشاورزی اصفهان گفت: در زمان حال به ازای یک میلی متر بارندگی کمتر از ۸۰۰ هزار مترمکعب آب وارد زاینده رود می شود که در این زمینه ۳۰ درصد افت ورودی داشتیم.

اسفندیار امینی با بیان اینکه باید از ظرفیت های استان در زمینه آب استفاده کنیم، افزود: ۱۶۳۰ میلی

متر بارندگی در سال ۹۴ صورت گرفته که نظیر آن را در ۵۰ سال گذشته داشتیم. به گفته وی اگر وضعیت آبی به همین صورت ادامه یابد به زودی برای آب شرب با مخاطره مواجه می شویم.

عضو نظام صنفی کشاورزی اصفهان تصریح کرد: امروز همه در حال تنفس مسموم هستند باید ظرفیت های مالی و اجتماعی را به کار بگیریم حل مساله زاینده رود بسیار ساده است.

وی ادامه داد: تاکنون پنج برنامه توزیع آب سالانه تصویب شده است که در هر برنامه به لحاظ سهم محیط زیست و حق آبه کشاورزان مخالفت کردم.

امینی آوردهای بین حوضه ای و زایش ها برای حفظ محیط زیست و پایداری رودخانه است.

**** خشکی تالاب گاوخونی با دیگر تالاب ها متفاوت است**

معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست اصفهان با بیان اینکه بدون حساسیت نمی توان از مشکلات زیست محیطی عبور کرد، افزود: متأسفانه مشکلات را عیان نمی کنیم و با آمار و ارقام همه چیز را خوب جلوه می دهیم.

حسین اکبری با اشاره به اینکه برای ایجاد حساسیت ملی باید مشکلات را ارائه دهیم، ادامه داد: روند طبیعی خشک شدن تالاب ها میلیون ها سال طول می کشد زیرا خود تالاب ها حاصل کارکرد میلیون ها سال است.

وی تصریح کرد: بارگذاری بیش از حد، کشاورزی، صنعت و خدمات مشکلات کنونی را بر پیکره مظلوم تالاب گاوخونی به وجود آورده است.

معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست اصفهان ادامه داد: خشکی تالاب بین المللی گاوخونی با دیگر تالاب ها متفاوت است، تالاب گاوخونی در پهنه بیابانی و اقلیم خشک واقع شده است که بادخیز بودن آن شرایط را صد چندان بحرانی می کرده و ریزگردها و منابع را تحت تاثیر

خود قرار می دهد.

وی با بیان اینکه تالاب بین المللی گاوخونی در سال های نه چندان دور پذیرای حدود ۱۵۰ هزار پرنده بوده است، خاطرنشان کرد: راهکار محیط زیست برای احیای تالاب تامین حق آبه است که حدود ۱۷۶ میلیون مترمکعب نیاز آبی این تالاب بعد از شرب است.

اکبری با اشاره به راهکارهای احیای تالاب گاوخونی اضافه کرد: تاسیس دبیر خانه مدیریت زیست بومی تالاب گاوخونی (براساس توسعه پایدار) و تامین نیاز آبی زاینده رود از راهکارهای احیای تالاب است.

به گزارش ایرنا، تالاب ها یکی از مهمترین اکوسیستم های طبیعی هستند که سه درصد از سطح کره زمین را به خود اختصاص داده اند.

به گفته صاحب نظران، از سال ۱۹۷۰ تاکنون ۳۵ درصد از تالاب های جهان خشک شدند که گاز متصاعد شده از آنها چیزی معادل ۱۰ درصد انتشار گازهای گلخانه ای ناشی از سوخت های فسیلی است و بر این اساس تاثیر زیادی بر تغییر اقلیم دارند.

ایران کشوری خشک و نیمه خشک است و ۱.۸ دهم درصد مساحت آن را تالاب تشکیل می دهد، در حال حاضر به گفته مسوولان، ۶ تالاب ایران در وضعیت قرمز به سر می برند، تالاب های انزلی، هامون، نیریز و کمجان، شورگل، یادگارلو و درگه سنگی جزو این تالاب ها هستند، البته بر اساس گزارش ها تالاب انزلی در صف خروج از این فهرست می باشد.

بنابه اظهار کارشناسان، احیای هر یک از این تالاب ها و بازگشت به شرایط یک یا دو دهه قبل آن ها نیازمند بیش از دو یا سه دهه زمان است.

بر اساس آمار موجود، از ۸۴ تالاب مهم و مطالعه شده در ایران، ۳۱ تالاب بتدریج تمام و یا قسمتی از مساحت خود را از دست داده و یا به منشاء گرد و غبار تبدیل شده است.

در پایان این همایش بیانیه تالاب بین المللی گاوخونی به مناسبت روز جهانی تالاب ها قرائت شد.

هامون و جازموریان همچنان خشک و بی رمق - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴

زاهدان - ایرنا - در حالی افغانستان بارها خود را متعهد به اجرای معاهده تقسیم آب رودخانه هیرمند دانسته که هنوز اتفاقی در این رابطه نیفتاده و همچنان رودخانه مشترک هیرمند و تالاب بین المللی هامون در خشکی ۱۰۰ درصد به سر می برد و هامون جازموریان نیز دچار قهر طبیعت شده است.

هامون و جازموریان همچنان خشک و بی رمق

به گزارش ایرنا سه سال از ثبت تالاب بین المللی هامون به عنوان دوازدهمین ذخیره گاه زیست کره ایران می گذرد اما همچنان این تالاب خشک است. به گفته مسئولان ارشد وزارت نیرو در سیستان و بلوچستان در سال زراعی گذشته از ۸۲۰ میلیون مترمکعب حق آبه سالانه ایران از رودخانه هیرمند تنها ۳ میلیون مترمکعب یعنی سه دهم درصد آن وارد کشور شده است.

آبی که به اعتقاد کارشناسان محلی حق آبه قلمداد نمی شود چراکه در نتیجه بارش سنگین باران و سیلاب های غیرقابل کنترل ناشی از آن به سمت ایران روانه شده است. اما اکنون بیش از یک سال است که همین سیلاب جزئی هم در هیرمند جاری نشده و این رودخانه مرزی در ناحیه جنوب شرق کشورمان بی آب و خشک مانده است.

این شرایط سبب شد تا خسارت گسترده ای به مزارع پیرامون رودخانه هیرمند در شمال سیستان و بلوچستان وارد شود و بیش از ۵۰ هزار هکتار زمین نیز بدون کشت باقی بماند. همین موضوع سبب شد تا نمایندگان مجلس طرح سوال از وزیر امور خارجه در رابطه با حق آبه رودخانه هیرمند را در مجلس شورای اسلامی به جریان بیندازند.

وزیر امور خارجه برای پاسخ به این سوال در صحن علنی مجلس شورای اسلامی حاضر شد و واکنش تندی نسبت به عدم رهاسازی حق آبه رودخانه هیرمند به وسیله افغانستان نشان داد و گفت

که دو یادداشت اعتراضی در این رابطه به کابل ارسال شده است.

اگرچه افغانستانی ها این صحبت های محمد جواد ظریف را فوری پاسخ داده و اعلام کردند که این کشور متعهد به اجرای معاهده تقسیم آب سال ۱۳۵۱ رودخانه هیرمند است اما هنوز خبری از تعهد عملی در کار نیست و هیرمند همچنان خشک است.

**** تالاب یا بیابان هامون؟! ***

خشکی رودخانه هیرمند علاوه بر خسارت به بخش کشاورزی سبب خشک ماندن تالاب بین المللی هامون نیز شده است، تالاب هایی که اگرچه تا کنون حق آبه زیست محیطی مشخصی از سوی افغانستان نداشته، اما با جریان هیرمند گاهی بخش هایی از آن در سال های گذشته آبیگری می شد. اما خشک ماندن تالاب هامون در سال زراعی گذشته و جاری سبب شد تا عیسی کلانتری رئیس سازمان حفاظت محیط زیست در سفر اخیر خود به سیستان بعد از بازدید از این تالاب اعلام کرد که مردم باید قبول کنند هامون دیگر آن هامون پر آب سالهای گذشته نخواهد بود و این اتفاق هیچ زمان نمی افتد.

با این وجود کلانتری در این بازدید قول داد که احیای هامون در برنامه این سازمان قرار دارد و پیگیری های لازم در این زمینه اجرا می شود.

اما هم اکنون در روزجھانی تالاب ها خبری جز خشکی هامون نیست، روزی که دو دهه قبل در چنین روزی هامون زنده بود و هزاران سیستان و بلوچستانی از خوان نعمت آن بهره می بردند. ولی امروز دیگر خبری از آن اموج متلاطم هامون نیست و این دریاچه بزرگ آب شیرین تبدیل به یک بیابان شده است. بیابانی که به گفته مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری سیستان و بلوچستان با ۵۸۰ هزار هکتار مساحت در طول مدت وزش بادهای ۱۲۰ روزه سیستان به یکی از کانون های اصلی گردوغبار تبدیل شده است.

این مساحت خشک تالاب هامون بیش از ۲ برابر کانون‌های بحرانی ریزگرد و ۵.۵ برابر سطح کانون‌های جمعیتی شمال این استان است.

**** حال جازموریان هم خوب نیست**

علاوه بر تالاب بین‌المللی هامون تالاب جازموریان نیز در جنوب شرق سیستان و بلوچستان حال و روز خوبی ندارد و به یکی از کانون‌های اصلی گردوغبار برای کشور تبدیل شده است. جازموریان هم مانند هامون منبع کشاورزی و دامپروری مردم جنوب سیستان و بلوچستان بود که بر اثر سیاست‌های نادرست در حوضه آبریز روز به روز رو به افول رفت اما جای خوشحالی است که مسئولان محیط زیست کشور و سیستان و بلوچستان هنوز از احیای این تالاب ناامید نشده‌اند و سعی دارند با اصلاح سیاست‌ها و رایزنی با استان‌های مجاور دوباره حیات را به جازموریان بازگردانند.

با این حال روند بیابان‌زایی در سیستان و بلوچستان رو به افزایش است و با توجه به کاهش بارندگی‌ها و کاهش منابع آبی استان هم‌اینک اولویت با موضوعاتی مانند کنترل ریزگردهاست. حال که این دو تالاب به عنوان منابع طبیعی امرار معاش مردم در شمال و جنوب سیستان و بلوچستان از بین رفته است انتظار می‌رود با سیاست‌های به موقع و درست اجتماعی و اقتصادی بتوان حیات تازه‌ای به زندگی مردم این استان بخشید.

به گزارش ایرنا تالاب بین‌المللی هامون در زمان پرآبی زیستگاه بیش از ۱۸۳ گونه پرنده، ماهی و گیاهان بومی بوده که اکنون به دلیل خشکسالی در این تالاب سه کانون ریزگرد ایجاد شده و به گفته رئیس پژوهشکده تالاب بین‌المللی هامون کاملاً بحران‌زده شده است.

هامون نام دریاچه‌ای اساطیری در شمال سیستان و بلوچستان است که سبب منفعت کشورهای ایران، افغانستان و پاکستان می‌شده و از دیرباز زندگی این منطقه حول این دریاچه شکل گرفته بود، از زمان رستم دستان و حتی قبل از آن نام این دریاچه را می‌توان در متون بسیار قدیمی مشاهده کرد، اما این

موضوع به همان زمان قدیم باز می گردد و اینک هامون حدود ۲۰ سال است خشکیده و تمام مشاغل و فعالیت های اطراف آن نیز دچار نیستی و نابودی شده و جز رنج و درد برای مردم چیز دیگری ندارد.

تالاب بین المللی هامون یکی از تالاب های مهم دنیا و بزرگترین دریاچه آب شیرین در سراسر فلات ایران محسوب می شود که با مساحتی حدود ۵۷۰۰ کیلومتر مربع و دامنه عمق یک تا ۵ متر در ناحیه کویری و بیابانی شرق کشور، در منطقه سیستان واقع شده است.

این تالاب از سه بخش به نام های هامون پوزک در شمال شرقی، هامون صابری در شمال و هامون هیرمند در غرب و جنوب غربی سیستان شکل گرفته است.

بخش وسیعی از هامون پوزک و قسمت عمده هامون صابری در خاک افغانستان و بقیه هامون ها در خاک ایران قرار دارد.

سطح هر یک از هامون ها بسته به میزان آب ورودی، فصول پر بارش، خشکسالی ها و ترسالی ها تفاوت داشته و تابعی از آب جریان یافته در رودخانه هیرمند، خروجی پشت سدها و رودخانه های فصلی دیگر است که در زمان پرآبی هر سه هامون به هم متصل شده و تالاب بزرگ بین المللی را تشکیل می دهند.

وزیر نیرو: فرهنگ‌سازی در مصرف آب باید تبدیل به یک مطالبه اجتماعی شود؛ آدرس غلط

برای بهبود اقتصاد کشاورزی - روزنامه ایران مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۴

عطیه لباف - مدتی است که با افزایش نرخ ارز بسیاری از کشاورزان و حتی مسئولان کشور به فکر افزایش صادرات محصولات کشاورزی افتاده‌اند تا از این طریق ضمن ارزآوری برای کشور، به اقتصاد بخش کشاورزی نیز کمکی شود. از قاچاق محصولات و حدس‌های مربوط به حجم آن که بگذریم، مسئولان وزارت جهاد کشاورزی هم از توسعه صادرات در سال جاری خبر می‌دهند.

در این باره مجید حسینی مقدم، معاون دفتر تنظیم بازار وزارت جهاد کشاورزی به «ایران» گفت: «حدود ۵ میلیارد دلار صادرات محصولات کشاورزی ایران انجام می‌شود که بخش اعظم آن محصولات گلخانه‌ای است. آمار سال ۹۷ احتمالاً با رشد نسبت به سال‌های قبل همراه خواهد بود.»

حسینی مقدم موضوع ضایعات محصولات کشاورزی از مرحله تولید، فرآوری، توزیع و مصرف را یکی از مشکلات بر می‌شمارد و می‌گوید: «تقریباً با ۱۷ تا ۱۸ درصد ضایعات کشاورزی در این مراحل مواجه هستیم.» اما سؤال اینجاست که آیا تولید محصولات کشاورزی با هدف توسعه صادرات در کشوری که اقلیم خشک و نیمه خشک دارد، کاری در جهت منافع ملی است؟ آیا دادن آب مجانی به کشاورزی می‌تواند به اقتصاد این بخش کمک کند؟ برای ایران صادرات آب مجازی باید در اولویت‌های برنامه‌ای قرار بگیرد یا واردات آن؟

آب مجانی راه حمایت از اقتصاد کشاورزی نیست

کارشناسان حوزه آب عقیده دارند که مجانی کردن آن یعنی این که آب بی‌بها و ارزش است و این موضوع در بخش کشاورزی یک اشتباه نابخشودنی است. چراکه میزان قابل توجهی از منابع آب کشور در کشاورزی مصرف می‌شود. البته موضوع میزان مصرف آب و راندمان آن در بخش

کشاورزی یکی از مسائلی است که وزارت نیرو و وزارت جهاد کشاورزی درباره آن بحث دارند. برای مثال وزارت نیرو میزان مصرف این بخش را حدود ۹۰ درصد از کل مصارف عنوان می‌کند اما وزارت جهاد کشاورزی این سهم را حدود ۷۰ درصد می‌داند. اما با در نظر گرفتن هر درصدی برای مصرف، این موضوع که کشاورزان ایرانی آب را از عمق ۴۰۰ متری زمین برداشت می‌کنند و با آن محصولاتی آب بر و با راندمان پایین می‌کارند، پول آب را نمی‌دهند و در همین حال اقدام به صادرات نیز می‌کنند، سیاستی قابل تأمل است. در این خصوص رضا اردکانیان، وزیر نیرو می‌گوید که آب ارزان و مجانی راه کمک به اقتصاد کشاورزی نیست و باید اصلاح قیمت، مصرف و راندمان در این بخش تبدیل به یک مطالبه اجتماعی شود. به گزارش «ایران» او روز گذشته در نشست خبری اعلام کرد: «ما نیازمند یک فرهنگ‌سازی فوری در زمینه صرفه‌جویی در مصرف آب کشاورزی هستیم تا این موضوع به یک مطالبه اجتماعی تبدیل شود و اصلاح نگرش از پایین به بالا شکل گیرد. مشکل جدی ما این است که آب یک کالای اقتصادی شمرده نمی‌شود و چنانچه نگرش به آب از کالای مصرفی به یک کالای اقتصادی تغییر کند، می‌توانیم به جای تبدیل شدن به کشوری خشک یا نیمه‌خشک، به صادرکننده آب تبدیل شویم. تا زمانی که هیچ علامتی درخصوص اقتصادی بودن کالای آب به جامعه مولد نمی‌دهیم، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم با تصمیم‌گیری، بخشنامه یا دستورالعمل موضوع حل شود.»

اردکانیان مصرف آب بخش کشاورزی و بی‌توجهی به آب در این بخش را یکی از نقاط ضعف عمده و پاشنه آشیل می‌داند که نه فقط در خشکسالی بلکه در ترسالی هم گریبان کشور را خواهد گرفت. او می‌گوید: «مشکل جدی ما این است که آب یک کالای اقتصادی شمرده نمی‌شود. ممکن است از این جمله بنده، سوءبرداشت شود که قرار است بهای آب در بخش کشاورزی افزایش یابد، اما تأکید من بر این است که با ادامه روند فعلی می‌بایست تا سال‌های سال و تا زمانی که وضعیت تولید سامان داده شود، یارانه وسیعی به بخش کشاورزی پرداخت شود، اما اگر قصد اصلاح داریم می‌بایست

کشاورز زحمتکش و به تبع آن وزارت جهاد کشاورزی موضوع اقتصادی بودن کالای آب به عنوان یک کالای یارانه‌ای را به رسمیت بشناسند. تا زمانی که هیچ سیگنالی درخصوص اقتصادی بودن کالای آب به جامعه مولد نمی‌دهیم، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم این موضوع با تصمیم‌گیری، بخشنامه یا دستورالعمل حل شود.»

او ادامه داد: «اکنون یک کشور خشک و نیمه خشک هستیم که به جای این‌که جزو بزرگ‌ترین واردکنندگان آب مجازی باشیم، میزان صادرات آب مجازی کشور از واردات آن بیشتر است. این موضوع جای کار دارد و لازم است از تعارض بین دو دستگاه خارج شود. ما در بدنه کارشناسی درخصوص راندمان آب اختلاف نظر داریم. باید سعی کنیم مسائل مختلف مربوط به آب را بویژه در بخش کشاورزی با هم ببینیم و از این فرصت پیش‌آمده خشکسالی استفاده کنیم.»

آمارهای وزارت نیرو و مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که ایران رتبه پنجم سطح زیر کشت آبی جهان را دارد، اما سی‌امین تولیدکننده محصولات آبی است. متأسفانه در ایران کمیاب‌ترین، حیاتی‌ترین و غیر قابل تولیدترین ماده کشور تبدیل به بی‌ارزش‌ترین و بی‌بهره‌ترین کالا شده و این موضوع روی مصرف بخش‌های مختلف تأثیر گذاشته است. به این ترتیب که راندمان کشاورزی در ایران حدود ۳۵ درصد است. در کشورهای اروپایی که ۱۰ برابر ایران بارندگی دارند، این درصد به ۷۰ می‌رسد. لذا ما یک سوم جهان منابع آب داریم اما دو برابر مصرف می‌کنیم.

راه حمایت از اقتصاد کشاورزی

بر اساس آمار وزارت جهاد کشاورزی، در سال ۵۷ تولید محصولات کشاورزی ۲۶ میلیون تن بود که در سال ۹۲ به ۹۷ میلیون تن و در سال ۹۷ به ۱۲۲ میلیون تن رسیده است. اما زمانی این افزایش تولید ارزش واقعی خواهد داشت که همراه با افزایش راندمان آب باشد. البته آمار این بخش هم نسبتاً مثبت است اما باز هم در این بخش باید کار شود. به نظر می‌رسد که اگر مسئولان به جای دادن آب

مجانی به کشاورزی برای حمایت از اقتصاد آن راه‌های دیگر را امتحان کنند به بازدهی بالاتری می‌رسند. برای مثال اختلاف زیاد میان قیمت بار در مزرعه و بازار مصرف یکی از روشن‌ترین معضلات نظام بازار محصولات کشاورزی است. اگر روی این بخش‌ها تمرکز شود، کمک بزرگی به اقتصاد کشاورزی خواهد شد.

برش اصلاح تعرفه‌ها برای رعایت الگوی مصرف

رضا اردکانیان وزیر نیرو گفت: طرح افزایش تعرفه برق مشترکان پرمصرف عملی خواهد شد. تعرفه آن به دولت تقدیم شده، در کمیسیون‌های مربوطه مورد تأیید قرار گرفته و طرح در مراحل نهایی تصویب است. این برای نخستین بار است که اصلاح تعرفه‌ها در وهله اول برای تأمین منابع مالی نیست و چه بسا به دلیل کاهش مصرف مشترکان، در کوتاه‌مدت درآمدهای ما نیز در این زمینه کاهش یابد. چراکه منفعت بلندمدت صنعت برق در کاهش اوج مصرف بار است. به این ترتیب که ما را از حجم وسیع سرمایه‌گذاری برای ساخت واحدهای جدید بی‌نیاز خواهد کرد. البته افزایش تعرفه‌ها به این معنا نیست که دیگر نیازی به ساخت نیروگاه نداریم. این کار مسیری رو به جلو بوده و مصارف وسیع در بخش صنعت و صادرات نیاز به ظرفیت‌سازی جدید دارد. اما نباید تعداد محدودی از مشترکان پرمصرف، چند برابر خوش مصرف‌ها یارانه دریافت کنند و در اوج تابستان ۲۱ هزار مگاوات صرف دستگاه‌های سرمایشی کنیم. هر یک درجه دور شدن از دمای آسایش به‌مثابه یک اسراف بوده و این اسراف به‌معنای هزاران مگاوات ساخت نیروگاه جدید و میلیاردها یورو برای سرمایه‌گذاری است.

به هر حال اصلاح تعرفه‌ها را برای سوق دادن پرمصرف‌ها به سمت رعایت الگوی مصرف است. در این تعرفه‌ها هم برای آب و هم برای برق پیش‌بینی کرده‌ایم کسانی که زیرالگو مصرف دارند، معادل میزان صرفه‌جویی، وجه ذخیره شده را روی قبض خود مشاهده کنند.

مسئولان می گویند هر ساله ۱۵ هزار هکتار از مراتع استان کرمان به بیابان تبدیل می شود؛ ۷۰

درصد بارش های سالانه تبخیر می شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۱۵

تشدید خطر بیابانزایی در کرمان

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان گفت: ۹ درصد مراتع کشور در شمال استان کرمان قرار دارند، اما ۸۰ درصد مراتع ما فقیر هستند و بررسی ها نشان داده هر سال ۱۵ هزار هکتار از مراتع تبدیل به بیابان می شود. مهدی رجبی زاده اظهار کرد: از ۱۴/۴ میلیون هکتار مساحت شمال استان کرمان، ۱۳ میلیون هکتار شامل منابع طبیعی است و در واقع ۹۰ درصد مساحت شمال استان را به نوعی هم در تملک داریم و هم باید مدیریت کنیم. وی با اشاره به این که منابع طبیعی تجدید شونده شامل گیاه، خاک، چرخه آب و... است، افزود: امروز با توجه به بحران های بزرگ زیست محیطی که به وجود آمده؛ تغییر اقلیم، بیابان زایی و کمبود آب شیرین سه چالش فراروی بشر است که هر سه مقوله به حفظ منابع طبیعی بر می گردد و باید به این مقولات توجه داشته باشیم و این مسأله جهانی است. رجبی زاده تصریح کرد: هر هکتار پوشش سبز می تواند ۵۰۰ تا دو هزار مترمکعب آب را در خاک نفوذ بدهد و خاک هایی که دارای پوشش هستند، می توانند ۴۰ برابر بیش از خاک های بدون پوشش آب را نفوذ بدهند. وی با اشاره به این که هرچه پوشش در سطح زمین بیش تر باشد، می توانیم آب باران را نفوذ داده و سفره های آب زیرزمینی را تغذیه کنیم، افزود: ۶۰ درصد اکسیژن جهان توسط جنگل ها تأمین می شود و هر هکتار جنگل تا ۶۸ تن گرد و غبار را می تواند جذب کند. مدیرکل منابع طبیعی استان کرمان گفت: گرم شدن کره زمین که چالش بزرگی برای بشر است و تغییر اقلیم را در پی دارد، به دلیل این است که دی اکسید کربن کره زمین افزایش یافته و پدیده گازهای گلخانه ای و گرم شدن کره زمین را موجب می شود.

حفظ منابع طبیعی یکی از اولویت‌های اصلی دولت‌های دنیاست

وی افزود: در حال حاضر حفظ منابع طبیعی و محیط‌زیست یکی از اولویت‌های اصلی دولت‌ها در جهان است. رجبی‌زاده در ادامه اظهار کرد: در شمال استان کرمان ۶/۲ میلیون هکتار مرتع داریم که هفت درصد مراتع کشور را شامل می‌شود، اما به دلیل کم بارشی مراتع درجه یک ما فقط ۲۳ هزار هکتار است و ۱۹/۵ درصد مراتع متوسط و ۸۰ درصد مراتع ما فقیر هستند و بررسی‌ها نشان داده هر سال ۱۵ هزار هکتار از مراتع ما تبدیل به بیابان می‌شود. وی با بیان این‌که کرمان استانی کم بارش است و در اقلیم خشک و نیمه خشک قرار دارد، تصریح کرد: تولید علوفه خشک در استان از ۶۵ کیلوگرم در هکتار به ۳۰ کیلوگرم کاهش یافته و تا سال گذشته ۲/۵ میلیون واحد دامی در استان داشتیم که دو برابر ظرفیت مراتع، دام وجود داشت و تقریباً غذای گوسفندی که در استان مصرف می‌شود، ۶۰ درصد از علوفه متکی بر تولید مراتع است. این مسئول با اشاره به این‌که جنبه‌های دیگر مرتع برای ما اهمیت ویژه‌ای دارد، گفت: در ۴۰ سال گذشته در ۵/۸ میلیون هکتار مراتع استان ممیزی مرتع انجام داده‌ایم و بیش از ۹۰ درصد از مراتع ما ممیزی هستند و تا امروز ۲/۵ میلیون هکتار طرح مرتع‌داری داده‌ایم و ۴۰ درصد از مراتع استان را در قالب یک قرارداد رسمی مدیریت می‌کنیم.

۲۰ درصد بیابان‌های کشور در استان کرمان قرار دارد

وی در بخش دیگری از سخنانش اظهار کرد: کرمان استان بیابانی است و از ۳۲ میلیون هکتار بیابان کشور، ۶/۳ میلیون هکتار معادل ۲۰ درصد در استان کرمان قرار دارد و از این میزان وسعت بیابان‌های استان چهار میلیون و ۵۰۰ هزار هکتار اراضی تحت تأثیر فرسایش بادی هستند و پوشش گیاهی به حدی فقیر شده که با کم‌ترین وزش باد شاهد حمل شن، ماسه و گرد و غبار هستیم. رجبی‌زاده با اشاره به این‌که در خوزستان اراضی تحت تأثیر فرسایش بادی ۷۰۰ هزار هکتار است، بیان کرد: کانون‌های بحرانی حساس به فرسایش بادی در شمال استان ۲۴ مورد شامل ۴۳۰ هزار هکتار مساحت

است که اقتصاد، مراکز تولید، راه‌های مواصلاتی و زیستگاه‌ها و مکان‌های حیاتی را در معرض طوفان‌های شن و پدیده گرد و غبار قرار داده است. وی تصریح کرد: ۱۵۳ هزار هکتار از این کانون‌ها اراضی کشوری و ۲۴۰ هزار هکتار آن در شرق استان کرمان است که در واقع ۵۵ درصد کانون‌های حساس به فرسایش بادی در چهار شهرستان بم، ریگان، فهرج و نورماشیر قرار دارد. مدیرکل منابع طبیعی استان کرمان گفت: ۲۰۰ هزار هکتار جنگل‌های دست‌کاشت بیابانی در ۴۰ سال گذشته در شمال استان ایجاد کرده‌ایم و تا سال ۸۵ میزان ۲۵ هزار هکتار مالچ پاشی و از سال گذشته سه‌هزار و ۵۰۰ هکتار مالچ پاشی در مناطق بیابانی استان انجام شده است. وی با اشاره به این‌که احداث بادشکن، تله رسوب‌گیر و کنترل هرزآب در مناطق بیابانی نیز از دیگر اقدامات در این حوزه بوده، افزود: کانون‌های داخلی و خارجی گرد و غبار در استان داریم. رجبی‌زاده تصریح کرد: در شرق استان کرمان ۴۸ هزار هکتار جنگل‌کاری صورت گرفته، ۱۷ هزار هکتار از مالچ پاشی‌ها در این منطقه انجام شده و طرح مقابله با فرسایش بادی در این منطقه در دوره پنج ساله اجرا شد و ادامه دارد، اما به دلیل افزایش قیمت‌ها، هزینه‌های بیابان‌زدایی خیلی بالاست. وی بیان کرد: هر هکتار مالچ پاشی با احتساب قیمت مالچ ۴۲ میلیون تومان هزینه دارد و نهال‌کاری و احیای پوشش را با هزینه‌های چند برابری در این مناطق انجام می‌دهیم و به دلیل گران قیمت بودن، با توجه به میزان اعتبار، کار را انجام می‌دهیم. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان اظهار کرد: پیش‌بینی شده با پنج هزار هکتار مالچ پاشی دیگر و ۲۰ هزار هکتار نهال‌کاری تقریباً امنیت نسبی در منطقه شرق ایجاد می‌شود، اما مسائل همچنان پابرجاست.

۹ درصد جنگل‌های کشور در استان کرمان قرار دارد

وی در ادامه با اشاره به این‌که ۹ درصد جنگل‌های کشور معادل یک میلیون هکتار را در جنوب و شرق استان کرمان داریم، اظهار کرد: سرانه جنگل در جهان چهار هزار و ۵۰۰ متر، در ایران یک‌هزار

و ۴۰۰ متر و در استان کرمان سرانه جنگل ۵۰ مترمربع و عدد خیلی پایینی است. رجبی‌زاده با اشاره به این‌که ۵۵۰ هزار هکتار از جنگل‌های استان تُتک و مابقی نیمه‌انبوه است، افزود: در ۴۰ سال گذشته ۹۷ هزار هکتار احیاء پوشش جنگلی در استان کرمان صورت گرفته و ۴۰۰ هزار هکتار طرح مدیریت منابع جنگلی صورت گرفته است. وی تصریح کرد: یکی از مشکلات بزرگی که جنگل‌های استان را تهدید می‌کند، آفات و بیماری‌هاست که به دلیل کم‌بارشی به جنگل‌ها هجوم آورده‌اند و ۲۰۰ هزار هکتار جنگل‌های بنه و ۳۰۰ هزار هکتار جنگل‌های بادام کوهی در حال آلوده شدن هستند و باید کاری انجام داد و در سال‌های گذشته در سطح حدود ۱۵۰ هزار هکتار برای دفع آفات کار انجام داده‌ایم. این مسئول بیان کرد: طی سه سال گذشته با همکاری ۱۲ معین اقتصادی و شرکت‌های معدنی در سطح استان تفاهم‌نامه همکاری امضاء کردیم که در سطح ۵۹ هزار هکتار کارهای مختلف منابع طبیعی از آبخیزداری، جنگل‌کاری و... انجام شود و در سال گذشته ۲۰۰۰ هکتار کار انجام شد و امسال به پنج هزار هکتار می‌رسیم و این ظرفیت را برای کل استان دنبال می‌کنیم. وی با بیان این‌که بخش مهمی از وظایف منابع طبیعی که جامعه و مسئولان بعضاً از آن اطلاع ندارند، آب است، گفت: مدیریت بارش از وظایف منابع طبیعی است. رجبی‌زاده اظهار کرد: کشورهایی که بیش از ۴۰ درصد از منابع تجدیدپذیر را بهره‌برداری می‌کنند، در شرایط بحران شدید منابع آبی و کم‌آبی قرار دارند و در ایران بالای ۸۰ درصد از این منابع را مصرف کرده‌ایم. وی افزود: در ایران در زمینه مدیریت آب همواره در مدیریت استفاده از آب تکیه کرده‌ایم، اما نگفته‌ایم که مدیریت بارش مهم است و بعد مصرف. در دنیا ابتدا به این مسأله توجه می‌کنند که باید از بارش‌ها حداکثر استفاده را بکنیم. رجبی‌زاده با بیان این‌که به دلیل تغییر اقلیم، نظم بارش‌های ما به هم خورده است، گفت: هزینه طرح‌های آبخیزداری نسبت به سدسازی فوق‌العاده پایین است، اما متأسفانه به کارهای کوچک که تأثیرات بزرگ دارد، توجه نمی‌شود. وی تصریح کرد: مقام معظم رهبری شناخت خوبی نسبت به منابع طبیعی و آبخیزداری دارند و برای کارهای زیربنایی در این حوزه اجازه دادند ۲۰۰ میلیون دلار

از صندوق توسعه ملی در اختیار سازمان جنگل‌ها قرار بگیرد.

۷۰ درصد بارش‌های سالانه تبخیر می‌شود

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان بیان کرد: ۲۳ میلیارد مترمکعب حجم بارش‌های سالانه است که ۷۰ درصد آن تبخیر می‌شود و ۲/۲ میلیارد مترمکعب رواناب داریم که باید روی آن کار کرد. وی با اشاره به این که ۷۰۰ میلیون مترمکعب بیلان منفی سفره‌های آب زیرزمینی استان کرمان است، افزود: عمده کارهای آبخیزداری در استان در سال‌های بعد از انقلاب و در ۲۵ سال گذشته انجام شده که ۳۳ میلیون مترمکعب عملیات مختلف اجرا و ۳۶۰ میلیون مترمکعب آب را توانستیم مدیریت کنیم که حاصل این اقدامات، امکان نفوذ حدود ۹۰ میلیون مترمکعب آب به سفره‌های زیرزمینی بوده است. رجبی‌زاده با اشاره به این که کرمان سومین استان سیل‌خیز کشور به دلیل عدم مدیریت بارش است، تصریح کرد: اگر بتوانیم سالانه ۴۰۰ میلیون مترمکعب آب را به سفره‌های زیرزمینی هدایت کنیم، بیلان منفی ۳۰۰ میلیون مترمکعب می‌شود. وی بیان کرد: امسال کار بزرگی را از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی انجام دادیم و از ۲۵ میلیارد تومان اعتبار شمال استان در ۱۵ شهرستان و در ۲۷ حوضه آبخیز کار کردیم و حاصل این فعالیت‌ها، مدیریت ۲۱ میلیون مترمکعب بارش بود که از این محل ۶/۴ میلیون مترمکعب آب به سفره تغذیه می‌شود. مدیرکل منابع طبیعی استان کرمان گفت: ۱۰ هزار هکتار عملیات بیولوژیک جنگل و مرتع‌کاری از محل اعتبارات نیز انجام شده و حدود ۲۸۰ میلیون تومان برای جایگزینی سوخت و توزیع وسایل گرمایشی رایگان در روستاها صورت گرفته تا از قطع درختان جلوگیری شود. وی در ادامه با اشاره به این که ما نماینده حاکمیت در تملک اراضی هستیم، اظهار کرد: در شمال استان از ۱۳/۵ میلیون هکتار اراضی منابع طبیعی، همه تشخیص‌ها انجام شده و می‌دانیم اراضی ملی و مستثنیات مردم کجاست.

۸/۵ میلیون هکتار از اراضی ملی استان سند تک‌برگ دارند

رجبی‌زاده تصریح کرد: در چند سال اخیر با قانون کاداستر تا امروز منابع طبیعی شمال استان کرمان ۸/۵ میلیون هکتار سند تک‌برگ گرفته که بالاترین رقم در کشور و دستاورد بزرگی است. وی با تأکید بر اهمیت مشارکت مردم بیان کرد: در سه سال گذشته ۱۸ شرکت تعاونی بهره‌برداران منابع طبیعی را در استان تشکیل داده‌ایم که نزدیک به شش هزار عضو دارند و اتحادیه نیز تشکیل شده که یک صندوق نیز برای حمایت مالی به وجود آمده است. مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان گفت: ما در همکاری‌های بین‌المللی جزو استان‌های پیشتاز کشور هستیم و در شهادت در پروژه ترسیب کرین، در ریگان در احیای جنگل‌های تخریب شده و در بردسیر با کمیساریای پناهندگان همکاری داریم. وی افزود: در شهادت ۳۴ روستا را تحت پوشش قرار داده و در این مناطق خانه صنایع دستی و مدرسه ساخته‌ایم و نمایشگاه عرضه محصولات گروه‌های توسعه روستایی را در ریگان در دست ساخت داریم که در قالب پروژه توسعه روستایی هدفمند معنی می‌شود و این تجربه را داریم. رجبی‌زاده درباره مشکل اراضی فاقد سند و گلایه مردم از این مشکلات عنوان کرد: قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع در سال ۴۱ تصویب و اعلام شد اگر قبل از تصویب این قانون هر جایی که توسط مردم احیاء و محدثات ایجاد شده، ملک مردم و مابقی ملی است.

به اعتراضات ملی‌شدن اراضی رسیدگی می‌کنیم

وی تصریح کرد: در دوره ۶۰ ساله‌ای که کار می‌شود، حتماً اجرای مقررات جاهایی ایراد داشته و به اعتراضات به ملی‌شدن رسیدگی می‌شود و در قانون رفع موانع تولید ملاک ارزیابی از سال ۴۶ گذاشته شد. رجبی‌زاده بیان کرد: اگر افرادی معتقدند ملک آن‌ها قبل از سال ۴۶ دارای آثار کشت بوده، به شعب دادگستری و ماده واحده مراجعه کنند تا رسیدگی شود. مدیرکل منابع طبیعی استان کرمان گفت: بحث دیگر تصرف اراضی ملی است و این که افراد ادعایی نسبت به این که زمین قبل از

۴۶ در تصرف بوده، ندارند و بعد از سال ۴۶ اراضی ملی را تصرف کرده‌اند که قانون‌گذار در سال ۷۳ قانون را تصویب کرد که این اراضی را بفروشد و در استان کرمان ۲۵ هزار هکتار را فروختیم و مراجعه کم داشتیم. وی افزود: از سال ۸۵ مهلت اجرای این قانون تمام شد و محاسبات نشان می‌دهد حدود ۱۰۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی که دارای منبع آب قانونی هستند، هنوز در تصرف مردم هستند و پیگیری‌های خوبی در کشور با محوریت کرمان انجام شد و در آخرین جلسه در سه ماه قبل قرار شد راهکاری برای این حوزه پیشنهاد شود که بتوانیم اراضی تصرفی که دارای منبع آب قانونی هستند، به افراد واگذار کنیم. رجبی‌زاده در بخش دیگری از سخنانش با اشاره به این‌که مقام معظم رهبری فرمودند «فرهنگ منابع طبیعی باید به معارف عمومی تبدیل شود»، گفت: در منابع طبیعی به دلیل گستردگی منابع و وظایف، به تنهایی نمی‌توانیم کار کنیم و باید مردم در حفاظت به کمک ما بیایند. وی ادامه داد: در حوزه مشارکت‌های مردمی، از ۱۳ سال قبل طرح آموزش کودکان دبستانی را با عنوان «کودکان دوستدار طبیعت» اجرا می‌کنیم و در این طرح ۹۴۱ هزار نفر ساعت آموزش داده‌ایم و در ۱۱ شهرستان کار انجام می‌شود.

چشم های خشک سیستان تر شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۰

زاهدان - ایرنا - رئیس اداره حفاظت محیط زیست زابل در شمال سیستان و بلوچستان گفت: در پی سرازیر شدن آب از سمت افغانستان به ایران و رسیدن آن به هامون صابوری (تالاب بین المللی هامون) چشم های خشک سیستان تر شد.

چشم های خشک سیستان تر شد

به گزارش ایرنا از روابط عمومی اداره کل حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان، «مهدی سراوانی اول» روز شنبه اظهار کرد: در پی سرازیر شدن آب از سمت افغانستان به ایران و رسیدن آن به هامون صابوری به منظور بررسی مسایل و مشکل های تالاب بین المللی از ورودی آب به تالاب، نحوه مدیریت و استفاده بهینه از آب بازدید انجام شد.

او گفت: در خصوص مدیریت آب تالاب به مشارکت همه اقشار مردم نیازمندیم.

رئیس اداره حفاظت محیط زیست زابل نقش تالاب بین المللی هامون در مهار سیلاب ها، مقابله با کانون ریزگردها و نقش پرندگان تالابی در مبارزه بیولوژیک با آفات کشاورزی را بسیار پر اهمیت دانست و افزود: کارکردهای مختلف تالاب و نقش و اهمیت آن در زندگی مردم منطقه بر کسی پوشیده نیست و بدون مشارکت جوامع محلی و مردم، حفظ تالاب امکان پذیر نخواهد بود.

وی بیان کرد: آنچه سبب برهم خوردن توازن منابع آبی و تغییرهای اقلیمی شده بهره وری بیش از ظرفیت طبیعت به وسیله توسط انسان است.

سراوانی اول گفت: سیاست های نادرست کشاورزی بیشترین آسیب را به محیط زیست وارد کرده است.

به گزارش ایرنا، سیلاب حاصل از بارندگی های کشور افغانستان بامداد شنبه وارد منطقه سیستان شد.

منطقه سیستان با پنج شهرستان زابل، زهک، هیرمند، هامون و نیمروز در شمال سیستان و بلوچستان با ولایت نیمروز افغانستان هم مرز است.

رودخانه هیرمند از بلندی های «بابایغما» از رشته کوه های هندوکش سرچشمه گرفته و پس از گذشت بیش از یک هزار کیلومتر وارد مرز ایران در سیستان می شود.

آب این رودخانه از ۱۹ سال پیش تاکنون به سبب قهر طبیعت و برخی عوامل دیگر قطع شده بود و تنها در زمستان برخی سال ها سیلاب های جزئی ناشی از بارندگی ها به صورت دشتمال از داخل افغانستان وارد سیستان می شود که مدت زمان جریان آب بسیار کوتاه بود و به تالاب بین المللی هامون نمی رسید.

سیلاب رودخانه هیرمند خارج از کنترل کشور همسایه است و به عنوان حق آبه سیستان محسوب نمی شود.

تالاب بین المللی هامون یکی از تالاب های مهم دنیا و بزرگترین دریاچه آب شیرین فلات ایران به شمار می رود که با گستره پنج هزار و ۷۰۰ کیلومتر مربع و دامنه ژرفای یک تا پنج متر در زمان پرآبی در منطقه سیستان واقع در ناحیه کویری و بیابانی شرق کشور قرار دارد.

این تالاب از سه بخش به نام های هامون پوزک در شمال شرقی، هامون صابوری در شمال و هامون هیرمند در غرب و جنوب غربی سیستان تشکیل شده است.

گستره بزرگی از هامون پوزک و قسمت عمده هامون صابوری در خاک افغانستان و بقیه هامون ها در خاک ایران قرار دارد.

تعداد چاه‌های غیرمجاز به ۳۰۰ هزار حلقه رسید - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۰

تهران- ایرنا- معاون آب و آبفای وزیر نیرو نوشت: ۱۲ سال قبل تعداد چاه‌های غیرمجاز در کشور حدود ۱۰۰ هزار حلقه بود که تعداد این چاه‌ها اکنون به بیش از ۳۰۰ هزار حلقه رسیده است.

تعداد چاه‌های غیرمجاز به ۳۰۰ هزار حلقه رسید

به گزارش خبرنگار اقتصادی ایرنا، «قاسم تقی‌زاده خامسی» امروز شنبه در صفحه شخصی خود در شبکه اجتماعی اینستاگرام نوشت: در این مدت برداشت آب از منابع زیرزمینی رشدی دو برابری داشته و به حدود هشت و نیم میلیارد متر مکعب رسیده است.

وی به سفر هفته گذشته خود به استان همدان - در معیت معاون اول رئیس جمهوری و وزیر نیرو - اشاره کرد و ادامه داد: «هر کجا باریکه‌ای جاریست، درخواست احداث سد وجود دارد که نهایتاً به توسعه اراضی کشاورزی و مصرف غیرمتعارف آب منتهی می‌شود؛ روندی که متأسفانه همچنان ادامه دارد».

معاون وزیر نیرو اضافه کرد: امروز که تقاضا در حوزه آب از منابع موجود بسیار بیشتر است، شناخت آنچه موجب این افزایش تقاضا است در کنار عوامل طبیعی و عوامل غیرقابل تغییر، اجتناب از اشتباه‌های گذشته و دنبال کردن آنچه به درستی در گذشته انجام شده، قدم اول در حل مساله آب است.

تقی زاده افزود: همسایگان ما بیش از آنکه به دکل‌های نفتی بپردازند، به موضوع آب و بازچرخانی آن فکر می‌کنند، سعی ما نیز بر این خواهد بود.

آخرین وضعیت بارش‌های ایران/سهم پاییز و زمستان از بارش‌ها+جدول - خبرگزاری تسنیم

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱

از مجموع ۱۴۹.۶ میلی‌متر بارش ثبت‌شده در ۱۳۹ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۹۲.۱ میلی‌متر سهم پاییز و ۵۷.۵ میلی‌متر سهم ۴۹ روز ابتدایی زمستان است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، بر اساس آمار رسمی دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت مدیریت منابع آب ایران، ارتفاع کل ریزشهای جوی از اول مهر تا ۱۹ بهمن سال آبی ۹۷-۹۸ (۱۳۹ روز ابتدایی سال آبی جاری) بالغ بر ۱۴۹.۶ میلیمتر است.

این مقدار بارندگی نسبت به میانگین دوره‌های مشابه درازمدت (۱۲۴.۲ میلیمتر) ۲۰.۵ درصد افزایش و نسبت به دوره مشابه سال آبی گذشته (۴۶.۴ میلیمتر) ۲۲۲.۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

همچنین حجم بارش‌های کشور از اول مهر تا ۱۹ بهمن به ۲۴۶ میلیارد و ۵۴۵ میلیون مترمکعب رسید.

درصد اختلاف بارندگی سال آبی جاری با		بارش تجمعی از ابتدای سال آبی تا کنون از اول مهر تا ۱۹ بهمن (میلیمتر)				حوضه‌های اصلی (درجه 1)
متوسط ۵۰ ساله	سال آبی گذشته	متوسط ۵۰ ساله	اختلاف با سال آبی گذشته	سال آبی ۹۶-۹۷	سال آبی ۹۷-۹۸	
۳۳.۶	۵۴.۶	۱۹۴.۸	۹۱.۹	۱۶۸.۴	۲۶۰.۳	دریای خزر
۳۲.۵	۳۹۷.۸	۲۰۸.۲	۲۲۰.۴	۵۵.۴	۲۷۵.۸	خلیج فارس و دریای عمان
۵۷.۵	۱۰۱.۱	۱۴۸.۱	۱۱۷.۳	۱۱۶	۲۳۳.۳	دریاچه ارومیه
-۲.۷	۳۰۵.۴	۷۶.۷	۵۶.۲	۱۸.۴	۷۴.۶	فلات مرکزی
-۴۹.۸	۶۵۱.۷	۴۳.۴	۱۸.۹	۲.۹	۲۱.۸	مرزی شرق
۱۶.۷	۴۶۸	۸۳.۷	۸۰.۵	۱۷.۲	۹۷.۷	قره‌قروم
۲۰.۵	۲۲۲.۴	۱۲۴.۲	۱۰۳.۲	۴۶.۴	۱۴۹.۶	کل کشور

از مجموع ۱۴۹.۶ میلی متر بارش ثبت شده در ۱۳۹ روز ابتدایی سال آبی جاری، ۹۲.۱ میلی متر سهم پاییز و ۵۷.۵ میلی متر سهم ۴۹ روز ابتدایی زمستان است.

از اینرو، در حالی که متوسط بارش های کشور از ابتدای سال آبی جاری تا نوزدهم بهمن ماه ۱۰۸ میلی متر در روز است، این رقم برای بارش های پاییز امسال ۱۰۲ میلی متر و برای بارش های زمستان امسال (تا ۱۹ بهمن) ۱۰۱۷ میلی متر بوده است.

آب زودتر از وعده افغانستان در هیرمند جاری شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱

زاهدان - ایرنا - در حالی بیش از یک سال از وعده مقامات افغانستان برای رهاسازی حق آبه رودخانه هیرمند می گذرد و هیچ حق آبه ای به ایران داده نشد، بارش های سنگین روزهای اخیر این کشور سبب جاری شدن سیلاب غیر قابل کنترل در این رودخانه مهم و مشترک بین ایران و افغانستان شد.

آب زودتر از وعده افغانستان در هیرمند جاری شد

به گزارش ایرنا، بعد از گذشت بیش از یکسال رودخانه مرزی هیرمند در شمال سیستان و بلوچستان بالاخره از نعمت الهی بهره مند شد. جاری شدن سیلاب ناشی از بارش های سنگین چند روز گذشته در حوضه میانی رودخانه هیرمند در افغانستان سبب شد تا طلسم تشنگی در رودخانه ها و مسیل های سیستان شکسته شود و مردمی که سال گذشته در سوگ از بین رفتن محصولاتشان نشستند با شنیدن صدای آب جانی دوباره بگیرند.

قطع آب رودخانه هیرمند در سال گذشته مشکلات فراوانی را برای مردم سیستان به وجود آورد و سبب شد در سال زراعی ۹۷-۱۳۹۶ خشکسالی در شمال استان ۷۴۲ میلیارد ریال به بخش کشاورزی این منطقه خسارت وارد کند و ۲۵ هزار هکتار از کشت زارهای گندم سیستان در این مدت از بین رفت.

خشکی ۱۰۰ درصدی تالاب هامون و تبدیل شدن آن به کانون اصلی گرد و غبار در منطقه روز این مردم را مانند شب تیره و تار کرد و حالا با آمدن سیلابی هر چند اندک که روز گذشته به رودخانه های تشنه سیستان رسیده چشم و دل این مردم روشن شده است زیرا آنان بیش از هر کسی معنای جمله 'آب مایه حیات است' را درک می کنند.

اگر چه این سیلاب خارج از فصل کشت و زراعت به سیستان وارد شد و دیگر سودی به حال کشاورزان ندارد اما باز هم مردم از وجود آب راضی و خشنود هستند.

گزارش خبرنگار ایرنا حاکی از شور و شغف وصف ناپذیر در میان مردم منطقه سیستان است به طوری که در هر ملاقاتی آمدن آب را به یکدیگر تبریک می گویند و از روز گذشته عکس و فیلم گرفتن با رودها و سدهای آبیگری شده به یکی از لذت بخش ترین تفریحات مردم تبدیل شده است.

از روز گذشته خوشحالی وصف ناپذیری در میان سیستانی ها حاکم است تا آنجا که خبر سجده شکرشان در صدر اخبار روز قرار داشت. مردم سیستان به موقتی بودن این آب آگاهند اما آن را روشنایی و حیات می دانند و برای ورود قطره قطره آن به خاک ایران خداوند را شاکرند.

****طنین صدای دلنواز آب پس از ماه ها انتظار**

یکی از شهروندان زهکی در این باره در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: صبح روز گذشته یکی از دوستانم که در نزدیکی مرز زندگی می کند با من تماس گرفت که صدای آب را می شنود و از من خواست تا خود را به آنجا برسانم.

محمد رحیمی ادامه داد: ورود آب به رودخانه هیرمند تداعی کننده خاطرات خوبی برای مردم این منطقه است و خوشحالی وصف ناپذیری در آنان ایجاد می کند به طوری که حاضرند نیمه های شب خود را نزدیک این رودخانه برسانند و آمدن آب را تماشا کنند.

**** ورود آب به سیستان ایران را خوشحال کرد**

یکی از اهالی زابل نیز در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: در سال گذشته که آب این رودخانه به طور کامل قطع شد و خشکسالی امان مردم سیستان را برید همه مردم ایران در جریان این موضوع قرار گرفتند و حالا ورود آب به سیستان نه تنها برای این استان بلکه برای کشور خبری مهم

و خوشحال کننده است.

محمود شهرکی ادامه داد: هر چند ورود این آب موقتی و اندک است و میزان آن به ادامه بارندگی در افغانستان بستگی دارد اما امیدی که در دل‌های مردم این منطقه ایجاد می‌کند بسیار زیاد است. وی افزود: وقتی نعمت خداوند می‌تواند به حدی باشد که از بندهای ایجاد شده در افغانستان سرازیر شود و دل مردم سیستان در پایین دست را شاد کند چرا انسانها به تقسیم درست و عادلانه این نعمت روی نیاورند. اگر کشور همسایه ما در طول سالهای گذشته به تعهدات خود در قبال مردم ایران عمل می‌کرد نه کشاورزی و نه محیط زیست ما متحمل این میزان خسارت نمی‌شد و چرخه طبیعت به روال طبیعی خود ادامه می‌داد.

****سیلاب؛ حق آبه نیست**

جاری شدن سیلاب روز گذشته با حرف‌های متناقضی درباره حق آبه بودن آن و به نتیجه رسیدن مذاکرات ایران و افغانستان همراه بود اما در این میان پخش صحبت‌های استاندار سیستان و بلوچستان آبی بر روی آتش شد و به این ضد و نقیض‌ها پایان داد.

بر اساس این گزارش احمد علی موهبتی دیروز اعلام کرد: بارندگی که در افغانستان صورت گرفته موجب جاری شدن آب از رودخانه هیرمند شده که بخشی از آن مربوط به منطقه پایین دست هامون صابوری است و بخشی مربوط به پایین دست سد کجکی است.

وی افزود: این آب، آب منطقه پایین دست سد کجکی است که ممکن است خیلی هم دوام نداشته باشد اما با توجه به اخبار و اطلاعاتی که داریم و کارهایی که وزارت نیرو و وزارت امور خارجه و افغانستان انجام داده اند قرار است بخشی از آب سهمیه ایران از ۸۲۰ میلیون مترمکعب هم آزاد و آب به دشت سیستان جاری شود.

موهبتی تاکید کرد: این سیلاب ربطی به حق آبه ندارد و به دنبال همان بارندگی‌ها در افغانستان است

که اگر مردم نتوانند مهار کنند به سیستان می رسد.

پیش از این نیز در ۲۵ مهرماه سال جاری مدیرکل هواشناسی سیستان و بلوچستان اعلام کرد که بر اساس الگوهای فصلی میزان نزولات جوی پاییز و زمستان سالجاری در افغانستان بویژه حوضه آبریز رودخانه هیرمند بیش از حد نرمال خواهد بود.

**** بارش ها در افغانستان ادامه دارد**

معاون توسعه و پیش بینی هواشناسی سیستان و بلوچستان نیز از ادامه بارش ها در بالادست رودخانه هیرمند خبر داد و گفت: براساس خروجی نقشه های پیشیابی و مدل های عددی هواشناسی روزهای دوشنبه و سه شنبه این هفته نیز موج جدید بارشی در بخش هایی از حوضه آبریز هیرمند فعال می شود.

دوست محمد کلیم ادامه داد: اگر چه این موج بارشی قدری ضعیف تر از موج قبلی است اما انتظار می رود بارش های خوبی در حوضه آبریز رودخانه هیرمند روی دهد.

۳ میلیون مترمکعب سیلاب وارد منطقه سیستان شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۱

زاهدان- ایرنا- مدیرعامل آب منطقه ای سیستان و بلوچستان گفت: بر اثر بارندگی های اخیر در حوضه پایین دست سد کجکی و دیگر بندهای احداث شده بر روی رودخانه هیرمند در افغانستان حدود سه میلیون مترمکعب آب وارد منطقه سیستان شد.

اتابک جعفری روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا اظهار داشت: در پی بارندگی های میان حوضه ای پایین دست سدهای احداث شده در افغانستان سیلاب روز شنبه ۲۰ بهمن ماه سالجاری وارد منطقه سیستان شد و موجبات خوشحالی مردم را فراهم کرد.

وی افزود: از این میزان سیلاب وارد شده ۱.۸ میلیون مترمکعب به منظور مصارف شرب وارد مخازن چاه نیمه شده است.

جعفری خاطر نشان کرد: این سیلاب فصلی که در اصطلاح محلی «دشت مال» گفته می شود موقتی بوده و تداوم ندارد.

مدیرعامل آب منطقه ای سیستان و بلوچستان ادامه داد: با توجه به نقشه های ماهواره ای میزان برف در بالادست رودخانه هیرمند متراکم و قابل توجه بوده و انتظار می رود با توکل بر حسن توجه الهی و حسن همجواری کشور دوست و برادر افغانستان امسال شاهد ورود آب به منطقه سیستان باشیم.

به گزارش ایرنا سیستان دو دهه است که با خشکسالی فزاینده رو به رو شده و کشاورزی، دامپروری و صیادی را در این منطقه بشدت تحت تاثیر قرار داده و زندگی را برای مردم دشوار کرده است.

سیستان متشکل از پنج شهرستان زابل، هیرمند، زهک، نیمروز و هامون در شمال سیستان و بلوچستان و در همسایگی کشور افغانستان واقع شده است.

تالاب بین المللی هامون از زمان بروز خشکسالی های مداوم در این منطقه به بستر گرد و غبار تبدیل شده است.

هزینه تولید آب از طریق «بارورسازی ابرها» چقدر است؟ - خبرگزاری مشرق نیوز مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۲۱

بارورسازی ابرها در ۱۰ استان بزودی آغاز می‌شود/ مخالفان و موافقان بارورسازی ابرها چه می‌گویند؟

طرح بارورسازی ابرها در چهارمین دهه اجرا با مخالفت‌های برخی از مسئولان کشور مواجه است؛ رئیس سازمان هواشناسی کشور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، از مخالفان سرسخت این طرح به شمار می‌روند.

به گزارش مشرق، طرح بارورسازی ابرها در ایران، در چهارمین دهه اجرا با مخالفت‌های برخی از مسئولان کشور مواجه است؛ داود پرهیزگار رئیس سازمان هواشناسی کشور و عیسی کلانتری، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، از مخالفان سرسخت اجرای این طرح به شمار می‌روند!

آنها بارورسازی ابرها را بی‌فایده دانسته و با این توجیه که بارش‌های ناشی از بارورسازی ابرها، توقع مردم را بالا می‌برد، خواهان توقف اجرای این طرح هستند!! اما فرید گلکار، مدیر مرکز ملی مطالعات و تحقیقات باروری ابرها با اشاره به اینکه بارورسازی ابرها در ۶۰ کشور جهان اجرا می‌شود، استحصال آب از طریق بارورسازی ابرها در کشور را فرصتی ارزشمند می‌داند که نباید از دست برود. از آنجا که تا کنون دلایلی علمی و قانع‌کننده برای مخالفت با اجرای طرح بارورسازی ابرها ارائه نشده است، بر آن شدیم تا نقطه‌نظرات یکی از چهره‌های علمی مخالف طرح بارورسازی ابرها و دلایل مخالفت با اجرای این طرح را جمع‌بندی کرده و به همراه پاسخ مرکز ملی مطالعات و تحقیقات باروری ابرها در اختیار علاقه‌مندان بگذاریم.

در ادامه، نقطه‌نظرات حسن لشکری، اقلیم‌شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی درباره بارورسازی ابرها و دلایل مخالفتش با اجرای این طرح را که در قالب نوشتاری از سوی وی ارسال

شده می‌خوانید و البته پاسخ فرید گلکار، مدیر مرکز ملی تحقیقات و مطالعات باروری ابرها پس از آن آمده است:

مسئله بارورسازی ابرها از دو بعد قابل بررسی است که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۱- امکان‌سنجی علمی پدیده بارورسازی

فرایند تشکیل ابر، رشد قطرات و بارش یک فرایند بسیار پیچیده است؛ مهمترین عوامل و عناصر تاثیرگذار در تکوین و شکل‌گیری یک ابر عبارتند از رطوبت (مقدار موجود و مقدار شارش شده به درون جو در واحد زمان)، دما، دینامیک جو (جریان‌ات بالاسو و پایین سوی درون جو) عوارض توپوگرافی (ارتفاع و جهت ارتفاعات).

هیچیک از این عوامل و عناصر از روزی به روز دیگر و از مکانی به مکانی دیگر یکسان و پایدار نیستند مثلاً سامانه‌هایی که از سمت جنوب وارد کشور ایران می‌شوند از لحاظ رفتار و سازوکار متفاوت از سامانه‌هایی هستند که از سمت غرب یا شمال غرب وارد ایران می‌شوند؛ بنابراین ویژگی‌ها و رفتار هر کدام از این سامانه‌ها و به تبع، ابرهای آن‌ها نیز یکسان نیست. در عین حال همین سامانه‌ها با منشأ یکسان نیز در تمام موارد ابرهای یکسانی را ایجاد نمی‌کنند چرا که هر کدام از عناصر درون آن ممکن است نسبت به روز قبل و حتی نسبت به ساعت قبل تغییر کرده و رفتار و سازوکار درون ابر را تغییر دهد. همچنان که مقادیر بارش ابرهایی با منشأ یکسان متفاوت است و حتی نوع بارش آنها متفاوت می‌شود بنابراین هر اقدامی برای بارورسازی ابرها مستلزم شناخت دقیق از رفتار کلی ابرهایی است که وارد هر منطقه جغرافیایی می‌شوند. با این همه با دستیابی به رفتار کلی ابرها باز هم نمی‌توان یک سازوکار واحد را برای همه آنها به کار برد.

چرا که رفتار درونی ابر از سامانه‌ای به سامانه دیگر متفاوت است. این ویژگی ذاتی جو و هر پدیده‌ای مرتبط با جو است. البته این به مفهوم آن نیست که هیچ‌کدام از رفتارهای جو قانونمند نبوده و جملگی اصولاً غیرقابل پیش‌بینی هستند بلکه باید توجه داشته باشیم وقتی با جو سر و کار داریم باید

رفتار آن را به طور مستمر رصد و پیگیری کنیم تا بهتر و دقیق تر اقدام و پیشینی کنیم.

با این توصیف مختصر از رفتار ابرها متوجه می‌شویم که بارورسازی ابرها مستلزم شناخت دقیق آن است تا مناسبترین روش، زمان و مکان را برای بارورسازی ابرها انتخاب کنیم بنابراین لازم است ابتدا با ابزارهای دقیق همچون رادارها و کاوشگرها رفتار و ویژگی ابرها در هر منطقه شناسایی شود، چراکه ممکن است هر اقدام نامناسب با ابر نه تنها به باروری ابر کمی نکند بلکه بارش معمول آن را نیز دچار اختلال کند. به عنوان مثال گاهی برای بارورسازی (رشد قطرات) درون ابر دید نقره به درون ابر اضافه می‌کنند. بنابراین بارورسازی موفقیت‌آمیز آن مستلزم اطلاع دقیق از ترمودینامیک ابر (مقدار بخار آب، دما، جریانات بالا و پایین سو، ویژگی شیمیایی و فیزیکی آئروسول‌های درون آن و....) در همان لحظه است تا میزان دقیق دید لازم برای وارد کردن به درون ابر، مقدار یخ خشک مورد نیاز یا هر روش دیگری انتخاب شود چرا که افزایش بیش از مقدار لازم حتی ممکن است رشد قطرات را متوقف کرده و ابر در حال بارش را مضمحل کند.

بنابراین اولین قدم در بارورسازی ابرها، شناخت دقیق از رفتار و سازوکار دینامیک ابرها در هر منطقه از کشور، ایجاد زیر ساخت‌های مناسب (ایستگاه‌های مجهز به رادار، کاوشگر) و رصد مداوم ابرها است وگرنه هر اقدام بدون مطالعه علمی و دقیق نه تنها منجر به خسارت‌های اقتصادی و زیست محیطی قابل توجه خواهد بود، بلکه ممکن است شرایط فعلی را نیز بدتر کرده و وقت و سرمایه ملی را به هدر دهد.

۲- ضرورت‌ها و توجیه اقتصادی

مسئله دوم توجیه اقتصادی و زیست محیطی بارورسازی ابر است؛ همچنان که بیان شد انجام موفقیت‌آمیز بارورسازی ابرها مستلزم ایجاد زیرساخت‌های لازم همچون ایستگاه‌های مجهز به رادار، ارسال کاوشگرهای متعدد با فواصل زمانی و مکانی مناسب و همچنین خرید و ساخت هواپیما،

پهباد و یا سایر تجهیزات مورد نیاز برای عملیات بارورسازی است. در خوشبینانه‌ترین گزارش‌ها در کشورهایی که دارای روزهای ابری مناسب و کافی بوده‌اند، و عملیات بارورسازی انجام شده است، افزایش ۱۰ تا حداکثر ۱۵ درصدی بارش‌ها اعلام شده است. بنابراین در کشوری خشک و نیمه خشک همچون ایران که تعداد روزهای همراه با ابر بسیار کمتری دارند و در خشکسالی این مقدار کمتر نیز می‌شود توجیه اقتصادی بارورسازی ابرها قدری تأمل‌برانگیز است.

بر اساس تحقیقی که توسط دو نفر از دانشجویان دوره دکتری اینجانب بر روی سامانه‌های بارشی ورودی به منطقه جنوب غرب و جنوب کشور انجام شده، به عنوان مثال، تعداد سامانه‌هایی که در یک دوره آماری ۶۰ ساله وارد منطقه جنوب غرب ایران شده است به شرح زیر است:

۱- سامانه یک روزه: ۲۲۷ سامانه

۲- سامانه دو روزه: ۳۰۶ سامانه

۳- سامانه سه روزه: ۵۴ سامانه

۴- سامانه چهار روزه: ۳۲ سامانه

۵- سامانه پنج روزه و بالاتر: ۱۶ سامانه

در مجموع ۶۳۵ سامانه در یک دوره آماری ۶۰ ساله و یا ۱۱۵۱ روز سامانه بارشی وارد این منطقه شده است.

در این صورت به طور متوسط در هر سال ۱۰.۵ سامانه یا حدود ۱۹ روز سامانه بارشی وارد منطقه جنوب غرب شده است. با فرض اینکه ۳۰ درصد این مقدار نیز سامانه‌های محلی اتفاق افتاده باشد، تعداد سامانه‌های بارشی وارد شده به کشور تعدادی قابل توجه نیست.

تحقیق دیگری در همین زمینه تعداد سامانه‌های ورودی از مسیرهای مختلف به نیمه جنوبی کشور را در یک دوره آماری ۲۳ ساله به شرح زیر نشان داد:

از مسیر خوزستان ۴۲۱ روز سامانه بارشی

از مسیر بوشهر ۳۲۷ روز سامانه بارشی

از مسیر هرمزگان ۱۸۶ روز سامانه بارشی

ملاحظه می‌شود که در سایر استان‌های نیمه جنوبی این مقدار کمتر نیز می‌شود؛ با علم بر اینکه انجام عملیات بارورسازی بر روی همه سامانه‌ها و ابرها امکان‌پذیر نیست.

ممکن است این سؤال پیش آید که تعداد روزهای ابرناکی در این مناطق بیشتر از این مقدار است (چون ممکن است برخی تعداد روزهای همراه با ابر را ملاک عمل قرار دهند) ولی باید توجه داشت ابرهایی که از عمق، پهنه و تداوم مناسب برخوردار نباشند قابلیت بارورسازی را ندارند به عبارت دیگر ابر باید از پشتوانه تغذیه رطوبتی مناسبی برخوردار باشد وگرنه ابرهایی که با رطوبت محلی ایجاد می‌شوند و تغذیه رطوبتی کافی از منابع رطوبتی گسترده ندارند شرایط مناسبی برای باروری نخواهند داشت.

بنابراین هزینه‌های لازم برای بارورسازی ابرها از یک طرف و شرایط جوی کشور ایران (فراوانی کم ابرها با قابلیت مناسب، تغییرات شدید آنها از سالی به سال دیگر و....)، آثار زیست محیطی مترتب آن و محصولی که حاصل خواهد شد توجیه اقتصادی آن را دچار تردید می‌کند. به عنوان مثال در منطقه ای که کل بارش آن ۲۰۰ میلیمتر است افزایش ۲۰ میلیمتر (که محل تردید است) آثار شگرفی در منابع آبی آن منطقه و شرایط زسیت محیطی آن ایجاد نخواهد کرد. در صورتی که اعمال مدیریت بر منابع آبی کشور و استفاده صحیح از منابع موجود آثار مثبت و پایدارتری بدنبال خواهد داشت. در شرایط کنونی مهمترین عامل در بحران آبی کشور فقدان یک مدیریت صحیح و علمی بر منابع آب کشور می‌باشد؛ چالش‌ها اصلی در منابع آب کشور:

۱- فقدان یک برنامه آمایشی در کشاورزی کشور

۲- فقدان تقویم زراعی علمی برای عمده محصولات کشاورزی

۳- اتلاف بخش زیادی از آب کشاورزی در زنجیره تولید تا مصرف (سرچشمه تا مزرعه)

۴- فقدان شیوه های مناسب ذخیره آب در سال های پر بارش

۵- جابجایی بدون پشتوانه علمی آب در حوزه های آبریز

۶- تخریب خاک، پوشش گیاهی و جنگل ها در چند دهه اخیر

۷- فراقکنی بحران های زیست محیطی و بحران آب و سایر مخاطرات اقلیمی به بیرون مرزها و

خشکسالی و تغییرات اقلیمی به جای پذیرش واقعیت و تلاش برای پیدا کردن راه حل های علمی

خشکسالی جزء لاینفک هر اقلیمی است. گرمایش جهانی و تغییر اقلیم یک واقعیت غیر قابل انکار

است که ما دچار آن هستیم. ولی آنچه مهم است پذیرش این واقعیت از طرف مدیران و برنامه ریزان

است و اتخاذ تدابیر لازم و ایجاد زیر ساخت های مناسب جهت همزیستی کم ضرر با این پدیده و

سازگاری با این تغییرات ناشی از آن. کشور ایران از لحاظ اقلیمی دارای مزیت هایی اقلیمی است که

کمتر کشوری در منطقه خاورمیانه از آنها برخوردار است. ایران همچنین از متخصصان مجرب و

کارآمدی فراوانی در سراسر کشور برخوردار است که اطمینان و اعتماد به تجارب و تخصص آنها نه

تنها کشور را از این بحران عبور خواهد داد، بلکه این چالش را به فرصت برای کشور تبدیل خواهد

کرد.

نتیجه اینکه بارورسازی ابرها برای حل مشکل کم آبی کشور محل تردید است. مدیریت منابع آب،

فرهنگ سازی، افزایش آگاهی و دانش مردم و کشاورزان به مدیریت و استفاده بهینه از آب،

به کارگیری متخصصان و فارغ التحصیلان توانمند این رشته در بخش های مرتبط و اعتماد به توانایی

های جوانان این رشته ها کشور را از این بحران عبور خواهد داد همانند بسیاری از موفقیت هایی که

در نتیجه اعتماد به متخصصان و جوانان حاصل شده است.

توضیحات جامع این اقلیم شناس در نقد بارورسازی ابرها در ایران را، فرید گلکار، مدیر مرکز ملی

تحقیقات و مطالعات باروری ابرها اینگونه پاسخ می دهد:

- در هیچ کجای دنیا خصوصاً کشور ما بارورسازی ابر به منظور افزایش بارش، به عنوان راه حلی

برای رفع خشکسالی و بحران آب معرفی نشده است؛ بارورسازی ابرها یکی از راه‌های تخفیف خشکسالی و بهبود منابع آب در کنار مدیریت مصرف و دیگر برنامه‌ها در بسته مدیریت منابع آب است بنابراین بارورسازی ابرها باید در سالهایی که بارش مناسبتر است انجام گیرد تا در سالهای با کمبود بارش، با بحران آب کمتری مواجه شویم.

- در مثال ذکر شده از افزایش ۲۰ میلیمتری بارش در یک منطقه‌ای با بارش ۲۰۰ میلیمتر باید متذکر شد که این مقدار افزایش بارش در سطح منطقه مقدار قابل توجهی است که وارد چرخه آب منطقه می‌شود. در واقع این ۲۰ میلیمتر به چرخه آب موجود در منطقه اضافه شده است. بنا به گفته یکی از مسئولان حوزه آب، افزایش حتی ۳ میلیمتر بارش به چرخه آب در یک منطقه، کمک شایانی به بهبود شرایط حاضر منطقه مورد نظر می‌کند.

- مقدار موادی که به واسطه بارورسازی ابرها وارد سامانه های بارشی منطقه می‌شود بسیار ناچیز بوده و بر اساس منابع معتبر جهانی، چندین مرتبه از مقدار استاندارد و بی‌خطری که می‌تواند به صورت طبیعی در جو و به تبع آن در آب حاصل از بارش وجود داشته باشد، کمتر است.

- افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی بارش در نتیجه بارورسازی ابرها، یک میانگین است و مربوط به تنها یک دوره عملیات. به صورت پرواز به پرواز یا روزانه این درصد می‌تواند تا بیش از ۱۵ درصد و حتی تا حدود ۱۰۰ درصد افزایش یابد، همانطور که در کشورهای پیشرو در زمینه بارورسازی ابرها نیز به همین گونه است ضمناً استحصال آب از طریق بارورسازی ابرها، به عنوان روشی علمی و منحصربه‌فرد برای تولید آب شناخته شده که به لحاظ اقتصادی، کم‌هزینه‌ترین روش است.

- اعتبارات باروری ابرها بسیار کم و محدود است. تاکنون اعتبار قابل توجهی در اختیار این مرکز قرار نگرفته است به عنوان مثال در سال جاری، ۶ میلیارد تومان اعتبار داشتیم. دو و سه سال پیش کمتر از یک میلیارد تومان و طی بیست سال گذشته شرایط مشابه حاکم بوده است. بر اساس مستنداتی که از سوی مرکز منتشر شده و در اختیار عموم قرار گرفته در روش بارورسازی ابرها با

استفاده از هواپیما هزینه هر متر مکعب آب استحصالی در ایران کمتر از ۵۰۰ ریال است! آیا ۵۰ تومان در ازای تولید و اضافه شدن یک مترمکعب آب به چرخه آبی منطقه، بهای زیادی است؟ در تمام دنیا نسبت سود به هزینه بارورسازی ابرها بسیار زیاد است و به عنوان ارزانترین شیوه تولید آب بدون هیچ اثر زیست‌محیطی منفی و غیر قابل کنترل و کاملاً سازگار با طبیعت شناخته می‌شود.

هفته گذشته سومین نشست از مجموعه نشست‌های تخصصی موسسه تحقیقات آب با عنوان "بارورسازی ابرها؛ چالش‌ها و انتظارات" با حضور بنفشه زهرایی، مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقاء بهره‌وری آب و آبفا وزارت نیرو، فرید گلکار مدیر مرکز ملی مطالعات و تحقیقات باروری ابرها و شهاب جمشیدی نماینده نیروی هوافضای سپاه پاسداران در پروژه بارورسازی ابرها، علی عابدینی، معاون توسعه و پیش‌بینی و ابراهیم میرزایی، معاون فنی و شبکه ایستگاه‌های هواشناسی سازمان هواشناسی در محل سالن اجتماعات موسسه تحقیقات آب برگزار شد.

ذخیره آب چند سد بزرگ به ۴۰ درصد رسید - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۳

ذخیره آب چند سد بزرگ به ۴۰ درصد رسید

حدود ۴۰ درصد از سدهای بزرگ همچون زاینده‌رود، شهید رجایی، دوستی و ملاصدرا کمتر از ۴۰ درصد آب ذخیره شده دارند.

میزان بارندگی‌ها در ایران از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهرماه) تاکنون به بیش از ۱۵۲ میلیمتر رسیده است که این رقم در مقایسه با مدت متوسط بلندمدت حدود ۲۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

بر این اساس با وجود اینکه سال آبی جاری، جزو یکی از پربارش‌ترین مقاطع زمانی نیم قرن اخیر کشور بوده است؛ ولی با این وجود توزیع نامتناسب مکانی و زمانی آن موجب شده تا تمامی استان‌ها، شرایط خوبی به جهت برخورداری از نزولات جوی نداشته باشند. به‌طوری که امسال غرب و جنوب غرب کشور شاهد بارش‌های سیل‌آسا و استثنایی بوده ولی در استان‌های شرقی و مرکزی کماکان بارندگی قابل توجهی ثبت نشده است.

بنا بر اعلام وزارت نیرو، توزیع نامتناسب مکانی و زمانی بارش‌ها موجب شده تا میزان اختلاف بارش‌ها در مناطقی از غرب و شرق کشور به بیش از هزار میلیمتر برسد.

توزیع نامتناسب مکانی و زمانی بارندگی‌ها موجب شده است تا در گوشه‌ای از کشور حوضه‌های مانند کرخه، اترک، کارون بزرگ، قره‌سو و گرگان، جراحی و زهره و دریاچه نمک بهترین سال آبی خود در ۵۰ سال اخیر را تجربه کنند، ولی در مقابل، مناطقی از کرمان و سیستان در حال حاضر خشک‌ترین سال آبی نیم قرن اخیر خود را سپری می‌کنند.

سدهای نقاط مختلف نیز متأثر از توزیع نامناسب بارش‌ها در شرایط متفاوتی به سر می‌برند. بارندگی‌های مناسب چند ماه اخیر و وقوع سیلاب‌های بزرگ در جنوب غرب موجب شده است در طی پنج ماه گذشته، ورودی به سدهای خوزستان با رشد ۴۲۷ درصدی به بیش از ۱۴ میلیارد مترمکعب برسد؛ اما در مقابل ورودی به سدهای استانی همچون کرمان تنها ۳۰ میلیون مترمکعب بوده است که در مقایسه با سال گذشته هم که یکی از خشک‌ترین مقاطع زمانی نیم قرن اخیر کشور بوده حدود ۵۲ درصد کاهش پیدا کرده است.

نگاهی به پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران نیز حکایت از وجود فاصله ۱۱۰۰ میلیمتری بین این مناطق دارد. در نقطه‌ای از کشور هم‌چون چلگرد چهارمحال و بختیاری بیش از ۱۱۱۶ میلیمتر بارندگی و یا در رامسر صفارود ۱۰۱۲ میلیمتر بارش در طی پنج ماه اخیر رخ داده است، ولی در مقابل ایستگاه‌های باران سنجی مثل تصفیه‌خانه زاهدان و یا رحمت آباد-ریگان کرمان حتی یک میلیمتر بارندگی را در سال آبی جاری ثبت نکرده‌اند.

پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران/کدام نقاط رکورددار بارش‌ها شدند؟+جدول -

خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۳

فاصله بارش‌ها در پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط ایران بیش از یک متر است، حتی نقاطی در کشور داریم که در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری حتی یک قطره باران نیز در این نقاط ثبت نشده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری تسنیم، در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری (از ابتدای مهرماه تا بیست و یکم بهمن‌ماه) در مجموع در کشور ۱۵۲.۲ میلیمتر بارش به ثبت رسید.

در این مدت، برخی نقاط کشور بسیار کم‌بارش و برخی نقاط کشور بسیار پربارش بودند. پربارش‌ترین نقطه ایران "چلگرد" در استان چهارمحال و بختیاری است که در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری ۱۱۱۵.۸ میلیمتر بارش، یعنی بیش از یک متر و ۱۱ سانتیمتر بارش داشته است.

دومین نقطه پربارش ایران "رامسر - صفارود" در استان مازندران است که در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری ۱۰۱۲.۳ میلیمتر بارش داشته است. همچنین یکی از نقاط پربارش کشور "تله‌زنگ" در استان خوزستان با ثبت ۹۹۱.۶ میلیمتر بارش در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری است.

از سوی دیگر، کم‌بارش‌ترین نقطه ایران، نقاطی همچون "رحمت‌آباد - ریگان" در کرمان و "تصفیه‌خانه زاهدان" در سیستان و بلوچستان است که در ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری، حتی یک قطره باران نیز در این نقاط نباریده است.

در جدول زیر، پربارش‌ترین و کم‌بارش‌ترین نقاط کشور به تفکیک ۶ حوضه آبریز اصلی ایران آورده شده است؛

کمترین			بیشترین			حوضه آبریز درجه 1
میزان بارندگی	نام ایستگاه	نام استان	میزان بارندگی	نام ایستگاه	نام استان	
۹۸.۸	اردبیل	اردبیل	۱۰۱۲.۳	رامسر-مقارود	مازندران	دریای خزر
۲۵	محوطه امور آب چابهار	سیستان و بلوچستان	۹۹۱.۶	تله زنگ	خوزستان	خلیج فارس و دریای عمان
۱۱۳۳.۶	تبریز	آذربایجان شرقی	۳۴۳.۷	اشنویه-گلزار چای	آذربایجان غربی	دریاچه ارومیه
*	رحمت آباد-ریگان	کرمان	۱۱۱۵.۸	چلگرد	چهارمحال و بختیاری	فلات مرکزی
*	تصفیه خانه زاهدان	سیستان و بلوچستان	۳۹.۴	اسد آباد بیرجند	خراسان جنوبی	مرزی شرق
۶۹.۸	باغسنگان تربت جام	خراسان رضوی	۱۳۰.۵	سر خس	خراسان رضوی	قره قووم
*	رحمت آباد-ریگان	کرمان	۱۱۱۵.۸	چلگرد	چهارمحال و بختیاری	کل کشور

آمار بارش های ۱۴۱ روز ابتدایی سال آبی جاری در پربارش ترین و کم بارش ترین نقاط کشور

توزیع نامناسب بارش ها در کشور - روزنامه عصر اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴

توزیع نامناسب بارش ها در کشور

عصر اقتصاد: توزیع نامتناسب مکانی و زمانی بارش ها موجب شده تا میزان اختلاف بارش ها در مناطقی از غرب و شرق کشور به بیش از هزار میلیمتر برسد.

آمار منتشر شده از وزارت نیرو و شرکت مدیریت منابع آب ایران نشان می دهد که میزان بارندگی های کشور از ابتدای سال آبی جاری (ابتدای مهرماه) تاکنون به بیش از ۱۵۲ میلیمتر رسیده است که این رقم در مقایسه با مدت متوسط بلندمدت حدود ۲۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

با وجود اینکه سال آبی جاری، جزو یکی از پربارش ترین مقاطع زمانی نیم قرن اخیر کشور بوده است؛ ولی با این وجود توزیع نامتناسب مکانی و زمانی آن موجب شده تا تمامی استان های کشور، شرایط خوبی به جهت برخورداری از نزولات جوی نداشته باشند. به طوری که امسال غرب و جنوب غرب کشور شاهد بارش های سیل آسا و استثنایی بوده ولی در استان های شرقی و مرکزی کماکان بارندگی قابل توجهی ثبت نشده است.

در حال حاضر هفت استان خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، فارس، کرمان، هرمزگان، یزد و اردبیل به طور متوسط بین ۱۰ تا ۵۰ درصد بارندگی های کمتری را نسبت به مدت متوسط بلندمدت تجربه می کنند و حدود ۴۰ درصد از سدهای بزرگ کشورمان همچون زاینده رود، شهید رجایی، دوستی و ملاصدرا کمتر از ۴۰ درصد آب ذخیره شده دارند.

توزیع نامتناسب مکانی و زمانی بارندگی ها موجب شده است تا در گوشه ای از کشور حوضه های مانند کرخه، اترک، کارون بزرگ، قره سو و گرگان، جراحی و زهره و دریاچه نمک بهترین سال آبی خود در ۵۰ سال اخیر را تجربه کنند، ولی در مقابل، مناطقی از کرمان و سیستان در حال حاضر خشک ترین سال آبی نیم قرن اخیر خود را سپری می کنند.

سدهای نقاط مختلف کشور نیز متاثر از توزیع نامناسب بارش ها در شرایط متفاوتی به سر می برند. بارندگی های مناسب چند ماه اخیر و وقوع سیلاب های بزرگ در جنوب غرب کشور موجب شده است تا در طی پنج ماه گذشته، ورودی به سدهای خوزستان با رشد ۴۲۷ درصدی به بیش از ۱۴ میلیارد مترمکعب برسد؛ اما در مقابل ورودی به سدهای استانی همچون کرمان تنها ۳۰ میلیون مترمکعب بوده است که در مقایسه با سال گذشته هم که یکی از خشک ترین مقاطع زمانی نیم قرن اخیر کشور بوده حدود ۵۲ درصد کاهش پیدا کرده است.

نگاهی به پربارش ترین و کم بارش ترین نقاط ایران نیز حکایت از وجود فاصله ۱۱۰۰ میلیمتری بین این مناطق دارد. در نقطه ای از کشور همچون چلگرد چهارمحال و بختیاری بیش از هزار و ۱۱۶ میلیمتر بارندگی و یا در رامسر صفارود هزار و ۱۲ میلیمتر بارش در طی پنج ماه اخیر رخ داده است، ولی در مقابل ایستگاه های باران سنجی مثل تصفیه خانه زاهدان و یا رحمت آباد-ریگان کرمان حتی یک میلیمتر بارندگی را در سال آبی جاری ثبت نکرده اند.

فروچاله‌ها این روزها قدم به قدم به شهر تهران نزدیک‌تر می‌شوند و صدای پای آن از دشت‌های خشکیده ورامین به گوش می‌رسد؛ ۵ نشست عمده زمین در ۲ سال گذشته - روزنامه سبزینه

مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۴

پدیده فرونشست زمین در تهران از جمله مشکلاتی است که ممکن است به یک بحران بزرگ تبدیل شود و باید به دنبال راه‌حلی برای آن باشیم. فرونشست زمین از جمله پدیده‌های نگران‌کننده‌ای است که در سال‌های اخیر گریبان بسیاری از مناطق جغرافیایی کشور را گرفته و خسارت‌های سنگینی را به شهروندان وارد کرده است؛ پدیده‌ای طبیعی که حاصل اقدامات تخریبی انسان‌هاست و دورنمای بسیار نگران‌کننده‌ای را پیش روی کشور قرار داده است. به عقیده بسیاری از کارشناسان و متخصصان، پدیده فرونشست زمین در شهر بزرگ تهران در آینده‌ای نزدیک جان و مال میلیون‌ها تهرانی را به مخاطره خواهد انداخت. متخصصان و کارشناسان حوزه پدیده فرونشست زمین که هر از چندگاهی نمودهای آن را در نقاط مختلف شهر می‌توان مشاهده کرد، برداشت‌های بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، احداث سد و ممانعت از تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی و ساخت و سازهای بی‌رویه را از جمله عوامل اصلی وقوع این پدیده عنوان می‌کنند که از قرار معلوم و به واسطه روند شتابان توسعه شهر تهران نه تنها قرار نیست متوقف شود، بلکه پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است. مطالعات کارشناسان محیط زیست نیز نشان می‌دهد فرونشست دشت‌های کشور از مرحله هشدار عبور کرده و در این بین تهران وضعیت وخیم‌تری نسبت به سایر دشت‌ها دارد. برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی سطح ایستایی خاک را برهم زده است و از بین رفتن خلل و فرج سازنده مخزن نگهداری آب در خاک، منجر به نابودی (مرگ) خاک و در نهایت فرونشست زمین می‌شود.

با توجه به جمعیت میلیونی شهر تهران کاملاً مشخص است که در این منطقه از کشور نه تنها مصرف آب به میزان بالایی وجود دارد، بلکه از سوی دیگر انبوه‌سازی و بلند مرتبه‌سازی امکان فرونشست و

بروز خسارت‌های این‌چنینی را افزایش داده است. حداقل پنج نشست عمده زمین در دو سال گذشته در مناطق مختلف شهر تهران در خیابان‌های «شهران»، «پیامبر اعظم (ص)»، «میدان قیام»، «مولوی» و سه راهی خیابان «خیام» به ثبت رسیده است و با توجه به رشته قنات‌هایی که از شمال تهران به سمت ری کشیده شده و عدم رویکرد مهندسی در ساختمان‌سازی می‌توان وقوع نشست‌های بیش‌تری را در پایتخت انتظار داشت. مسأله دیگری که در پی فرونشست زمین می‌تواند خطرناک باشد، حساس‌تر شدن ساختمان‌ها حتی نسبت به زمین‌لرزه‌های کوچک‌تر است. بلوچی، مشاور ارشد سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، پدیده فروچاله‌ها را مستقل از فرونشست زمین دانست و در این باره اظهار کرد: فرونشست زمین به عنوان یک عامل تهدیدکننده جدی در جنوب غرب تهران و در مناطق ۱۷، ۱۸، ۱۹ و به سمت شهریار اتفاق می‌افتد. این پدیده در اعماق زمین رخ می‌دهد و در سطح زمین آثاری به جز کج‌شدن یا ایجاد ترک در ساختمان‌ها از خود به جای نمی‌گذارد.

بلوچی گفت: ایجاد تونل‌های تأسیسات شهری می‌تواند زیر این کلان‌شهر را ایمن کند. باید این تونل‌ها در تهران به صورت کاملاً ایمن ساخته شوند تا نگرانی‌ای از خرابی تأسیسات زیرزمینی نداشته باشیم. پدیده فرونشست زمین در تهران از جمله مشکلاتی است که ممکن است به یک بحران بزرگ تبدیل شود، اما بیش از هر چیز باید به دنبال راه‌حلی برای حل این مشکل بزرگ بود. مصرف نادرست آب توسط شهروندان تهرانی یکی از دلایل بروز این مشکل است و باید گفت مصرف آب در شمال شهر تهران بیش‌تر از سایر مناطق آن است، در حالی که مصرف سرانه آب خانگی در ایران با بسیاری از مناطق و کشورهای مختلف جهان چندان فرقی ندارد، اما بخش مهمی از مصرف مربوط به اتلاف آب در شبکه است. به‌طور کلی سه نوع فرونشست پیوسته، منطقه‌ای و نقطه‌ای در تهران وجود دارد. درباره فرونشست پیوسته می‌توان گفت تهران سالی چند میلی‌متر فرونشست پیوسته دارد. علاوه بر این نشست پیوسته، نشست منطقه‌ای نیز وجود دارد، به‌طوری که یک منطقه نسبت به سایر مناطق دیگر نشست بیش‌تری می‌کند. در تهران نیز گاهی شاهد نشست‌های نقطه‌ای هستیم که گاه به علت کور یا مسدود شدن قنات یا ترکیدگی لوله که منجر به تجمع آب یا وارفتگی خاک می‌شود و

چون روی آن آسفالت قرار دارد، دیده نمی‌شود و زمین به‌طور ناگهانی فرو می‌ریزد. براساس آمارها، هر روز یک میلی‌متر از زمین در شهر تهران نشست می‌کند (یعنی سالانه ۳۶ سانتی‌متر نشست زمین داریم). این میزان نشست تهران را رکورددار نشست زمین در دنیا کرده است. فروچاله‌ها یکی از تهدیدهایی است که این روزها قدم به قدم به شهر تهران نزدیک‌تر می‌شود و صدای پای آن از دشت‌های خشکیده ورامین به گوش می‌رسد. شاید تا به امروز شهروندان تهرانی این بحران را حس نکرده باشند، اما اگر رویه فعلی ادامه پیدا کند، تهرانی‌ها هر روز باید شاهد فرو ریختن ساختمان‌ها و ایجاد چاله‌ها در خیابان‌های شهر باشند. جنوب تهران به‌طور جدی با مخاطرات نشست زمین مواجه است و بررسی‌ها و گزارش‌های مطالعاتی نشان می‌دهد که در میان مناطق ۲۲گانه و به‌طور کلی در شهر تهران دو عامل برای فرونشست وجود دارد که عامل اول فرسودگی تأسیسات شهری از جمله فرسودگی لوله‌ها و نشت آب و عامل دیگر حفاری‌های انجام شده است. فرونشست زمین (land subsidence) یکی از پدیده‌هایی است که در اثر برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی اتفاق می‌افتد. در حال حاضر این وضعیت در بسیاری از نقاط مختلف استان‌های کرمان و خراسان که دشت‌های آن‌ها با بیلان منفی آب زیرزمینی روبه‌رو هستند، مشاهده می‌شود. نشست زمین بیش‌تر در آکیفرهای محصور و نیمه محصور که از مواد آبرفتی تحکیم نشده یا نیمه تحکیم شده تشکیل یافته‌اند، بیش‌تر مشاهده می‌شود. در اثر برداشت آب‌های زیرزمینی و خارج شدن آب از منافذ امکان متراکم شدن مواد تا عمق ۳۰۰ متر فراهم می‌شود و هرچه بیش‌تر برداشت شود، تراکم مواد بیش‌تر خواهد بود. نشست زمین باعث ایجاد شکاف‌های عمیق در سطح زمین، کج شدن لوله‌های چاه، خرابی ساختمان‌ها و لوله‌زایی چاه‌ها می‌شود. لوله‌زایی به پدیده‌ای گفته می‌شود که در آن به دلیل نشست زمین قسمتی از لوله چاه به خارج از سطح زمین رانده می‌شود.

علی بیت‌اللهی، مدیر بخش زلزله مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت راه و شهرسازی، در تاریخ ۲۲ خرداد ۱۳۹۵ در گفت‌وگویی اظهار کرد: فرونشست در کشور یک موضوع ملی و اتفاقی است که در حال حاضر در اغلب دشت‌های کشور در حال رخ دادن است و به لحاظ آن که در برخی

از مناطق شهری این موضوع پدید آمده و آسیب‌ها و خسارت‌هایی نیز به دنبال داشته، مورد توجه قرار گرفته است، در حالی که از سال‌ها پیش موضوع فرونشست با شروع خشک‌سالی از یک سو و برداشت آب‌های زیرزمینی از سوی دیگر تشدید شده بود. وی افزود: دلیل اساسی فرونشست در اغلب پهنه‌های کشور و در دشت‌های شناخته شده‌ای مانند دشت اصفهان، قزوین، تبریز، رفسنجان و بسیاری از نقاط دیگر، افت سطح ایستابی است. این افت دو دلیل مشخص دارد؛ یکی کمبود بارندگی‌ها به دلیل تغییرات اقلیمی و دیگری برداشت بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی است که هیچ‌گونه مدیریتی در سال‌های قبل بر روی آن انجام نشده و در حال حاضر عوارض سوءمدیریت در گذشته را مشاهده می‌کنیم.

به عقیده کارشناسان عمده مصرف آب در کشور در حوزه کشاورزی است و تنها چهار درصد آب به صورت آب شرب مصرف می‌شود و بقیه صرف کشاورزی و مقداری نیز مربوط به تأمین آب صنعتی کارخانه‌ها و تأسیسات است. مدیر بخش زلزله مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن وزارت راه و شهرسازی گفت: اگر فرونشست‌ها ریشه‌یابی شود، دلیل اصلی آن‌ها مصرف بالای آب‌های زیرزمینی است که باید با یک مدیریت جدی، از افزایش این مخاطره در کشور جلوگیری کنیم. ژورنال تحقیقاتی و علمی «نیچر» در گزارشی اعلام کرده که بخش‌هایی از تهران سالانه ۲۵ سانتی‌متر نشست می‌کند که یکی از بالاترین رقم‌ها در جهان است. ژورنال نیچر می‌گوید نشست ۲۵ سانتی‌متری بخش‌هایی از تهران در هر سال بر اساس ارزیابی تصاویر ماهواره‌ای به دست آمده است و این مشکل در حال گسترش به فرودگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) است. این تحقیق که توسط دو پژوهشگر ایرانی در موسسه زمین‌شناسی پوتسدام آلمان صورت گرفته است، می‌گوید این مشکل بیش‌تر مربوط به دشت غربی تهران شامل بخش شهری، شهرک‌های اقماری و زمین‌های کشاورزی و دشت ورامین است که یک منطقه کشاورزی محسوب می‌شود. پژوهشگران اعلام کرده‌اند که زمین‌های اطراف فرودگاه امام خمینی (ره) سالانه پنج سانتی‌متر نشست می‌کند. تحقیقات بیانگر این است که این مشکل ناشی از برداشت بی‌رویه آب و خالی شدن سفره‌های زیرزمینی است. خاک تهران به دلیل نوع

و جنس بسیار پرریسک است. همچنین به دلیل تأسیسات زیرسطحی زیاد از جمله شبکه آب، گاز و غیره احتمال بروز حوادث دوچندان است. وجود حفره، قنات و چاه‌های خالی در زیر زمین، ریسک فعالیت را افزایش می‌دهد.

ابوالفضل قناعتی، عضو هیئت رئیسه شورای شهر تهران، نیز در این باره گفت: می‌توان سهل‌انگاری مترو را در ایجاد حفره‌ها در پایتخت نادیده گرفت، چراکه مسئولان مترو موظفند پیش از آغاز عملیات خاک‌برداری یا گودبرداری، با دستگاه‌های پیشرفته میزان مقاومت خاک را بررسی کنند و هر نوع احتمالی را در نظر بگیرند. متأسفانه در بعضی خطوط مترو این کار به دقت انجام نمی‌شود یا در برخی مواقع به کندی صورت می‌پذیرد، درحالی که باید مسیر مترو و سطح استقامت زمین در هر زمان سنجیده و کنترل شود. وی با بیان این‌که سطح زمین تهران کهنه و قدیمی است و فعل و انفعالات زیادی در سطح خاک در طول این سال‌ها اتفاق افتاده، گفت: شهرداری باید وجب به وجب خاک و کل مسیر حفاری مترو را تحت کنترل قرار دهد و نباید در فاصله‌ای که تحکیم موقت انجام می‌شود، عملیات حفاری به حال خود رها شود. قناعتی در ادامه تصریح کرد: تحکیم موقت زمانی انجام می‌شود که در فاصله هفت تا ۱۰ روز بعد از آن بلافاصله تحکیم اصلی صورت می‌پذیرد. متأسفانه اغلب حوادث در فاصله بین این دو تحکیم اتفاق می‌افتد؛ یعنی زمانی که سیمان روی دیوارها سطحی و با مقاومت پایین است، در نتیجه وقتی خودروی سنگینی از سطح زمین رد می‌شود، اگر آب‌گرفتگی یا لجن‌زاری هم اتفاق افتاده باشد، به راحتی زمین فرو می‌ریزد، درحالی که شهرداری باید در این فاصله اجازه رفت و آمد در منطقه را ندهد یا مرتب طول مسیر را کنترل کند. همچنین میثم نجفی، معاون بهره‌برداری آب‌فای منطقه ۴، در این باره گفت: اظهارنظرهایی که تاکنون درباره فرونشست زمین و مقصریابی‌هایی که در این باره شده، مبنای کارشناسی و علمی ندارد، چراکه تاکنون هیچ دستگاه یا سازمانی، نمونه خاک منطقه را برای بررسی دلایل چرایی فرونشست‌ها آزمایش نکرده است. متأسفانه برخی بدون در نظر گرفتن این موضوع در حال اتهام زدن به دستگاه‌ها و تحمیل این موضوع هستند که شرکت‌های مختلفی از جمله شرکت آب و فاضلاب متهم پدیده فرونشست

زمین در قلب تاریخی تهرانند. وی افزود: به نظر می‌رسد برای مشخص‌شدن دلیل فرونشست زمین در منطقه ۱۲، باید نمونه‌برداری دقیقی از خاک انجام و سپس با پشتوانه علمی سهم هر دستگاه در وقوع این پدیده در منطقه مشخص شود. با این حال و بر اساس بررسی‌هایی که این شرکت انجام داده است، برای اثبات این ادعا می‌توان به فرونشست زمین در هفته‌های اخیر در خیابان‌های شوش و ضلع جنوب‌غربی چهارراه مولوی اشاره کرد که در خیابان شوش تأسیسات آب و فاضلاب با استفاده از لوله‌های مقاوم در برابر زلزله اصلاح شده بودند و کوچک‌ترین آسیبی به آن‌ها وارد نشده بود. در چهارراه مولوی فرونشست زمین در حالی اتفاق افتاد که خطوط آبفا در این قسمت اصلاح نشده بود، اما باز هم یک قطره آب در محله فرونشست دیده نشد. این موضوع ثابت می‌کند که نشت آب از شبکه آب و فاضلاب منطقه دلیل فرونشست نبوده است و باید دلایل دیگری را برای فرونشست زمین در این منطقه جست‌وجو کرد.

نجفی تصریح کرد: از سوی دیگر، عده‌ای بر این باورند که درصد بالایی از آب در خطوط لوله آبفای منطقه هدر می‌رود. باید گفت که درصد «آب بدون درآمد» در شبکه، حداکثر ۲۰ درصد است. این مقدار آب، آبی است که درآمدی ندارد. به این معنا که بخشی از آب معادل یک‌درصد در قالب شیرهای آتش‌نشانی، تانکرهای آب، تأمین آب مراسم و برنامه‌های خاص مصرف می‌شود. بخشی دیگر از آب بدون درآمد به دلیل استفاده غیرمجاز و ایجاد انشعاب‌های دولتی و غیردولتی بر سر راه خطوط آب از شبکه خارج می‌شود که معادل ۱۲ درصد کل آب بدون درآمد آبفای منطقه است. دلاور نجفی، کارشناس محیط طبیعی سازمان حفاظت محیط‌زیست، در این باره اظهار کرد: نشت زمین در تهران به یکی از چالش‌های شهر تهران تبدیل شده است. بر اساس برخی آمارها، شبکه فرسوده آب‌رسانی تهران علاوه بر این که ۲۵ درصد آب شرب تهران را هدر می‌دهد، باعث ایجاد حفره‌ها و مغارهای زیرزمینی می‌شود که سرانجام به فرونشست زمین منجر می‌شود.

سدهای هرمزگان ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب گیری کردند - روزنامه عصر اقتصاد مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۲۵

سد های هرمزگان ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب گیری کردند

به گفته مدیر عامل شرکت آب منطقه ای هرمزگان بیش از ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب وارد سدهای هرمزگان طی هفته جاری شده است.

هوشنگ ملایی اظهار داشت: از این میزان ۶۰ میلیون مترمکعب در سد استقلال میناب آبگیری شد و حجم آب ذخیره شده آن به ۷۵ میلیون مترمکعب رسید که این میزان حدود ۳۰ درصد از ظرفیت این سد است.

وی بیان داشت: سد شمیل و نیان نیز در این بارندگی ها ۴۰ میلیون متر مکعب آبگیری شده که برابر با ۵۵ درصد ظرفیت آن است.

وی با بیان اینکه حجم سد شمیل و نیان که مخزن مشترک دارند، ۹۸ میلیون مترمکعب است ، گفت: میزان بارندگی مناطق بالادست سدهای شمیل و نیان در سال گذشته صفر بوده و در ۲۱ ماه گذشته هیچ آبی وارد این حوزه ها نشده بود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای هرمزگان خاطرنشان کرد: در این بارندگی ها سد جگین با ظرفیت ۲۱۰ میلیون ، آبگیری قابل ملاحظه ای نداشته است.

وی با بیان اینکه سال گذشته برای هرمزگان سالی بسیار خشک بود، گفت: میانگین بارندگی در استان از ابتدای امسال تاکنون به حدود ۱۰۰ میلی متر رسیده که نسبت به بلند مدت ۵ درصد کاهش داشته است.

ملایی تاکید کرد: در سال های اخیر کاهش بارندگی موجب کاهش سطح آب های زیرزمینی و خشک شدن چاه های بسیاری شده که در چنین شرایطی مشارکت مردم در برنامه ریزی و مدیریت منابع آب، استفاده از روش های نوین آبیاری و آبیاری قطره ای، جلوگیری از اتلاف آب و تغییر

الگوی کشت توسط کشاورزان از مهمترین عواملی است که در مدیریت منابع آب موجود مهم و اثر گذار است.

وی با اشاره به کمبود منابع آب های زیرزمینی استان، خاطر نشان کرد: با توجه به محدودیت منابع تولید آب و استمرار بیش از دو دهه خشکسالی در سطح استان و کاهش تولید منابع آب سطحی و زیر زمینی، ضرورت صرفه جویی در بخش کشاورزی و شرب بسیار ضروری می باشد.

این مقام مسوول ابراز داشت: اگر در کل استان هرمزگان ۱۵ تا ۲۰ درصد کاهش برداشت از منابع آب زیرزمینی داشته باشیم، می توانیم از بحران آب در هرمزگان جلوگیری کنیم.

یکی از مهمترین منابع آبی هرمزگان سد استقلال میناب است که بیش از ۴۰ سال پیش با ظرفیت ۲۵۰ میلیون متر مکعب با هدف آبرسانی به شهر میناب و بندرعباس احداث شد ولی پس از دو دهه کم بارشی و خشکسالی، در سال های اخیر با بحران کم آبی مواجه شد.

با پر رنگ شدن این بحران، از ۷ سال پیش سد های شمیل و نیان به کمک این سد آمدند و آب این

سدها به بخش کشاورزی میناب اختصاص یافت.

براساس آمارهای اعلام شده از سوی شرکت آب و فاضلاب هرمزگان حداقل نیاز آبی روزانه این استان چهار هزار و ۱۰۰ لیتر است و روزانه ۹۰۰ لیتر بر ثانیه کمبود آب دارد.

به دلیل تداوم بیش از دو دهه خشکسالی بر استان و کاهش بارندگی اکنون ۱۱ شهر استان در شرایط بحرانی و ۱۵ شهر نیز در آستانه بحران کم آبی قرار دارد.

اکنون از مجموع ۵۴ دشت استان هرمزگان افزون بر ۱۰۴ میلیارد متر مکعب آب از طریق ۲۳ هزار حلقه چاه و حدود ۳۴۰ چشمه و قنات برداشت می شود.

سهم منابع آبی استان هرمزگان از چاه ها و سدها، ۷۱ درصد و آبشیرین کن ها ۲۹ درصد است که پیش بینی می شود تا پایان سال ۹۹، سهم منابع آبی از آبشیرین کن ها به ۶۶ درصد افزایش و در بخش چاه و سد به ۳۴ درصد کاهش یابد.

هرمزگان پس از مدت ها بی بارشی، طی روزهای ۲۲ و ۲۳ بهمن ماه امسال شاهد بارش شدید باران بود که بیشترین میزان بارندگی در شهرستان میناب و کمترین در شهرستان بوموسی ثبت شده است.

بارش ها سه برابر شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۷

تهران- ایرنا- میانگین بارندگی از ابتدای سال آبی جاری (اول مهر) تا ۲۶ بهمن به ۱۷۷.۷ میلیمتر رسید که در مقایسه با مدت مشابه پارسال که ۵۲.۸ میلیمتر بود، بیش از سه برابر شد و رشدی ۲۳۷ درصدی را تجربه کرد.

بارش ها سه برابر شد

به گزارش روز شنبه خبرنگار اقتصادی ایرنا، این میزان بارندگی از میانگین ۱۰ سال اخیر (۱۱۵ میلیمتر) و متوسط ۵۰ سال اخیر که ۱۳۳ میلیمتر بود نیز بیشتر شده و به ترتیب ۵۳ درصد نسبت به میانگین ۱۰ ساله و ۳۳ درصد نسبت به میانگین ۵۰ ساله افزایش یافته است.

بیشترین افزایش بارندگی مرتبط با حوضه آبریز «مرزی شرق» بوده که ۶۶۳ درصد نسبت به پارسال رشد داشته است. این حوضه آبریز پارسال از ابتدای مهر تا ۲۶ بهمن ۴.۶ میلیمتر بارندگی را تجربه کرد اما امسال این عدد به ۳۵ میلیمتر رسید. حوضه مرزی شرق در نوار مرزی شرق ایران گسترده شده است و بخش هایی از استان های خراسان رضوی، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان را در بر می گیرد.

پس از حوضه «مرزی شرق»، حوضه آبریز «قره قوم» بیشترین رشد را تجربه کرد؛ ارتفاع بارندگی ها در این حوضه آبریز امسال (از ابتدای مهر تا ۲۶ بهمن) ۱۲۶ میلیمتر بود در حالی که پارسال این حوضه آبریز بارندگی کمتر از ۲۰ میلیمتر را تجربه کرد. حوضه قره قوم در شرق و شمال خراسان رضوی و در مرز ایران با افغانستان و ترکمنستان قرار دارد و بخش بسیار کوچکی از خراسان شمالی را نیز دربرمی گیرد.

بعد از این ۲ حوضه، حوضه آبریز «خلیج فارس و دریای عمان» بیشترین افزایش بارش را تجربه کرد؛

از ابتدای مهر تا ۲۶ بهمن ۳۲۱ میلیمتر بارش در حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان رخ داد که نسبت به مدت مشابه پارسال (۶۲ میلیمتر) ۴۱۷ درصد رشد کرده است.

در این مدت، حوضه آبریز «فلات مرکزی» نیز ۳۵۷ درصد افزایش بارندگی را تجربه کرد؛ میانگین بارندگی در این حوضه آبریز که بیش از نیمی از مساحت ایران را شامل می شود، پارسال ۲۱ میلیمتر بود و امسال با رشدی ۳۵۷ درصدی به ۹۷ میلیمتر رسید.

میانگین ارتفاع بارش ها در حوضه آبریز دریاچه ارومیه نیز ۸۳ درصد رشد کرد و از ۱۳۹ میلیمتر به ۲۵۵ میلیمتر رسید و میانگین ارتفاع بارش ها در حوضه آبریز دریای خزر نیز با ۴۹ درصد رشد از ۱۸۹ میلیمتر پارسال (اول مهر تا ۲۶ بهمن) به ۲۸۲ میلیمتر رسید.

بهبود وضعیت منابع آبی در تهران - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان تهران از بهبود وضعیت بارندگی‌ها در استان تهران خبر داد و گفت: وضعیت بارندگی‌ها نسبت به سال قبل بهبود یافته است، اما هم‌چنان نیازمند مدیریت مصرف در حوزه منابع آبی تهران هستیم.

به گزارش «تابناک»، محمدرضا بختیاری در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به افزایش ذخیره سدهای استان تهران، اظهار کرد: در حال حاضر منابع آبی سدهای استان تهران نسبت به سال گذشته، شش درصد افزایش داشته که این عدد رقم مطلوبی است، اما این مساله به معنای رفع چالش‌های موجود در حوزه آب نیست.

وی، درباره وضعیت بارندگی‌ها در استان تهران نیز گفت: از ابتدای سال آبی تاکنون بیش از ۲۲۰ میلی‌متر بارندگی در تهران اتفاق افتاده که این عدد نیز نسبت به سال گذشته با افزایش روبه‌رو بوده است، اما مشکلی که در استان تهران با آن مواجهیم، موضوع ذخیره برف است که بر اساس آمارها، امسال میزان ذخیره برف نیز دیگر صفر نیست و با تغییرات چندان نیز در این حوزه نیز مواجهه شده‌ایم.

استان تهران بزرگ‌ترین پایگاه جمعیتی را دارد که در کنار آن هیچ رودخانه پرآبی بنا نشده و منابع آب آن محدود گزارش می‌شود؛ علاوه بر این با داشتن سهم سرانه آب تجدیدپذیر غیرمتعارف ۳۵۰ مترمکعب در سال، از مرز بحران عبور کرده است؛ این در حالیست که این میزان در کل کشور ۱۶۶۶ و در دنیا ۶۶۶۰ مترمکعب در سال است. علاوه بر این باید گفت که در حال حاضر درکلان شهر تهران با جمعیتی بالغ بر ۸.۵ میلیون نفر ساکن و در حدود ۱.۵ میلیون نفر جمعیت شناور، سالانه ۱۰۳۵ میلیون مترمکعب و متوسط در هر ثانیه ۳۵ هزار لیتر آب مصرف می‌شود.

از سوی دیگر، آب مصرفی شهر تهران از منابع زیرزمینی و سدها تأمین می‌شود؛ سرانه سالانه آب تجدیدشونده شهر تهران در سال ۱۳۳۵ بالغ بر ۱۱۵۷ مترمکعب بوده که این رقم در سال ۱۳۷۵ به ۲۷۰ مترمکعب و در سال ۱۳۸۰ به ۲۵۵ مترمکعب کاهش یافته است. علاوه بر این در سال ۱۳۷۷، کل آب مصرفی تهران، ۸۸۶ میلیون مترمکعب بوده که با نرخ رشد متوسط سالانه‌ی حدود ۲۳.۱ درصد به بیش از ۹۹۰ میلیون متر مکعب در سال ۱۳۸۶ رسیده است.

مصرف سالانه آب و جمعیت شهر تهران در این دوره ۱۰ ساله روندی صعودی با نرخ رشد نزدیک به هم داشته‌اند، نکته قابل ملاحظه درباره سرانه مصرف آب در تهران، سه و نیم برابر شدن آن در یک دوره ۵۰ ساله است؛ به‌طوری که سرانه آب مصرفی روزانه در تهران، از ۹۹ لیتر در روز در سال ۱۳۴۵ به ۳۵۰ لیتر در سال ۱۳۹۲ رسیده است. این در حالی است که جمعیت تهران نیز در این دوره از دو میلیون و ۷۰۰ هزار نفر به بیش از هشت میلیون نفر در حال حاضر افزایش پیدا کرده است

بهبود نسبی وضعیت سدهای هرمزگان و سیستان و بلوچستان - روزنامه عصر اقتصاد مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۲۸

بهبود نسبی وضعیت سدهای هرمزگان و سیستان و بلوچستان

عصراقتصاد: حجم آب ورودی به مخازن سدهای حوضه کارون بزرگ، کرخه و مارون از ابتدای سال آبی ۹۷-۹۸ تاکنون ۱۵ میلیارد و ۲۵۸ میلیون متر مکعب بوده که نسبت به سال آبی گذشته ۴۴۵ درصد افزایش داشته است.

بر اساس اعلام شرکت مدیریت منابع آب ایران، حجم آب ورودی به سدهای "کارون ۴"، "کارون ۳"، "شهید عباسپور"، "مسجد سلیمان" و "گتوند علیا" در استان خوزستان پنج میلیارد و ۷۳۳ میلیون مترمکعب گزارش شده که نسبت به سال گذشته در همین مدت از ۳۱۴ درصد افزایش برخوردار بوده است.

بر همین اساس، سد مارون با ۸۸۳ میلیون مترمکعب ورودی آب، از بیشترین میزان ورودی نسبت به سدهای خوزستان برخوردار بوده که این میزان افزایش، رشد ۸۹۸ درصدی ورودی را در مقایسه با سال آبی گذشته به ثبت رسانده است.

بر اساس این گزارش، در حال حاضر ۸۱ درصد مخازن سدهای حوضه کارون بزرگ، کرخه و مارون پر شده که نسبت به مدت مشابه در سال قبل ۷۷ درصد رشد داشته است.

بر اساس اعلام شرکت مدیریت منابع آب ایران، میزان ورودی به سدهای استان سیستان و بلوچستان نیز از ابتدای سال آبی (۹۷-۹۸) ۸۴ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به سال آبی گذشته حدود ۱۰۰ برابر جهش یافته است.

بیشترین حجم آب ورودی به سدهای استان سیستان و بلوچستان از ابتدای سال آبی جاری، مربوط به سد "پیشین" بوده که با ۳۹.۲ میلیون مترمکعب و ۵۰ برابر سال گذشته درصد رشد رکورددار است.

اما با این وجود هم‌اکنون ۲۵ درصد حجم مخازن این استان پر شده و این میزان حجم آب ۳۸ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه سال گذشته نشان می‌دهد.

این گزارش حاکی است، سدهای "شمیل و نیان"، "استقلال" و "جگین" در استان هرمزگان نیز در همین مدت، مجموعاً ۱۵۱ میلیون متر مکعب ورودی آب داشته که از رشد ۵۷۷۶ درصدی نسبت به سال آبی گذشته برخوردار بوده اند.

هم‌اکنون ۴۷ درصد سدهای استان هرمزگان پر شده و این میزان حجم آب نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۶ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

بر اساس این گزارش، ورودی آب به مخازن سدهای کشور از ابتدای سال آبی (۹۸-۹۷) تا ۲۳ بهمن‌ماه در مجموع ۲۳.۷۹ میلیارد متر مکعب بوده که بیانگر رشد ۲۷۰ درصدی نسبت به سال آبی گذشته است.

در حال حاضر، ظرفیت کل مخازن سدها ۵۰ میلیارد متر مکعب گزارش شده که نسبت به سال آبی گذشته ۲۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی و خشکسالی کار دست اراک داد؛ ترک خوردن

پوست تن دشت اراک - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۸

شهر اراک که طی دهه اخیر بحران آلودگی هوای آن مورد توجه قرار گرفته، امروز رد پای بحران خاک و شکاف زمین را بر تن خود می‌بیند و خطر فرونشست، بیخ گوش بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین شهر استان است. طی یک دهه گذشته به ویژه در سال‌های اخیر، کاهش بارش و خشکسالی‌های پی در پی خسارات بسیاری را به محیط زیست وارد ساخته و این مسأله در کنار عوامل دیگر مشکلات زیست‌محیطی مختلفی را در کشور از جمله استان مرکزی رقم زده است. با وقوع خشکسالی‌های پی در پی و کاهش شدید باران سالانه، منابع آب زیرزمینی در بخش‌های مختلف استان مرکزی دچار افت شدید شد و این مناطق تبدیل به دشت‌های ممنوعه و بحرانی شدند و این رخداد در نقاطی همچون دشت اراک تبعات زیست‌محیطی دیگر را نیز به بار آورده است. طی یک سال اخیر مکرراً در رابطه با مسأله بحران فرونشست زمین به ویژه در مناطقی از شهرستان اراک، توسط مدیریت بحران استان و متولیان امور منابع آبی هشدار داده شده و در برخی نقاط این شهرستان به ویژه در نزدیکی شهر اراک به عنوان پرجمعیت‌ترین محدوده شهری استان مرکزی، شاهد بروز مظاهر فرونشست زمین هستیم که نگرانی‌هایی را به دنبال داشته است. فرونشست زمین یکی از مهم‌ترین بحران‌های ناشی از خشکسالی و افت شدید منابع آب زیرزمینی است که این رخداد زیست‌محیطی اخیراً به صورت شکاف‌هایی در زمین در نقاط اطراف شهر اراک از جمله منطقه هزاره مشاهده شده و در حقیقت زنگ خطر بروز این بحران را برای اراک به صدا درآورده است. در این میان همچنین وجود چاه‌های غیرمجاز و برداشت بی‌رویه از منابع آبی برای مصارف کشاورزی، عامل دیگری است که در کنار کاهش بارش و خشکسالی، بستر را برای تشدید افت منابع آب زیرزمینی فراهم کرده و عامل دیگری برای گسترش بروز بحران فرونشست زمین است. برخی از استان‌های کشور به عنوان مناطق مستعد فرونشست زمین شناسایی شده‌اند و مطالعاتی نیز در ارتباط با وضعیت

این مناطق صورت گرفته که استان مرکزی در فهرست استان‌های مذکور نیست، اما به دلیل بروز این پدیده در نقاطی از استان از جمله شهرستان اراک که یک محدوده جمعیتی بزرگ است، نیازمند چاره‌اندیشی و برنامه‌ریزی اصولی برای جلوگیری از گسترش بحران هستیم.

ضرورت کنترل حجم برداشت از سفره‌های آب زیرزمینی دشت اراک در این زمینه مدیرکل بحران استانداری مرکزی اظهار داشت: آنچه که در شهرستان اراک بحران فرونشست زمین و شکاف در برخی مناطق را به وجود آورده، کاهش سطح آب سفره‌های زیرزمینی این دشت است. حمید غیائی افزود: این مسأله بر اثر برداشت‌های بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی رخ داده و خشک‌سالی و کاهش بارش نیز موجب افت بیش‌تر منابع آب زیرزمینی در سال‌های اخیر شده است. مدیرکل بحران استانداری مرکزی بیان کرد: در ارتباط با عوامل طبیعی همچون بارش کنترل ممکن نیست، اما لازم است عوامل قابل کنترل در این رابطه تحت مدیریت قرار گیرند که از جمله باید به ضرورت نظارت اصولی بر برداشت آب از منابع آب زیرزمینی، کنترل مصرف چاه‌های آب کشاورزی و برخورد جدی با چاه‌های آب غیرمجاز اشاره کرد. وی خاطرنشان ساخت: مسأله کنترل برداشت از منابع آبی در این راستا بسیار اهمیت دارد، بنابراین لازم است که موضوع نصب کنتورهای هوشمند روی چاه‌های آب کشاورزی توسط سازمان‌های مسئول و مرتبط به‌طور جدی پیگیری شود. در این زمینه گسترش سیستم آبیاری نیز بسیار اثرگذار است. مدیرکل بحران استانداری مرکزی عنوان کرد: این اقدامات پیشگیرانه و علاج قبل از واقعه بایستی در دستور کار قرار گیرد و چنانچه توجهی در این رابطه وجود نداشته باشد، فرونشست زمین در شهرستان اراک و همچنین دیگر نقاط در استان بیش از پیش و با تبعات بیش‌تر و بدتر بروز خواهد کرد.

شرق و شمال غرب دشت اراک مستعد بروز فرونشست زمین در این رابطه همچنین معاون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی شرکت آب منطقه‌ای مرکزی نیز گفت:

هم‌اکنون در بخشی از نقاط شهرستان اراک، شاهد بروز شکاف‌هایی در زمین‌ها و اراضی هستیم که زنگ خطر محسوب می‌شود و باید مورد توجه قرار گیرد، چرا که عمق این نشست در برخی مناطق دشت اراک به بیش از پنج متر نیز رسیده است. محمود قدبیگی افزود: در حال حاضر برخی از نقاط شرق و شمال غرب شهرستان اراک با مشکل نشست زمین مواجه هستند که این مسأله تبعاتی را نیز از جمله کج شدن تأسیسات روی زمین، ایجاد خطر برای خطوط انتقال و غیره به دنبال داشته و طبیعتاً گسترش این مشکل خسارت‌های زیست‌محیطی و... عدیدهای را ایجاد خواهد کرد. معاون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی شرکت آب منطقه‌ای مرکزی بیان کرد: بخش مهمی از این بحران به سبب کاهش شدید بارش به ویژه طی یک دهه اخیر رخ داده است. در چند سال اخیر سالانه سفره‌های آب زیرزمینی دشت اراک با ۶۰ سانتی‌متر کاهش عمق روبه‌رو بوده‌اند و به‌طور میانگین هر سال کسری یک میلیارد مترمکعبی منابع آبی در این محدوده وجود دارد. قدبیگی خاطرنشان ساخت: با توجه به وضعیتی که منابع آب زیرزمینی دشت اراک دارند، با بروز نگران‌کننده فرونشست زمین در این منطقه روبه‌رو هستیم، لذا عدم انجام اقدام اصولی برای کنترل برداشت از منابع آبی و افت بیش‌تر سفره‌های آب زیرزمینی، وضعیت فرونشست زمین را در این منطقه به شرایط بدتری خواهد رساند.

معاون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی شرکت آب منطقه‌ای مرکزی عنوان کرد: در این زمینه ضروری است که وضعیت برداشت‌های مجاز از منابع آب کنترل و همچنین با جدیت از گسترش چاه‌های غیرمجاز جلوگیری شود که این مهم به ویژه در چند سال اخیر مدنظر قرار گرفته است. با توجه به این که بحران فرونشست زمین معلول عوامل طبیعی و انسانی است، می‌طلبند که در زمینه کنترل عوامل انسانی این مهم، تصمیمات اصولی اتخاذ و اقدام جدی انجام پذیرد، چرا که قطعاً تشدید این بحران در محدوده دشت اراک که میزبان پرجمعیت‌ترین شهر استان مرکزی و مرکز استان است، تبعات بسیار به دنبال خواهد داشت.

از سوی معاون دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو صورت گرفت؛ هشدار افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی به دلیل مزیت صادراتی محصولات کشاورزی - روزنامه عصر

اقتصاد مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

هشدار افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی به دلیل مزیت صادراتی محصولات کشاورزی معاون دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو با اعلام هشدار درخصوص افزایش برداشت از منابع آب زیرزمینی به دلیل مزیت صادراتی محصولات کشاورزی، از اضافه برداشت متوسط سالانه ۶ میلیارد مترمکعب از آب‌های زیرزمینی در کشور خبر داد.

"هدایت فهمی" در گفت‌وگو با پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون) افزود: اضافه برداشت از آب‌های زیرزمینی به‌طور متوسط سالانه ۶ میلیارد مترمکعب است و پیش‌بینی می‌شود در صورت صادرات بی‌رویه در بخش کشاورزی و عدم رفع چالش‌های موجود، این رقم به بیش از ۱۲ میلیارد مترمکعب برسد.

وی با تاکید بر ضرورت مراقبت و حفاظت موثرتر از منابع آب زیرزمینی اظهار کرد: در حال حاضر مصرف ناخالص بخش کشاورزی از آب زیرزمینی حدود ۵۶ میلیارد مترمکعب و از آب‌های سطحی حدود ۳۴ میلیارد مترمکعب است.

فهمی، با بیان اینکه محاسبات و ارزیابی‌های انجام شده درخصوص بهره‌برداری بخش کشاورزی از منابع آب در سال آینده نشان می‌دهد که محصولات کشاورزی و دامی به‌شدت از مزیت صادراتی برخوردار خواهند شد، افزود: بنابراین در سال آتی با رشد تولید محصولات کشاورزی و صادرات قانونی و غیرقانونی آن، برداشت بیشتر از منابع آب کشور صورت می‌گیرد و دست‌اندازی به منابع آب، به‌ویژه آب زیرزمینی وارد مرز خطر خواهد شد.

معاون دفتر برنامه‌ریزی کلان آب و آبفای وزارت نیرو ادامه این شرایط را به منزله تاراج و نابودی

بی‌بازگشت منابع آب زیرزمینی دانست و بر مراقبت بیشتر از آن تاکید کرد.

وی، عواملی چون ناکارآمدی بازار عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی، عدم کارایی نظام تعرفه‌ای صادرات و واردات، سهولت قاچاق محصولات کشاورزی و دامی در ابعاد وسیع، نوسانات شدید بهای محصولات کشاورزی در سال‌های مختلف و پایین بودن بنیه مالی و درآمد تولیدکنندگان بخش کشاورزی را از جمله محورهای تاثیرگذار در چالش‌های ذاتی و عارضی این بخش عنوان کرد.

سیلاب به هورالعظیم جان دوباره بخشید - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

مدیر دفتر اکوسیستم‌های تالابی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه تالاب هورالعظیم پرآب شده است، گفت: آبگیری هورالعظیم به‌طور قطع در کنترل گرد و غبار منطقه و تلطیف هوا تأثیر خواهد داشت و بقای شرایط موجود در گروهی تأمین حق‌آبه این تالاب از سوی وزارت نیرو است.

به گزارش «تابناک»، مسعود باقرزاده کریمی در گفت‌وگو با ایسنا وضع تالاب هورالعظیم را تحت تأثیر بارش‌های سیلابی اخیر مطلوب ارزیابی کرد و با اشاره به اینکه بارش‌های اخیر جنوب غرب کشور طی سه دهه گذشته بی‌سابقه بوده است، اظهارکرد: در هفته‌های اخیر بارش‌ها در سه حوضه آبی کرخه، دز و مارون بیش از حد نرمال گزارش شده است.

سیلاب به هورالعظیم جان دوباره بخشید

وی ادامه داد: میزان آب ورودی به سد کرخه بیش از حد نرمال بوده است و وزارت نیرو نسبت به بازکردن دریچه سد و هدایت آب به سمت تالاب هورالعظیم اقدام کرده است. در نتیجه این بارش‌ها، هورالعظیم پرآب شده است و حتی قصد داریم که حوضچه‌های چهار و پنج این تالاب را با وارد کردن آب‌های جدید پرکنیم. این اقدام به‌طور قطع به زنده‌سازی تالاب کمک زیادی می‌کند.

باقرزاده کریمی با بیان اینکه همه عرصه‌های تالاب هورالعظیم پرآب شده است، در پاسخ به این پرسش که سازمان حفاظت محیط زیست برای حفظ و تثبیت شرایط موجود هورالعظیم چه برنامه‌ای دارد، اظهار کرد: به هر حال هورالعظیم در یک منطقه گرم و خشک قرار دارد و طبیعتاً در ماه‌های آینده، بخشی از آب بر اثر افزایش دما، تبخیر می‌شود و سطح آب کاهش چشمگیری می‌یابد.

مدیر کل دفتر اکوسیستم‌های تالابی سازمان محیط زیست در ادامه با تأکید بر تأثیر چشمگیر پرآب شدن هورالعظیم در کنترل گرد و غبار خوزستان، تصریح کرد: به‌طور قطع آبگیری هورالعظیم در تلطیف هوای منطقه اثر مثبت دارد و در شش ماه ابتدایی سال جدید، وضع منطقه به لحاظ کاهش اثرات مخرب گرد و غبار بهتر خواهد شد چون حتی اگر سطح خاک هم خشک شود، پروفیل خاک (برش عمودی خاک) مرطوب خواهد بود. افزون بر اینها، تأثیرات اقتصادی و اجتماعی پرآب بودن هورالعظیم غیر قابل انکار است چون باعث رونق صیادی و طبیعتاً رونق اشتغال و زندگی مردم منطقه می‌شود. آبگیری تالاب هورالعظیم از منظر روانی نیز قابل توجه است و از سوی دیگر باعث جذب گردشگر می‌شود.

وی تأکید کرد: در چنین شرایطی که بارش‌ها وضع مناسبی برای هورالعظیم رقم زده است می‌توان از طریق تأمین حق‌آبه تالاب و جلوگیری از برداشت‌های غیر مجاز، این شرایط را حفظ کرد. خوشبختانه بر اساس قانون حفظ و احیای تالاب‌ها، حق‌آبه تالاب هورالعظیم به طور دقیق مشخص و به دستگاه متولی تخصیص آب یعنی وزارت نیرو ابلاغ شده است. انتظار می‌رود این وزارتخانه اهتمام کافی را برای تأمین حق‌آبه هورالعظیم داشته باشد.

پایش دقیق ورودی آب به تالاب هورالعظیم با نصب ایستگاه هیدرومتری این کارشناس تالاب‌ها در سازمان حفاظت محیط زیست با تأکید بر ضرورت نصب ایستگاه‌های هیدرومتری در ورودی تالاب هورالعظیم گفت: میزان آب‌های رهاسازی شده به تالاب هورالعظیم را باید در ورودی تالاب از طریق ایستگاه‌های هیدرومتری اندازه‌گیری کنیم تا میزان آب ورودی به‌طور دقیق مشخص شود.

باقرزاده کریمی در پایان اظهارکرد: چند سال پیش وزارت نیرو اعلام کرد که ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب به سمت هورالعظیم رها کرده است اما بررسی‌های رندومی سازمان محیط زیست نشان می‌داد که

تنها ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب وارد تالاب شده است. در این میان تکلیف ۵۰۰ میلیون متر مکعب آب مشخص نبود. متوجه شدیم که در بخش‌های ورودی تالاب هورالعظیم با قرار دادن پمپ، انحراف و برداشت غیر مجاز آب صورت گرفته است بنابراین باید در ورودی تالاب ایستگاه هیدرومتری داشته باشیم نه در بالادست تا بدانیم چقدر آب به تالاب رسیده است. این یک نمونه است و در اغلب تالاب‌ها هنگام رهاسازی آب، برداشت غیرمجاز صورت می‌گیرد.

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: رتبه ۱۳۱ ایران در بین ۱۳۲ کشور جهان در مدیریت اکوسیستم‌های آبی - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۲۹

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی گفت: رتبه ۱۳۱ ایران در بین ۱۳۲ کشور جهان از نظر مدیریت اکوسیستم‌های آبی نشانه اقدامات غیر کارشناسی و دیدگاه منطقه ای در این زمینه است.

به گزارش «تابناک» به نقل از مهر از کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان، در جلسه ای با حضور مسئولین استانی و کشوری هشت طرح ملی کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان در اختیار مجلس شورای اسلامی و اتاق ایران قرار گرفت.

این طرح‌ها شامل جلوگیری از بارگذاری جدید بر حوزه آبریز کشور با توقف یک طرح مخرب، ایجاد ستاد ملی نجات زاینده رود از سرآب تا پایاب، ایجاد بستر لازم برای کشت فراسرزمینی در اوکراین، بانک اطلاعات گیاهان دارویی ساگا، منطقه ویژه تولید کربوهیدراتهای گیاهی، سند استراتژیک شیر، طرح تکنولوژی های نوین تولید سورت و بسته بندی سیب درختی و برنامه جامع مدیریت تالاب گاوخونی بود.

در این نشست رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی اصفهان بهره مندی از اساتید شاخص دانشگاهی و مدیران توانمند اجرایی را از مهمترین ویژگی ها این کمیسیون در دوره هشتم دانست و اظهار داشت: تعامل بین بخشهای مختلف کشاورزی، توجه به اسناد بالا دستی، حرکت به سمت توسعه پایدار و استفاده از مدل برنامه ریزی تفکر استراتژیک از ویژگی‌های بود که در طول چهارسال گذشته به عنوان نقشه راه از آن استفاده شد.

حمیدرضا قلمکاری با بیان اینکه در حال حاضر ۸ طرح تخصصی - عملیاتی از طرح های تدوین شدن در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق اصفهان قابلیت طرح و پیگیری در سطح کلان

کشور را دارند، گفت: این طرحها در راستای بهبود فضای مستمر کسب و کار و براساس مباحث علمی و کارشناسی ارائه شده اند و اجرای آن می تواند در کاهش مخاطرات زیست محیطی، ایجا اشتغال و افزایش صادرات محصولات کشاورزی تاثیر گذار باشد.

وی با قرائت بیانیه ای پیرامون ایجاد ستاد ملی نجات زاینده رود از سرآب تا پایاب ابراز داشت: ایجاد چنین ستادی در سال ۱۳۹۴ در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان پیشنهاد شد چراکه تبدیل نگاه منطقه ای به نگاه ملی و ایجاد الزام قانونی در اجرای مصوبات، مانند آنچه در خصوص دریاچه ارومیه اتفاق افتاد تنها راهی است که می تواند حیات در فلات مرکزی ایران را تضمین کند.

قلمکاری افزود: شرایط اقتصادی و زیست محیطی امروز کشور ایجاب می کند تا با قید فوریت سیاست های خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی، برنامه ملی توسعه ۵۰۰ هزار هکتاری باغات دیم در اراضی شیب دار و بارگذاری های جدید بر حوضه آبریز زاینده رود مورد بازنگری قرار گیرد و اقدامات لازم برای تفیذ اختیارات اصل ۱۳۸ قانون اساسی به کارگروه ملی نجات زاینده رود از سراب تا پایاب و تغییر در فرایند تدوین و تصویب سند هفتم توسعه به عنوان دو موضوع بسیار مهم مورد توجه قرار گیرد.

نقشه راه اجرای طرح های ۸ گانه را به مجلس شورای اسلامی ارائه کنید

در ادامه رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی پس از نشریه هشت طرح مذکور گفت: اتاق بازرگانی بازوی مشورتی قوای سه گانه است و ما تمام تلاش خود را برای حمایت از طرح هایی که به توسعه آب و خاک کشور منجر شود انجام خواهیم داد .

احمدعلی کیخا ضمن درخواست از سازمان جهاد کشاورزی و اداره کل حفاظت از محیط زیست استان اصفهان برای تدوین نقشه راه این ۸ طرح گفت: برای انجام اقدام عملی لازم است تا ابتدا

جایگاه مجلس شورای اسلامی در تحقق این اهداف تعیین و مشخص شود که این قوه چه فعالیتی را در این راستا می بایست انجام دهد.

وی ادامه داد: پس از مشخص شدن بایدها و نبایدهای موارد ذکر شده، کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی این آمادگی را دارد تا با استفاده از اهرم های قدرت این نهاد نسبت به اجرای این طرحها اقدام کند.

ایران رتبه ۱۳۱ جهان را از نظر مدیریت اکوسیستمهای آبی دارد
رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه بسیاری از طرحهایی کشور بدون پشتوانه کارشناسی و براساس سلیقه مدیران به مرحله اجرا در آمده است گفت: درست است که تولیدات کشاورزی ما پس از انقلاب از ۲۵ میلیون تن به ۱۰۰ میلیون تن رسیده است اما با این وجود کشاورزی کشور توسعه نیافته است.

وی رتبه ۱۳۱ ایران در بین ۱۳۲ کشور جهان از نظر مدیریت اکوسیستمهای آبی را از نشانههای این اقدامات غیر کارشناسی و دیده منطقه ای دانست و ادامه داد: در خصوص ایجاد تشکلهای نیز به نظر می رسد نتوانسته ایم در مسیر درست گام برداریم چراکه تشکلهای برخاسته از یک صنف هرکدام درخواستی در تضاد با تشکل دیگر دارند.

طرح های کمیسیون کشاورزی اتاق اصفهان در اتاق ایران دنبال می شود
غلامعلی فارغی رئیس کمیسیون کشاورزی و صنایع غذایی ایران در این نشست با قدردانی از فعالیت های صورت گرفته در کمیسیون کشاورزی، آب و محیط زیست اتاق بازرگانی اصفهان گفت: آنچه توسط این کمیسیون ارائه شده است را قطعاً تا حصول نتیجه پیگیری خواهیم کرد.
وی با بیان اینکه در برخی موارد اتاق ایران هم با محدودیت مواجه است گفت: شاه کلید حل

مشکلات در بخش کشاورزی ایجاد یکپارچگی بین بخش های مختلف کشاورزی و کاهش تصدی گری های دولت است و هر نسخه ای غیر از این بدون شک منجر به شکست خواهد شد .

فارغی وضعیت کنونی کشور در زمینه امنیت غذایی و صنعت کشاورزی را یک جنگ اقتصادی دانست و افزود : این جنگ، جنگ کشاورزان است اما با این وجود ما کشاورزان در سیاست های آن هیچ نقشی نداریم و به عنوان عمده تلقی می شویم.

وی با تاکید بر اینکه تاکنون نخواستہ اند بخش خصوصی قوی داشته باشیم، اظهار داشت: نمی توان از دولتی که ۸۰ درصد بودجه خود را صرف امور جاری می کند انتظار مساعدت و یاری داشت و تنها درخواست ما از دولت این است که کاری به ما نداشته باشد و تنها به نظارت بپردازد.

فارغی گفت: ما می خواهیم امورات، سیاست گذاری ها و مسائل مرتبط با آب و خاک و اجرا بر عهده خود کشاورزان باشد و دولت تنها به نظارت پرداخته و در سایر امور مداخله و ایجاد مانع نکند.

مدیر دفتر برنامه‌ریزی و بررسی‌های اقتصادی شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی از تشکیل کارگروه‌های تخصصی با حضور دستگاه‌های اجرایی مرتبط و بررسی و ارزیابی روزانه چالش‌های پیش روی تأمین آب در این استان خبر داد. به گزارش «سبزینه» به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، سید هادی افضل‌نیا افزود: برای تأمین آب موردنیاز همه مصارف در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت استان به‌ویژه شهر مقدس مشهد برنامه‌های تفصیلی و عملیاتی تدارک دیده شده است. وی با اشاره به شرایط فعلی استان و تغییرات اقلیمی پیش رو عنوان کرد: با توجه به قرارگرفتن ۷۴ درصد مساحت استان در منطقه خشک و ۲۶ درصد در منطقه نیمه‌خشک و پیش‌بینی تغییرات اقلیمی به‌ویژه در کریدور شرق کشور، افزایش دما و کاهش بارش احتمالی در سال‌های آینده مدیریت منابع آب را با چالش‌های جدی‌تری مواجه خواهد کرد. وی با تأکید بر این‌که مدیریت عرضه و تقاضا لازمه مدیریت یکپارچه منابع آب در سال‌های آینده است افزود: میانگین بارش‌های بلندمدت استان ۲۲۱ میلی‌متر است. این میزان بارش در سال آبی ۹۵-۹۶ به ۱۸۹ میلی‌متر و در سال آبی ۹۶-۹۷ به حدود ۱۳۰ میلی‌متر کاهش یافته است. افضل‌نیا با تأکید بر این‌که برای تأمین آب استان استراتژی اصلی ما سازگاری با کم‌آبی است گفت: تا زمانی که الگوی مصرف آب و بدمصرفی را اصلاح و کنترل نکنیم هرچه در زمینه تأمین و انتقال آب تلاش کنیم، باز هم با مشکل کمبود آب مواجه خواهیم بود. وی با اشاره به این‌که جمعیت مستقر در مرکز استان از ۱۵ درصد در سال ۱۳۳۵ به حدود ۵۰ درصد در سال ۱۳۹۵ رسیده اظهار کرد: اجرانشدن یا درست اجرانشدن طرح آمایش سرزمین آب‌محور، باعث افزایش استقرار نقاط جمعیتی در مراکز استان‌ها شده و این شکل‌گیری سبب رشد و توسعه صنعت و... خواهد شد که در پی آن تقاضای بیش‌تر برای آب رقم می‌خورد و نیاز به تأمین و

انتقال آب از خارج حوضه همچنان باقی خواهد ماند. افضل‌نیا ادامه داد: در گذشته، کم‌آبی و بحران آب دغدغه دولت‌ها و وزارت نیرو بوده است، اما تجربه نشان داده برای برون‌رفت از بحران‌های پیش آمده، موضوع آب، سازگاری و مشکل کم‌آبی در حال حاضر باید به یک مسأله واحد تبدیل شود و دغدغه تک‌تک افراد جامعه باشد و دستگاه‌های اجرایی نیز برای حل این مشکل باید ضمن پرهیز از بخشی‌نگری، به‌صورت به‌هم‌پیوسته کار کنند. یکی از برنامه‌های سال ۹۸ بازچرخانی آب و جایگزینی پساب به‌جای آب شرب برای فضای سبز است. افضل‌نیا گفت: فضای سبز مشهد از شرایط نسبی خوبی برخوردار است و بنابر اعلام مسئولان سازمان پارک‌ها طی سال‌های گذشته مقام اول را در بین سایر شهرها داشته است. ضمن تأکید بر اهمیت نقش فضای سبز برای کاهش اثرات منفی ناشی از آلودگی هوا، ازجمله برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی در سال ۹۸، جایگزینی پساب مناسب به‌جای آب شرب مصرفی برای تأمین آب موردنیاز فضای سبز است. وی اضافه کرد: برنامه شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی برای سال ۹۸ استفاده از تمامی ظرفیت‌های موجود سطحی و زیرزمینی است تا با کم‌ترین مشکل، آب شرب موردنیاز شهرهای استان به‌ویژه کلان‌شهر مقدس مشهد را تأمین کنیم. با انتقال پساب به غرب مشهد و جایگزینی آن با آب چاه‌های کشاورزی و همچنین انتقال آب از یال‌های شمالی رشته‌کوه‌های هزارمسجد، در قالب طرح‌های میان‌مدت، درتلاشیم مشکلات تأمین آب شرب و بهداشت مشهد را به حداقل برسانیم. طرح شیرین‌سازی و انتقال آب از دریای عمان نیز در حال اخذ مجوزهای مربوط و تدقیق نهایی مطالعات انجام‌شده است که به‌عنوان گزینه درازمدت تأمین آب شرب کریدور شرق کشور در برنامه‌های تأمین آب قرار گرفته است.

زنگ خطر برای ایران زمین! خشکسالی در «جاسک» - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰

بحران آب در ایران سلسله چالش‌ها و مشکلات ناشی از کمبود آب و استفاده نادرست از منابع آب در کشور ایران است. کاهش بارش‌ها در ۲۰ سال پیاپی اخیر در استان هرمزگان باعث از بین رفتن پوشش گیاهی و فرسایش خاک و در نتیجه آن سبب تغییر اقلیم در استان هرمزگان بخصوص شهرستان جاسک شده است. از یک میلیون و ۱۰۰ هزار هکتار مساحت شهرستان جاسک ۷۵۰ هزار هکتار آن را بیابان‌ها تشکیل می‌دهند، همچنین طبق آمار ثبت شده امسال میزان بارندگی نسبت به سال قبل در استان هرمزگان ۳۴ درصد کاهش پیدا کرده است. این عوامل باعث به وجود آمدن بادهای شدید و طوفان‌های شنی و هجوم شن‌های روان در منطقه شده است. بیشتر روستاهای شهرستان جاسک از جمله گتی و مشکوهی و با طبیعت نامهربان در جنگ و ستیزند، جنگی بس خانمان برانداز که گویا بشر توان مقابله با آن را ندارد، جدالی که نفس‌ها را در سینه حبس می‌کند و گاهی جان می‌ستاند و اما برنده این میدان جنگ طبیعت خشن با شن‌های روان و خشکسالی ۲۰ ساله که رفته رفته در حال بیرون کردن اهالی این استان از خانه و کاشانه شان است، اکنون بیش از ۲۰ روستا شرق استان هرمزگان به خصوص شهرستان‌های جاسک و سیریک در معرض شن‌های روان قرار دارند و هجوم این شن‌های روان عرصه زندگی بر مردم آن دیار تنگ کرده و به طوری که ادامه این معضل زندگی را در این منطقه با ترس، دلهره، بیماری‌های فراوان و مهاجرت‌های اجباری روبه‌رو کرده است. بیش از ۷ روستا در شهرستان جاسک در اثر هجوم شن‌های روان به کلی در میان شن‌های روان مدفون شده‌اند و بیش از ۲۱ روستا در معرض مدفون شدن زیر شن‌های روان قرار دارند.

آغاز همایش بین‌المللی "سامانه‌های سطوح آبگیر باران" از فردا - خبرگزاری ایسنا مورخ

۱۳۹۷/۱۱/۳۰

هفتمین همایش بین‌المللی سامانه‌های سطوح آبگیر باران در ایران، اول و دوم اسفندماه به همت پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری برگزار می‌شود.

به گزارش ایسنا، هفتمین همایش ملی سامانه‌های سطوح آبگیر باران به همت پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری کشور و انجمن علمی سیستم‌های سطوح آبگیر باران ایران در محل سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی برگزار می‌شود.

حدود ۹۰ درصد از سطح کشور را مناطق اقلیمی خشک و نیمه‌خشک در بر گرفته است. در این شرایط، استحصال آب باران می‌تواند کلید حل بحران‌های آب، گرد و غبار و فرسایش خاک باشد.

بر همین اساس این همایش با محورهای "مدیریت بحران کم-آبی با تأکید بر بهره‌وری آب سبز و کاهش تبخیر"، "استحصال آب باران با تأکید بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی، مشارکت‌های مردمی در حوزه‌های آبخیز"، "کارایی سامانه‌های سطوح آبگیر باران در حفاظت آب و خاک با تأکید بر تثبیت کانون‌های گرد و غبار و کاهش فرسایش و رسوب"، "نقش سطوح آبگیر باران در سازگاری با تغییر اقلیم و خشکسالی با تأکید بر ترسیب کربن و کاهش گازهای گلخانه‌ای"، "مدیریت و ساماندهی خشک‌رودها در راستای تقویت سطوح آبگیر باران"، "ارزیابی و کاربرد روش‌های سنتی و نوین استحصال آب باران و تلفیق آن‌ها"، "کاربرد سامانه‌های سطوح آبگیر باران در حفاظت اراضی شیب‌دار و تولید محصولات زراعی، باغی و دارویی دیم"، "استحصال آب باران در مناطق مسکونی، صنعتی و شهری"، "ارزیابی اثربخشی و عملکرد طرح‌های استحصال آب باران" و "مکان‌یابی و طراحی سامانه‌های سطوح آبگیر باران" برگزار می‌شود.

در این همایش، علاوه بر ارائه راهکارهایی برای غلبه بر بحران‌های مذکور، سیاست‌ها و برنامه‌های

کشور از جمله توسعه باغات در اراضی شییدار، تغذیه سفره‌های آب زیرزمینی و تأمین آب به صورت غیر متمرکز برای جوامع روستایی و شهری مهیا و پشتیبانی خواهد شد. گام‌نهادن در این مسیر، با فراهم کردن شرایط برای تولید محصولات کشاورزی و باغی فرصت‌های زیادی برای اشتغال ایجاد می‌کند و در حل مشکل بیکاری موثر خواهد بود.

به رغم وجود سوابق طولانی و ارزشمند، در سال‌های اخیر کشور با چالش‌های متعددی نظیر افزایش جمعیت، گسترش شهرها، بیکاری، خودکفایی در تأمین غذا، تغییر کاربری اراضی و خشکسالی‌های پیاپی روبرو شده است. برخی از این چالش‌ها، بحران‌های حادی از قبیل گرد و غبار، کمبود آب، افت شدید آب‌های زیرزمینی، نزاع بر سر آب را در پی داشته است.

لذا، بسیاری از اندیشمندان، پژوهشگران، کارشناسان و مدیران دستگاه‌های اجرایی، دانشجویان و سازمان‌های مردم نهاد به پژوهش و بحث در خصوص مبحث تأمین آب کافی و یافتن راه‌حل برای بحران‌های مذکور مشغول هستند.

جای خالی سند اصلاح الگوی مصرف در بخش آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۳۰

مصرف آب

مدیرعامل پیشین شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: با وجودی که قرار بود در سال ۱۳۸۸ سند اصلاح الگوی مصرف آب تنظیم شود، اما تاکنون مطالعات وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نیرو در این حوزه به نتیجه نرسیده و این سند با گذشت حدود ۱۰ سال هنوز آماده نشده است.

علیرضا الماس‌وندی در گفت‌وگو با ایسنا، با تأکید بر اینکه در شرایط فعلی باید کارگزاران اقدامات لازم را برای تدوین این سند انجام دهند، اظهار کرد: قوانین و مقررات موجود در حوزه آب باید مورد بازنگری قرار گیرد و با حفظ حریم و بستر رودخانه‌ها، شرایط برای کنترل سیلاب‌ها فراهم شود، چراکه این موارد اکنون تنش‌های بسیاری را در بخش آب به وجود آورده، اما آن طور که باید، مورد توجه قرار نگرفته است.

نیاز به قانون برای موضوع تصرف حریم رودخانه‌ها

به گفته مدیرعامل سابق شرکت مدیریت منابع آب ایران، باید در حوزه تصرف حریم رودخانه‌ها، قوانین محکمی ایجاد شود و با توجه به این که این مساله با جان مردم در ارتباط است، باید مورد توجه جدی‌تر مسئولان قرار بگیرد.

وی با اشاره به اهمیت انجام مطالعه در بخش‌های مختلف منابع آبی ایران، عنوان کرد: باید در حوزه فعالیت سدها به خصوص کرخه، دز و گتوند، مطالعات کافی صورت بگیرد و با بررسی کامل وضعیت معیشتی افراد ساکن در اطراف این سدها، تدابیر لازم اتخاذ شود.

او تصریح کرد: موضوع قابل تأمل این است که سیلاب‌هایی که در طول دهه‌های گذشته اتفاق افتاده، خسارت‌های بیش‌تری را به نسبت زلزله وارد کرده است و اگر در این شرایط، سند اصلاح الگوی

مصرف استخراج شود، می‌توان وضعیتی را به وجود آورد که با افزایش حضور بخش خصوصی و ایجاد سازوکار در این حوزه، مشکلات موجود در این بخش را کاهش داد.

الماس‌وندی با اشاره به وضعیت فعلی منابع آبی ایران، اظهار کرد: به دلیل بهبود وضعیت بارندگی، سال آبی مناسب‌تری نسبت به سال‌های گذشته پیش‌رو خواهیم داشت، چراکه در برخی مناطق که تراکم جمعیت نیز در آن‌ها بالا بوده، با افزایش بالای بارندگی مواجه بوده‌ایم.

وضعیت سدهای بزرگ

وی، با بیان این‌که سدهای بزرگ نیز در حال حاضر وضعیت مناسب‌تری را نسبت به سال‌های گذشته دارند، ابراز کرد: بر اساس آمار هواشناسی، در ماه‌های اسفند و فروردین شاهد بارش‌های سیل‌آسایی خواهیم بود که برای این مساله نیز لازم است تدابیر متعددی با همکاری وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، نیرو، کشور و همچنین سازمان‌های ذی‌ربط صورت گیرد.

او با تاکید بر این مساله که باید مدیریت منابع آبی در بخش‌های سازه‌ای و غیر سازه‌ای دنبال شود، ادامه داد: در بخش‌های سازه‌ای، اقدامات متعددی صورت گرفته اما در حوزه غیر سازه‌ای، نیازمند توسعه مدیریت مصرف و فرهنگ مصرف در ایران هستیم.

مدیرعامل سابق شرکت مدیریت منابع آب ایران، با اشاره به ارزش و اهمیت ذاتی آب گفت: اگر مدیریت به خوبی صورت بگیرد، سرمایه‌گذاری در این حوزه نیز افزایش می‌یابد که همین مساله نیز می‌تواند بسیاری از مشکلات را کاهش دهد.

این موضوع در شرایطی است که بنا بر اعلام سازمان‌های ذی ربط، در حال حاضر ۳۳۴ شهر با جمعیت ۳۴.۵ میلیون نفر تحت تأثیر تنش آبی هستند که این مساله نیز چالش‌های زیادی را به وجود آورده است. البته در این بین، وزارت نیرو بیکار ننشسته و اقداماتی را انجام داده است؛ بر این اساس، هفته گذشته و در شورای عالی آب، طرحی با عنوان "دولت دوازدهم بدون تنش آب شرب" تدوین

و ارائه شد که طبق آن تا سال ۱۴۰۰، دیگر شهر تحت تنش نخواهیم داشت.

این طرح در قالب نقشه راه و برنامه مشخص به موضوعات متنوعی از جمله تأمین، ارتقای کیفیت، کاهش هدر رفت آب و تأمین منابع مالی پرداخته است. علاوه بر این نیز، بر اساس گفته‌های رضا اردکانیان - وزیر نیرو - در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸، چارچوب‌های اصلی این برنامه دیده شده و امیدواریم فرآیند تصویب آن در مجلس هم به خوبی پیش گرفته شود.

وی، با تأکید به این مساله که موفقیت در این زمینه به میزان زیادی به همراهی مصرف‌کنندگان بازمی‌گردد، اظهار کرد: برای این کار درصددیم که هم کنترل کیفی را افزایش دهیم و هم با تولید و توزیع وسایل کاهنده، بین مصرف‌کنندگان و تشویق آن‌ها برای استفاده از این تجهیزات، بتوانیم تا حدودی میزان مصرف را با همراهی مصرف‌کنندگان کنترل کنیم.

وزیر نیرو هم‌چنین با بیان این‌که در این میان بخش محدودی از هموطنان نیز از فراتر از الگوی مصرف منابع آبی را استفاده می‌کنند که درصددیم این گروه را نیز برای پیوستن به جرگه خوش مصرفان تشویق کنیم.

بدین منظور تعرفه‌های جدید در مراحل نهایی تصویب است و پیش از اعمال این تعرفه‌ها نیز آگاهی لازم به مشترکان پرمصرف داده خواهد شد و به گفته مسئولان مربوطه، حتی قبوض مجازی تولید و ارسال خواهد شد که اگر این گروه محدود بخواهند همانند سال گذشته آب شرب بیش‌تری را مصرف کنند، طبیعتاً هزینه‌های آن‌ها بنا بر تعرفه‌های جدید افزایش پیدا خواهد کرد.